

VÝVOJ OBYVATELSTVA ČESKÉ REPUBLIKY

2024

Obyvatelstvo

Praha, 15. 10. 2025

Kód publikace: 130069-25

Zpracoval: Odbor statistiky obyvatelstva

Ředitel odboru: Mgr. Robert Šanda

Kontaktní osoba: Mgr. Magdaléna Baštecká, e-mail: magdalena.bastecka@csu.gov.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.csu.gov.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.csu.gov.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 056 789 | e-mail: infoservis@csu.gov.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@csu.gov.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 732 | e-mail: esds@csu.gov.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@csu.gov.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

HI. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673
e-mail: infoservispraha@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/praha

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/stredocesky

České Budějovice | Žižkova 1a, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihocesky

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108
e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/plzensky

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529
e-mail: infoserviskv@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/karlovarsky

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176
e-mail: infoservisul@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/ustecky

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec, tel.: 704 675 184
e-mail: infoservislbc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/liberecky

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové, tel.: 495 762 322
e-mail: infoservishk@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/kralovehradecky

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480
e-mail: infoservispa@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/pardubicky

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 080
e-mail: infoservisvys@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/vysocina

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihomoravsky

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 511
e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/olomoucky

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936
e-mail: infoserviszl@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/zlinsky

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230
e-mail: infoservisov@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/moravskoslezsky

ISBN XX-XXXX-XXX-X (brožováno) (pouze u nepravidelných a ročních publikací)

ISBN XX-XXXX-XXX-X (pdf) (pouze u nepravidelných a ročních publikací)

© Český statistický úřad, místo, rok vydání

Obsah

Úvod	4
1 Obyvatelstvo podle věku a rodinného stav	5
2 Sňatečnost	17
3 Rozvodovost	27
4 Porodnost	35
5 Úmrtnost	54
6 Migrace	71
7 Krajské srovnání – souhrn	87

Tabulková příloha – krajské srovnání

Úvod

Počet obyvatel Česka během roku 2024 vzrostl o 8,9 tisíce na necelých 10,910 milionu. V populaci přibýlo seniorů ve věku 65+ let (o 18,6 tisíce na 2,256 milionu) i osob ve věku 15–64 let (o 27,4 tisíce na 6,963 milionu). Dětská složka populace se naopak zmenšila (o 37,0 tisíce na 1,691 milionu). Stárnutí populace tak pokračovalo, průměrný věk obyvatel poprvé překročil hranici 43 let.

Druhým rokem v řadě výrazně ubylo sňatků. V roce 2024 vstoupilo do manželství 44,5 tisíce párů snoubenců, o 8 % méně než o rok dříve. Snížila se rovněž intenzita sňatečnosti. Rozvedeno bylo 20,8 tisíce manželství, meziročně o 7 % více. Mírně vyšší byla i úroveň rozvodovosti (40 % v roce 2024 oproti 37 % o rok dříve).

Během roku 2024 se živě narodilo 84,3 tisíce dětí, historicky nejméně. Jejich počet se výrazně snížil již potřetí v řadě. Úhrnná plodnost dále poklesla na 1,37 dítěte na jednu ženu, zatímco průměrný věk žen při narození dítěte se naopak mírně zvýšil na 30,5 let, resp. 29,0 let v případě prvorodiček. Počet zemřelých byl v roce 2024 meziročně mírně, o 1 %, nižší. Celkem zemřelo 112,2 tisíce obyvatel Česka. Naděje dožití při narození vzrostla u mužů na 77,2 let u žen na 83,1 let a byla tak doposud nejvyšší.

Saldo zahraničního stěhování se v roce 2024 meziročně výrazně snížilo na 36,8 tisíce. Počet přistěhovalých i přes pokles zůstal vysoký (121,8 tisíce), rekordní byl však počet vystěhovalých (85,0 tisíce).

Na konci roku 2024 mělo Česko podle bilance zpracované ČSÚ 10 909 500 obyvatel, nejvíce od konce 2. světové války. Během posledního roku se populace zvětšila o 8,9 tisíce osob, což představovalo druhý nejnižší přírůstek za poslední desetiletí. Meziroční nárůst populace v roce 2024, stejně jako v roce 2020, nedosáhl ani 0,1 %. Absolutně i relativně nejvyšší byl naopak přírůstek obyvatel v roce 2022 (310,8 tisíce resp. o 3,0 %) – v roce, kdy vypukla válka na Ukrajině a vyvolala tím migrační vlnu uprchlíků. Výrazně nadprůměrný byl nárůst počtu obyvatel Česka i roku 2023 (o 0,7 %). Celkově měla populace Česka na konci roku 2024 o 371,2 tisíce obyvatel více než na počátku roku 2015, kdy dosahovala velikosti 10 538 275 osob.

Růst populace byl primárně spjat s kladným saldem zahraničního stěhování. To v roce 2015 a pravidelně od roku 2019 zajišťovalo veškerý populační přírůstek a v letech 2016–2018 jeho převážnou část. Přírůstky populace přirozenou měnou (převahou živě narozených dětí nad zemřelými) byly totiž kladné pouze v tomto tříletém období a přitom výrazně nižší než zisky obyvatel zahraniční migrací. V roce 2024 populace Česka přirozenou měnou ubývala šestým rokem v řadě. Tentokrát přišla o 27 900 obyvatel, což byl přirozený úbytek jen lehce menší než v roce 2021, kdy byl historicky největší (–28 098). Přirozený úbytek na úrovni zhruba 20 tisíc osob ročně přitom charakterizoval populační vývoj i v letech 2020, 2022 a 2023.

Tab. A Přírůstek obyvatel v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Přirozený přírůstek	-409	-131	-19 089	-28 098	-18 920	-21 646	-27 900
Přírůstek stěhování	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845
Celkový přírůstek	15 568	44 139	7 838	21 871	310 822	73 026	8 945
Na 1 000 obyvatel							
Přirozený přírůstek	-0,0	-0,0	-1,8	-2,7	-1,8	-2,0	-2,6
Přírůstek stěhování	1,5	4,1	2,5	4,8	30,6	8,7	3,4
Celkový přírůstek	1,5	4,1	0,7	2,1	28,9	6,7	0,8

1 Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu

Počet obyvatel České republiky se v průběhu roku 2024 zvýšil o necelých 9 tisíc na 10,910 milionu. Vlivem nízkého počtu narozených dětí došlo početnímu úbytku dětské složky populace, a to o 37 tisíc. Snížil se tak i její podíl, zatímco zastoupení produktivní i seniorské složky se zvýšilo. V důsledku toho se zvýšil průměrný i mediánový věk obyvatelstva a také indexy stárí a ekonomické závislosti. Z hlediska rodinného stavu pokračoval růst počtu i podílu svobodných osob, počty i podíly sezdaných a ovdovělých se snížily. Zatímco rozvedených osob meziročně početně nepatrně přibýlo (o 1,4 tisíce), jejich podíl zůstal na hodnotě 13,7 % z předchozího roku.

Na konci roku 2024 měla Česká republika 10,910 milionu obyvatel. Oproti stavu k 31. 12. 2023 se populace během roku 2024 rozrostla pouze mírně, a to o necelých 9 tisíc obyvatel. Z celkového počtu obyvatel bylo 5,555 milionu (50,9 %) žen, což bylo o 200 tisíc více než mužů, kterých bylo 5,355 milionu (49,1 %). Na 100 žen tak připadalo 96,4 mužů (tzv. index maskulinity). Podíl mužů a žen se v populaci Česka v průběhu času podstatně nemění, mírně převažují ženy. Na počátku¹ roku 2015 dosahoval podíl mužů a žen v populaci stejné úrovně jako na konci roku 2024 (50,9 % žen a 49,1 % mužů), na 100 žen tehdy připadalo 96,6 mužů. Mezi lety 2015 a 2019 podíl žen lehce poklesl, a to na 50,7 %, resp. 97,2 mužů na 100 žen. Na těchto hodnotách se držel i v následujících dvou letech. V letech 2022 a 2023 byl pak vlivem specifické skladby imigrační vlny, kdy mezi uprchlíky z Ukrajiny převládaly ženy, vyšší – na úrovni 51,0 % (96,2, resp. 96,1 mužů na 100 žen v roce 2022, resp. 2023).

Tab. 1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)¹⁾

Věková skupina, pohlaví	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem (tis.)	10 538,3	10 693,9	10 701,8	10 516,7	10 827,5	10 900,6	10 909,5
v tom: - muži	5 176,9	5 272,0	5 275,1	5 183,8	5 308,5	5 342,6	5 354,6
- ženy	5 361,3	5 421,9	5 426,7	5 332,9	5 519,0	5 557,9	5 554,9
Podíl mužů (%)	49,1	49,3	49,3	49,3	49,0	49,0	49,1
Muži (tis.) ve věku: 0–14	821,5	876,3	880,9	866,9	895,9	884,5	866,2
15–64	3 577,4	3 497,7	3 484,7	3 404,1	3 483,3	3 515,1	3 536,2
65+	778,0	898,0	909,5	912,8	929,3	943,0	952,2
Ženy (tis.) ve věku: 0–14	779,6	833,9	838,8	826,5	854,9	843,3	824,6
15–64	3 479,4	3 354,4	3 339,0	3 250,1	3 385,5	3 420,3	3 426,6
65+	1 102,4	1 233,7	1 248,9	1 256,3	1 278,5	1 294,3	1 303,7
Počet mužů na 100 žen: celkem	97	97	97	97	96	96	96
ve věku: 0–14	105	105	105	105	105	105	105
15–64	106	104	104	105	103	103	103
65+	71	73	73	73	73	73	73
Převaha žen nad muži od věku	56	58	58	59	59	57	58

¹⁾ Stav a struktura obyvatel do roku 2020 včetně navazují na výsledky SLDB 2011, zatímco od roku 2021 data vychází z výsledků SLDB 2021. Pokles početního stavu populace mezi roky 2020 a 2021 je odrazem nasazení nových stavů pro bilanci obyvatel, srovnání počátečního a koncového stavu roku 2021 ukazuje početní růst populace i v průběhu roku 2021 (o 21,9 tisíce).

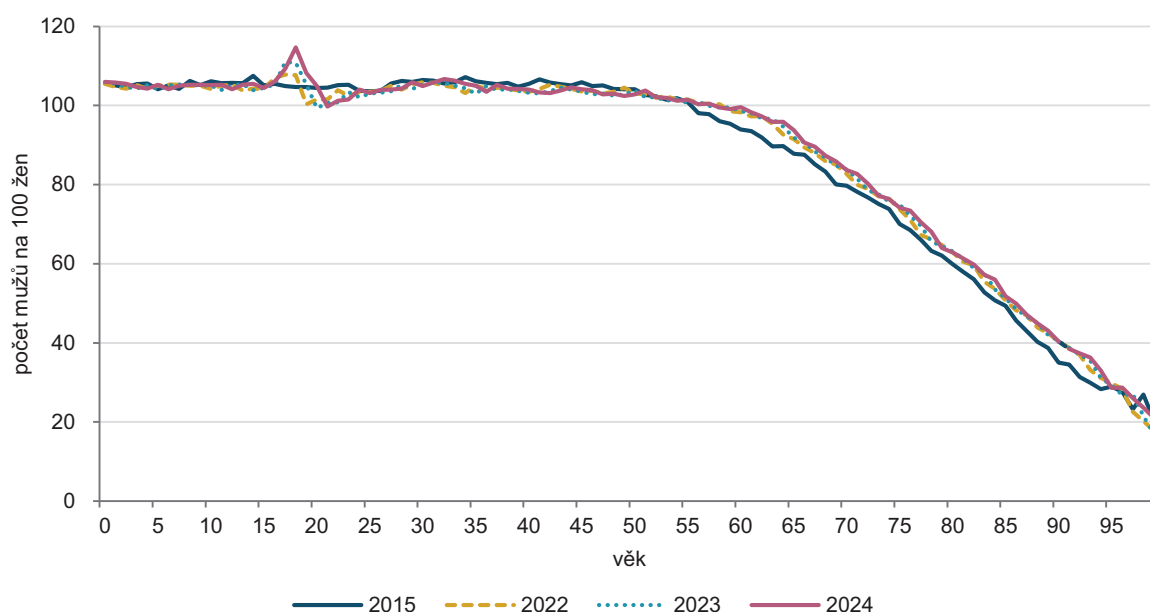
Převaha žen však neplatí ve všech věkových skupinách. U dětí a téměř po celé období produktivního věku naopak převažují v jednotlivých věcích muži. S narůstajícím věkem se v důsledku vyšší úrovně úmrtnosti mužů početní rozdíl mezi pohlavími stírá a ve starších věcích již převládají ženy. Na začátku roku 2015 bylo více žen než mužů od věku 56 let, v letech 2021 a 2022 ženy převažovaly nad muži od věku 59 let, v roce 2023 od 57 let a v na konci roku 2024 od 58 let. Posun početní převahy žen do vyššího věku a zvyšování indexu maskulinity ve starších věcích v čase je výsledkem zejména mírně rychlejšího snižování úmrtnosti u mužů oproti ženám. Například ve věkové skupině 60–64 let mezi 1. lednem 2015 a 31. prosincem 2024

¹ Aby bylo pokryto celé analyzované desetileté období 2015–2024, byl jako výchozí bod v textu i tabulkách používán počáteční stav roku 2015.

vzrostl index maskulinity z 92 na 97 mužů na 100 žen, u nejmladších seniorů ve věku 65–69 let se index zvýšil z 85 na 89, a ve věkové skupině 90–94 let z 33 až na 38 mužů na 100 žen.

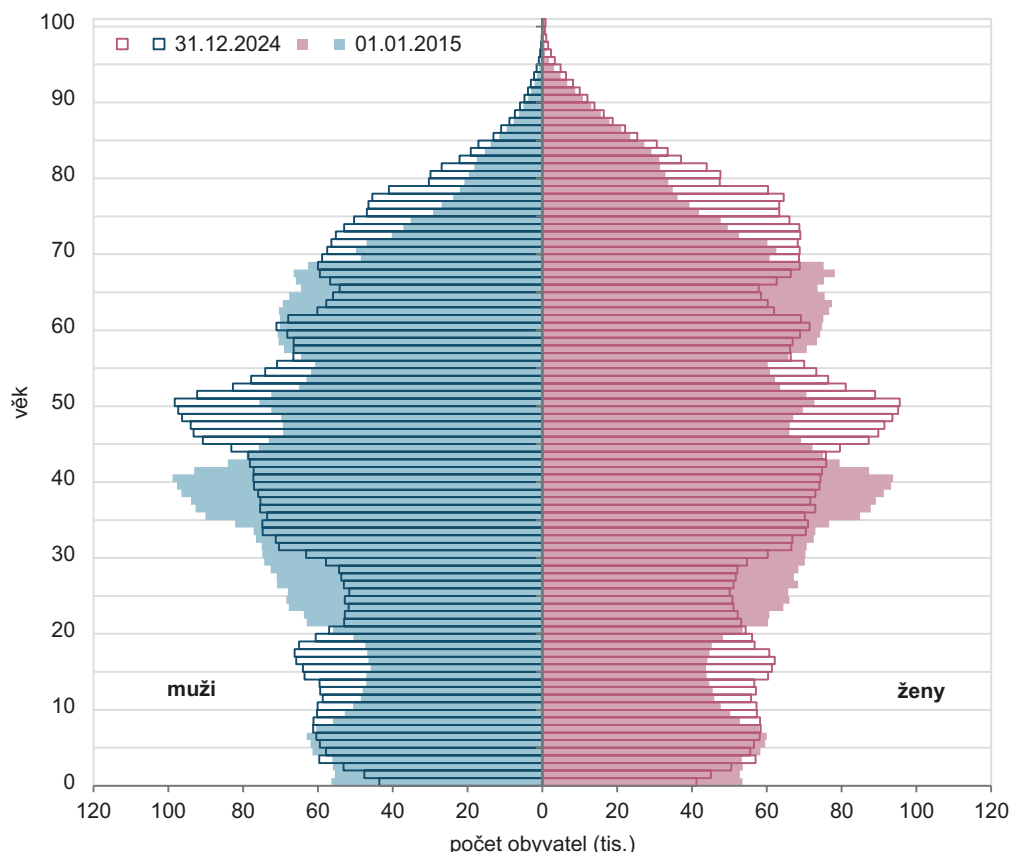
V posledních třech letech bylo složení populace podle pohlaví v některých dílčích věkových skupinách lehce vychýleno od běžných hodnot v důsledku imigrační vlny z Ukrajiny. Mezi příchozími uprchlíky totiž převažovaly ženy, což vedlo ke snížení indexu maskulinity, zejména mezi 25. a 50. rokem. Co se jednotek věku týká, tak v letech 2023 a 2024 došlo ve věku 20, resp. 21 let k poklesu indexu maskulinity pod 100 (tzn. převažovaly ženy nad muži) právě z důvodu vysokého počtu přistěhovalých žen ve věku 18–19 let v roce 2022. Výraznou skupinou přistěhovalých byli také muži ve věku 16 a 17 let v letech 2022 a 2023, což se projevilo skokovým zvýšením indexu maskulinity až na 111 mužů na 100 žen v roce 2023 ve věcích 17 a 18 let a na 109, 115 a 108 mužů na 100 žen v roce 2024 ve věcích 17–19 let. U dětí, ve starším produktivním věku a v seniorském věku se průběh indexu maskulinity ani jeho hodnoty oproti předchozím letům tak výrazně nezměnily.

Obr. 1.1 Index maskulinity podle věku v letech 2015 (k 1. 1.) a 2022–2024 (k 31. 12.)

Věkové složení obyvatel

Věková struktura populace znázorněná stromem života (obr. 1.2) je výsledkem populačního vývoje v předchozích letech – různá početnost jednotlivých generací je v první řadě ovlivněna úrovní porodnosti v daném roce narození, a dále ji ovlivňují úmrtnostní podmínky a vývoj migrace. Nejvíce obyvatel bylo na konci roku 2024 v jednotlivých věcích ve věku 45 až 51 let (v každém z věků tohoto intervalu žilo 178–194 tisíc osob), jde tedy o osoby narozené v 70. letech 20. století, konkrétně v letech 1973 až 1979. Naopak početně nejslabší generace, pomineme-li nejstarší seniory, představují osoby ve dvou věkových intervalech, a to ve věku 0–2 roky (85, 93 a 104 tisíce ve věku 0, 1 a 2 roky) a dále ve věku 21 až 28 let (102–106 tisíc v jednotlivých věcích). První je důsledkem výrazného poklesu porodnosti v posledních třech letech (viz kapitola 4), druhý nízké porodnosti v 2. polovině 90. let 20. století a na počátku 21. století (generace 1996–2003, s minimem narozených v roce 1999). Další výstupky ve věkové pyramidě odráží vyšší úroveň porodnosti v letech bezprostředně po skončení druhé světové války (v roce 2024 se jednalo o osoby ve věku 76–78 let) a v letech 2007–2010 (dětí ve věku 14–17 let). Naopak na pozadí zářezu ve věcích 62–64 let stojí snížení porodnosti související mimo jiné s přijetím zákona o umělém přerušení těhotenství v roce 1957.

Obr. 1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v letech 2015 (k 1. 1.) a 2024 (k 31. 12.)

V demografické statistice je populace tradičně dělena do tří hlavních věkových skupin – dětské (0–14 let), produktivní (15–64 let) a seniorské (65 a více let). Početnost všech tří složek obyvatelstva v čase ovlivňuje zejména velikost jednotlivých generací a přesouvání osob z různých silných, resp. slabých ročníků do vyššího věku. Na velikost produktivní složky působí nezanedbatelně i saldo zahraniční migrace a v seniorské složce hraje důležitou roli úroveň úmrtnosti. Na konci roku 2024 zahrnovala nejširší věková skupina 15–64letých 63,8 % populace Česka, seniorská složka 20,7 % a dětská 15,5 %.

Tab. 1.2 Obyvatelstvo v hlavních věkových skupinách v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)¹⁾

Věková skupina	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvatel (tis.) ve věku: 0–14	1 601,0	1 710,2	1 719,7	1 693,4	1 750,8	1 727,8	1 690,8
15–64	7 056,8	6 852,1	6 823,7	6 654,2	6 868,9	6 935,5	6 962,8
65+	1 880,4	2 131,6	2 158,3	2 169,1	2 207,8	2 237,3	2 255,9
Podíl věkové skupiny (%)²⁾: 0–14	15,2	16,0	16,1	16,1	16,2	15,9	15,5
15–64	67,0	64,1	63,8	63,3	63,4	63,6	63,8
65+	17,8	19,9	20,2	20,6	20,4	20,5	20,7

¹⁾ Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

²⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

Pozn.: Podrobná věková struktura obyvatel Česka je dostupná v tabulce Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku k 1. 1., 1. 7. a 31. 12. Věkové složení obyvatel v databázi DATASTAT na [DataStat: Tabulka Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku k 1. 1., 1. 7. a 31. 12.](#)

Dětská složka populace (0–14 let) početně přibývala nepřetržitě od roku 2008 až do roku 2022²⁾. Zpočátku šlo primárně o důsledek přecházení populačně slabších ročníků do produktivní složky (např. v roce 2014 se

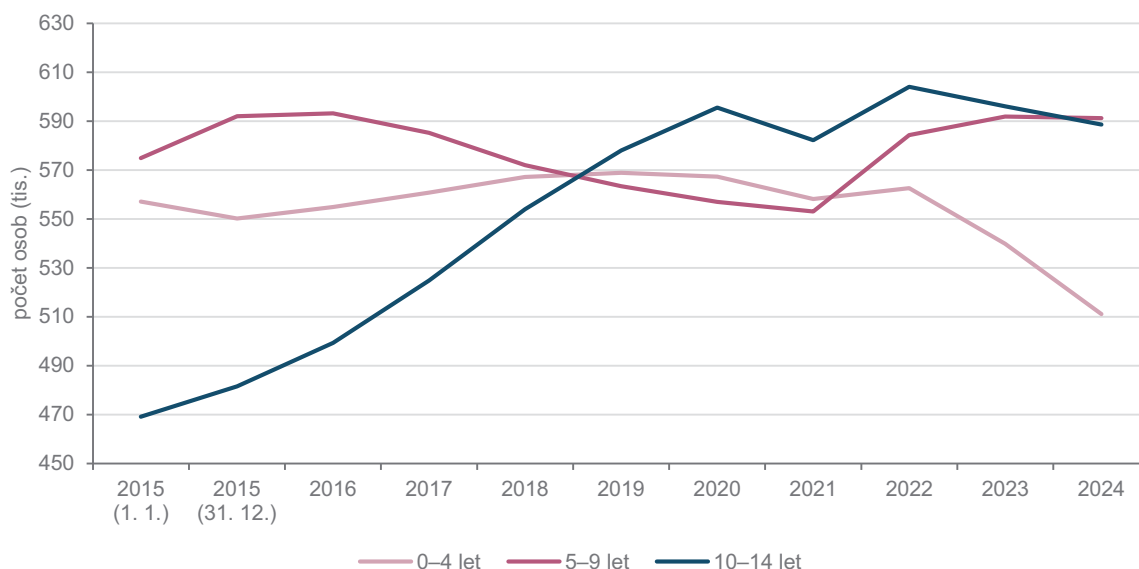
²⁾ Pokles počtu dětí mladších 15 let věku mezi 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021 o 26,3 tisíce (viz v tab. 1.2) byl způsoben nasazením stavu obyvatel podle výsledků sčítání 2021. Data o stavu k počátku a konci roku 2021 (oba údaje na základě sčítání 2021) ukazují, že dětská složka populace rostla i během roku 2021, a to o 9,0 tisíc.

z dětské do produktivní složky přesunul nejslabší ročník narozených v roce 1999) a jejich nahrazení generacemi početně silnějšími. Po vyčerpání tohoto vlivu tempo růstu dětské složky populace v letech 2019–2021 zpomalilo. Díky přílivu uprchlíků z Ukrajiny, jež tvořily zejména ženy a děti, dětská složka populace rostla ještě v roce 2022, a to dokonce nezvykle velkou měrou (o 3,4 %, absolutně o 57,4 tisíce na téměř 1,751 milionu)³. Během roku 2023 se i přes pokračující nadprůměrný přírůstek zahraničním stěhováním počet dětí do 15 let věku v populaci Česka již snížil, a to o 23,1 tisíc (tj. o 1,3 %) na 1,728 milionu. K tomu přispěl v řadě druhý velký meziroční propad počtu narozených dětí. Do konce roku 2024 došlo k poklesu o dalších 37,0 tisíc (tzn. o 2,1 %) na 1,691 milionu. Bylo to způsobeno jednak nižším přírůstkem zahraničním stěhováním⁴ a jednak dalším poklesem porodnosti až na historické minimum (84 311 živě narozených dětí, viz kapitola 4). I přes klesající trend z posledních let byl počet dětí v Česku ke konci roku 2024 vyšší o 89,7 tisíce než na počátku roku 2015. Vyšší byl i podíl dětí v populaci (15,5 % oproti 15,2 % o deset let dříve).

Rozdělení dětské složky populace do pětiletých věkových skupin odráželo výkyvy ve vývoji porodnosti. Na počátku roku 2015 byla nejvíce zastoupena skupina dětí ve věku 5–9 let (574,9 tisíc dětí), jež zahrnovala silné ročníky narozených v letech 2007–2009. Naopak nejméně početná dětská věková skupina byla 10–14 let (469,1 tis.), do níž spadaly početně slabší ročníky narozených. Věková skupina 5–9letých dětí byla nejsilněji zastoupenou dětskou složkou až do roku 2018, v letech 2019–2023 se stala nepočetnější věkovou skupinou kategorie 10–14letých, jak se nejsilnější ročníky narozených postupně přesouvaly do staršího věku, v roce 2024 převzala pomyslné žezlo opět věková skupina dětí ve věku 5–9 let.

Na konci roku 2024 bylo v populaci Česka 511,1 tisíc dětí ve věku 0–4 let, 591,2 tisíce 5–9letých dětí a 588,6 tisíce dětí ve věkové kategorii 10–14 let. Meziročně nejvíce ubylo dětí ve věkové kategorii 0–4 roky, a to 28,7 tisíce dětí; 10–14letých dětí ubylo 7,6 tisíce a dětí ve věku 5–9 roky 0,7 tisíce. Oproti počátku roku 2015 přibýlo nejvíce dětí ve věkové skupině 10–14 letých, a to o 119,5 tisíc dětí. Početně vzrostla i skupina dětí ve věku 5–9 let (o 16,3 tis.), zatímco počet dětí ve věku 0–4 roky se snížil o 46,0 tis. dětí, což bylo dáno propadem porodnosti v posledních třech letech.

Obr. 1.3 Počet obyvatel mladších 15 let v pětiletých věkových skupinách v letech 2015–2024
(k 31. 12.)

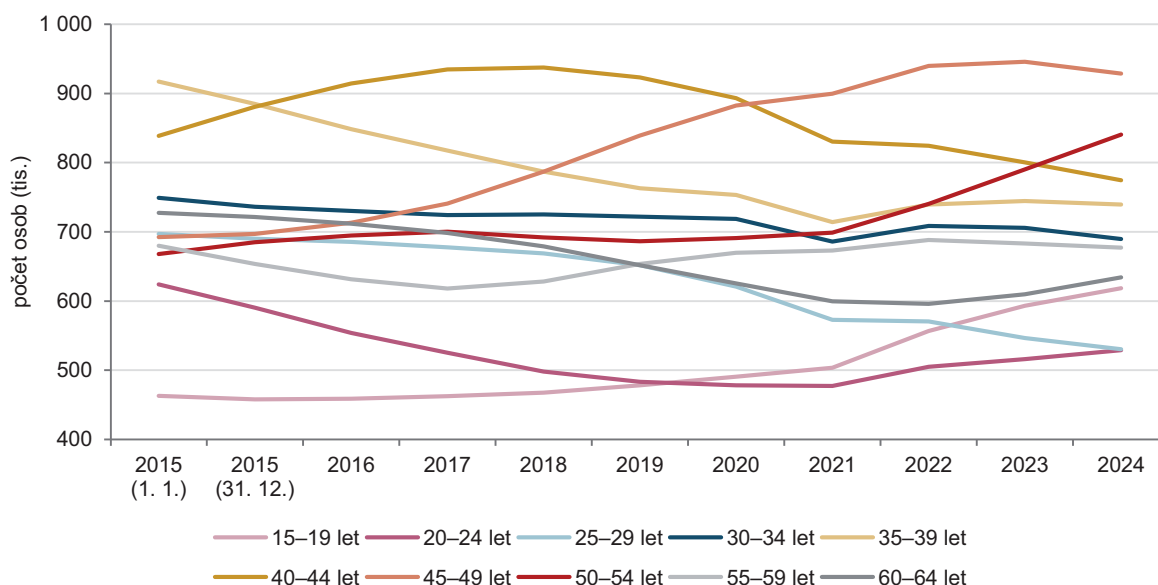
³ Šlo o nejvyšší přírůstek dětské složky od konce druhé světové války, a to jak absolutně, tak relativně.

⁴ Počet přistěhovaných byl sice stále nadprůměrný (16 577 osob ve věku 0–14 let), ale oproti předchozím letům byl i vysoký počet vystěhovaných v tomto věku (12 525), a tedy saldo zahraničním stěhováním bylo poměrně nízké (4 052 osob).

Produktivní složka obyvatelstva vymezená věkovým rozpětím 15–64 let v letech 2015–2021, resp. již od roku 2009, pravidelně početně ubývala. To souviselo s přesouváním početně silných generací narozených v době druhé světové války a krátce po jejím skončení do seniorského věku, které nahradily populačně slabší generace narozených v 90. letech 20. století a prvních letech nového tisíciletí. Za poklesem osob v produktivním věku mezi lety 2020 a 2021 stálo také zpřesnění údajů o početním stavu obyvatel v rámci sčítání lidu. Od počátku roku 2015 do konce roku 2021 se počet obyvatel ve věku 15–64 let snížil ze 7,057 milionu na 6,654 milionu, tj. o 402,6 tisíc osob. Poslední tři roky naopak tato věková skupina početně rostla. V roce 2022 přibýlo téměř 215 tisíc obyvatel tohoto věku, za čímž stála imigrační vlna osob z válkou zasažené Ukrajiny. Do konce roku 2024 se počet obyvatel ve věku 15–64 let zvýšil o dalších 94,0 tisíc, na 6,963 miliony, což bylo o 94,0 tisíc méně než na počátku roku 2015. Podíl produktivní složky obyvatel se meziročně potřeť v řadě zvýšil, od roku 2021 celkem o 0,6 p. b. na 63,8 %. Oproti počátku roku 2015 to však je o 3,1 p. b. méně.

Z pohledu pětiletých věkových skupin byla v roce 2024 nejpočetněji zastoupenou (nejen v rámci věkové skupiny 15–64 let, ale i celé populace) věková skupina 45–49letých osob, do níž na konci roku spadalo 929,0 tisíc osob, což bylo sice o 236,7 tisíc více než na počátku roku 2015, ale o 17,1 tisíc méně než na konci předchozího roku. Velikostně tato skupina rostla mezi roky 2015 a 2023 a nejpočetnější věkovou skupinou se stala na konci roku 2021, kdy vystřídala skupinu osob ve věku 40–44 let, která dominovala v letech 2016 až 2020. Hlavní roli sehrály populačně silné generace ze 70. let 20. století, které se postupně přesouvaly z věkové skupiny 40–44letých do věku 45–49 let a v posledních dvou letech překročily hranici věkové skupiny 50–54letých (ročníky narozených 1973 a 1974). Na konci roku 2024 byla tato 5letá věková skupina druhá nejpočetnější s 840,5 tisíci obyvateli. Počet osob v této věkové skupině rostl od roku 2020, meziročně (oproti konci roku 2023) se zvýšil o 50,2 tisíce a ve srovnání s počátkem roku 2015 byl vyšší o 172,4 tisíce. Třetí nejvyšší počet obyvatel byl v roce 2024 ve věkové skupině 40–44 letých, a to s celkovým počtem osob 774,8 tisíc. Početně se tato skupina obyvatel zmenšuje od roku 2019 a oproti předchozímu roku se počet 40–44letých osob snížil o 25,7 tisíc.

Obr. 1.4 Počet obyvatel v produktivní složce 15–64 let v pětiletých věkových skupinách v letech 2015–2024 (k 31. 12.)

Naopak početně nejslabší věkovou skupinou produktivního věku zůstala pátým rokem skupina 20–24letých, zatímco v letech 2015–2019 jí byla skupina 15–19letých. Na konci roku 2024 bylo ve věku 20–24 let celkem 529,1 tisíc osob, což bylo o 94,9 tisíc méně než na počátku roku 2015, ale o 13,3 tisíce více než na konci

předchozího roku. Tato věková skupina početně roste od roku 2021⁵ a v roce 2024 se početně přiblížila druhé nejméně zastoupené věkové skupině – 25–29 letých (530,3 tisíce osob), jejíž početnost klesá nepřetržitě od roku 2004. Oproti počátku roku 2015 se počet obyvatel v této věkové skupině snížil o 166,6 tisíc a meziročně v ní ubylo 15,9 tisíc osob. Třetí nejméně početnou skupinou v rámci produktivního věku byli lidé ve věku 15–19 let (618,6 tisíc osob), jejichž počet ovšem od roku 2016 průběžně rostl. V posledních třech letech na tom měly velkou zásluhu zisky obyvatel zahraniční migrací, nicméně skupina posílila i díky populačně silnějším generacím narozených v letech 2007–2009. Ve srovnání s počátkem roku 2015 bylo v této skupině o 155,5 tisíc osob více, meziroční růst přinesl 25,3 tisíc obyvatel.

Ve sledovaném desetiletí došlo k největší relativní změně v počtu obyvatel u věkových skupin 45–49 let a 15–19 let (u obou nárůst o třetinu), dále u osob ve věku 50–54 let a 25–29 let (nárůst, resp. pokles o čtvrtinu) a 35–39 let (pokles o pětinu). Úbytek o 15,2 %, resp. 12,8 % zaznamenaly věkové skupiny 20–24letých a 60–64 letých, skupiny 30–34 letých a 40–44letých početně poklesly o necelých 8 %. Nejméně se v průběhu posledních deseti let početně proměnila skupina osob ve věku 55–59 let (o 0,4 %).

Seniorská složka populace představující osoby ve věku 65 let a více se v průběhu posledního desetiletí měnila ze všech tří hlavních věkových skupin nejdynamičtěji a zároveň měla po celou dobu rostoucí trend. Na konci roku 2024 žilo v Česku 2,256 milionu seniorů, tedy meziročně o 18,6 tisíce (o 0,8 %) více a o 375,5 tisíce (o 20,0 %) více než na počátku roku 2015. Za posledních deset let zaznamenala tato složka největší meziroční navýšení (o 2,9 %) v roce 2016⁶, následně se tempo jejího meziročního růstu postupně snižovalo, nejprve mírně, v letech 2020 a 2021 pak výrazněji (na 1,3 %, resp. 0,8 %), a to v důsledku epidemie covidu-19 a jejího negativního vlivu na úmrtnost. V letech 2022 a 2023 se počet seniorů zvýšil o 1,8 %, resp. o 1,3 %, oproti tomu v roce 2024 pouze o 0,8 %, kdy se do seniorského věku začaly přesouvat početně slabší ročníky konce 50. let⁷. V rámci celé populace představovali v roce 2024 senioři 20,7 %, tedy více než jednu pětinu obyvatelstva (tab. 1.2). Ve srovnání s počátkem roku 2015 to bylo o 2,8 p. b. více, meziročně o 0,2 p. b. Pouze jedenkrát za uplynulou dekádu se podíl seniorů v populaci meziročně snížil, a to v roce 2022 (o 0,2 p. b.), kdy šlo o odraz mnohem výraznějšího početního růstu ostatních věkových skupin ve srovnání se seniory v důsledku přílivu uprchlíků z Ukrajiny (růst absolutního počtu seniorů nebyl ani v tomto roce přerušen).

Z hlediska pětiletých věkových skupin byla po celých deset let početně nejsilnější nejmladší skupina seniorů (65–69letých), nicméně v roce 2024 převyšovala skupinu 70–74letých pouze o 106 osob. V roce 2024 bylo osob ve věku 65–69 let 613,6 tisíce, což bylo 24,0 tisíc méně než v roce 2023 a o 57,5 tisíc méně než před deseti lety. Tato skupina je jediná seniorská skupina, u které se počet obyvatel mezi počátkem roku 2015 a koncem 2024 snížil. U ostatních seniorských věkových skupin byl zaznamenán růst. Relativně nejvýrazněji za poslední dekádu posílila skupina osob ve věku 95 a více let, a to více než dvojnásobně (z 5,5 tisíc na počátku roku 2015 na 12,1 tisíc na konci roku 2024). Slabé ročníky narozených za 1. světové války zde byly postupně nahrazeny silnějšími poválečnými generacemi z 20. let 20. století, navíc se díky zlepšování úmrtnostních poměrů dožívá vyššího věku stále větší část obyvatelstva. Procentuální zastoupení skupiny 95letých a starších v seniorské populaci však zůstává nízké (0,5 % v roce 2024). Druhý nejvyšší relativní přírůstek, o 65 % za posledních deset let, zaznamenala věková skupina 75–79letých (absolutně o 200,5 tisíce), do které se přesouvaly silnější ročníky ze 40. let 20. století. O necelou třetinu se zvýšil počet seniorů ve věku 80–84 let (absolutně o 71,3 tisíce). Zhruba o čtvrtinu vzrostl počet seniorů ve věku 70–74 let (absolutně o 131,4 tisíce) a 90–94 let (absolutně o 11,6 tisíce osob). Nejmenší – 9% nárůst (absolutně o 11,7 tisíc) zaznamenala věková skupina 85–89letých, ve které se aktuálně nachází narození ve 2. polovině 30. let 20. století.

⁵ Po aktualizaci údajů podle výsledků sčítání 2021 došlo v roce 2021 ke zvýšení počtu obyvatel v této věkové skupině o 5 tisíc osob, a to ze 472 tisíc na počátku roku na 477 tisíc na jeho konci.

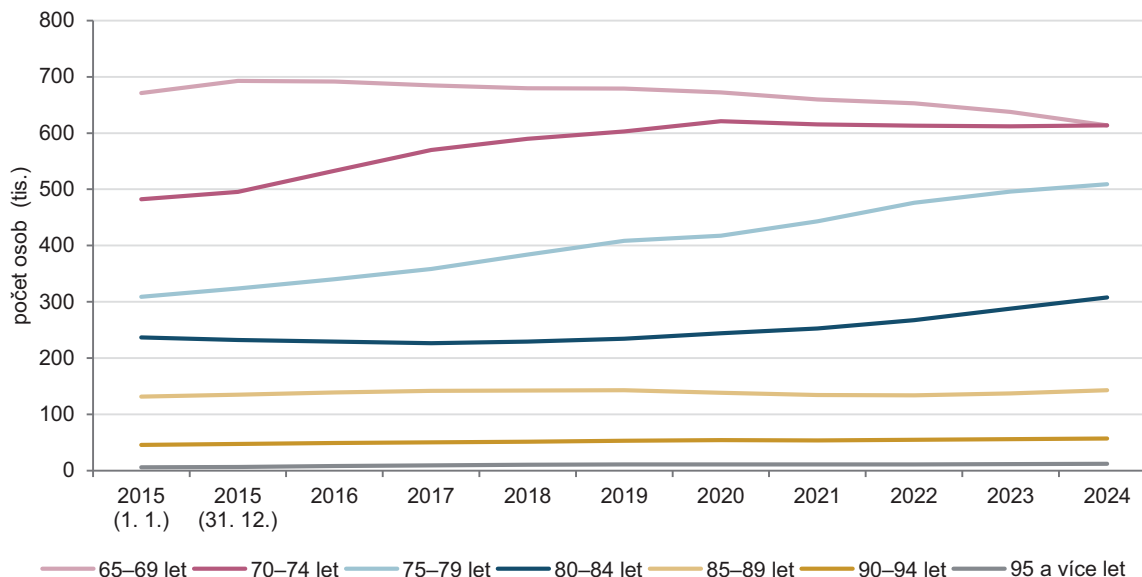
⁶ Seniorská složka populace roste nepřetržitě již od poloviny 80. let 20. století. Nejvyšší tempo růstu dosáhla v letech 2011 a 2012 (o 3,9 %), kdy do seniorského věku vstoupily početně silné ročníky narozených v letech 1946 a 1947. Více než 3% meziroční růst byl zaznamenán také v letech 2013 a 2014.

⁷ K úbytku počtu narozených dětí došlo mimo jiné po přijetí zákona o umělém přerušení těhotenství v roce 1957.

V průběhu roku 2024 se počet obyvatel ve všech pětiletých skupinách seniorské složky populace zvýšil s výjimkou nejmladší seniorské věkové skupiny (65–69letých). Nejvýrazněji, o 7,0 % resp. o 20,2 tisíce, vzrostl počet osob ve věku 80–84 let, kam se nově přesunuly osoby silného ročníku 1944, jež nahradily osoby slabší generace narozených v roce 1939. Druhá nejvyšší byla míra růstu u nejstarší skupiny 95letých a starších (o 6,1 %, absolutně o 0,7 tisíc) a třetí nejvyšší ve skupině 85–89 let (o 4,1 %, absolutně o 5,7 tisíc).

Obr. 1.5 Počet obyvatel v seniorské složce v pětiletých věkových skupinách v letech 2015–2024 (k 31. 12.)

Vývoj ukazatelů věkového složení

Populace Česka dlouhodobě stárne, což je patrné nejen z rostoucího zastoupení seniorské složky v populaci, ale rovněž z vývoje souhrnných ukazatelů věkového složení. Tento proces byl v roce 2022 zpomalen imigrací uprchlíků z Ukrajiny, ale pouze dočasně (tab. 1.3). Již v roce 2023 se průměrný věk obyvatel Česka opět zvýšil a v roce 2024 v tomto trendu pokračoval a dosáhl 43,1 roku. Za posledních 10 let, od počátku roku 2015, průměrný věk vzrostl o 1,4 roku (shodně u mužů i žen). V roce 2024 činil průměrný věk mužů 41,6 let a žen 44,5 let. Rozdíl v průměrném věku u mužů a žen se v posledním desetiletí pohyboval mezi 2,8–2,9 lety.

Tab. 1.3 Ukazatele věkového složení v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)¹⁾

Ukazatel	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Průměrný věk - celkem	41,7	42,5	42,6	42,8	42,6	42,8	43,1
- muži	40,2	41,1	41,1	41,3	41,2	41,4	41,6
- ženy	43,1	43,9	44,0	44,2	44,0	44,2	44,5
Věkový medián - celkem	41,1	43,0	43,3	43,8	43,7	44,0	44,3
- muži	40,0	41,8	42,0	42,5	42,4	42,6	42,8
- ženy	42,5	44,2	44,5	45,1	44,9	45,3	45,7
Index stáří ²⁾	117,4	124,6	125,5	128,1	126,1	129,5	133,4
Index ekonomické závislosti ³⁾	59,8	67,8	69,0	71,0	71,5	71,9	72,0
z toho: 65+ let / 20–64 let	28,5	33,4	34,1	35,3	35,0	35,3	35,6
0–19 let / 20–64 let	31,3	34,3	34,9	35,7	36,6	36,6	36,4

¹⁾ Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–19 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

Věkový medián, který rozděluje populaci na dvě stejně početné části, se během let 2015–2024 zvýšil více než průměrný věk obyvatel, a to o 3,1 roku na 44,3 let. Meziročně se zvýšil o 0,3 roku. Zatímco do roku 2017 byl průměrný věk vyšší než medián (na počátku roku 2015 o 0,6 roku), od tohoto roku medián průměrný věk převyšoval (v roce 2024 o 1,2 roky). Podobně jako u průměrného věku je i mediánový věk vyšší u žen než mužů. Na konci roku 2024 byla polovina mužů mladších, resp. starších, než 42,8 let, zatímco populaci žen rozděloval na polovinu věk 45,7 let. Za posledních deset let vzrostl věkový medián u mužů o 2,9 a u žen o 3,2 roku.

Index stárí, který porovnává početnost seniorské a dětské složky obyvatelstva, s výjimkou roku 2022 nepřetržitě roste již od poloviny 80. let 20. století, přičemž od roku 2006 početně převažují senioři nad dětmi. V letech 2015–2021 se počet seniorů na sto dětí do 15 let věku zvýšil ze 117 na 128. Po nevelkém poklesu v roce 2022 na hodnotu 126, způsobeném nárůstem počtu dětí v důsledku imigrační vlny uprchlíků z Ukrajiny, se v roce 2023 vrátil k rostoucímu trendu, ve kterém pokračoval i v roce 2024, kdy na sto dětí připadalo 133 seniorů ve věku 65 a více let.

Důležitým ukazatelem zejména pro vývoj ekonomiky je vzájemný poměr počtu osob ve věku potenciální ekonomické aktivity a neaktivity. Vzhledem k delší než 14leté době vzdělávání je při výpočtu indexu ekonomické závislosti uvažováno, že potenciálně ekonomicky aktivní jsou osoby ve věku 20–64 let a potenciálně ekonomicky neaktivní všechny osoby ve věku 0–19 let a 65 a více let. V letech 2015–2024 index ekonomické závislosti plynule rostl (včetně roku 2022), a to z 60 na 72 osob ekonomicky neaktivního věku na sto osob ekonomicky aktivního věku. Zatímco v roce 2015 bylo na 100 osob ekonomicky aktivního věku 31 osob 0–19letých a 29 osob 65letých a starších, v roce 2024 šlo o 36 osob u obou neaktivních skupin.

Složení obyvatel podle rodinného stavu

Poslední dekáda se i přes významné události posledních let – epidemie covid-19 či imigrační vlna z válkou zasažené Ukrajiny, které měly nezpochybnitelný vliv na demografický vývoj, nesla v duchu dlouhodobých trendů v oblasti složení populace podle rodinného stavu. Ačkoli úroveň sňatečnosti v první polovině desetiletí rostla, její propad v předchozích dvou desetiletích spolu s dlouhodobě poměrně vysokou úrovní rozvodovosti, poklesem úmrtnosti a změnou věkového složení stojí za zvyšujícím se zastoupením svobodných a rozvedených osob v populaci. Naopak počet a podíl osob sezdaných, nepatrně i ovdovělých, klesá⁸.

Majoritní skupinu obyvatel z hlediska rodinného stavu tvoří v Česku osoby žijící v manželství, nicméně jejich podíl od počátku 80. let 20. století klesá. Pod 50% úroveň se v obyvatelstvu 15letých a starších poprvé dostal v roce 2010⁹. Na konci roku 2024 bylo sezdaných 44,5 % všech obyvatel 15letých a starších (tj. 4,105 milionu osob), mezi muži bylo 45,6 % ženatých a mezi ženami 43,5 % vdaných. Od počátku roku 2015 do konce roku 2024 pokleslo jejich zastoupení o 3,3 p. b. v úhrnném pohledu, u mužů o 3,6 p. b. a u žen o 3,0 p. b. V posledním meziročním srovnání klesly podíly sezdaných osob o 0,4 p. b. (v úhrnu a u žen) a o 0,5 p. b. u mužů (tab. 1. 4).

Svobodných¹⁰ osob ve věku 15 a více let bylo na konci roku 2024 celkem 33,9 % (absolutně 3 127 467), což bylo o 3,2 p. b. více než na počátku roku 2015. Mužů bylo svobodných 39,4 % (za deset let o 3,4 p. b. více) a žen 28,7 % (o 3,0 p. b. více než na počátku dekády). Vyšší zastoupení svobodných mezi muži než mezi ženami, a to zhruba o deset procentních bodů (v roce 2024 o 10,7 p. b.), platí dlouhodobě a odráží mj. nižší

⁸ Podrobnou bilanci obyvatel podle rodinného stavu a pohlaví lze najít každoročně v publikaci *Věkové složení obyvatelstva* (údaje k 31. 12. 2024 dostupné na <https://csu.gov.cz/produkty/vekove-slozeni-obyvatelstva-jx7mf54ulx>). Časovou řadu počtu obyvatel podle pohlaví, rodinného stavu a pětiletých věkových skupin lze najít v *Demografické příručce* (vydání z roku 2024 dostupné na <https://csu.gov.cz/produkty/demograficka-prirucka-2023>).

⁹ U žen ve věku 15 let a více se podíl vdaných snížil pod úroveň jedné poloviny v roce 2007, u mužů se podíl ženatých snížil pod polovinu poprvé v roce 2013.

¹⁰ Jde o rodinný stav *de iure*, který nemusí ve všech případech odpovídat osobě bez partnerského vztahu.

úroveň sňatečnosti mužů. V průběhu roku 2024 vzrostly podíly svobodných osob o 0,6 p. b. (u žen o 0,5 p. b.), podobně jako v předchozích třech letech.

Trend rostoucího podílu rozvedených osob v populaci nastartoval ještě dříve než v případě svobodných (již v 60. letech 20. století), ale podle údajů z posledních tří let to vypadá, že se trend otočil – od roku 2022 jejich podíl totiž nepatrně klesá. Na konci roku 2024 představovali rozvedení 13,7 % populace 15letých a starších, v případě mužů 12,1 % a u žen 15,1 %. Ve srovnání s podíly k 1. 1. 2015 šlo o hodnoty o 0,6 p. b. v úhrnu, o 0,3 p. b. u mužů a o 0,9 p. b. u žen vyšší (tab. 1.4). Vyšší podíl rozvedených mezi ženami než mezi muži odráží mj. skutečnost, že muži častěji než ženy uzavírají po rozvodu další manželství.

Tab. 1.4 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a rodinného stavu v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)¹⁾

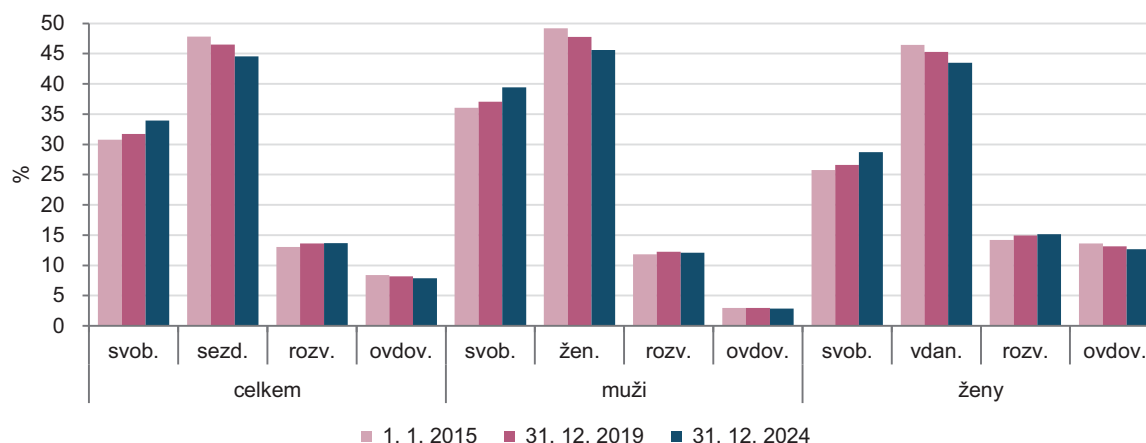
Pohlaví, rodinný stav	Počet obyvatel (tis.)			Podíl obyvatel daného rodinného stavu (%) ²⁾						
	2015	2019	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem										
Svobodní/é	2 748,5	2 849,0	3 127,5	30,8	31,7	32,1	32,3	32,8	33,4	33,9
Ženatí/vdané	4 271,8	4 176,2	4 104,6	47,8	46,5	46,1	45,5	45,3	45,0	44,5
Rozvedení/é	1 164,6	1 225,5	1 259,4	13,0	13,6	13,7	14,0	13,8	13,7	13,7
Ovdovělí/é	752,3	733,1	727,2	8,4	8,2	8,1	8,2	8,0	8,0	7,9
Muži										
Svobodní	1 569,4	1 628,1	1 769,7	36,0	37,0	37,5	37,8	38,3	38,8	39,4
Ženatí	2 143,3	2 099,6	2 047,7	49,2	47,8	47,3	46,7	46,5	46,1	45,6
Rozvedení	514,2	539,0	543,0	11,8	12,3	12,3	12,6	12,3	12,2	12,1
Ovdovělí	128,6	129,0	128,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Ženy										
Svobodné	1 179,1	1 220,9	1 357,8	25,7	26,6	27,0	27,1	27,7	28,2	28,7
Vdané	2 128,5	2 076,5	2 056,9	46,5	45,3	44,8	44,3	44,2	43,9	43,5
Rozvedené	650,4	686,5	716,4	14,2	15,0	15,0	15,3	15,2	15,2	15,1
Ovdovělé	623,8	604,1	599,3	13,6	13,2	13,1	13,2	12,9	12,8	12,7

¹⁾ Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

²⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

Podíl ovdovělých v obyvatelstvu ve věku 15 a více let se v čase měnil nejméně. Klesající trend započal v 90. letech 20. století a za posledních deset let se zastoupení ovdovělých snížilo z 8,4 % na 7,9 % (tab. 1.4). K celkovému snížení přispěl zejména pokles podílu ovdovělých mezi ženami (z 13,6 % na 12,7 %), a to v důsledku o něco rychlejšího zlepšování úmrtnosti mužů než žen. Zastoupení ovdovělých mezi muži je oproti ženám dlouhodobě výrazně nižší a ve sledovaném desetiletí se pohybovalo na úrovni 2,9–3,0 % a meziroční změny v jejich podílu byly minimální.

Obr. 1.6 Složení obyvatel ve věku 15 a více let podle rodinného stavu a pohlaví v letech 2015–2024

Struktura osob podle rodinného stavu se v čase měnila nejen v celkovém zastoupení jednotlivých kategorií rodinného stavu v populaci 15letých a starších, ale i z pohledu dílčích (pětiletých) věkových skupin, a to s různou mírou intenzity a různými směry. Nejvíce se během posledního desetiletí proměnilo složení obyvatel ve věkových skupinách 40–44 let, 45–49 let a 50–54 let, neboť těmito věky procházely populačně silné generace osob narozených v 70. letech 20. století, které byly klíčovými nositeli změn demografického chování po roce 1989, a další generace v těchto trendech pokračovaly, popř. je ještě prohlubovaly. V těchto věkových kategoriích nejvíce vzrostly podíly svobodných a současně nejvíce poklesly podíly osob v rodinném stavu ženatý/vdaná jakožto důsledek snížení intenzity sňatečnosti a odkládání vstupu do manželství do pozdějšího věku.

Tab. 1.5 Obyvatelstvo podle rodinného stavu v daném pohlaví a věku v letech 2015 (k 1. 1.), 2019 a 2024 (k 31. 12.)

Věková skupina	Svobodní/é			Ženatí/vdané			Rozvedení/é			Ovdovělí/é		
	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Muži (%)												
15–19	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20–24	98,2	97,8	98,3	1,6	2,1	1,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
25–29	86,6	85,0	85,2	12,4	14,2	14,1	1,0	0,8	0,7	0,0	0,0	0,0
30–34	62,0	66,0	64,5	33,8	31,1	32,9	4,1	2,9	2,5	0,0	0,0	0,0
35–39	39,5	49,2	51,6	50,3	43,8	43,2	10,1	6,9	5,2	0,1	0,1	0,1
40–44	24,0	34,3	42,2	58,1	52,1	48,2	17,6	13,4	9,4	0,3	0,2	0,2
45–49	15,8	22,2	31,6	60,3	56,6	52,3	23,3	20,8	15,7	0,6	0,5	0,4
50–54	11,9	14,9	20,8	63,5	58,9	56,2	23,5	25,3	22,3	1,1	0,9	0,7
55–59	9,5	11,3	13,8	67,4	62,6	58,8	21,1	24,5	26,1	2,0	1,6	1,3
60–64	6,9	8,8	10,2	71,8	67,2	63,2	17,6	20,9	24,3	3,7	3,1	2,3
65–69	4,8	6,2	7,6	75,5	71,4	67,5	13,6	16,8	20,4	6,2	5,5	4,5
70–74	3,4	4,2	5,2	77,0	74,1	70,6	9,9	12,7	16,2	9,7	9,0	7,9
75–79	2,7	2,9	3,5	75,1	74,2	71,2	6,8	9,0	12,1	15,4	13,9	13,2
80–84	2,3	2,2	2,3	68,5	69,6	68,4	4,9	6,2	8,5	24,3	22,0	20,8
85–89	2,1	1,9	1,7	55,8	60,8	60,2	3,7	4,2	5,8	38,4	33,1	32,3
90–94	2,4	1,7	1,4	40,1	47,7	46,1	3,0	2,8	4,3	54,5	47,9	48,2
95+	3,3	4,0	1,5	27,4	37,8	27,1	2,8	0,4	2,8	66,5	57,8	68,6
Ženy (%)												
15–19	99,8	99,9	99,9	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20–24	94,8	94,0	94,7	4,8	5,8	5,1	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
25–29	72,7	73,1	71,8	24,8	25,1	26,4	2,4	1,7	1,7	0,1	0,1	0,1
30–34	43,7	50,5	49,8	48,7	44,1	45,5	7,4	5,2	4,5	0,2	0,1	0,2
35–39	25,0	34,7	37,9	59,8	54,1	53,1	14,6	10,8	8,7	0,6	0,4	0,4
40–44	12,9	22,2	29,3	62,2	58,4	55,6	23,5	18,5	14,2	1,5	0,9	0,8
45–49	7,2	12,2	20,3	62,4	59,2	56,7	27,6	26,6	21,4	2,7	2,0	1,6
50–54	5,1	7,0	11,4	64,3	60,1	57,8	25,8	29,2	27,7	4,8	3,8	3,1
55–59	3,9	5,0	6,6	65,5	61,7	58,3	22,0	26,5	29,3	8,6	6,8	5,8
60–64	3,2	3,8	4,6	63,2	61,9	58,9	19,1	22,1	26,2	14,6	12,2	10,3
65–69	2,8	3,0	3,4	57,7	57,7	56,7	15,6	18,9	21,9	23,9	20,3	18,0
70–74	2,5	2,6	2,8	47,8	50,0	49,8	12,3	15,3	18,7	37,5	32,0	28,8
75–79	2,2	2,4	2,4	34,3	37,6	39,5	9,2	12,0	15,1	54,3	48,1	43,0
80–84	2,0	2,0	2,1	20,3	23,2	25,2	7,8	8,9	11,8	69,9	65,9	60,8
85–89	2,4	1,8	1,9	9,0	11,2	12,0	6,8	7,3	8,8	81,8	79,7	77,4
90–94	3,0	2,1	1,6	3,4	4,4	4,2	5,9	6,0	7,7	87,7	87,5	86,5
95+	3,6	2,9	2,5	2,6	4,3	1,3	4,4	2,7	7,0	89,4	90,2	89,2

Pozn.: barvou a tučně označeny nejvyšší podíly v rámci roku, daného pohlaví a rodinného stavu

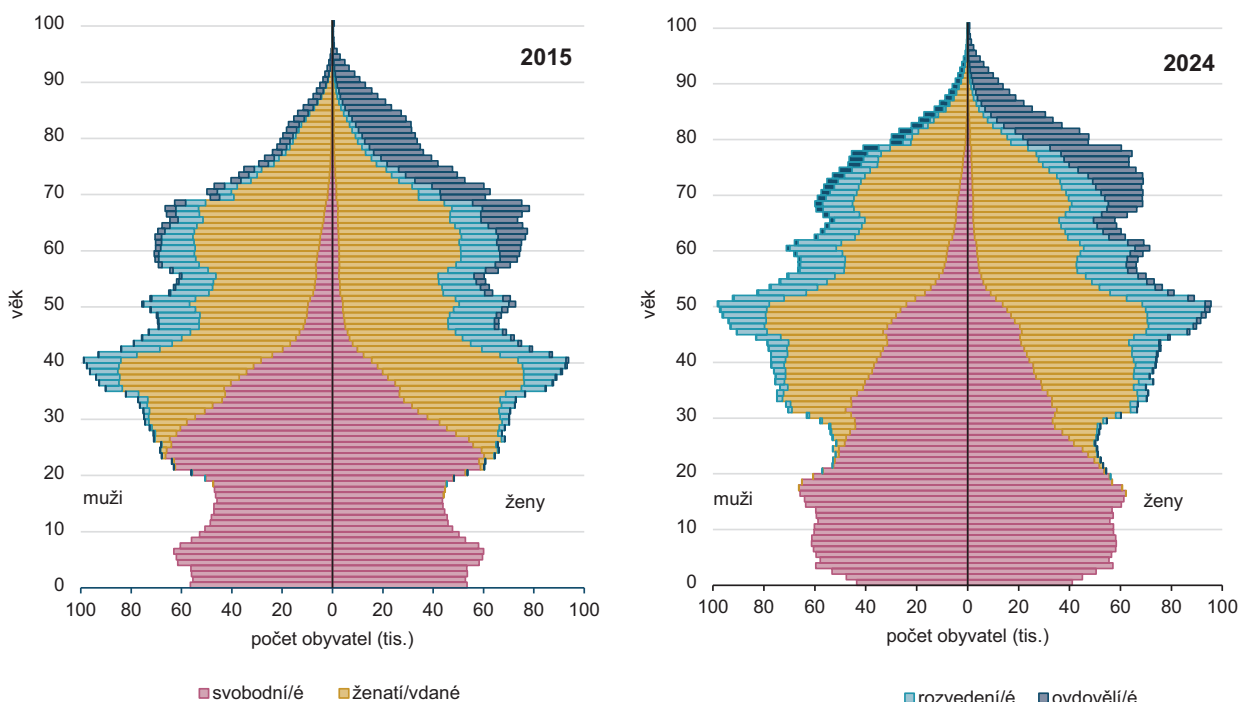
Relativně nejvíce se podíl svobodných zvýšil ve věkové skupině 45–49letých, a to na dvojnásobek u mužů (z 15,8 % v roce 2015 na 31,6 % v roce 2024; tab. 1.5) a téměř trojnásobek u žen (ze 7,2 % v roce 2015 na

20,3 % v roce 2024). U 40–44letých a 50–54letých mužů mezi počátkem roku 2015 a koncem roku 2024 zastoupení svobodných vzrostlo o tři čtvrtiny (z 24,0 % na 42,2 %, resp. z 11,9 % na 20,8 %) a u žen ve věku 40–44 let, resp. 50–54 let více než dvojnásobně (z 12,9 % na 29,3 %, resp. z 5,1 % na 11,4 %). Naopak váha osob žijících v manželství v horizontu desetiletí poklesla u 40–44letých o 17 % (z 58,1 % na 48,2 %) u mužů, resp. o 11 % (z 62,2 % na 55,6 %) u žen, u 45–49letých o 13 % (z 60,3 % na 52,3 %) u mužů, resp. o 9 % (z 62,4 % na 56,7 %) u žen a ve věkové skupině 50–54letých o 12 % na 56,2 % (muži) a o 10 % na 57,8 % (ženy). Podíly rozvedených se u mužů snížily ve věkových skupinách do 54 let, u žen do 49 let, ve starších skupinách došlo naopak k nárůstu. Zastoupení ovdovělých bylo v roce 2024 ve srovnání s počátkem roku 2015 nižší u mužů i žen ve všech věkových kategoriích s výjimkou mužů starších 95 let.

V nejmladších věkových skupinách dominují osoby svobodné, které postupně ustupují ženatým a vdaným (obr. 1.7). Osoby žijící v manželství v roce 2024 tvořily majoritní skupinu poprvé u 33letých žen (zatímco na počátku roku 2015 u 32letých) a u 40letých mužů (v roce 2015 již u 36letých). Z pohledu pětiletých věkových skupin převážily osoby žijící v manželství osoby svobodné poprvé ve věkové skupině 35–39letých žen a 40–44letých mužů, zatímco na počátku roku 2015 tomu tak bylo o jednu pětiletou věkovou skupinu dříve. Převahu si ženatí muži a vdané ženy udržují až do seniorského věku, podle údajů k 31. 12. 2024 platila ještě pro 85–89leté muže a 70–74leté ženy (stejně jako před 10 lety). U žen rostl podíl vdaných až do věku 60–64 let, kdy dosáhl 58,9 % (na počátku dekády bylo nejvyšší hodnoty dosaženo ve věku 55–59 let, a to 65,5 %), kdežto u mužů se zastoupení ženatých zvyšovalo až do věku 75–79 let, kdy dosáhlo 71,2 % (před deseti lety byl vrchol ve věkové skupině 70–74 let, a to na úrovni 77,0 %). U nejstarších věkových kategorií převládají osoby ovdovělé, a to mnohem výrazněji u žen (89,2 %, resp. 89,4 % u 95letých a starších v roce 2024, resp. 2015) než u mužů (68,6 %, resp. 66,5 % u 95letých a starších v roce 2024, resp. 2015).

Obr. 1.7 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu v letech 2015 (k 1. 1.) a 2024 (k 31. 12.)

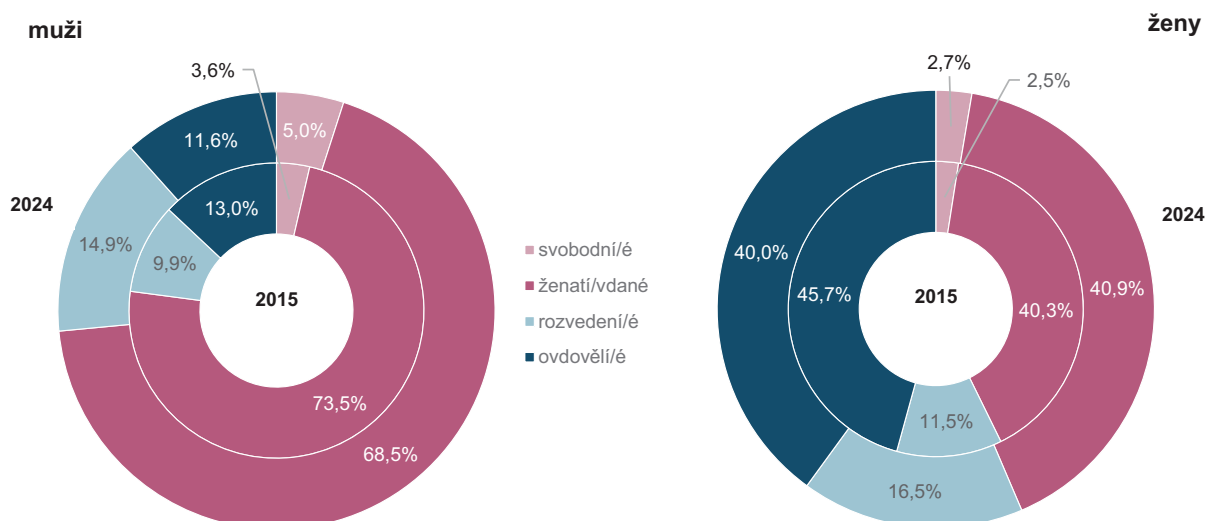

Nejvyšší zastoupení rozvedených osob bylo na konci roku 2024 u 55–59letých (26,1 % mužů, 29,3 % žen), zatímco na počátku roku 2015 ve skupině 50–54 let u mužů (23,5 %) a 45–49 let u žen (27,6 %). Posun tohoto vrcholu v čase do staršího věku odráží odklad sňatečnosti, a spolu s prodlužující se průměrnou délkou manželství při rozvodu, i rozvodovosti do vyššího věku. Ve starších věcích pak podíl rozvedených opět klesá, přičemž v každé věkové skupině zůstává lehce vyšší u žen než u mužů. V roce 2024 převyšoval podíl rozvedených mužů podíl ovdovělých až do věku 70–74 let (16,2 % rozvedených, 7,9 % ovdovělých) a obdobně to platilo i před deseti lety (9,9 % rozvedených, 9,7 % ovdovělých). U žen bylo vyšší zastoupení

rozvedených žen oproti ovdovělým do věku 65–69 let (21,9 % rozvedených, 18,0 % ovdovělých) v roce 2024 a do 60–64 let (19,1 % rozvedených, 14,6 % ovdovělých) v roce 2015. S rostoucím věkem se struktura obyvatel v seniorském věku přirozeně vyvíjí ve směru vzrůstajícího podílu ovdovělých. V roce 2024 v rámci pětiletých věkových skupin převažovaly mezi ženami ovdovělé od věkové skupiny 75–79 let, u mužů byla převaha ovdovělých až u 90–94letých a starších (v obou případech srovnatelná situace s počátkem roku 2015).

Ve věkové skupině seniorů (65 a více let) se rozložení mužů a žen podle rodinného stavu výrazně liší, a to zejména v důsledku jejich odlišné úrovně úmrtnosti. U mužů-seniorů jednoznačně dominují ženatí (68,5 % v roce 2024, 73,5 % na počátku roku 2015), zatímco u žen-senioerek je zastoupení ovdovělých a vdaných mnohem bližší. V průběhu uplynulého desetiletí se rozdíl těchto dvou skupin senierek především díky postupně se snižující nadúmrtosti mužů snížil. Na počátku roku 2015 bylo mezi ženami ve věku 65 a více let ještě nejvíce ovdovělých (45,7 % oproti 40,3 % vdaných), od roku 2019 však již převažují ženy vdané, i když velmi nepatrně (rozdíl menší než 1 p. b.). V roce 2024 bylo vdaných senierek 40,9 % a 40,0 % jich bylo ovdovělých.

Obr. 1.8 Podíly mužů-seniorů a žen-senioerek (65 a více let) podle rodinného stavu v letech 2015 (k 1. 1.) a 2024 (k 31. 12.)

2 Sňatečnost

V roce 2024 uzavřeli obyvatelé České republiky 44,5 tisíce manželství, o 3,8 tisíce méně než v předchozím roce. Došlo tak k druhému meziročnímu poklesu v řadě a počet sňatků byl nejnížší od roku 2013. Snížila se rovněž intenzita sňatečnosti, když při setrvání měř sňatečnosti z roku 2024 by před 50. rokem věku vstoupilo do prvního manželství 53 % mužů a 62 % žen a další sňatek by uzavřelo 43 % rozvedených mužů a 42 % rozvedených žen. Průměrná doba mezi rozvodem a dalším sňatkem se mírně zvýšila na historicky nejvyšších 9,8 let u mužů a 10,3 let u žen. U rekordně vysokého podílu 15 % párů uzavírajících manželství měl v roce 2024 alespoň jeden ze snoubenců jiné než české státní občanství.

Po ukončení dlouhodobého trendu klesajícího počtu sňatků, kdy v roce 2013 vstoupilo do manželství historicky nejméně párů, a to 43 499, následovalo šestileté období růstu s průměrným meziročním přírůstkem 4 % ukončené v roce 2019 počtem 54 870 sňatků. Do dalšího vývoje zasáhla pandemie onemocnění covid-19, kdy vlivem omezování hromadných akcí včetně svatebních obřadů v důsledku vládních protiepidemických opatření došlo v roce 2020 k meziročnímu poklesu počtu sňatků (o 17 %) na 45 415. V roce 2021 pak bylo evidováno 46 778 nově uzavřených manželství, tedy meziročně pouze o 3 % více, jejich počet tak nedosáhl úrovně z let 2015–2019 (48,1–54,9 tisíce). Teprve v roce 2022, kdy již podstatná část roku nebyla ovlivněna proticovidovými nařízeními, se úhrn sňatků (54 820) s meziročním nárůstem o 17 % téměř vrátil na úroveň z roku 2019 (tehdy uzavřeno ještě o 50 sňatků více). V roce 2023 však došlo k opětovnému výraznému poklesu (o 12 % na 48 268) a v roce 2024 počet sňatků poklesl o dalších 8 % na 44 486, nejméně od roku 2013.

Sezónnost

V roce 2024 bylo v tradičně nejvíce frekventovaném období červen–září uzavřeno 64,0 % všech sňatků. Třemi na sňatky nejčtetnějšími měsíci byly červen (8 859), srpen (7 765) a září (6 402). Naopak nejnížší je počet sňatků v zimních měsících a vůbec nejméně oblíbeným bývá měsíc leden (tab. 2.1). Rok 2024 v tomto nijak nevybočoval, když v první měsíci roku bylo sezdáno pouze 772 párů. Druhý na sňatky nejméně početný byl měsíc prosinec (1 037) a třetí únor (1 246).

Tab. 2.1 Sezónnost sňatečnosti v letech 2015 a 2019–2024

Měsíc	Absolutní počet sňatků						Měsíční index ¹⁾						
	2015	2019	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Leden	932	985	758	840	861	772	0,23	0,21	0,23	0,19	0,18	0,21	0,20
Únor	1 145	1 241	1 138	2 307	1 253	1 246	0,31	0,30	0,64	0,32	0,55	0,34	0,35
Březen	1 565	1 913	1 028	1 377	1 878	1 353	0,38	0,41	0,17	0,26	0,30	0,46	0,36
Duben	3 444	3 522	2 120	3 589	2 956	3 246	0,87	0,78	0,20	0,55	0,80	0,75	0,89
Květen	3 644	4 578	2 797	4 212	3 732	3 486	0,89	0,98	0,48	0,71	0,90	0,91	0,92
Červen	8 379	10 808	7 585	9 821	9 242	8 859	2,12	2,40	1,95	1,98	2,18	2,33	2,43
Červenec	6 731	6 699	8 493	9 081	7 488	5 447	1,65	1,44	1,62	2,14	1,95	1,83	1,44
Srpen	8 814	9 151	8 664	8 354	6 737	7 765	2,16	1,97	2,62	2,19	1,79	1,65	2,06
Září	7 069	8 876	7 649	8 517	8 334	6 402	1,79	1,97	2,32	2,00	1,89	2,10	1,75
Říjen	3 583	4 030	3 695	3 634	2 925	3 240	0,88	0,87	1,19	0,93	0,78	0,71	0,86
Listopad	1 572	1 947	1 756	1 870	1 742	1 633	0,40	0,43	0,29	0,46	0,42	0,44	0,45
Prosinec	1 313	1 120	1 095	1 218	1 120	1 037	0,32	0,24	0,30	0,28	0,26	0,27	0,28

¹⁾ Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

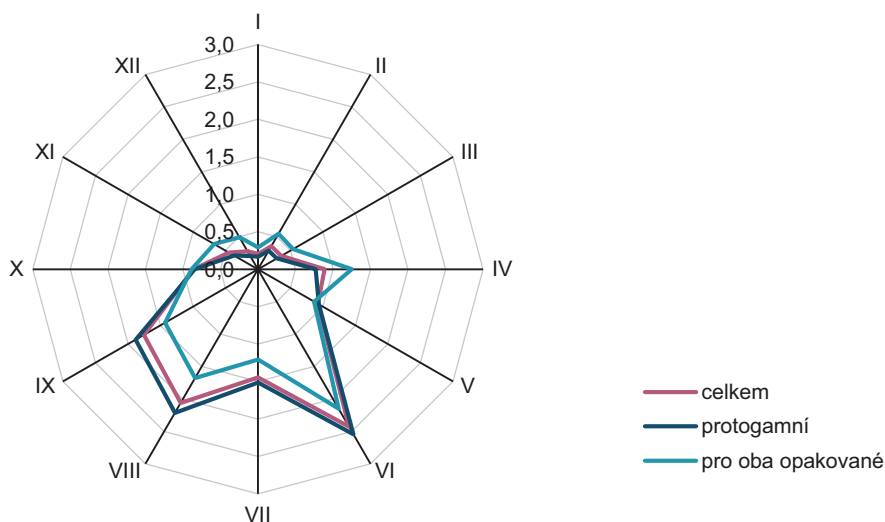
Pozn.: tučně a barvou označeny nejvyšší počty/indexy v daném roce, pouze barvou nejnížší počty/indexy v daném roce

Meziročně největší relativní propad v počtu sňatků zaznamenaly měsíc březen (o 28 %, abs. o 525) a červenec (o 27 %, abs. o 2 041), dále také září (o 23 %, abs. o 1 932). Naopak mezi roky 2023 a 2024 tři měsíce početně posílily, a to měsíc srpen (o 15 %), říjen (o 11 %) a duben (o 10 %).

Měřeno hodnotou měsíčního indexu, který eliminuje vliv různého počtu dnů v měsíci a vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku, bylo v červnu, nejoblíbenějším měsíci roku 2024, uzavřeno 2,4krát více sňatků, než byl průměr roku, v srpnu 2,1krát, v září 1,8krát a červenci 1,4krát. Ostatních osm kalendářních měsíců bylo na uzavírání sňatku podprůměrných. Nejnižší index vykazoval první měsíc roku (0,20), za ním následoval měsíc prosinec (0,28) a únor (0,35). V meziročním srovnání zaznamenal největší změnu srpnový index, který narostl z 1,65 v roce 2023 na 2,06 v roce 2024, a červencový index, který naopak nejvíce poklesl, a to z 1,83 na 1,44 v roce 2024.

Mnohem výrazněji nepravidelně jsou v průběhu kalendářního roku rozloženy sňatky, kdy se jedná pro oba snoubence o jejich první manželství (variační koeficient 80,3 % v roce 2024) než sňatky z tohoto pohledu heterogenní (pro jednoho ze snoubenců se jedná o první sňatek, pro druhého již o druhý či další sňatek), a zejména pak než sňatky, kde jde pro oba snoubence o manželství vyššího než prvního pořadí (var. koef. 53,2 %). Rozložení měsíců na podprůměrné a nadprůměrné přitom bylo v roce 2024 u obou skupin shodné, avšak protogamní sňatky se do letních měsíců koncentrovaly, stejně jako v předchozích letech, výrazněji. Nejvyšší měsíční index vykazoval u obou skupin červen, přičemž u protogamních sňatků dosáhl úrovně 2,54násobku průměrného měsíčního počtu a u opakovaných sňatků 2,15násobku. U druhého nejvyššího měsíčního indexu pro srpen byl mezi oběma skupinami největší rozdíl (protogamní sňatky 2,22 resp. opakované sňatky 1,68). Nejnižší měsíční index, který u obou skupin příslušel lednu, byl naopak vyšší v případě opakovaných sňatků (protogamní sňatky 0,17; opakované sňatky 0,29).

Obr. 2.1 Měsíční indexy¹⁾ sňatečnosti podle pořadí sňatku v roce 2024

¹⁾ Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

Rozložení sňatků do jednotlivých dnů týdne se v roce 2024 nijak zásadně nelišilo od předchozích let, když 66,0 % všech manželství bylo uzavřeno v sobotu a 22,0 % v pátek. Nejvíce svateb se uskutečnilo v sobotu 24. 8. 2024, kdy si řeklo své „ano“ 1 672 párů. Druhá v pořadí byla sobota 22. 6. 2024 (1 609 svateb) a třetí sobota 7. 9. 2024 (1 460 svateb). Následovaly další dvě červnové soboty 15. 6. a 1. 6. 2024 (každá s zhruba 1,4 tisíce sňatky). Toto umístění červnových sobot (+ na 11. místě sobota 29. 6. 2024 – 1,1 tisíce sňatků) v čele žebříčku přispělo značnou měrou k vítězství června jako nejsilnějšího měsíce co do počtu sňatků. Krom toho ho podpořily také dva páteční červnové termíny, které se v žebříčku pro tento den týdne umístily na prvních dvou místech: 21. 6. 2024 (467 svateb) a 14. 6. 2024 (448 svateb). Třetí nejsilnější páteční úhrn přineslo datum 6. 9. 2024 (412 svateb). Maxima pro ostatní kalendářní dny týdne byla z velké části spjata s daty atraktivních číselných kombinací. Čtvrtečním termínům vévodilo datum 8. 8. 2024 (192 svateb), středečním 24. 4. 2024 (198 svateb), v úterý byly nejvyšší počty sňatků 30. 4. a 11. 6. (oba dny shodně 46 svateb), mezi pondělky 24. 6. 2024 (59 svateb) a v rámci nedělí 7. 7. 2024 (34 svateb).

Sňatky podle pořadí a podle rodinného stavu snoubenců

V roce 2024 vstoupilo poprvé do manželského svazku 33 148 mužů (74,5 % z celkového počtu ženichů) a 33 228 žen (74,7 % z celkového počtu nevěst), do manželství druhého či vyššího pořadí a neznámého vyššího pak 11 338 mužů a 11 258 žen.¹¹ Oproti předchozímu roku v roce 2024 ubylo prvních sňatků u mužů o 7 % (abs. 2,7 tisíce), u žen o 8 % (abs. 2,8 tisíce). Zastoupení sňatků prvního pořadí se posledních pět let drží na úrovni tří čtvrtin, v předchozích letech bylo jen mírně vyšší (tab. 2.2).

Tab. 2.2 Sňatky podle pohlaví a pořadí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sňatky celkem	48 191	54 870	45 415	46 778	54 820	48 268	44 486
Pořadí sňatku muže: 1.	36 884	41 606	33 814	34 930	40 847	35 827	33 148
vyšší (2. +)	10 257	13 264	11 601	11 848	13 973	12 441	939
neznámé vyšší	1 050	1 074	903	974	1 143	976	10 399
Pořadí sňatku ženy: 1.	37 021	41 724	33 974	34 856	41 138	36 028	33 228
vyšší (2. +)	10 404	13 146	11 441	11 922	13 682	12 240	1 115
neznámé vyšší	766	934	847	916	1 049	896	10 143
Podíl prvních sňatků (%): muži	76,5	75,8	74,5	74,7	74,5	74,2	74,5
ženy	76,8	76,0	74,8	74,5	75,0	74,6	74,7

Tab. 2.3 Sňatky podle rodinného stavu snoubenců v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rodinný stav ženicha: svobodný	36 884	41 606	33 814	34 930	40 847	35 827	33 148
rozvedený	10 876	12 802	11 192	11 412	13 550	11 989	10 918
ovdovělý	431	462	409	436	423	452	420
Rodinný stav nevěsty: svobodná	37 021	41 724	33 974	34 856	41 138	36 028	33 228
rozvedená	10 637	12 443	10 866	11 303	12 983	11 589	10 678
ovdovělá	533	703	575	619	699	651	580
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	32 689	36 690	29 694	30 519	35 869	31 439	29 010
Rozvedený ženich i nevěsta	6 261	7 411	6 611	6 748	7 913	7 085	6 405
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	4 066	4 723	3 976	4 260	4 794	4 208	3 985
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	4 265	4 943	4 194	4 258	5 183	4 503	4 128
Ostatní	910	1 103	940	993	1 061	1 033	958
% z úhrnu							
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	67,8	66,9	65,4	65,2	65,4	65,1	65,2
Rozvedený ženich i nevěsta	13,0	13,5	14,6	14,4	14,4	14,7	14,4
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	8,4	8,6	8,8	9,1	8,7	8,7	9,0
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	8,9	9,0	9,2	9,1	9,5	9,3	9,3
Ostatní	1,9	2,0	2,1	2,1	1,9	2,1	2,2

Dlouhodobě ve čtyřech z pěti svatebních obřadů vstupují do manželství osoby stejného rodinného stavu, v roce 2024 to bylo u 80 %. Nejvíce sňatků, absolutně 29 010, resp. 65,2 % z celkového počtu, bylo tzv. protogamních, kdy oba snoubenci byli dosud svobodní (tab. 2.3). Druhé nejčastější byly sňatky dvou rozvedených snoubenců, kterých bylo 6 405 (14,4 % z úhrnu). Sňatky dvou ovdovělých osob zahrnovaly každoročně jen jednu desetinu procenta (absolutně 42 v roce 2024), další v pořadí podle četnosti tak již byly svazky z pohledu rodinného stavu snoubenců heterogenní. Mezi nimi převažovaly sňatky jedné rozvedené a jedné svobodné osoby: sňatků rozvedeného ženicha a svobodné nevěsty v roce 2024 bylo 4 128 (9,3 %

¹¹ Od roku 2024 se nově přebírají data o sňatcích dvou českých občanů z CENZISu (Cenzový informační systém). Pro rok 2024 bylo možné získat pouze rozdělení na první a vyšší pořadí sňatku. Pokud bylo pořadí sňatku v roce 2024 podrobně rozlišeno, jednalo se o sňatky s alespoň jedním cizincem (tato data byla získávána z Hlášení o uzavření manželství).

z úhrnu) a sňatků svobodného ženicha a rozvedené nevěsty 3 985 (9,0 % z úhrnu). Ostatní nejmenované kombinace čítaly zbylých 916 sňatků (2,1 % z úhrnu).

Téměř polovina snoubenců (46,4 % z těch, u kterých byla zjištěna¹² úroveň nejvyššího dokončeného vzdělání) vstupovala do manželství s partnerem shodného stupně vzdělání, nejčastěji se jednalo o osoby s vysokoškolským vzděláním (19,5 %, abs. 7,6 tisíce sňatků) a dále se středním vzděláním s maturitou (14,9 %, tj. 5,8 tisíce sňatků). Mezi heterogenní páry z pohledu vzdělání patřila nejčastěji kombinace nevěsty s vysokoškolským vzděláním a ženicha se středoškolským s maturitou (12,9 %, abs. 5,0 tisíce sňatků, tab. 2.4).

Tab. 2.4 Sňatky podle vzdělání snoubenců (%) v roce 2024

Vzdělání ženicha	Vzdělání nevěsty					
	celkem	základní	střední bez maturity	střední s maturitou	vyšší odborné	vysokoškolské
Celkem	100,0	6,4	17,8	33,7	4,2	37,8
základní	5,2	1,7	1,5	1,3	0,1	0,5
střední bez maturity	29,4	3,1	10,1	11,0	1,0	4,1
střední s maturitou	36,1	1,3	5,2	14,9	1,9	12,9
vyšší odborné	1,6	0,0	0,1	0,5	0,2	0,8
vysokoškolské	27,7	0,2	0,9	6,1	1,0	19,5

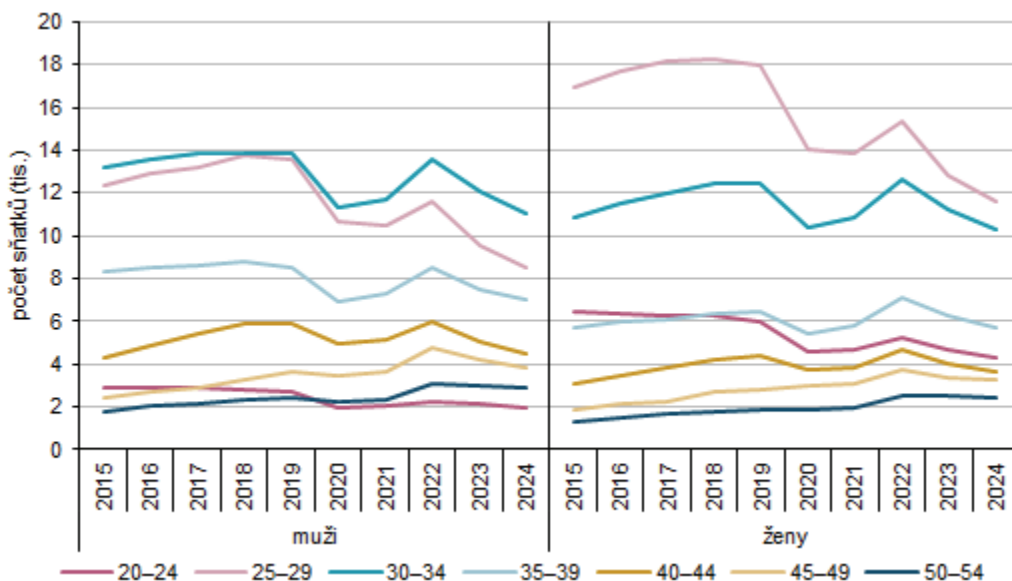
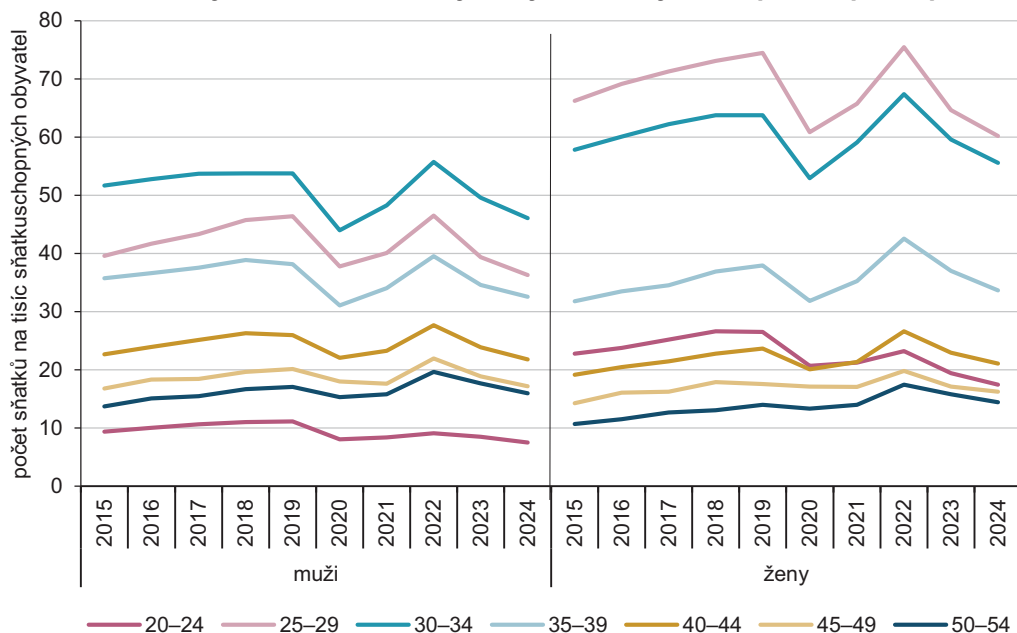
Sňatky podle věku snoubenců

Stejně jako v předcházejících letech 2015–2023 byli v roce 2024 mezi ženichy nejvíce zastoupeni 30–34letí (11 056, tj. 25 % z celku) a mezi nevěstami 25–29leté (11 623, tj. 26 %). Jako druzí v pořadí následovali naopak 25–29letí ženiši (8 523; tj. 19 %) a 30–34leté nevěsty (10 275; tj. 23 %). Ve věku 25 až 34 let tak byla téměř polovina osob vstupujících do manželství. Váha této věkové skupiny mezi všemi snoubenci se nicméně během posledního desetiletí postupně snížila z 55 % v roce 2015 na 47 % v roce 2024. Třetí nejčetnější byly mezi snoubenci (jak mezi muži, tak ženami) osoby ve věku 35–39 let, nicméně u ženichů tomu tak bylo po celé poslední desetiletí, kdežto u nevěst až od roku 2018 (obr. 2.2). Věková skupina na dalším místě se již podle pohlaví diferencovala – u ženichů šlo o 40–44leté, zatímco u nevěst, které vstupují do manželství v průměru dříve, to byly 20–24leté (před rokem 2018 představovaly dokonce třetí početně nejsilnější skupinu). Mezi lety 2015 a 2024 narostly počty sňatků osob starších věkových skupin (u mužů nad 40 let, u žen mírnější nárůst již nad 30 let), zatímco mladší věkové skupiny měly obecně klesající trend.

Na vývoj četnosti sňatků v jednotlivých věkových kategoriích má nemalý vliv věková struktura obyvatel. Úbytek či nárůst počtu sňatků tak nemusí být vždy spojen se změnou samotné úrovně sňatečnosti a naopak. Z porovnání grafů 2.2 a 2.3 je tak například zřejmé, že výrazný úbytek sňatků ve věku 25–29 let mezi lety 2015 a 2024 odráží převážně pokles počtu obyvatel v tomto věku v populaci Česka.

Pořadí pětiletých věkových skupin podle absolutního počtu sňatků je na předních příčkách v souladu s úrovní sňatečnosti v daných věkových skupinách. Nejvíce sňatků na tisíc obyvatel vykazují 30–34letí muži a 25–29leté ženy, na druhém místě pak 25–29letí muži a 30–34leté ženy. Třetí nejvyšší je intenzita vstupu do manželství mezi 35–39letými, přičemž u mužů je poměrně blízká sňatečnosti 25–29letých, zatímco u žen je oproti druhé v pořadí výrazně nižší (obr. 2.3). Porovnání měř sňatečnosti z let 2015 a 2024 ukazuje, že v mladších věkových skupinách se v desetiletém horizontu sňatečnost snížila, ve věkových skupinách mužů od 45 let a u žen od 35 let pak zvolna vzrostla.

¹² Údaje o vzdělání pochází z Hlášení o uzavření manželství (dobrovolným údajem od roku 2007) a jsou doplněna z administrativních zdrojů dat (SLDB 2021 a data MŠMT). V roce 2024 nebyl údaj o vzdělání zjištěn u 3 730 ženichů a 3 163 nevěst.

Obr. 2.2 Sňatky ve vybraných věkových skupinách podle pohlaví v letech 2015–2024**Obr. 2.3 Čisté míry sňatečnosti¹⁾ ve vybraných věkových skupinách podle pohlaví v letech 2015–2024**

¹⁾ Čistá míra sňatečnosti vyjadřuje počet sňatků osob daného věku na 1 000 sňatkusobných osob (tj. rodinného stavu svobodný/á, rozvedený/á, ovdovělý/á) ve středním stavu daného roku. Ten je vypočítán jako průměr počátečního a koncového stavu populace.

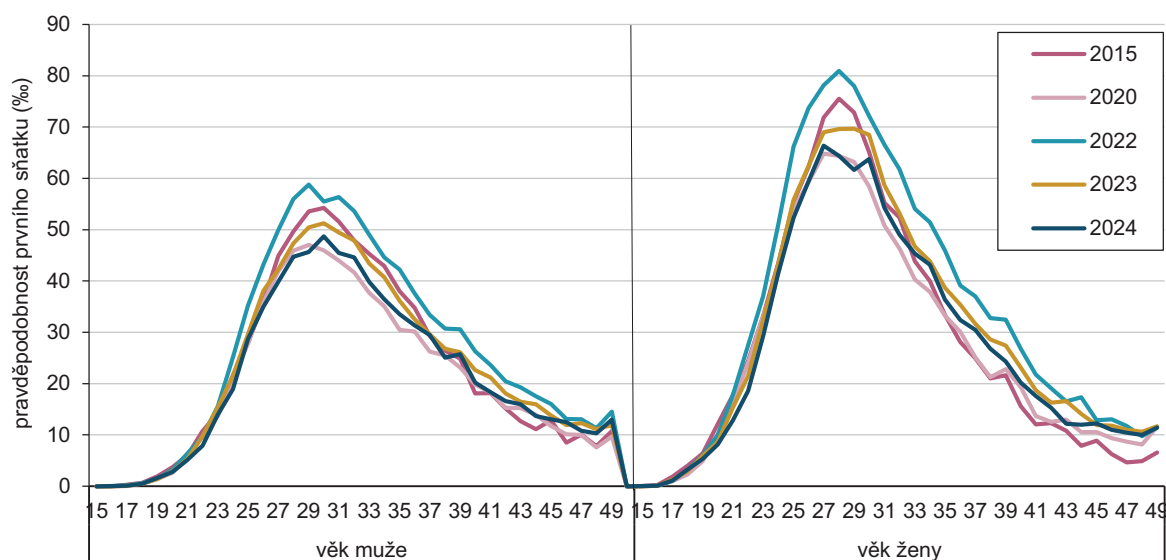
Sňatečnost svobodných

Intenzitu vstupu svobodných do prvního manželství popisuje nejlépe ukazatel úhrnné sňatečnosti svobodných neboli prvosňatečnosti. Ta vyjadřuje, jaký podíl osob by při zachování řádu sňatečnosti, úmrtnosti a zahraničního stěhování svobodných z daného roku uzavřel před dovršením 50. roku věku první sňatek. Historicky nejnižší byla úhrnná sňatečnost svobodných v roce 2013, kdy činila 51,4 % u mužů a 59,0 % u žen. Poté následovalo šestileté období jejího růstu na 59,0 % resp. 67,5 % v roce 2019. Specifické podmínky pro konání svatebního obřadu nastolené z důvodu špatné epidemické situace v roce 2020 a 2021 se podepsaly na úrovni prvosňatečnosti jejím poklesem (v roce 2020 u mužů na 51,9 % a u žen na 60,8 %, v roce 2021 mírně navýšila na 54,4 % resp. 63,7 %). K výraznému oživení prvosňatečnosti došlo v roce 2022, kdy u mužů narostla na 60,4 %, u žen na 70,2 % a šlo tak o nejvyšší hodnoty od roku 2008. V roce

2023 se úroveň sňatečnosti svobodných naopak opět výrazně snížila – na 55,6 % u mužů a na 65,2 % u žen. K dalšímu poklesu došlo i v roce 2024, kdy činila prvosňatečnost 53,0 % u mužů (meziročně o 2,6 p. b. méně) a 62,4 % u žen (pokles o 2,8 p. b.) a vrátila se tak na úroveň podobnou roku 2014 resp. 2015.

Věk, kdy sňatečnost svobodných kulminovala, se v období let 2015–2024 střídal u mužů mezi věky 29 a 30 let, u žen kolísal v rozmezí 27–29 let (obr. 2.4). V roce 2024 s největší intenzitou vstupovali do prvního manželství muži ve věku 30 let (49 z 1 000 svobodných mužů) a ženy ve věku 27 let (66 z 1 000 svobodných žen). Nejvyšší zaznamenaná intenzita sňatečnosti se oproti roku 2023 snížila u mužů o 2,6 a u žen o 3,3 promilových bodů. Meziroční pokles byl přitom v roce 2024 až na ojedinělé výjimky (mírný nárůst u mužů ve věku 17–19 let, 46 a 49 let a u žen ve věku 16, 18 a 45 let) pozorován ve všech věcích, a to poměrně podobný (rámcově o desetinu). Ve srovnání s rokem 2015 byla intenzita sňatečnosti svobodných z roku 2024 u mužů do věku 38 let nižší (kromě mírného nárůstu ve věku 25 a 37 let), přičemž nejvýrazněji poklesla ve věku 27 až 36 let (o 3–8 promilových bodů, u žen bez výjimky do 32 let (nejvýraznější pokles mezi 28. a 29. rokem o 11 promilových bodů). Ve starších věcích (u mužů po 39. roce, u žen po 33. roce) se naopak sňatečnost svobodných mezi roky 2015 a 2024 zvýšila. To se odrazilo mj. ve vývoji tabulkového podílu svobodných v jednotlivých věcích (tab. 2.5).

Obr. 2.4 Sňatečnost svobodných¹⁾ podle pohlaví a jednotek věku v letech 2015–2024 (vybrané roky)

¹⁾ Údaje vychází z jednovýchodných tabulek sňatečnosti svobodných.

Z pravděpodobností uzavření prvního sňatku (a z nich vycházejících tabulkových počtů sňatků ve věku 15–49 let) lze vypočítat také průměrný věk mužů a žen vstupujících do svého prvního manželství. Poté, co od počátku 90. let 20. století po dvě desetiletí rostl, v letech 2015–2019 průměrný věk při vstupu do prvního manželství fakticky stagnoval – u mužů mírně nad úroveň 32 let, u žen pod hranicí 30 let (tab. 2.5). V roce 2020 pak došlo k jeho výraznému meziročnímu navýšení o 0,5 resp. 0,6 let na 32,6 roku (muži) resp. 30,4 roku (ženy). Jednalo se do té doby o vůbec nejvyšší průměrný věk při uzavření prvního manželství, u žen poprvé nad hranicí 30 let. V následujících dvou letech 2021 a 2022 zůstal průměrný věk v případě svobodných ženichů neměnný a u svobodných nevěst se nejprve o 0,1 roku snížil na 30,3 let a ve druhém roce stagnoval. V roce 2023 byl zaznamenán další výrazný růst průměrného věku při vstupu do prvního manželství, a to u mužů o 0,2 na 32,7 let a u žen dokonce o 0,4 na 30,6 let. Navyšování průměrného věku svobodných snoubenců pokračovalo i v roce 2024, kdy u mužů došlo k meziročnímu nárůstu o 0,2 roku na 32,9 let a u žen o 0,1 roku na 30,8 let. V obou případech jde o doposud nejvyšší zaznamenané hodnoty.

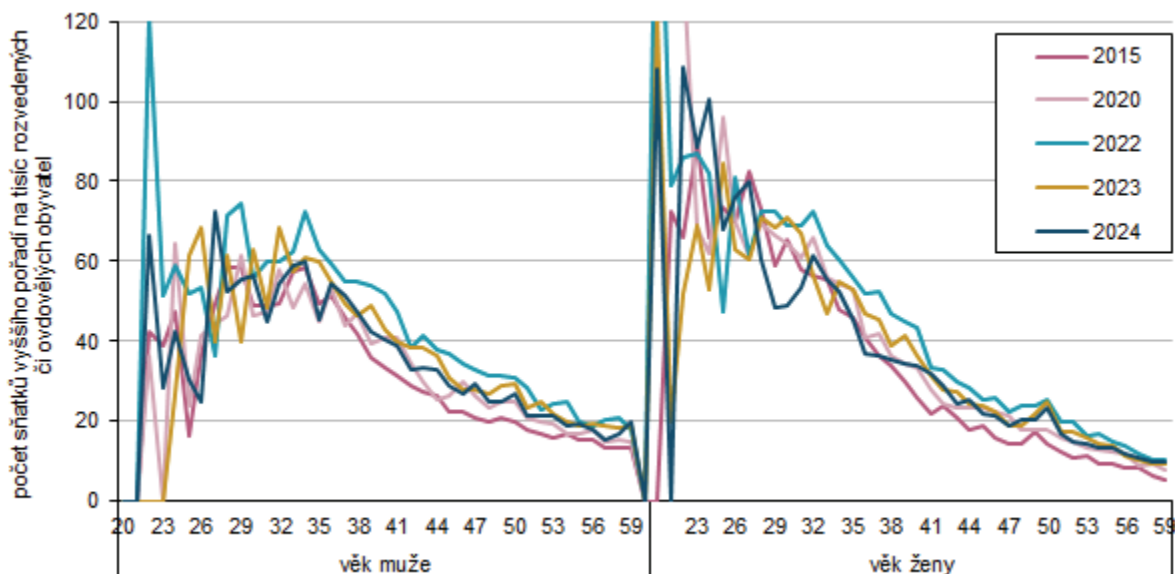
Tab. 2.5 Sňatečnost svobodných¹⁾ v letech 2015 a 2019–2024

Ukazatel	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Prvosňatečnost (%): muži	55,1	59,0	51,9	54,4	60,4	55,6	53,0
ženy	62,4	67,5	60,8	63,7	70,2	65,2	62,4
Průměrný věk při 1. sňatku: muži	32,4	32,1	32,6	32,6	32,5	32,7	32,9
ženy	29,8	29,8	30,4	30,3	30,3	30,6	30,8
Podíl svobodných mužů (%) ve věku: 25	94,2	93,0	94,6	94,5	93,9	94,4	95,0
30	75,8	72,5	77,3	76,2	73,2	76,4	78,0
35	59,2	56,0	62,7	60,6	56,1	60,2	62,6
40	50,6	47,4	54,7	52,2	47,0	51,6	54,0
45	47,0	43,1	50,3	47,8	42,1	46,9	49,6
Podíl svobodných žen (%) ve věku: 25	86,5	84,2	87,4	86,9	85,5	87,5	88,6
30	60,9	57,5	63,7	61,8	57,8	62,4	64,7
35	46,8	42,9	50,2	47,3	42,1	47,2	49,8
40	41,1	36,6	43,8	40,8	34,8	40,1	42,7
45	38,7	33,7	40,9	37,7	31,4	36,6	39,5

¹⁾ Údaje vychází z jednovýchoďných tabulek sňatečnosti svobodných.

Sňatečnost vyššího pořadí

Míra sňatečnosti vyššího pořadí, která udává počet uzavřených manželství 2. či vyššího pořadí (včetně neznámých vyšších) na tisíc rozvedených a ovdovělých osob středního stavu, v mladších věcích velmi silně kolísá. I tak je z jejího profilu (obr. 2.5) zřejmé, že rozvedení či ovdovělí muži vstupují s nejvyšší intenzitou do dalšího manželství kolem 30. roku věku, zatímco rozvedené či ovdovělé ženy relativně nejvíce již před 30. rokem věku, přičemž vrchol je širší (zahrnuje více jednotek věku) než u mužů. Zhruba do 35 let věku přitom vykazují vyšší intenzitu opakované sňatečnosti ženy, zatímco u starších naopak vstupují do dalšího manželství relativně více muži. Z pohledu pětiletých věkových kategorií v rozpětí 25–59 let míra sňatečnosti vyššího pořadí v roce 2024 meziročně poklesla kromě mírného nárůstu ve věku 25–29 let u mužů a 55–59 let u žen. Naopak ve srovnání s rokem 2015 byla sňatečnost vyššího pořadí u mužů v roce 2024 vyšší napříč všemi věkovými skupinami, u žen se vymykaly věkové kategorie 25–29 a 30–34letých, kde došlo k mírnému poklesu (a u mužů sňatečnost v tomto věku narostla méně výrazně než u starších).

Obr. 2.5 Míry sňatečnosti 2. a vyššího pořadí podle pohlaví a věku v letech 2015–2024 (vybrané roky)

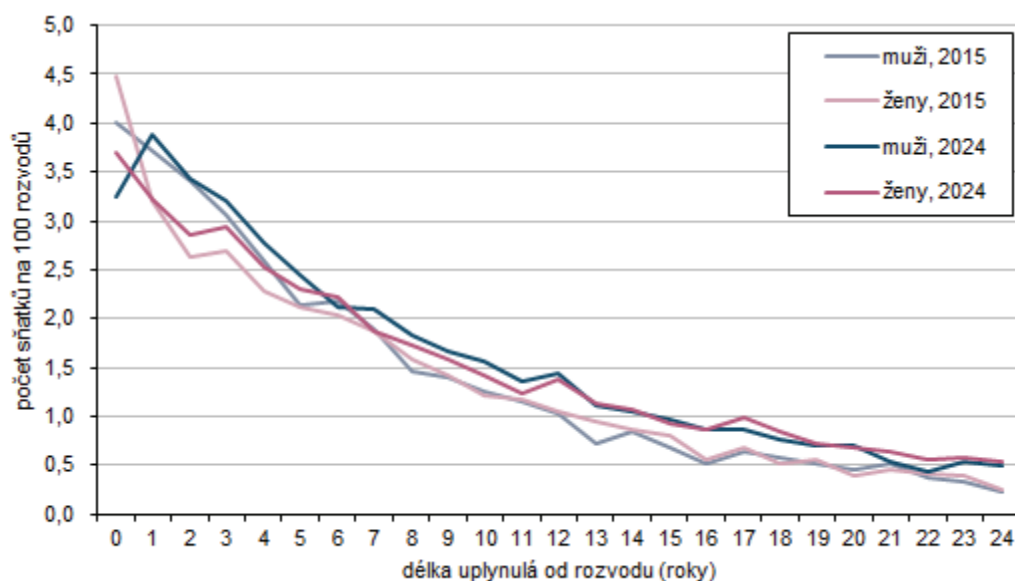
Úroveň opakované sňatečnosti lze zhodnotit také pomocí tzv. úhrnné sňatečnosti rozvedených¹³, která vychází z měr sňatečnosti rozvedených podle doby uplynulé od rozvodu. Při setrvání těchto měr na úrovni roku 2024 by další manželství uzavřelo 43,2 % rozvedených mužů a 41,9 % rozvedených žen. Podobně jako u sňatečnosti prvního pořadí měla sňatečnost rozvedených po roce 2013 do posledního předcovidového roku 2019 rostoucí trend, roky 2020 a 2021 znamenaly její výrazné snížení a naopak v roce 2022 došlo k nárůstu na úroveň nejvyšší od roku 1993. Následující dva roky sňatečnost rozvedených meziročně poklesla, přičemž v roce 2024 to bylo o 3,4 p. b. u mužů a 2,9 p. b. u žen.

Tab. 2.6 Sňatečnost rozvedených v letech 2015 a 2019–2024

Ukazatel		2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sňatečnost rozvedených (%): muži		37,2	46,0	40,8	42,5	51,3	46,6	43,2
ženy		36,3	44,5	39,4	42,0	48,9	44,7	41,9
Průměrná doba ¹⁾ mezi rozvodem a sňatkem (roky):	muži	8,2	8,9	9,3	9,3	9,7	9,8	9,8
	ženy	8,6	9,4	9,6	9,7	10,1	10,2	10,3
Míry sňatečnosti ²⁾ mužů podle doby od rozvodu:	0–1	3,8	4,3	3,7	3,8	4,3	3,9	3,6
	2–3	3,2	3,9	3,2	3,4	3,9	3,7	3,3
	4–5	2,4	2,9	2,5	2,7	3,2	2,9	2,6
	6–9	1,7	2,0	1,7	1,8	2,3	2,0	1,9
	10–14	1,0	1,3	1,2	1,3	1,5	1,3	1,3
	15–19	0,6	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9	0,8
	20–24	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
Míry sňatečnosti ²⁾ žen podle doby od rozvodu:	0–1	3,8	4,1	3,6	3,7	4,0	3,7	3,5
	2–3	2,7	3,2	2,8	3,0	3,3	3,2	2,9
	4–5	2,2	2,7	2,3	2,5	2,9	2,6	2,4
	6–9	1,7	2,0	1,7	1,9	2,2	2,0	1,8
	10–14	1,0	1,3	1,2	1,2	1,5	1,3	1,2
	15–19	0,6	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9	0,9
	20–24	0,4	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6

¹⁾ vypočtena z rozložení měr sňatečnosti rozvedených podle doby od rozvodu

²⁾ Míry sňatečnosti podle doby od rozvodu uvedené v intervalech jsou průměrné (připadající na jeden rok daného intervalu).

Obr. 2.6 Sňatečnost rozvedených podle pohlaví a doby od rozvodu v letech 2015 a 2024

¹³ Úroveň sňatečnosti ovdovělých se z důvodů nízkých počtů událostí samostatně nehodnotí.

Rozvedené osoby obecně uzavírají nejčastěji nový svazek hned v prvních letech po právním zániku předchozího manželství, přičemž mírně častěji tak činí rozvedení muži než ženy (tab. 2.6, obr. 2.6). S rostoucí dobou od rozvodu úroveň opakované sňatečnosti klesá a zároveň se stírá rozdíl mezi pohlavími (cca po 10. roku od rozvodu se již významně neliší). V roce 2024 vstoupili rozvedení muži znovu do manželství průměrně po 9,8 let od rozvodu a ženy po 10,3 let a (i když jen s velmi mírným meziročním nárůstem) šlo o dosud rekordní hodnoty ukazatele. Mezi lety 2015 a 2024 průměrná doba mezi rozvodem a dalším sňatkem vzrostla u mužů o 1,6 let a u žen o 1,7 let. K jejímu prodloužení docházelo v posledních letech zejména v důsledku růstu sňatečnosti rozvedených v delších intervalech od rozvodu.

Sňatky cizinců

Zhruba jedna desetina manželství bývá uzavírána snoubenci, z nichž alespoň jeden má cizí, jinou než českou, státní příslušnost (tab. 2.7)¹⁴. Nejnižší váhu měly tyto sňatky během posledního desetiletí v roce 2020, kdy představovaly 9,5 % úhrnu; šlo o rok, kdy podmínky vstupu do manželství ovlivňovala protiepidemická opatření. V posledních dvou letech 2023 a 2024 byl tento podíl naopak historicky nejvyšší, a to shodně 15,0 %. Absolutně se v roce 2024 jednalo o 6 692 sňatků, o 562 méně než v předchozím roce.

Nejvíce bývalo tradičně takových sňatků, kdy nevěsta-Česka si bere za manžela muže s cizím státním občanstvím, nicméně v rámci posledního desetiletí poklesl jejich podíl z 58 % v roce 2015 na 37 % v roce 2024. Zastoupení sňatků ženicha-Čecha a nevěsty-cizinky se pohybovalo v rozmezí mezi 35–42 % (36 % v roce 2024) a sňatky dvou cizích státních občanů narostly ze 7 % v roce 2015 na 26 % v roce 2024. Oproti roku 2023 se zastoupení jednotlivých skupin významně nelišilo.

Tab. 2.7 Sňatky podle státního občanství snoubenců v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sňatky alespoň s 1 cizincem	5 170	6 159	4 337	5 653	6 723	7 254	6 692
- podíl na všech sňatcích (%)	10,7	11,2	9,5	12,1	12,3	15,0	15,0
Podíl cizinek u nevěst (%)	4,5	5,8	5,0	6,6	6,8	9,3	9,4
Podíl cizinců u ženichů (%)	7,0	6,6	5,6	7,0	7,5	9,7	9,6
Sňatky - žena ČR + cizinec	3 016	2 996	2 046	2 584	2 969	2 772	2 493
státní občanství muže ¹⁾ : Slovensko	773	987	768	965	1 031	950	815
Německo	345	319	213	243	254	238	172
Ukrajina	75	114	203	140	151	120	154
Sňatky - muž ČR + cizinka	1 802	2 514	1 796	2 400	2 607	2 584	2 432
státní občanství ženy ¹⁾ : Slovensko	807	1 015	687	950	1 058	953	833
Ukrajina	263	572	456	604	521	641	661
Rusko	160	190	136	183	254	169	179
Sňatky - oba cizinci	352	649	495	669	1 147	1 898	1 767
z toho: Ukrajinec-Ukrajinka	88	150	101	175	569	1 317	1 247
Slovák-Slovenka	42	102	68	94	102	131	86
Slovák-Ukrajinka	8	21	17	23	24	16	35

¹⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2024

Mezi samotnými ženichy v roce 2024 bylo 9,6 % cizinců (absolutně 4 260) a mezi nevěstami 9,4 % cizinek (absolutně 4 199). V případě ženichů došlo meziročně k mírnému poklesu (o 0,1 p. b.), u nevěst se jednalo o doposud nejvyšší zaznamenaný podíl. Žena s českým státním občanstvím se nejčastěji sezdala s ženichem-cizincem s občanstvím Slovenska (815), Německa (172) a Ukrajiny (154). Za období 2015–2024 byl ženich-občan Ukrajiny na třetím místě ještě v roce 2020 a 2021, jinak byl od roku 2017 v tomto žebříčku pravidelně

¹⁴ Aby byl sňatek zahrnut do demografické statistiky obyvatel ČR, musí mít alespoň jeden ze snoubenců v době sňatku v Česku registrovaný trvalý či přechodný pobyt, nebo udělenou dočasnou ochranu s obvyklým pobytem. Není přitom možno sledovat, zda snoubenec-občan(ka) ČR nikdy neměl(a) jiné státní občanství, či zda jde o občana(ku), který(á) získal(a) občanství ČR až v průběhu svého života.

na čtvrtém místě a na třetím místě figuroval v ostatních letech občan z Velké Británie. Pokud před oltářem stáli ženich s českým a nevěsta s cizím státním občanstvím, šlo nejčastěji o ženu s občanstvím Slovenska (833 sňatků), dále Ukrajiny (661) a Ruska (179), přičemž toto pořadí platilo v celé poslední dekádě. Uvedené první tři nejčetnější skupiny snoubenců/snoubenek cizího státního občanství tvořily v roce 2024 u svazku Češky s cizincem 46 % ze všech daných sňatků a v případě Čecha s cizinkou 69 %. Skladba ženichů-cizinců podle státní příslušnosti tak byla, stejně jako v předchozích letech, mnohem pestřejší než nevěst-cizinek.

Zastoupení sňatků dvou cizinců na svazcích s cizinci je sice tradičně nejmenší, v čase se však zvyšuje. V letech 2016–2021 jejich váha rostla pozvolna (z 6,8 % v roce 2015 na 11,8 % v roce 2021), v letech 2022 a 2023 pak velmi výrazně - přes 17,1 % na 26,2 %. V roce 2024 rostla jen mírně na 26,4 % ze všech sňatků s cizincem. Absolutní počet sňatků, kdy ani jeden ze snoubenců neměl české státní občanství, v roce 2024 meziročně poklesl na 1 767 (o 7 %), stále se ale udržel na vysoké hladině předchozích dvou let. V pozadí vysokého počtu sňatků dvou cizinců stál z výrazné části příliv osob z válkou zmítané Ukrajiny, když v posledních třech letech zásadně přibýlo právě sňatků dvou občanů Ukrajiny (i když ti byli nejčetnější skupinou dvou snoubenců-cizinců každoročně již od roku 2001). V roce 2024 se jednalo o 1 247 sňatků dvou Ukrajinců, dále šlo nejčetněji o svazek dvou občanů ze Slovenska (86) a na třetím místě se do statistiky zařadily smíšené sňatky Slováků a Ukrajinky (35), nahradily tak doposud tradičně umísťované svazky dvou občanů Ruska.

3 Rozvodovost

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2024 rozvedeno 20,8 tisíce manželství, o 7 % více než v předchozím roce. Ve čtyřech pětinach se jednalo o první rozvod muže resp. ženy. Z úhrnu rozvedených manželských svazků bylo 57,8 % s vlastními nezletilými dětmi, kterých bylo v rozvedených rodinách celkem 19,3 tisíce. Při setrvání měr rozvodovosti z roku 2024 by rozvodem skončilo 40,0 % manželství, nejvíce od roku 2021. Průměrná délka trvání manželství do jeho ukončení rozvodem se v posledních letech mění jen minimálně a v roce 2024 činila 13,5 roku. U 10,5 % rozvedených párů měl alespoň jeden z manželů jiné než české státní občanství.

Počet rozvodů měl mezi roky 2015 a 2024, které ohraničují poslední desetiletí, klesající trend, mírné meziroční zvýšení bylo evidováno pouze v roce 2017 (o 3 %) a nyní v roce 2024 (o 7 %). V roce 2024 stanulo před soudem celkem 20 796 manželských dvojic, což bylo oproti předchozím dvěma letům početně více, nicméně stále méně, než tomu bylo do roku 2021. Oproti roku 2015 se počet rozvedených párů snížil o 20 %.

Rozvody podle navrhovatele, pořadí a příčiny rozvratu

Rozvodové řízení ukončené v roce 2024 bylo v 55 % případů zahájené¹⁵ na základě společného návrhu obou manželů (absolutně 11 370 manželství), v dalších 29 % (abs. 6 060) na návrh ženy a v 16 % na návrh muže (abs. 3 362), zbylé 4 rozvody byly zahájeny jinak. Tato struktura se v posledních čtyřech letech v podstatě nezměnila (tab. 3.1). Od roku 2015, kdy byl poprvé statisticky zachycen společný návrh na rozvod manželství¹⁶, byl jeho podíl pouze 31 %, v následujících letech však stoupal, přičemž hned v roce 2016 se stal nově převažujícím typem návrhu (dříve převažovaly rozvody na návrh ženy).

Dlouhodobě přes 80 % rozvádějících se mužů, resp. žen, stojí u rozvodového soudu poprvé (tab. 3.1). V roce 2024 se jednalo o 17 030 mužů a 17 053 žen. Zbylá jedna pětina absolvuje svůj druhý či v pořadí další rozvod (tzv. opakovaný rozvod), v roce 2024 šlo o 3 766 mužů a 3 743 žen. Meziroční nárůst rozvodů v roce 2024 se projevil zejména u prvních rozvodů (u mužů i žen shodně o 8 %), u rozvodů vyššího pořadí mírně (u mužů o 1 %, u žen o 4 %). V detailnějším pohledu na skupiny rozvodů podle vzájemného pořadí rozvodu muže a ženy byl nejvýraznější meziroční nárůst zaznamenán u rozvodů prvního pořadí pro muže i ženu a prvního pořadí pro muže a vyššího pro ženu (shodně o 8 %).

Téměř u třetiny rozvádějících se manželství (abs. 6 850) byla v roce 2024 zjišťována příčina rozvratu. V 86,0 % těchto tzv. sporných rozvodů byla příčina evidována na straně obou partnerů (abs. 5 888), u dalších 10,6 % (abs. 726) jen na straně muže a ve zbylých 3,4 % (abs. 236) jen na straně ženy (tab. 3.2). Pokud byla uvedena jen jedna příčina rozpadu manželství a zjištěna na straně obou manželů, tak se ve většině případů jednalo shodně o „rozíl povah názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení“ (abs. 5 038 rozvodů). V případech zjištěné příčiny pouze na straně muže či ženy šlo nejčastěji o nevěru (abs. 232 resp. 94 rozvodů).

¹⁵ Od 1. 1. 2022 lze nově třídit rozvody podle druhu návrhu nejen při zahájení řízení o rozvodu (viz hodnoty v textu), ale i ve vazbě na výsledek řízení o rozvodu manželství. Statistika výsledku řízení o rozvodu manželství pro rok 2024 např. udává, že 67 % manželství bylo rozvedeno na společný návrh - nesporný rozvod, 15 % manželství na návrh manželky - sporný rozvod, 8 % na návrh manžela - sporný rozvod a 9 % na společný návrh - sporný rozvod. Je tedy zřejmé, že struktura rozvodů podle navrhovatele se v průběhu rozvodového řízení může měnit, resp. že ve výsledku nesporným rozvodem na společný návrh končí relativně více rozvodů, než kolik jich bylo tímto návrhem zahájeno.

¹⁶ Společný návrh na rozvod manželství je možné podávat od 1. 1. 2014, podle nového občanského zákoníku (§755–758).

Tab. 3.1 Rozvody podle druhu návrhu a pořadí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody celkem	26 083	24 141	21 734	21 107	19 846	19 453	20 796
Navrhovatel: muž	6 303	4 246	3 758	3 445	3 202	3 152	3 362
žena	11 604	7 667	6 572	6 211	5 960	5 815	6 060
společný návrh	8 176	12 228	11 404	11 451	10 679	10 482	11 370
jinak	x	x	x	x	5	4	4
Pořadí rozvodu muže: 1.	21 047	19 506	17 612	17 120	15 985	15 715	17 030
2.	4 439	4 098	3 625	3 563	3 420	3 329	3 340
3.+	597	537	497	424	441	409	426
Pořadí rozvodu ženy: 1.	21 190	19 797	17 685	17 215	16 028	15 846	17 053
2.	4 378	3 840	3 607	3 458	3 413	3 213	3 312
3.+	515	504	442	434	405	394	431
1. pořadí muže i ženy	18 798	17 482	15 746	15 282	14 203	14 043	15 221
Vyšší pořadí muže i ženy	2 644	2 320	2 183	2 054	2 036	1 935	1 934
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	2 392	2 315	1 939	1 933	1 825	1 803	1 832
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	2 249	2 024	1 866	1 838	1 782	1 672	1 809
	% z úhrnu						
1. pořadí muže i ženy	72,1	72,4	72,4	72,4	71,6	72,2	73,2
Vyšší pořadí muže i ženy	10,1	9,6	10,0	9,7	10,3	9,9	9,3
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	9,2	9,6	8,9	9,2	9,2	9,3	8,8
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	8,6	8,4	8,6	8,7	9,0	8,6	8,7
Opakované rozvody (%) - muži	19,3	19,2	19,0	18,9	19,5	19,2	18,1
- ženy	18,8	18,0	18,6	18,4	19,2	18,5	18,0

Tab. 3.2 Rozvody podle příčiny rozvratu manželství v roce 2024

Příčiny rozvratu manželství	Počet	Struktura (v %)			
Nezjišťovány (tzv. nesporné rozvody)	13 946	67,1	x	x	x
Zjišťovány (tzv. sporné rozvody)	6 850	32,9	x	x	x
v tom: zjištěny na straně muže	726	x	10,6	x	x
jedna příčina ¹⁾	667	x	x	91,9	x
nevěra	232	x	x	x	34,8
alkoholismus, drogová závislost	155	x	x	x	23,2
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	78	x	x	x	11,7
ostatní	202	x	x	x	30,3
kombinace dvou až tří příčin	59	x	x	8,1	x
zjištěny na straně ženy	236	x	3,4	x	x
jedna příčina ¹⁾	223	x	x	94,5	x
nevěra	94	x	x	x	42,2
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	43	x	x	x	19,3
nezájem o rodinu a/nebo partnera vč. opuštění soužití	36	x	x	x	16,1
ostatní	50	x	x	x	22,4
kombinace dvou až tří příčin	13	x	x	5,5	x
zjištěny na straně obou manželů	5 888	x	86,0	x	x
jedna příčina u muže i ženy ¹⁾ (na straně muže x na straně ženy)	5 659	x	x	96,1	x
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení x	5 038	x	x	x	89,0
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení					
ostatní důvody x ostatní důvody	202	x	x	x	3,6
nevěra x	56	x	x	x	1,0
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení					
ostatní kombinace	363	x	x	x	6,4
kombinace min. tří příčin u muže a ženy dohromady	229	x	x	3,9	x

¹⁾ vybrány hlavní příčiny rozvratu manželství podle tří nejčtetnějších u mužů a žen v roce 2024

V roce 2024 bylo zastoupení jednotlivých příčin rozpadu manželství podobné jako v letech 2022 a 2023. V předchozích letech 2015–2021 byla rovněž soudem nejčastěji shledána příčina rozvratu u obou manželů (v 91–95 % rozvodů se zjišťovanou příčinou), přičemž s velkým náskokem dominovala příčina „rozdíl povah, názorů a zájmů“¹⁷. U rozvedených manželství se zjištěnou příčinou pouze na straně muže byla nejčteněji uváděna nevěra či rozdíl povah, názorů a zájmů, pokud byla příčina rozvratu nalezena jen na straně ženy, tak téměř po většinu času převládala kategorie „ostatní příčiny“.

Rozvody podle počtu nezletilých dětí

V roce 2024 bylo rozvedeno 12 030 manželství s nezletilými dětmi a 8 766 bez nezletilých dětí (v obou případech o 7 % více než v roce 2023). Podíl rozvodů s nezletilými dětmi z celkového počtu rozvodů se meziročně nepatrně snížil o 0,1 p. b. na 57,8 % a nijak významně nevybočoval oproti předchozím letům. V období let 2015–2023 se s výjimkou roku 2021, kdy byl vyšší (60,9 %), pohyboval mezi 57,5–59,0 % (nejnižší byl v roce 2015). Celkem se v roce 2024 rozvod dotkl 19 294 nezletilých dětí, o 7 % více než v předchozím roce. Pod hranicí 20,0 tisíce se počet nezletilých dětí pohyboval poslední tři roky, v roce 2015 jich bylo 23,2 tisíce.

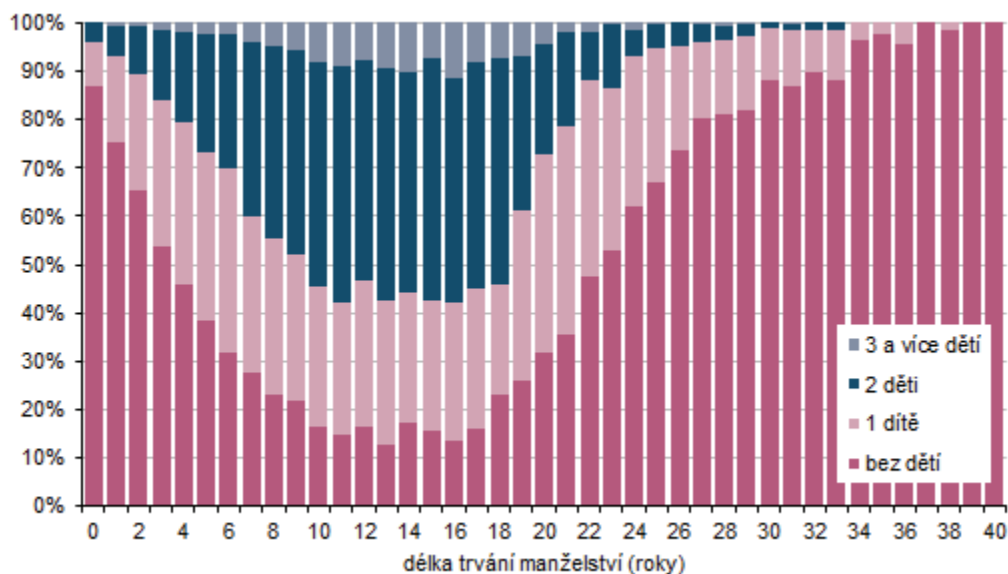
Během posledního desetiletí se mírně proměnilo složení rozvodů s nezletilými dětmi podle jejich počtu v rodině. Došlo k posílení zastoupení rodin se dvěma dětmi (ze 42,1 % na 45,4 %, s vrcholem 45,7 % v roce 2020) na úkor rodin s jedním dítětem (pokles z 52,2 % na 47,7 % v desetiletém horizontu), čímž se podíl těchto dvou skupin výrazně sblížil. Zastoupení rozvodem rozdělených rodin s třemi a více nezletilými dětmi (tab. 3.3) zůstávalo na stabilní úrovni 5–6 %, nicméně od roku 2021 se postupně zvýšilo na 7,3 % v roce 2023 (nejvíce od roku 1989), v roce 2024 pak meziročně kleslo na 6,9 %. Průměrný počet dětí připadající na jedno rozvedené manželství s dětmi narostl z 1,55 v roce 2015 na 1,60 dítěte v roce 2024.

Tab. 3.3 Rozvody podle počtu nezletilých dětí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody bez nezletilých dětí	11 090	9 905	9 015	8 253	8 378	8 190	8 766
Rozvody s nezletilými dětmi	14 993	14 236	12 719	12 854	11 468	11 263	12 030
v tom: s 1 dítětem	7 830	6 866	6 138	6 294	5 534	5 541	5 739
s 2 dětmi	6 310	6 489	5 817	5 687	5 127	4 898	5 462
s 3 a více dětmi	853	881	764	873	807	824	829
Počet nezletilých dětí při rozvodu	23 187	22 644	20 187	20 444	18 369	17 961	19 294
Prům. počet dětí v manželstvích s dětmi	1,55	1,59	1,59	1,59	1,60	1,59	1,60
Prům. počet dětí v manželství při rozvodu	0,89	0,94	0,93	0,97	0,93	0,92	0,93
Rozvody s nezletilými dětmi (%)	57,5	59,0	58,5	60,9	57,8	57,9	57,8
v tom: s 1 dítětem (%)	52,2	48,2	48,3	49,0	48,3	49,2	47,7
s 2 dětmi (%)	42,1	45,6	45,7	44,2	44,7	43,5	45,4
s 3 a více dětmi (%)	5,7	6,2	6,0	6,8	7,0	7,3	6,9

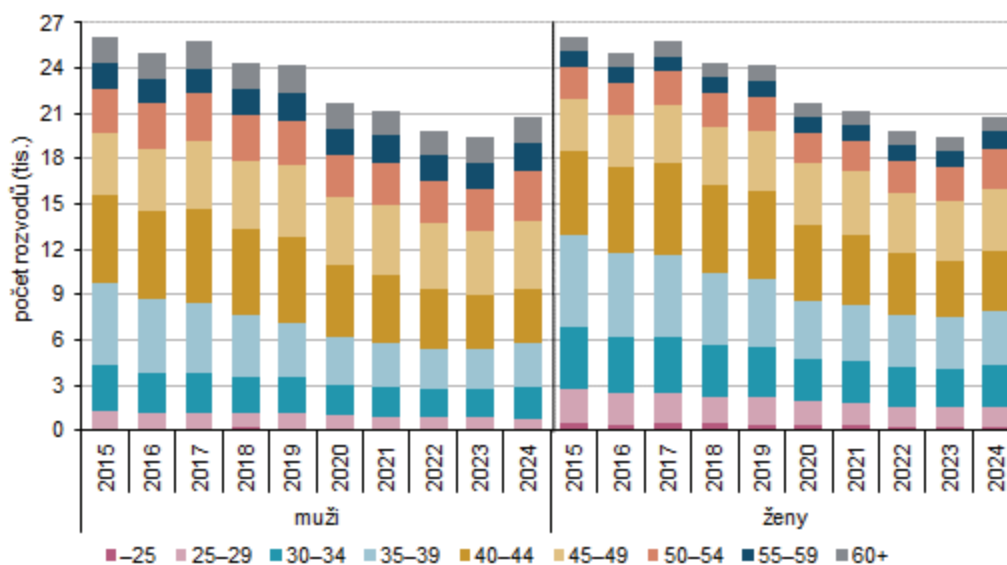
Struktura rozvodů podle počtu nezletilých dětí se významně liší podle délky trvání manželství, přičemž koresponduje s časováním rození dětí do manželství a s jejich nabýváním zletilosti (obr. 3.1). Manželské páry bez nezletilých dětí u rozvodu v roce 2024 převažovaly v nejkratších (0–5 let) a nejdelších délkách trvání manželství (po 22 a více letech), manželé se dvěma vlastními nezletilými dětmi u rozvodů v délce 7–18 let a s jedním dítětem pouze v délkách 6 let a 19–21 let. Rozvody manželů s rodinou tvořenou třemi a více nezletilými dětmi nedominovaly v žádné délce trvání manželství a jejich zastoupení bylo nejvyšší (7–12%) v intervalu 10–18 let.

¹⁷ Od roku 2022 platí nová verze Statistického listu o rozvodu. Kategorie příčin rozvratu manželství u rozvodů před rokem 2022 se od těch aktuálně používaných mírně liší.

Obr. 3.1 Rozvody podle počtu nezletilých dětí a délky trvání manželství v roce 2024 (%)

Rozvody podle věku muže/ženy

V souladu se změnami ve věkové skladbě obyvatelstva, posunem vstupu manželství do vyššího věku a růstem průměrné délky trvání manželství při rozvodu docházelo mezi lety 2015 a 2024 k proměně věkové struktury rozvádějících se osob (obr. 3.2). Z pohledu pětiletých věkových skupin bylo v letech 2015–2020 nejvíce nově rozvedených mužů ve věku 40–44 let, od roku 2021 pak ve věku 45–49 let (v roce 2024 absolutně 4 427, tj. šlo o 21,3 % všech rozvedených mužů). Nově rozvedených žen bylo v roce 2015 ještě nejvíce 35–39letých, poté sedm let převažovaly u rozvodu ženy ve věku 40–44 let a od roku 2023 jde o ženy ve věku 45–49 let (v roce 2024 absolutně 4 198, podíl 20,2 %). Za tímto vývojem stálo zejména posouvání nejsilnějších generací narozených v 70. letech 20. století do vyšších věků (zatímco intenzita rozvodovosti zůstává vyšší u mladších čtyřicátníků ve srovnání s těmi staršími).

Obr. 3.2 Rozvody podle pohlaví a věku v letech 2015–2024

Počty rozvodů osob ve věkových skupinách do 45 let měly mezi lety 2015 a 2024 obecně klesající trend (obr. 3.2). Nejvýrazněji během deseti let ubylo rozvodů mužů i žen ve věkové skupině 35–39 let (o 46 %, resp. 42 %, abs. pro každé pohlaví o 2,5 tisíce) a rozvodů žen ve věku 25–29 let (o 42 %, nicméně absolutně šlo o pouze 0,95 tisíce). Relativně významné (cca o třetinu a více) byly ale i úbytky v ostatních

věkových skupinách do 45 let věku. Oproti tomu ve starších věkových skupinách nad 45 let došlo k jejich mírnějšímu nárůstu (o max. čtvrtinu, absolutně šlo o nižší počty).

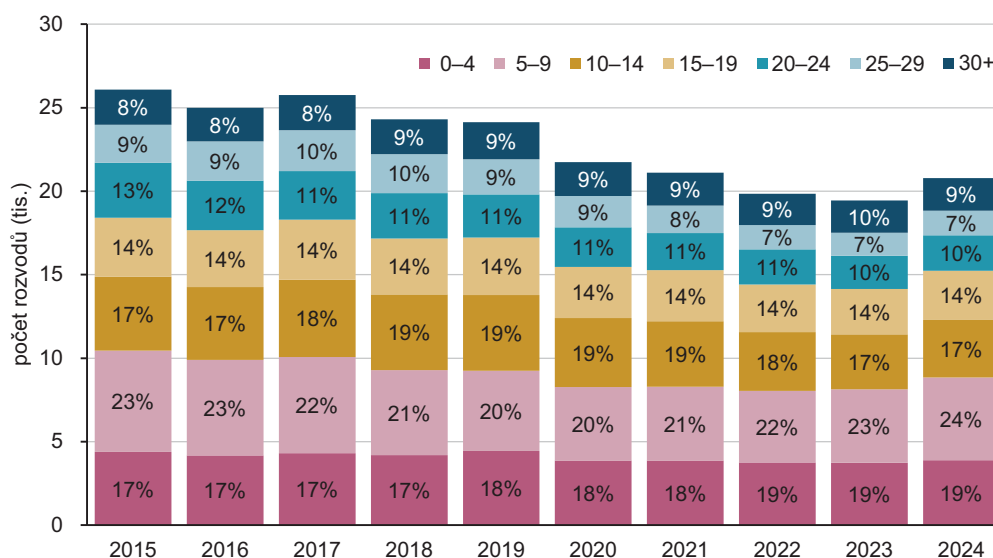
Rozvody podle délky trvání manželství

Z pohledu pětiletých intervalů délky trvání manželství při rozvodu byly v roce 2024 tradičně nejpočetnější (platí již od poloviny 90. let 20. století) rozvody po 5–9 letech manželství (abs. 4 959) a svým podílem (24 %) jen mírně převyšovaly jejich 20–23% zastoupení z předešlého období 2015–2023 (tab. 3.4, obr. 3.3). Druhou nejčetnější skupinu (stejně jako v předchozích dvou letech) představovaly rozvody do 5 let trvání manželství (abs. 3 887), jejichž 19% zastoupení bylo na horní hranici intervalu hodnot z posledních deseti let (pohybovalo se v rozmezí od necelých 17 do 19 %). Třetí nejčetnější (v letech 2015–2021 druhé) byly v roce 2024 rozvádějící se manželství po 10–14 letech trvání (abs. 3 440), jejichž podíl představoval 17 % (v posledním desetiletí tvořily 17–19 % ročního úhrnu). V porovnání s rokem 2023 se počet rozvodů v roce 2024 zvýšil ve všech pětiletých intervalech délky trvání manželství, nejvýrazněji u rozvádějících se po 5–9 letech (o 12 %, abs. o 543), naopak nejméně v nejkratší délce po 0–4 letech (o 4 %). V ostatních délkách trvání manželství se meziroční nárůst počtu rozvodů pohyboval mezi 5–8 %.

Tab. 3.4 Rozvody podle délky trvání manželství v letech 2015 a 2019–2024

Délka trvání manželství (roky)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	26 083	24 141	21 734	21 107	19 846	19 453	20 796
0–4	4 398	4 450	3 870	3 873	3 753	3 733	3 887
5–9	6 066	4 800	4 396	4 424	4 284	4 416	4 959
10–14	4 409	4 534	4 146	3 927	3 530	3 273	3 440
15–19	3 549	3 444	3 057	3 052	2 853	2 727	2 955
20–24	3 289	2 590	2 368	2 226	2 106	1 988	2 125
25–29	2 268	2 097	1 869	1 641	1 444	1 371	1 478
30+	2 104	2 226	2 028	1 964	1 876	1 945	1 952

Obr. 3.3 Rozvody podle délky trvání manželství v letech 2015–2024

Úroveň rozvodovosti

Při setrvání intenzit rozvodovosti v jednotlivých délkách trvání manželství na úrovni roku 2024 by rozvodem skončilo 40,0 % manželství. Ve srovnání s předchozím rokem byla úroveň rozvodovosti o 2,9 p. b. vyšší, oproti roku 2015 však o 6,5 p. b. nižší. Naposledy meziročně vzrostla úroveň rozvodovosti v roce 2017, jinak měla v posledním desetiletí obecně klesající trend. V letech 2015–2019 se snížila ze 47 na 45 %, v roce 2020 spadla pod hranici 41 % a následně poklesla pod 40 %. V roce 2023 byla úroveň rozvodovosti 37,1 %, v roce 2024 38,9 %.

nejnižší od počátku století (tab. 3.5). Průměrná délka trvání manželství do jeho zániku rozvodem měla po tři desetiletí (s menšími výkyvy) rostoucí trend, nejdelší byla v roce 2020, kdy dosáhla 13,7 let. Poté mírně poklesla a v posledních třech letech se drží na hodnotě 13,5 let. Oproti roku 2015 je aktuálně vyšší o 0,5 roku.

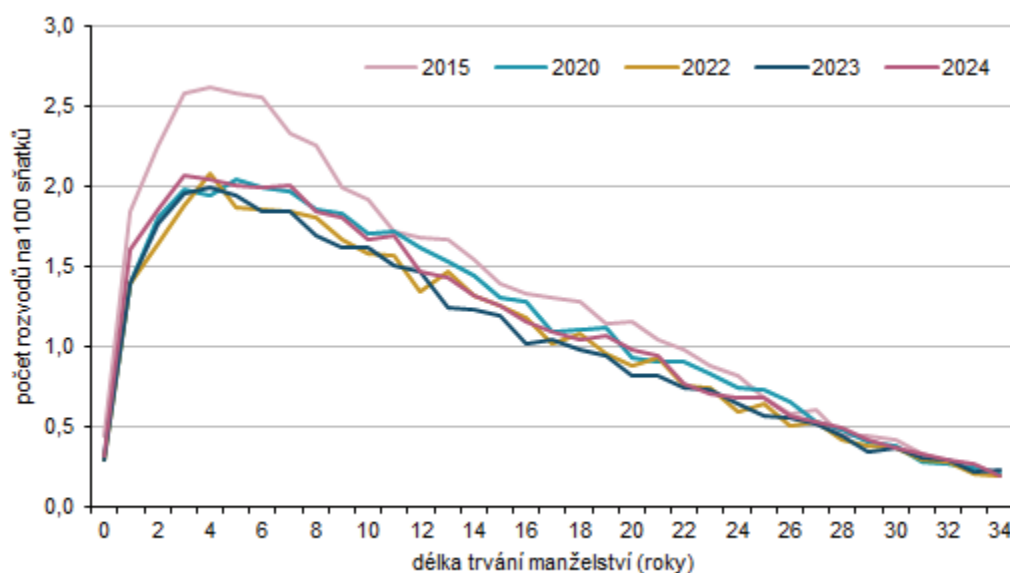
Tab. 3.5 Rozvodovost¹⁾ podle délky trvání manželství v letech 2015 a 2019–2024

Délka trvání manželství (roky)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	0,44	0,37	0,31	0,23	0,29	0,28	0,31
1	1,85	1,72	1,40	1,37	1,39	1,39	1,60
2	2,26	2,22	1,81	1,85	1,64	1,76	1,86
3	2,58	2,29	1,98	2,03	1,88	1,96	2,06
4	2,62	2,23	1,94	1,90	2,08	1,99	2,04
5	2,59	2,12	2,04	1,97	1,87	1,95	2,01
6	2,55	2,19	1,99	1,96	1,86	1,84	1,99
7	2,33	2,16	1,97	1,93	1,84	1,84	2,00
8	2,26	2,14	1,85	1,88	1,80	1,69	1,85
9	1,99	1,95	1,83	1,85	1,66	1,62	1,81
0–4	1,94	1,74	1,49	1,51	1,47	1,47	1,59
5–9	2,34	2,11	1,94	1,92	1,81	1,79	1,94
10–14	1,70	1,72	1,60	1,55	1,45	1,41	1,51
15–19	1,29	1,32	1,18	1,18	1,10	1,03	1,12
20–24	0,96	0,93	0,86	0,81	0,78	0,75	0,81
25–29	0,55	0,56	0,54	0,52	0,48	0,48	0,53
30+	0,25	0,28	0,25	0,24	0,23	0,24	0,25
Úhrnná rozvodovost (%)	46,5	44,8	40,6	39,7	37,7	37,1	40,0
Průměrná délka trvání manželství	13,0	13,5	13,7	13,6	13,5	13,5	13,5

¹⁾ Počet rozvodů dané délky trvání manželství na sto sňatků uzavřených před daným počtem let. U intervalu 30+ let počet rozvodů vztahován k 10 příslušným sňatkovým kohortám. U pětiletých intervalů délky trvání manželství hodnota vyjadřuje průměrnou míru rozvodovosti na jeden rok v daném intervalu délky.

Pozn.: barevně označeny nejvyšší míry rozvodovosti v daném roce

Obr. 3.4 Rozvodovost podle délky trvání manželství v letech 2015–2024

Míra rozvodovosti je dlouhodobě nejvyšší v délce 3 až 6 let po sňatku a s prodlužující se délkou manželství klesá (obr. 3.4). Mezi lety 2015 a 2020 její maximální výše klesla z 2,6 na 2,0 rozvodů ze sta sňatků (uzavřených před daným počtem let) a v posledních pěti letech se drží okolo 2% hladiny. V roce 2024 byla

nejvyšší míra rozvodovosti 2,1 rozvodů ze sta sňatků, která byla dosažena v délce 3 dokončené roky od sňatku.

Z pohledu pětiletých intervalů délky trvání manželství měla úroveň rozvodovosti mezi lety 2015 a 2024 (kromě posledního meziročního nárůstu) ve všech délkách klesající trend, u otevřeného intervalu 30+ let pak kolísala (v pásmu 0,23–0,28¹⁸). Nejvýrazněji se během daných deseti let změnila intenzita rozvodovosti u délky 0–4 let (z 1,94 na 1,59; relativně o 18 %) a 5–9 let (z 2,34 na 1,94; relativně o 17 %). Meziročně se míra rozvodovosti v roce 2024 ve všech uvedených pětiletých intervalech zvýšila. Nejvyšší nárůst zaznamenala v délce 25–29 let (z 0,48 na 0,53; relativně o 11 %), nejmenší u intervalu 30+ let (o 3 %), v ostatních délkách se nárůst pohyboval mezi 8–9 %.

Rozvody cizinců

V roce 2024 bylo v ČR rozvedeno 2 191 manželství, kde alespoň jeden z manželů měl jiné než české státní občanství (tab. 3.6). Bylo to o 298 rozvodů více než o rok dříve a jejich meziroční přírůstek (o 16 %) byl výraznější než v případě celkového počtu rozvodů. V rámci posledního desetiletí bylo absolutně nejvíce rozvodů s cizincem mezi manželi právě v roce 2024, naopak nejméně (1 765) v roce 2020. Zastoupení těchto rozvodů na ročním úhrnu se mezi lety 2015 a 2024 zvýšilo, i když nepravidelně, ze 7,8 % (resp. 7,6 % v roce 2016) až na 10,5 % v roce 2024, což byl doposud nejvyšší podíl.

Podobně jako u sňatků je i u rozvodů vyšší počet cizinců na straně mužů. V roce 2024 bylo u českého rozvodového soudu rozvedeno 1 473 mužů-cizinců (představovali 7,1 % ze všech rozvedených mužů) a 1 367 žen-cizinek (6,6 % ze všech rozvedených žen), dohromady tak 2 840 cizinců. Více jak dvoutisícový byl počet cizích státních občanů mezi rozvedenými manželi ve všech letech posledního desetiletí, v maximu právě v roce 2024 (minimum 2 134 v roce 2020). Meziroční nárůst rozvodů s cizincem se v roce 2024 projevil nejvýrazněji u rozvodů žen-cizinek s Čechem (o 28 %) a u rozvodů dvou cizinců o 26 %; rozvodů mužů-cizinců s Českou přibýlo jen nepatrně (o 1 %).

V roce 2024 se ze všech rozvodů s cizinci v 38 % jednalo o ukončení manželství mezi Českou a mužem-cizincem (824 rozvodů), ve 33 % o rozvod manželství mezi Čechem a ženou-cizinkou (718 rozvodů) a ve zbylých 30 % (649 rozvodů) šlo o rozvod dvou cizích státních občanů¹⁹. Rozvody, kde alespoň jeden z manželů měl české státní občanství, ve skupině rozvodů s cizinci poslední dva roky představují necelé tři čtvrtiny, nicméně v předešlých letech byla jejich váha ještě vyšší, kolem čtyř pětín. V čase se totiž zvýšil podíl rozvodů dvou cizinců – výrazně zejména v roce 2022 (o 4 p. b. na 26 %), v posledním sledovaném roce 2024 pak o dalších 2,5 p. b. na zmíněných 30 %. O deset let dříve přitom tvořily 17 % celkového počtu rozvodů s cizinci.

Žena s českým státním občanstvím se v roce 2024 nejčastěji rozváděla s mužem-občanem Slovenska (abs. 255), dále s občanem Ukrajiny (abs. 54) a Tuniska (abs. 34). První dvě pozice byly v posledních deseti letech neměnné, třetí příčka patřila Tunisu také v pěti dalších letech, zatímco v ostatních šlo buď o občana Německa (třikrát) nebo Vietnamu (jednou, v roce 2015). Muž s českým státním občanstvím stanul v roce 2024 před rozvodovým soudem nejčastěji s ženou-občankou Slovenska (abs. 258), dále Ukrajiny (abs. 207; meziročně o 65 více) a Ruska (abs. 62), přičemž dané pořadí od roku 2015 nedoznalo žádných změn. V Česku rozvedené manželství, kdy ani jeden z partnerů neměl české státní občanství, nejčastěji v roce 2024 představovalo manželství dvou Ukrajinců (172), dále dvou Vietnamců (abs. 144) a Slováků (abs. 96).

¹⁸ Počet rozvodů v dané délce trvání manželství vztažený k počtu sňatků uzavřených před daným počtem let, resp. v přepočtu na sto sňatků, vyjádřený jako průměrná hodnota na jednu délku/rok trvání.

¹⁹ Na základě Nařízení Rady č. 2201/2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem, je možné rozvést v České republice manželství dvou manželů – cizinců, a to v případě, kdy mají manželé obvyklé bydliště v České republice, nebo měli manželé poslední společné obvyklé bydliště v České republice, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo zde má odpůrce bydliště, nebo v případě společného návrhu na zahájení řízení má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště v České republice, nebo má v České republice navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení. Rozvedeno v ČR může být jen takové manželství, které bylo uzavřeno v ČR anebo v ČR uznáno.

V letech 2015–2020 a 2022 byly oproti tomu pravidelně nejčetnějším párem u rozvodů dvou cizinců dvě osoby vietnamského státního občanství a v roce 2021 se jednalo o dva občany Slovenska (rozdíly v počtech rozvodů nejsilnějších skupin však v některých letech nebyly výrazné).

Tab. 3.6 Rozvody podle státního občanství manželů v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody alespoň s 1 cizincem	2 046	1 930	1 765	1 854	1 916	1 893	2 191
- podíl na všech rozvodech (%)	7,8	8,0	8,1	8,8	9,7	9,7	10,5
Počet cizinců u rozvodů	2 401	2 348	2 134	2 266	2 416	2 407	2 840
Rozvody - žena ČR + cizinec	1 005	883	837	839	786	818	824
z toho státní občanství ¹⁾ : Slovensko	255	213	258	267	235	207	255
Ukrajina	86	77	70	54	55	63	54
Tunisko	30	34	44	28	36	52	34
Rozvody - muž ČR + cizinka	686	629	559	603	630	561	718
z toho státní občanství ¹⁾ : Slovensko	235	239	238	232	239	222	258
Ukrajina	205	150	119	134	155	142	207
Rusko	53	57	44	56	64	39	62
Rozvody - oba cizinci	355	418	369	412	500	514	649
z toho: dva občané Ukrajiny	39	60	63	83	101	122	172
dva občané Vietnamu	103	98	77	81	109	102	144
dva občané Slovenska	69	91	68	91	94	81	96
Průměrná délka trvání manželství při rozvodu ²⁾							
Rozvody dvou občanů ČR	15,2	15,3	15,3	15,1	15,0	15,0	14,9
Rozvody Češky s cizincem	10,3	10,8	11,2	11,1	11,5	10,6	10,9
Rozvody Čecha s cizinkou	10,1	10,4	10,9	10,9	10,4	10,3	10,6
Rozvody dvou cizinců	10,5	11,7	11,7	11,9	12,2	10,7	10,6

¹⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2024

²⁾ výpočet z absolutních počtů rozvodů podle délky trvání manželství

Rozvedená manželství s cizinci mají v průměru²⁰ kratší dobu trvání než v případě manželů-dvou občanů ČR. V průměru nejkratší byla v roce 2024 rozvedená manželství Čecha s cizinkou a manželství při rozvodu dvou cizinců (shodně 10,6 let), průměrná délka manželství Češky s cizincem byla mírně delší (10,9 let). Oproti tomu manželství dvou občanů Česka byla rozvedena v průměru cca o 4 roky později (po 14,9 letech).

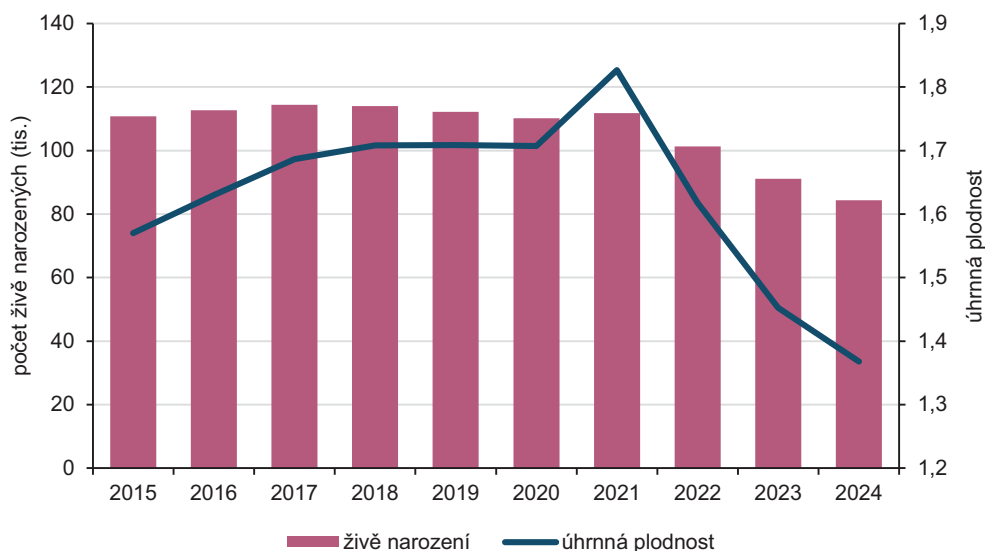
²⁰ Výpočet průměrné délky trvání manželství při rozvodu z absolutních počtů rozvodů podle délky trvání manželství. Takto vypočtená průměrná délka byla ve sledovaném období cca o 1,4 roku vyšší než údaj uvedený v tab. 3.5 vycházející z rozložení měr rozvodovosti podle délky trvání manželství.

4 Porodnost

V roce 2024 poklesl počet živě narozených dětí potřetí v řadě, tentokrát o 6,8 tisíce na historické minimum 84 311 dětí. Snížil se i ukazatel úhrnné plodnosti, a to na 1,37 dítěte na jednu ženu. K nejvyššímu poklesu, jak u počtu narozených, tak i u úhrnné plodnosti, došlo u dětí narozených v prvním pořadí. Meziroční pokles porodnosti byl výraznější u dětí živě narozených mimo manželství a jejich podíl se tak oproti předchozímu roku ještě mírně snížil, a to na 47,0 %. Průměrný věk matky při narození dítěte se po třech letech stagnace na úrovni 30,4 let mírně zvýšil a jeho hodnota dosáhla 30,5 let.

V roce 2024 se narodilo historicky nejméně živě narozených dětí, a to 84 311. Meziročně se počet živě narozených dětí snížil o 6,8 tisíc a jednalo se o třetí pokles počtu narozených v řadě. V průběhu poslední dekády se počet narozených snižoval také v letech 2018–2020, ovšem výrazně mírněji (obr. 4.1). Klesající počty živě narozených dětí souvisejí mimo jiné se vstupem populačně slabých ročníků z 90. let minulého století do reprodukčního období²¹.

Obr. 4.1 Počet živě narozených dětí a úhrnná plodnost, 2015–2024

Mezi živě narozenými dětmi převažují chlapci, kterých se v roce 2024 narodilo 43 391 (tj. 51,5 %), zatímco dívek 40 920 (tzn. 48,5 %). To odpovídalo poměru 106,0 chlapců na 100 dívek. Tento ukazatel (sekundární index maskulinity) se mezi roky 2015 a 2024 pohyboval v rozmezí 104,4 až 106,0 chlapců na 100 dívek a průměrná hodnota za celé období posledních deseti let činila 105,2.

Mrtvě se v roce 2024 narodilo 291 dětí, o 15 méně než v roce 2023. Míra mrtvorozenosti (podíl mrtvě narozených ze všech narozených dětí) se však meziročně mírně zvýšila, a to na 3,4 ‰. V průběhu poslední dekády se míra mrtvorozenosti pohybovala v rozpětí 3,3 ‰ až 3,9 ‰.

Počet porodů mezi roky 2023 a 2024 poklesl z 90 362 na 83 565, tedy o 6,8 tisíc (tj. o 7,5 %). Jednočetných porodů, tedy těch, při nichž se narodilo jedno dítě, bylo 82 535. Zbýlých 1 030 porodů bylo vícečetných – v 1 023 případech se narodila dvojčata, v 7 případech trojčata. Podíl vícečetných porodů byl stejně jako v předchozím roce 1,2 %. Tento podíl se od roku 2015, kdy byl na úrovni 1,5 %, postupně snižoval.

²¹ Žen narozených v letech 1997–1999, které byly v roce 2024 ve věku 23–25 let, tedy na počátku období s nejvyšší mírou plodnosti, bylo 50–51 tisíc, zatímco žen, jejichž reprodukční období se blíží ke konci (ve věku 47–49 let, tedy silně ročníky narozené ve druhé polovině 70. let), byl téměř dvojnásobek (92–95 tisíc).

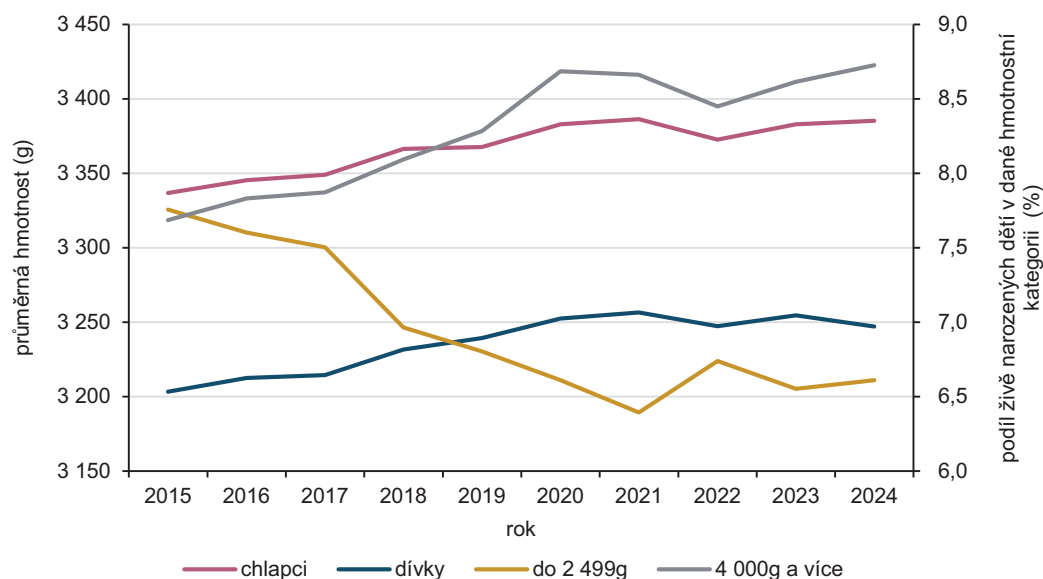
Tab. 4.1 Narození a porody v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Narození celkem	111 162	112 633	110 631	112 197	101 676	91 455	84 602
Živě narození	110 764	112 231	110 200	111 793	101 299	91 149	84 311
v tom: chlapci	56 817	57 585	56 276	57 179	51 987	46 910	43 391
dívky	53 947	54 646	53 924	54 614	49 312	44 239	40 920
Mrtvě narození	398	402	431	404	377	306	291
Mrtvorozenost (‰)	3,6	3,6	3,9	3,6	3,7	3,3	3,4
Porody celkem	109 519	111 166	109 161	110 793	100 403	90 362	83 565
v tom: jednočetné	107 889	109 705	107 696	109 395	99 138	89 272	82 535
dvojčat	1 617	1 455	1 460	1 392	1 257	1 087	1 023
trojčat	13	6	5	6	8	3	7
Podíl vícečetných porodů (%)	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2

Narození podle porodní hmotnosti a délky trvání těhotenství

Průměrná porodní hmotnost živě narozených dětí, u nichž byla porodní váha zjištěna, v roce 2024 dosáhla 3 318 g (o 2 gramy méně než v roce 2023). Meziroční pokles průměrné porodní hmotnosti byl zaznamenán pouze u dívek (obr. 4.2), a to o 8 gramů – z 3 255 g v roce 2023 na 3 247 g v roce 2024. Průměrná porodní hmotnost chlapců naopak oproti předchozímu roku mírně vzrostla, a to o 2 gramy – v roce 2024 činila 3 385 g. Srovnání průměrné hmotnosti živě narozených dětí na počátku a na konci uplynulého desetiletí ukazuje na její nárůst o 46 g, o 48 g u chlapců a o 44 g u dívek. Rozdíl průměrných porodních hmotností chlapců a dívek se v uplynulé dekádě pohyboval v rozmezí 125 g (v roce 2022) a 138 g (v roce 2024).

Obr. 4.2 Průměrná hmotnost chlapců a dívek a podíl¹⁾ živě narozených dětí podle hmotnostních kategorií v letech 2015–2024

¹⁾ pouze ze živě narozených dětí se zjištěnou porodní hmotností

Rozložení živě narozených dětí podle hmotnosti zjištěné při narození do intervalů se v průběhu uplynulého desetiletí měnilo jen nepatrně. Nejčastěji se rodily děti s hmotností 3 000–3 499 gramů (38,6 % ze všech živě narozených dětí se zjištěnou porodní hmotností v roce 2024), následovaly děti o váze 3 500–3 999 gramů (29,5 % v roce 2024) a 2 500–2 999 gramů (16,5 % v roce 2024). Novorozenců vážících 4 000 gramů a více bylo 8,7 % v roce 2024, zatímco těch s nízkou porodní hmotností pod 2 500 gramů 6,6 %. Před deseti lety si byly podíly těchto dvou skupin hmotnostních kategorií blíží – v roce 2015 se 7,8 % dětí narodilo s hmotností do 2 500 g a 7,7 % dětí s porodní hmotností 4 000 g a více. Od roku 2016 převažovaly děti s vyšší porodní hmotností a rozdíl mezi těmito dvěma hmotnostními kategoriemi novorozenců se až do roku 2021 zvyšoval (z 0,2 p. b. v roce 2016 na 2,3 p. b. v roce 2021). V roce 2022 se snížil podíl 4kilových a

těžších dětí a podíly těchto dvou hmotnostních kategorií dětí se sblížily (rozdíl činil 1,7 p. b.). V letech 2023 a 2024 se vrátil na úroveň 2,1.

To, s jakou hmotností se dítě narodí, úzce souvisí s délkou trvání těhotenství. S prodlužující se délkou těhotenství narůstá i průměrná porodní hmotnost (tab. 4.2). Průměrná porodní hmotnost dětí narozených do 36. dokončeného týdne dosahovala v průměru za posledních deset let 2 255 g, 2 900 g u dětí narozených ve 37. dokončeném týdnu a více než 3 500 g ve 41. dokončeném týdnu a později.

Struktura živě narozených dětí podle délky trvání těhotenství se v průběhu posledních deseti let příliš neměnila. Nejčastěji se děti rodily ve 40. dokončeném týdnu těhotenství (tj. přesná délka těhotenství 40 týdnů + 0 dní až 40 týdnů + 6 dní), a to zhruba ve 30 % (tab. 4.2). Přibližně čtvrtina dětí se narodila ve 39. dokončeném týdnu těhotenství (tj. přesná délka těhotenství 39 + 0 dní až 39 týdnů + 6 dní), mezi 15–16 % ve 41. dokončeném týdnu a mezi 13–15 % ve 38. dokončeném týdnu.

Tab. 4.2 Podíly¹⁾ živě narozených dětí podle délky trvání těhotenství a průměrná porodní hmotnost živě narozených dětí podle délky trvání těhotenství v letech 2015, 2019 a 2024

Dokončený týden	Délka trvání (dokončené týdny a dny)	Podíl živě narozených dětí podle délky těhotenství (%)			Průměrná hmotnost (g)		
		2015	2019	2024	2015	2019	2024
-36	do 36+6	7,5	6,9	6,8	2 215	2 239	2 318
37	37+0 až 37+6	5,6	5,6	6,4	2 904	2 890	2 895
38	38+0 až 38+6	13,6	13,5	15,2	3 137	3 148	3 181
39	39+0 až 39+6	24,7	25,4	26,9	3 318	3 334	3 368
40	40+0 až 40+6	29,9	29,9	28,6	3 449	3 468	3 511
41	41+0 až 41+6	15,7	16,2	14,6	3 554	3 584	3 630
42+	42+0 a déle	3,1	2,5	1,5	3 595	3 617	3 615

¹⁾ pouze ze živě narozených dětí se zjištěnou délkou trvání těhotenství a zjištěnou porodní hmotností

Předčasný porod je definován jako narození dítěte před 37. dokončeným týdnem těhotenství (tzn. do 36 týdnů a 6 dnů)²². Podíl předčasně narozených dětí v období 2015–2021 poklesl ze 7,5 % na 6,6 %. V následujících třech letech se pohyboval v rozmezí 6,7–6,9 %. Riziko předčasného porodu se mimo jiné liší v závislosti na věku rodičky – vyšší riziko mají velmi mladé ženy (mladší 20 let) nebo naopak ty starší (40 a více let), přičemž věk hraje roli zejména u prvorodiček. Byly to právě nejmladší ženy (do 20 let věku), u nichž byl podíl předčasných porodů ve všech letech uplynulé dekády nejvyšší – pohyboval se mezi 10 a 11 %. V letech 2015 a 2016 se nejstarším rodičkám (40letým a starším) předčasně narodilo okolo 10 % dětí, od roku 2017 jejich podíl kolísal mezi 8 a 9 %. U ostatních věkových skupin se podíl předčasně narozených dětí pohyboval v rozmezí 6–8 %.

Tab. 4.3 Podíly¹⁾ předčasně²⁾ narozených dětí podle věku rodičky v letech 2015–2024 (%)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
-19	10,6	10,6	9,7	10,4	10,4	10,0	9,7	10,9	9,7	10,0
20–24	7,9	8,0	8,3	7,5	7,4	7,3	7,0	7,0	6,8	7,1
25–29	7,0	7,4	6,9	6,6	6,6	5,9	6,1	6,7	6,0	6,2
30–34	7,3	6,9	6,8	6,6	6,2	6,2	5,9	6,4	6,3	6,4
35–39	7,8	7,8	7,9	7,1	7,6	6,9	7,0	7,4	7,6	7,3
40+	9,5	10,0	8,0	8,5	8,6	8,2	8,4	8,2	8,2	9,0
Celkem	7,5	7,5	7,3	6,9	6,9	6,7	6,6	6,9	6,7	6,8

¹⁾ pouze ze živě narozených dětí se zjištěnou délkou trvání těhotenství

²⁾ Za předčasně narozené je považováno dítě narozené před dokončeným 37. týdnem těhotenství.

²² Dle definice Světové zdravotnické organizace viz: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/preterm-birth>.

Narození podle rodinného stavu matky a pořadí narozeného dítěte

Z pohledu rodinného stavu rodičky dlouhodobě převažují děti narozené vdaným ženám a nejinak tomu bylo i v roce 2024 (tab. 4.4), kdy se vdaným ženám narodila více než polovina (53,0 %) všech živě narozených dětí. Na počátku sledovaného desetiletí pokračoval pokles tohoto podílu z 52,2 % v roce 2015 na historické minimum (51,0 %) v roce 2017, pak do roku 2022 stagnoval mezi 51,5–51,8 %. Od roku 2023 podíl dětí narozených v manželství mírně vzrůstal na hodnotu 53 %. Poslední pokles počtu narozených dětí se mírně více projevil u mimomanželsky narozených dětí (–8 %) než u těch narozených do manželství (–7 %).

Tab. 4.4 Živě narození podle rodinného stavu matky v letech 2015 a 2019–2024

Rodinný stav matky	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Absolutně							
Svobodná	46 887	49 137	48 799	49 950	45 091	39 473	36 412
Vdaná	57 788	58 138	56 792	57 590	52 427	48 224	44 712
Rozvedená	5 911	4 818	4 482	4 140	3 678	3 353	3 085
Ovdovělá	178	138	127	113	103	99	102
Relativně (%)							
Svobodná	42,3	43,8	44,3	44,7	44,5	43,3	43,2
Vdaná	52,2	51,8	51,5	51,5	51,8	52,9	53,0
Rozvedená	5,3	4,3	4,1	3,7	3,6	3,7	3,7
Ovdovělá	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Absolutně se v roce 2024 narodilo vdaným ženám 44 712 dětí, ženám svobodným²³ 36 412 dětí (43,2 %), rozvedenou matku mělo 3 085 dětí (3,7 %) a ovdovělou 102 dětí (0,1 %). K meziročnímu nárůstu tak došlo pouze u ovdovělých matek, a to o 3 děti, na relativním zastoupení dětí narozených ovdovělým ženám se to ovšem neprojevilo. Relativně nejvíce se meziročně snížil počet dětí narozených rozvedeným a svobodným matkám, a to o 8 %, vdaným ženám o 7 %.

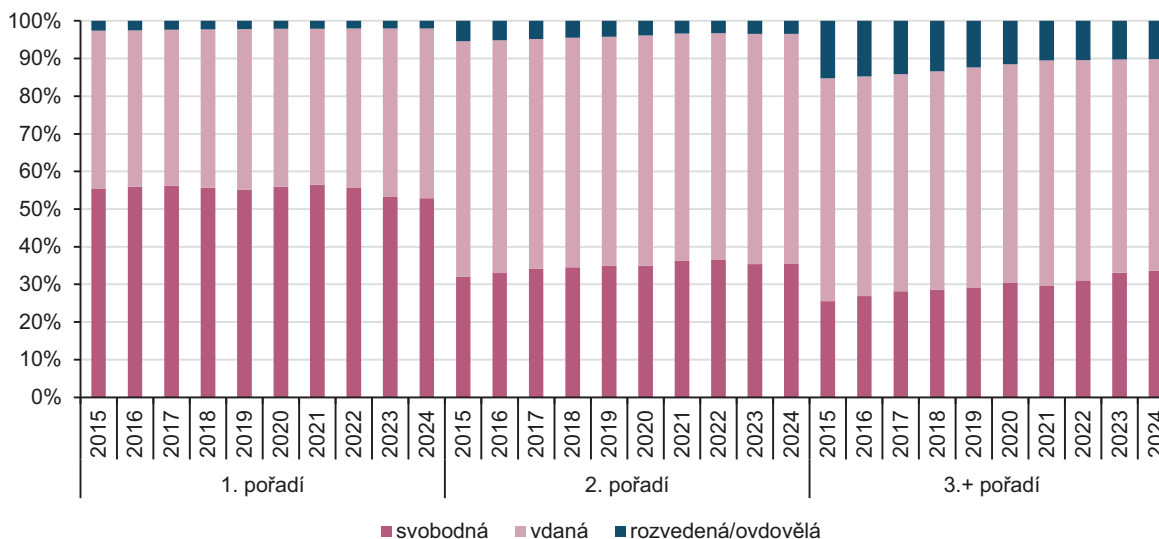
Uplynulé desetiletí se vyznačovalo postupným snižováním podílu dětí narozených rozvedeným ženám, které souviselo s poklesem počtu rozvedených žen v reprodukčním věku²⁴. V roce 2015 se rozvedeným ženám narodilo 5,3 % živě narozených dětí a jejich podíl klesal až na hodnotu 3,6 % v roce 2022. V posledních dvou letech byl na úrovni 3,7 %. Absolutně došlo k poklesu počtu živě narozených dětí rozvedeným matkám téměř o polovinu (z 5 911 na 3 085 dětí). K nejmenšímu snížení došlo u dětí narozených svobodným matkám, a to ze 46 887 dětí v roce 2015 na 36 412 dětí v roce 2024, tj. o 22 %, což souvisí i s průběžným nárůstem podílu svobodných žen v reprodukčním období (ze 46,4 % v roce 2015 na 52,7 % v roce 2024).

Podíly živě narozených dětí v prvním a druhém pořadí se od roku 2018 sblížovaly. Děti narozené ve třetím a vyšším pořadí stabilně po celé desetiletí tvořily 15 % všech živě narozených dětí. Zatímco na počátku uplynulé dekády představovaly prvorozené děti 48 % živě narozených, na její konci to bylo 46 %. Naopak podíl druhorozených dětí se zvýšil z 37 % v roce 2015 na 39 % v roce 2024. Meziročně došlo v roce 2024 k poklesu absolutního počtu živě narozených dětí všech pořadí – nejvíce se pokles projevil u prvorozených (o 9 %), dále u druhorozených (o 7 %) a o 5 % u narozených ve třetím a vyšším pořadí. Oproti roku 2021, po němž došlo k prvnímu výraznému (o 10,5 tis.) snížení počtu živě narozených dětí, se v roce 2024 živě narodilo o čtvrtinu méně dětí – o 26 % méně dětí prvního pořadí, o 24 % méně druhorozených a o 22 % méně dětí narozených ve třetím a vyšším pořadí.

²³ Jedná se o rodinný stav *de iure*, tzn. může se jednat jak o matku samoživitelku, tak o matku žijící s partnerem v nesezdaném soužití.

²⁴ Podíl rozvedených žen v reprodukčním věku poklesl z 11,8 % v roce 2015 na 8,6 % v roce 2024.

Obr. 4.3 Podíly živě narozených podle pořadí a rodinného stavu matky v letech 2015–2024

Struktura dětí podle pořadí se liší podle toho, zda se narodily v manželství či mimo něj. Z celkového počtu živě narozených v manželství jich v roce 2024 bylo 38,8 % prvního pořadí, 45,3 % druhého pořadí a 15,9 % třetího a vyššího pořadí. Zatímco u dětí narozených v manželství tak převažují děti druhého pořadí, u dětí narozených mimo manželství připadá nejvyšší podíl na děti prvního pořadí – 53,4 % v roce 2024. Děti druhého pořadí se mimo manželství narodilo výrazně méně, a to 32,7 %, a třetího a vyššího pořadí 13,9 %. Toto rozdělení se v posledních letech mírně proměnilo, a to vlivem struktury úbytku počtu narozených, který započal v roce 2022. U narozených mimo manželství se snížení počtu narozených mezi lety 2021 a 2024 dotklo nejvíce prvorozených, jejichž počet poklesl o 30 %. O čtvrtinu se snížil počet druhorozených a o 16 % počet narozených ve třetím a vyšším pořadí. Naproti tomu u dětí narozených v manželství byl nejvyšší úbytek zaznamenán u dětí třetího a vyššího pořadí, a to o 27 %. Počet druhorozených narozených v manželství poklesl o 23 % a prvorozených o 19 %.

Tab. 4.5 Živě narození podle pořadí a legitimacy v letech 2015 a 2019–2024

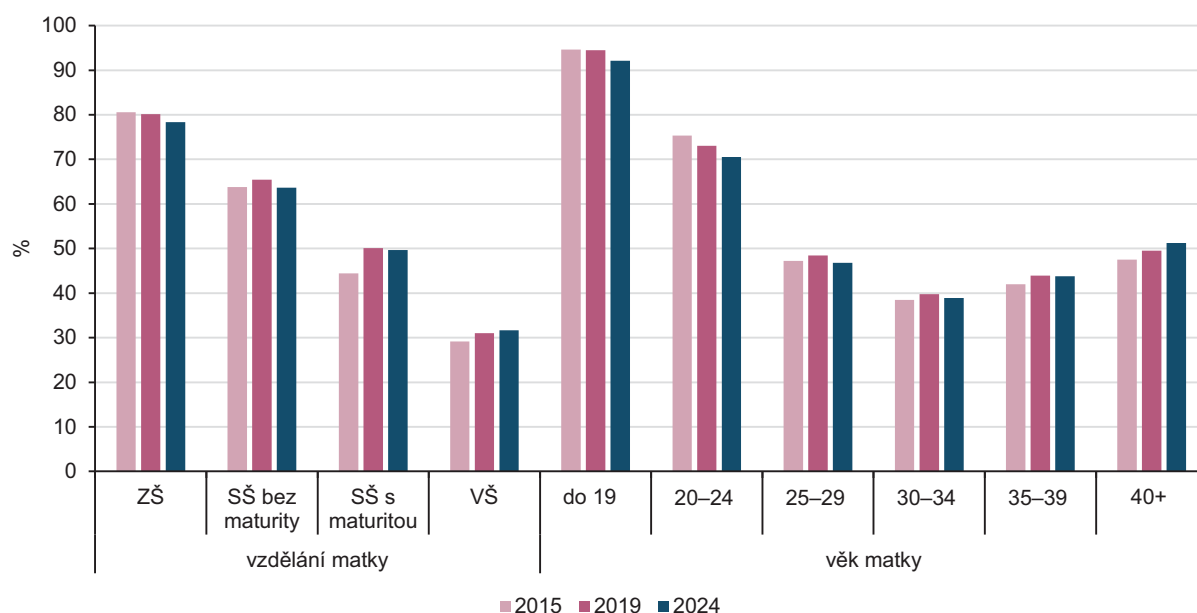
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Děti 1. pořadí							
Celkem	53 223	53 647	52 414	51 900	46 905	42 165	38 518
v tom: v manželství	22 364	22 890	21 964	21 531	19 910	18 864	17 368
mimo manželství	30 859	30 757	30 450	30 369	26 995	23 301	21 150
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	58,0	57,3	58,1	58,5	57,6	55,3	54,9
Děti 2. pořadí							
Celkem	41 276	42 173	41 432	43 623	39 130	35 658	33 180
v tom: v manželství	25 795	25 653	25 326	26 322	23 585	21 811	20 241
mimo manželství	15 481	16 520	16 106	17 301	15 545	13 847	12 939
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	37,5	39,2	38,9	39,7	39,7	38,8	39,0
Děti 3. a vyššího pořadí							
Celkem	16 265	16 411	16 354	16 270	15 264	13 326	12 613
v tom: v manželství	9 629	9 595	9 502	9 737	8 932	7 549	7 103
mimo manželství	6 636	6 816	6 852	6 533	6 332	5 777	5 510
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	40,8	41,5	41,9	40,2	41,5	43,4	43,7

Uvedené rozdíly se odráží také v hodnotách podílu dětí narozených mimo manželství podle pořadí. Tradičně nejvyšší je u prvorozených dětí, u nichž od roku 2010 převyšuje jednu polovinu. V letech 2015–2022 se pohyboval mezi 57 a 59 %, v posledních dvou letech byl na úrovni 55 %. U druhorozených dětí se mimo manželství rodí zhruba dvě pětiny dětí (v poslední dekádě 38–40 % dětí). Děti narozené mimo manželství představovaly mezi dětmi třetího a vyššího pořadí 40–42 % v letech 2015–2022, v posledních dvou letech se

podíl dětí narozených mimo manželství zvýšil na hodnotu 43,3 %, resp. 43,7 % (tab. 4.5). Při srovnání let 2015 a 2024 podíl dětí narozených mimo manželství vzrostl u druhorozených (o 1,5 p. b.) a narozených ve třetím a vyšším pořadí (o 2,9 p. b.), zatímco u prvorozených došlo k poklesu tohoto podílu, a to o 3,1 p. b.

Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících podíl dětí narozených mimo manželství je úroveň vzdělání. Čím je úroveň dosaženého vzdělání ženy vyšší, tím nižší je zastoupení mimomanželsky narozených mezi živě narozenými dětmi (obr. 4.4). V roce 2024 se vysokoškolačkám narodilo 31,7 % dětí mimo manželství, středoškolačkám s maturitou 49,7 %, středoškolačkám bez maturity 63,6 % a ženám se základním vzděláním 78,4 %. Ve srovnání s rokem 2015 byl v roce 2024 podíl mimomanželsky narozených dětí nižší u žen se základním vzděláním (o 2,2 p. b.) a u středoškolaček bez maturity (o 0,1 p. b.), a to i přes nárůst v posledním sledovaném roce (o 0,6 p. b., resp. 0,8 p. b.). Naopak vyšší (o 5,2 p. b., resp. 2,5 p. b.) bylo oproti roku 2015 zastoupení dětí narozených mimo manželství v roce 2024 u vysokoškolaček a středoškolaček s maturitou. Podíl mimomanželsky narozených dětí u žen s vysokoškolským vzděláním však v posledních dvou letech klesal (v roce 2024 o 0,3 p. b.), zatímco u žen se středním vzděláním s maturitou došlo v posledním sledovaném roce k mírnému nárůstu (o 0,1 p. b.).

Obr. 4.4 Podíl živě narozených mimo manželství podle vzdělání a věku matky v letech 2015, 2019 a 2024

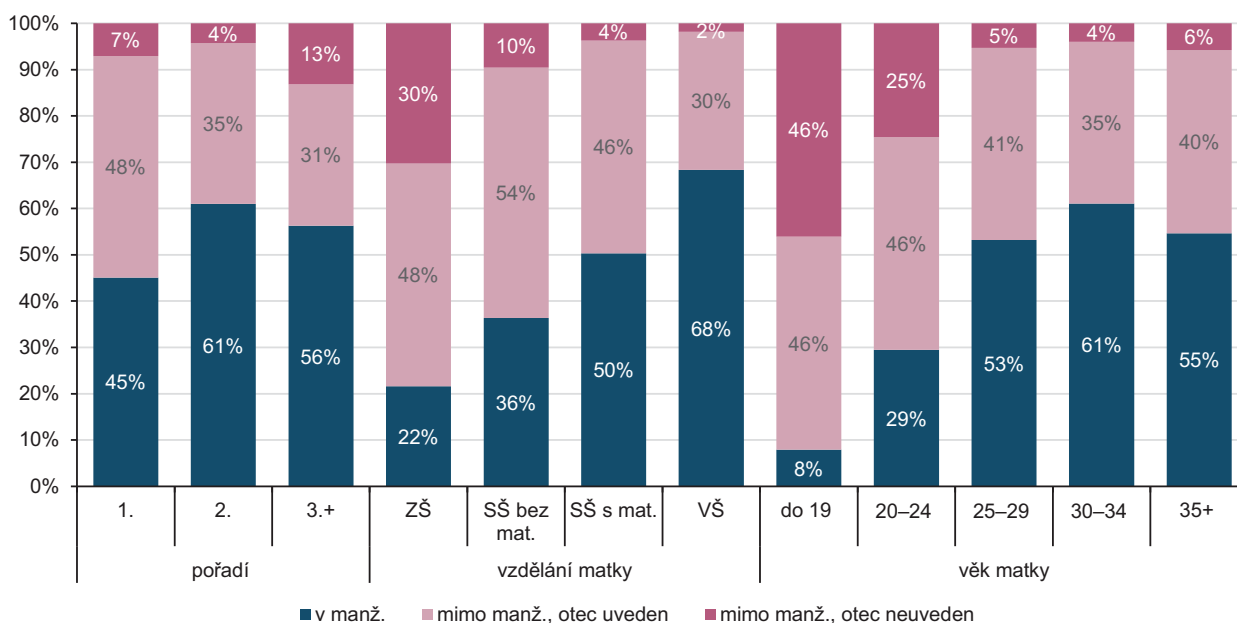
Dalším významným faktorem diferenciací podílu dětí narozených mimo manželství je věk rodičky (obr. 4.4). U nejmladších matek do 19 let je podíl dětí narozených mimo manželství zdaleka nejvyšší. Ve všech letech uplynulé dekády přesahoval hranici 90 %, nejvyšší byl v roce 2021, kdy dosáhl 96,7 %. Výrazně nadprůměrný byl i u matek ve věku 20–24 let. V letech 2014–2021 se pohyboval okolo tří čtvrtin a od roku 2022 byl mírně nižší (69–71 %). Poslední věkovou skupinou, kde tento podíl dosáhl více než poloviny, jsou od roku 2022 40leté a starší matky. Věková skupina rodiček s dlouhodobě nejnižším podílem (kolem dvou pětín) mimomanželsky narozených dětí je skupina matek ve věku 30–34 let. Ze srovnání podílů dětí narozených mimo manželství z let 2015 a 2024 vyplývá, že u žen mladších 30 let došlo k jeho snížení (nejvíce u žen 20–24letých o 4,8 p. b.). U zbylých tří věkových skupin bylo naopak zaznamenáno zvýšení podílu, přičemž s rostoucím věkem se zvyšoval i nárůst podílu od 0,4 p. b. u žen ve věku 30–34 let do 3,7 p. b. u 40letých a starších žen. Oproti tomu meziročně se zastoupení mimomanželsky narozených dětí snížilo ve všech věkových kategoriích s výjimkou 20–24 let, kde došlo ke zvýšení o 1,8 p. b.

Údaje o otci jsou u dětí narozených v manželství na hlášení o narození vždy uvedené, zatímco u dětí narozených mimo manželství tomu tak není. V roce 2024 údaje o otci nebyly uvedeny u 5 782 dětí, což

představovalo 6,9 % z celkového počtu živě narozených dětí, resp. 14,6 % z dětí narozených mimo manželství. V roce 2015 tyto podíly dosáhly 8,1 % z celkového počtu živě narozených dětí, respektive 16,9 % z narozených mimo manželství.

Podíl (ne)uvedených údajů o otci dítěte je ovlivněn zejména nejvyšším dokončeným vzděláním ženy a věkem rodičky. V roce 2024 chyběla informace o otci dítěte u 38,6 % dětí narozených nevdaným matkám se základním nebo nižším vzděláním. Výše tohoto podílu klesá s rostoucí úrovní vzdělání matek a u vysokoškolsky vzdělaných žen činila pouze 5,9 %. Podle věku jsou nejvyšší podíly nevyplněných údajů o otci evidovány u nejmladších matek (do 19 let), v jejichž případě informace o otci dítěte nebyla v roce 2024 uvedena u 50,0 % živě narozených dětí mimo manželství. Naopak nejnižší byl tento podíl u rodiček ve věku 25 až 34 let, a to kolem jedné desetiny (10,3 % u 30–34letých a 11,3 % u 25–29letých). Z hlediska pořadí narození se u dětí prvního a druhého pořadí uvádějí údaje o otci častěji než u dětí vyššího pořadí – nevyplněné informace o otci byly u 12,9 % prvorozených dětí, 10,8 % druhorozených dětí a 30,2 % dětí třetího a vyššího pořadí.

Obr. 4.5 Podíl živě narozených v manželství a mimo manželství s (ne)uvedeným otcem podle pořadí, vzdělání a věku matky v roce 2024

Úhrnná plodnost a míry plodnosti podle věku matky

Počátek poslední dekády se nesl v duchu pokračujícího růstu úhrnné plodnosti, který vyvrcholil v roce 2018 na hodnotě 1,71 dítěte na jednu ženu, na které se plodnost udržela ještě následující dva roky. V roce 2021 se zvýšila na 1,83 dítěte na ženu a poté následoval v letech 2022 a 2023 výrazný pokles (o 11 %, resp. 10 %), který v o něco menší míře (o 6 %) pokračoval i v roce 2024 (tab. 4.6). Nárůst úhrnné plodnosti mezi lety 2021 a 2022 byl umocněn změnami v počtu žen v reprodukčním věku²⁵. Úhrnná plodnost v roce 2024 činila 1,37 dítěte na jednu ženu, což představovalo o čtvrtinu nižší úroveň plodnosti než v roce 2021 a o 13 % nižší než na počátku desetiletí. Obdobně se v posledních deseti letech vyvíjela i čistá míra reprodukce²⁶. Ta mezi roky 2015 a 2018 vrostla z hodnoty 0,76 na hodnotu 0,83, na které stagnovala další

²⁵ V roce 2021 proběhlo sčítání lidu, domů a bytů, na jehož základě byla provedena korekce počtu obyvatel. U žen v reprodukčním věku (15–49 let) došlo oproti roku 2020 meziročně k poklesu o 83 tisíc žen, což částečně podpořilo zvýšení hodnoty ukazatele. V roce 2022 zasáhla Česko migrační vlna uprchlíků z Ukrajiny, která zahrnovala především ženy v produktivním věku a děti, což naopak mírně přispělo k poklesu úrovně plodnosti.

²⁶ Čistá míra reprodukce vyjadřuje průměrný počet dívek narozených jedné ženě, které se při zachování měr plodnosti a úmrtnosti daného roku dožijí věku své matky při porodu. Úroveň 1,0 přitom znamená, že je zajištěna alespoň prostá reprodukce populace. Hodnoty 1,0 nebo vyšší bylo naposledy dosaženo v roce 1979 (1,08).

dva roky, v roce 2021 se zvýšila na 0,89, ze které během následujících tří let spadla na úroveň 0,66 narozené dívky jedné ženě v roce 2024.

Dvě třetiny celkové plodnosti připadají na ženy ve věku 25–34 let a na zbývající jedné třetině plodnosti se společně podílí ženy do 25 let věku a ve věku 35 let a více. Zatímco na počátku sledované dekády byla váha plodnosti těchto dvou skupin obdobná, na jejím konci se jazýček pomyslných vah významně přiklonil ke starší věkové skupině. V celém posledním desetiletí byla v rámci pětiletých věkových skupin nejvyšší intenzita plodnosti 30–34letých žen, která však jen mírně převyšovala úroveň plodnosti žen ve věku 25–29 let. V roce 2024 připadlo v průměru na tisíc žen ve věku 30–34 let 91 živě narozených dětí a na tisíc žen ve věku 25–29 let 88 narozených (tab. 4.6). Vzájemně poměrně blízké si byly i míry plodnosti ve skupinách žen 20–24letých a 35–39letých. V letech 2015–2017 byla mírně vyšší plodnost ve věku 20–24 let, od roku 2018 se vyšší hodnota plodnosti přenesla do věkové skupiny 35–39letých. V posledních čtyřech letech se rozdíl mezi oběma věkovými skupinami zvýšil (činil 8–11 dětí na tisíc žen). Obdobná situace se týkala i měr plodnosti na obou krajích věkového spektra rodiček – až do roku 2018 (včetně) měly mírně vyšší plodnost dívky 15–19leté než ženy 40–44leté, v roce 2019 se úroveň plodnosti těchto dvou skupin žen vyrovnala a od roku 2020 převyšovala plodnost starších žen plodnost náctiletých dívek. V roce 2024 připadlo na tisíc dívek ve věku 15–19 let 6 živě narozených dětí, zatímco na tisíc 40–44 letých žen to bylo 10 dětí.

Tab. 4.6 Ukazatele plodnosti v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Úhrnná plodnost ¹⁾	1,57	1,71	1,71	1,83	1,62	1,45	1,37
Čistá míra reprodukce ²⁾	0,79	0,83	0,83	0,89	0,78	0,70	0,66
Míry plodnosti ³⁾ podle věku matky							
15–19	11,7	9,9	9,3	8,1	7,2	6,2	5,7
20–24	45,5	49,7	49,7	47,6	42,7	37,7	34,5
25–29	97,0	107,9	108,8	117,6	105,0	94,7	87,5
30–34	106,3	111,4	110,4	122,5	106,2	95,4	90,8
35–39	45,3	52,5	53,3	58,7	51,5	45,9	43,8
40–44	8,4	9,9	10,2	10,9	10,7	9,7	9,8
45–49	0,4	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
Průměrný věk žen při narození dítěte	30,0	30,2	30,2	30,4	30,4	30,4	30,5

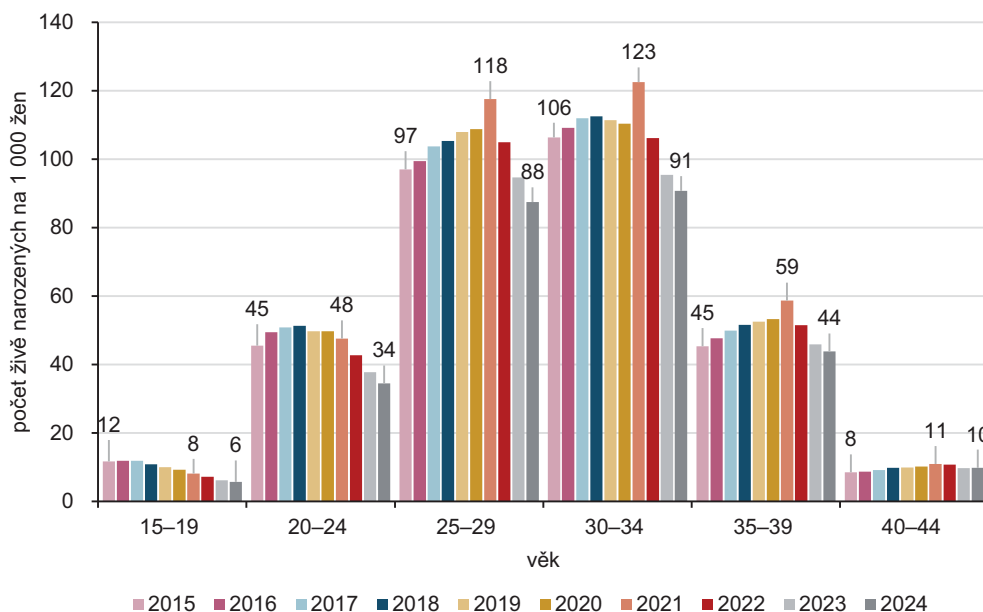
¹⁾ průměrný počet živě narozených dětí jedné ženě reprodukčního věku (15–49 let) za předpokladu zachování měr plodnosti daného roku po celé reprodukční období ženy.

²⁾ Průměrný počet živě narozených dívek jedné ženě reprodukčního věku (15–49 let), které by se při úrovni plodnosti a úmrtnosti daného roku dožily věku svých matek při porodu.

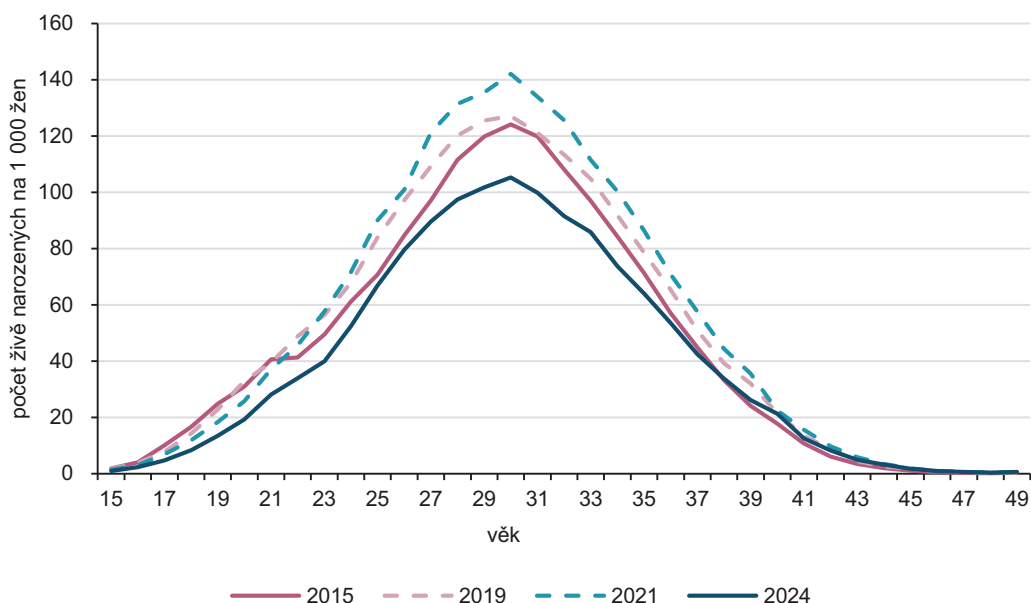
³⁾ poměr počtu živě narozených dětí ženám daného věku a počtu žen v daném věku, vyjádřeno na 1 000 žen středního stavu

Z hlediska pětiletých věkových skupin došlo mezi počátkem a koncem sledovaného desetiletí ke snížení plodnosti ve všech skupinách žen do 39 let věku. Nejvyšší relativní pokles byl zaznamenán u nejmladších rodiček (do 19 let), a to o více než polovinu. Plodnost v této věkové skupině klesala výrazně již od roku 2018. O necelou čtvrtinu se snížila intenzita plodnosti ve věkové skupině 20–24letých žen, jež klesá od roku 2021. Snížení intenzity plodnosti o 15 % bylo zaznamenáno ve věkové skupině 30–34 let, o desetinu nižší byla plodnost u 25–29letých žen a k nejmenšímu (3%) poklesu došlo ve věkové skupině 35–39letých žen. S výjimkou dvou nejmladších věkových skupin (15–19 a 20–24 let) bylo vrcholu intenzity plodnosti dosaženo v roce 2021. Během následujících tří let došlo ke snížení plodnosti ve všech věkových skupinách. Nejvyšší snížení zaznamenaly dvě nejmladší věkové skupiny (15–19 a 20–24 let), a to 29, resp. 28 %. K největšímu poklesu intenzity plodnosti došlo u těchto skupin mezi lety 2022 a 2023 (o 14, resp. o 12 %). U žen ve věkových skupinách 25–29 let, 30–34 let a 35–39 let byl nejvyšší propad zaznamenán mezi lety 2021 a 2022 (o 11, 13, resp. 12 %), celkově se u těchto žen snížila plodnost v posledních třech letech o čtvrtinu. Plodnost 40–44letých žen se mezi lety 2021 a 2022 snížila jen nepatrně (o 1 %), následoval 10% pokles a v posledním roce došlo k mírnému nárůstu (o 1 %). Intenzita plodnosti 45–49 letých žen se snížila mezi lety 2021 a 2022 o 8 %, v dalších letech se plodnost v této věkové skupině zvyšovala, a to o 3, resp. 2 %.

Obr. 4.6 Míry plodnosti v pětiletých věkových skupinách¹⁾ v letech 2015–2024

¹⁾ Míra plodnosti ve věkové skupině je vypočtena jako poměr celkového počtu živě narozených dětí ženám daného věku a celkového počtu žen v daném věku (na tisíc žen).

Obr. 4.7 Míry plodnosti podle věku matky v letech 2015, 2019, 2021 a 2024

Z pohledu jednoletých měr plodnosti příslušela nejvyšší intenzita plodnosti ženám ve věku 29 (roky 2020, 2022, 2023) či 30 let (v letech 2015–2019, 2021 a 2024). V letech 2015–2020 a 2022 dosahovala hodnoty 124–129 dětí na tisíc žen, v roce 2021 dokonce 142, zatímco v roce 2023 poklesla na necelých 112 dětí a v roce 2024 na 105 dětí na tisíc žen. Ve srovnání s rokem 2015 byla intenzita plodnosti v roce 2024 vyšší od věku 38 let. V ostatních věcích poklesla, relativně nejvíce u matek mladších 21 let (o třetinu až polovinu).

Průměrný věk žen při narození dítěte se v posledních deseti letech zvyšoval jen zvolna, a to z 30,0 let v roce 2015 na 30,5 let v roce 2024, tedy o půl roku. Po třech letech stagnace na hodnotě 30,4 došlo meziročně k mírnému nárůstu.

Průměrný věk otce při narození dítěte²⁷ se v období 2015–2024 pohyboval v rozpětí 33,5–33,7 roku. Z hlediska pětiletých věkových skupin se děti nejčastěji rodily otcům ve věku 30–34 let, v posledních čtyřech letech z více než třetiny. Druhou nejčastější věkovou kategorií otců byli otcové ve věku 35–39 let, jejichž podíl se pohyboval okolo jedné čtvrtiny. Zhruba pětinu tvořili otcové ve věku 25–29 let a desetinu pak otcové 40–44letí. Podíl otců 45letých a starších postupně v průběhu poslední dekády rostl, a to ze 4,1 % v roce 2015 na 6,1 % v roce 2024. Od roku 2019 převyšoval podíl dětí narozených 45letým a starším otcům podíl dětí narozeným otcům ve věku 20–24 let. Ten se mezi roky 2015 a 2024 mírně snížil o 1 p. b. na 4,3 %. Podíl dětí narozených otcům mladších 20 let se v minulém desetiletí udržoval na nízké úrovni 0,3–0,4 %.

Tab. 4.7 Průměrný věk otce při narození dítěte, průměrný věkový rozdíl rodičů a podíly živě narozených podle věkového rozdílu rodičů v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Průměrný věk otce ¹⁾	33,6	33,5	33,5	33,6	33,6	33,6	33,7
Průměrný věkový rozdíl mezi rodiči	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
	Podíl živě narozených podle věku rodičů (%) ²⁾						
Otec mladší	18,4	19,2	19,0	19,1	18,8	18,9	18,8
Stejně staří rodiče	10,3	10,6	10,8	10,9	10,8	11,0	11,0
Otec starší	71,3	70,2	70,2	70,0	70,4	70,0	70,3

¹⁾ vypočítaný z rozložení specifických měr (očištěn od vlivu změn věkového složení)

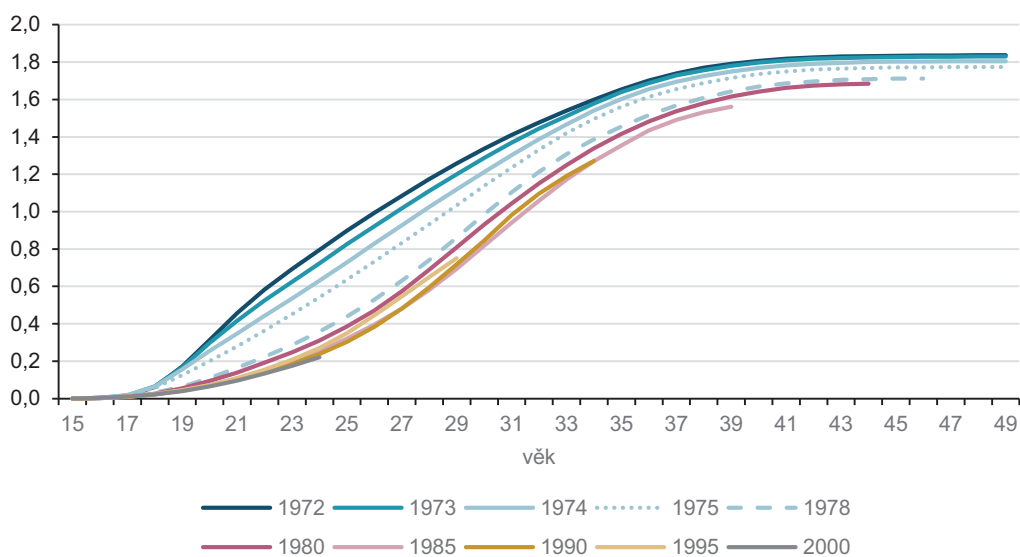
²⁾ pouze ze živě narozených dětí s uvedeným otcem

Zhruba desetina rodičů byla při narození jejich potomka stejně stará, u 70 % narozených byl otec starší než matka a necelá jedna pětina dětí měla otce mladšího než matku (tab. 4.7). Průměrný věkový rozdíl mezi matkou a otcem byl v uplynulém desetiletí stabilní – na úrovni 4,2–4,3 roky, v manželství byl průměrný věkový rozdíl rodičů o něco nižší (3,8–3,9 let), zatímco u dětí narozených mimo manželství se pohyboval mezi 4,6–4,8 roky. Nejvyšší věkový rozdíl, kdy byla matka o 25 let starší než otec, byl zaznamenán v roce 2018 a v případě staršího otce se jednalo o rozdíl 55 let, jež byl registrován v roce 2017.

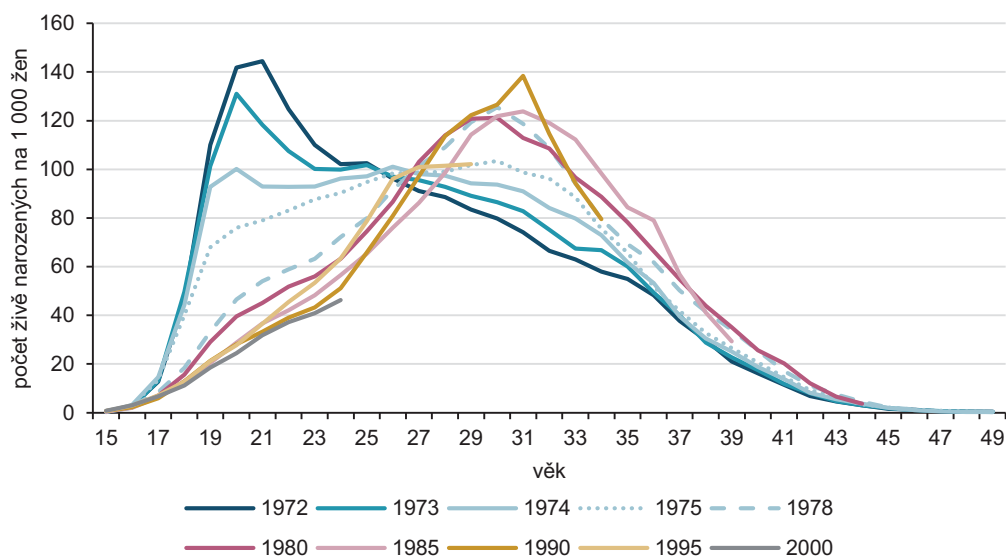
Kohortní plodnost

Kohortní (generační) plodnost neboli plodnost podle ročníku narození ženy udává průměrný počet dětí narozených ženám dané generace (a daného věku). Jedná-li se o průměrný počet dětí narozených ženám dané generace za celé jejich reprodukční období (tj. ve věku 15–49 let), nazývá se konečnou plodností. Obvykle se tyto ukazatele konstruuji na základě dat ze sčítání lidu, zde jsou výsledky založené na každoročních počtech narozených a stavech žen podle ročníku narození. Oproti úhrnné plodnosti, která odráží úroveň plodnosti v daném roce a zahrnuje plodnost žen různých generací, je ukazatel konečné plodnosti stabilnější. Pro výpočet konečné plodnosti byla data dostupná pouze za několik generací v první polovině 70. let (1972–1975), neboť poslední generace žen, která v roce 2024 dosáhla věku 49 let, byla generace žen narozených v roce 1975. Nicméně i na těchto datech se podařilo zachytit významnou změnu v úrovni generační plodnosti, kdy průměrný počet dětí narozených jedné ženě do určitého věku (obr. 4.8) byl výrazně vyšší u žen narozených v letech 1972 a 1973, oproti ženám narozeným v následujících generacích, což se odrazilo i v nižší konečné plodnosti, která pro ročníky 1972–1973 nabyla hodnot 1,84, resp. 1,83, zatímco ženy narozené v letech 1974 a 1975 dosáhly konečné plodnosti 1,80, resp. 1,77 dítěte na ženu.

²⁷ Počítaný stejně jako průměrný věk matky z rozložení věkově specifických měr (počet živě narozených v daném věku otce ke střednímu stavu mužů v daném věku). Tato metoda je očistěna od vlivu velikosti kohorty.

Obr. 4.8 Průměrný počet dětí narozených 1 ženě do daného věku podle ročníku narození (vybrané generace)

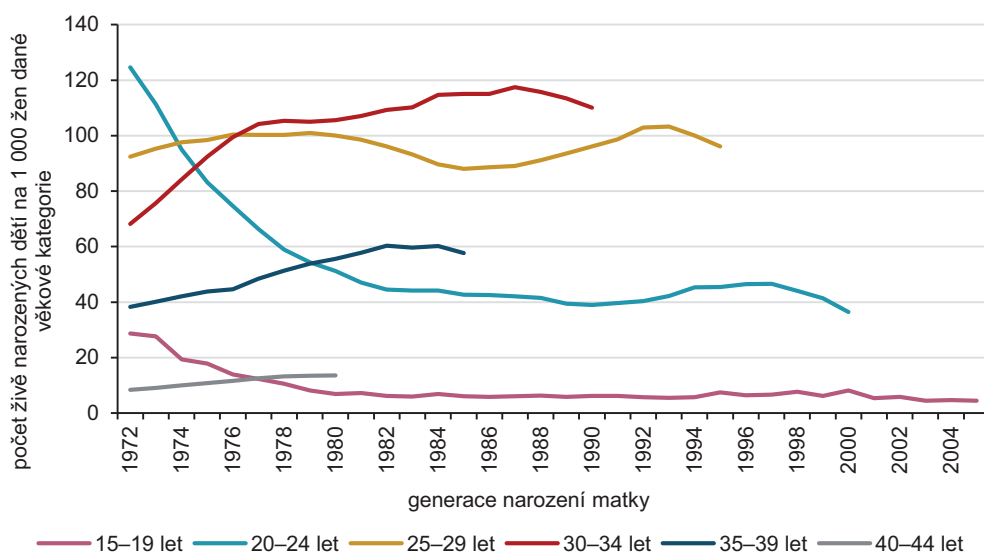
Zároveň došlo k posunu vrcholu plodnosti do vyššího věku (obr. 4.9). Zatímco u generací žen 1972–1973 vrcholila ve věku 20–21 let (144, resp. 131 dětí na 1 000 žen), generace 1974 byla „přechodová“ se dvěma vrcholy v úrovni plodnosti – ve věku 20 let (100 dětí na 1 000 žen) a 26 let (101 dětí na 1 000 žen), u žen narozených v letech 1975–1992 byla nejvyšší míra plodnosti ve věku 29–31 let (103–140 dětí na 1 000 žen; s výjimkou generace 1989, kdy bylo vrcholu dosaženo až ve věku 32 let (130 dětí na 1000 žen)).

Obr. 4.9 Míry plodnosti podle ročníku narození a věku matky (vybrané generace)

Z hlediska 5letých věkových skupin došlo u generací žen narozených do roku 1980 k výraznému poklesu plodnosti v mladším věku. Plodnost ve věkové skupině 15–19 let byla v generaci žen narozených v roce 1972 na úrovni 29 živě narozených dětí na 1 000 žen, zatímco ženy narozené v roce 1980 ve věku 15–19 let v průměru porodily 7 dětí na 1 000 žen, pokles byl tedy více než o tři čtvrtiny. Mezi 4 a 8 dětmi na tisíc žen se pohybovala plodnost i u následujících generací. Generaci žen narozených v roce 1972 se ve věku 20–24 let v průměru narodilo 125 dětí na tisíc žen, zatímco u žen narozených v roce 1980 to bylo 51 dětí. V dalších generacích byla plodnost v této věkové skupině mezi 36 a 47 dětmi na tisíc žen. U generací žen 1973 až 1982 se ve věku 25–29 let rodilo na tisíc žen v průměru 95–101 dětí, v generacích 1983–1989 to bylo o něco méně, a to 88 až 94 děti. U generací první poloviny 90. let došlo k oživení plodnosti v této věkové kategorii,

u generací 1992 až 1994 průměrný počet živě narozených dětí na tisíc žen této věkové kategorie přesáhl stovku a vývoj příštích let ukáže, zda u těchto generací plodnost ve věku 30–34 let přesáhne tu ve věku 25–29 let. Plodnost v ostatních věkových skupinách měla rostoucí trend. Ve věku 30–34 let se generaci žen narozených v roce 1972 narodilo v průměru 68 dětí na tisíc žen, v generaci 1990 to bylo 110 dětí. Vrcholu však v této věkové skupině dosáhly generace 1984–1988 se 115–117 dětmi na 1 000 žen. Ve věku 35–39 let se tisíci ženám narozeným v roce 1972 narodilo průměrně 38 dětí, ženám z generace 1985 pak 58. Postupně mírně rostl i průměrný počet dětí narozených ženám ve věku 40–44 let – zatímco v generaci žen narozených v roce 1972 se tisíci ženám narodilo 8 dětí, v generacích 1977–1980 to bylo 13–14 dětí. Nejvyšší intenzita plodnosti se tak postupně přesunula z věkové skupiny 20–24 let v generacích 1972–1973, do věkové skupiny 25–29 let v generacích 1974–1976 až do věku 30–34 let v mladších generacích (1977 a dále).

Obr. 4.10 Míry plodnosti podle ročníku narození a věkové skupiny matky

Plodnost žen podle pořadí narozeného dítěte

Ve srovnání s rokem 2015 jsou nižší úhrnné plodnosti všech pořadí, relativně nejvíce u prvního pořadí (0,79 dítěte v roce 2015 vs. 0,65 dítěte v roce 2024, tj. o 17 % méně; tab. 4.8). Druhý nejvyšší pokles zaznamenala úhrnná plodnost dětí narozených ve třetím a vyšším pořadí (z 0,21 v roce 2015 na 0,19 v roce 2024, tj. o 10 %) a nejméně se snížila intenzita plodnosti u druhorozených dětí (z 0,57 na 0,53, tzn. o 8 %).

Úhrnná plodnost prvního pořadí rostla zejména na počátku sledované dekády – do roku 2017 se zvýšila na 0,86 dítěte na jednu ženu. Na úrovni 0,85–0,86 pak zůstala v následujících třech letech a v roce 2021 vzrostla na 0,88 (meziročně o 4 %), což byl nejnižší nárůst zaznamenaný v tomto roce v rámci pořadí narození dítěte (u druhorozených a narozených v třetím a vyšším pořadí byl nárůst vyšší). Od té doby rychlým tempem klesala, a to o 12 % v roce 2022, o 10 % v roce 2023 a o 7 % v roce 2024. Oproti roku 2021 byla úhrnná plodnost prvního pořadí v roce 2024 nižší o 26 %.

Úhrnná plodnost druhého pořadí se postupně zvyšovala až do roku 2018, kdy dosáhla 0,62 dítěte na jednu ženu a na této úrovni zůstala ještě další dva roky. V roce 2021 vzrostla na 0,69, což představovalo nejvyšší relativní nárůst v rámci pořadí narození dítěte, a to o 12 %. Následující rok došlo obdobně jako u prvorozených k 12% poklesu následovanému 9% snížením v roce 2023 a 5% v roce 2024. Ve srovnání s hodnotou dosaženou v roce 2021 se hodnota úhrnné plodnosti druhého pořadí snížila téměř o čtvrtinu (o 24 %).

Úhrnná plodnost třetího a vyššího pořadí v období let 2015–2021 postupně rostla, a to až na hodnotu 0,25 dítěte na jednu ženu v roce 2021, a stejně jako u nižších pořadí následovala série meziročních poklesů,

a to o 8 %, 13 % a nakonec o 3 %. Pokles intenzity plodnosti třetího a vyššího pořadí činil 23 % mezi roky 2021 a 2024.

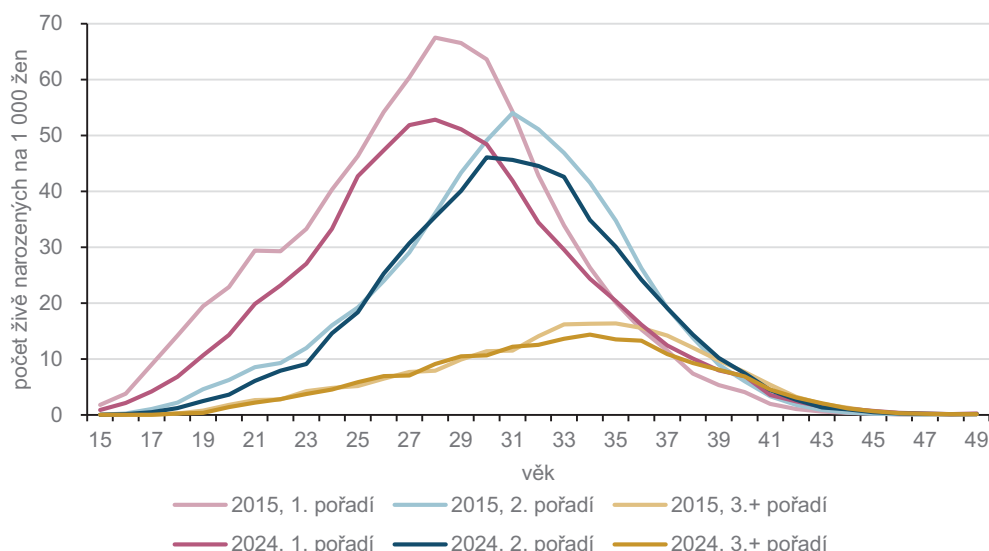
Z pohledu pětiletých věkových skupin (tab. 4.8) je plodnost prvního pořadí nejvyšší u žen ve věkové skupině 25–29 let, u ostatních pořadí pak ve skupině 30–34 let, a tato situace se po celé poslední desetiletí neměnila. Změnily se však výše dosahovaných měr plodnosti podle pořadí v těchto věkových skupinách. Maximální hodnoty věkově specifických měr plodnosti se v roce 2024 dostaly pod úroveň z roku 2015 u všech pořadích, a to o 17, 12, resp. 9 %.

Tab. 4.8 Ukazatele plodnosti podle pořadí dítěte a věku matky v letech 2015, 2019–2024

Ukazatel, pořadí		2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Úhrnná plodnost:	1. pořadí	0,79	0,85	0,85	0,88	0,78	0,70	0,65
	2. pořadí	0,57	0,62	0,62	0,69	0,61	0,55	0,53
	3.+ pořadí	0,21	0,23	0,24	0,25	0,23	0,20	0,19
Průměrný věk matek při narození dítěte:	1. pořadí	28,2	28,5	28,5	28,8	28,8	28,9	29,0
	2. pořadí	31,2	31,3	31,3	31,4	31,4	31,4	31,4
	3.+ pořadí	33,4	33,4	33,3	33,4	33,4	33,2	33,1
Míry plodnosti v pětiletých věkových skupinách (na 1 000 žen)								
1. pořadí:	15–19	9,8	8,2	7,7	6,7	5,9	5,1	4,8
	20–24	31,5	34,1	34,2	32,4	28,8	25,5	23,4
	25–29	59,1	65,6	65,3	69,2	60,8	54,2	49,3
	30–34	43,9	45,5	45,3	49,3	42,8	38,2	35,4
	35–39	11,7	14,7	15,1	16,6	15,0	13,7	13,3
	40–44	1,7	2,3	2,3	2,6	2,8	2,7	3,0
	45–49	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
2. pořadí:	15–19	1,7	1,6	1,3	1,2	1,1	0,9	0,8
	20–24	10,7	11,8	11,8	11,6	10,6	9,4	8,2
	25–29	30,5	34,2	34,8	39,5	35,3	32,5	30,3
	30–34	48,5	50,9	49,9	56,8	48,7	43,9	42,6
	35–39	20,2	23,0	23,5	26,2	22,6	20,5	19,5
	40–44	2,6	3,4	3,5	3,9	3,6	3,4	3,3
	45–49	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3.+ pořadí:	15–19	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	20–24	3,3	3,8	3,7	3,6	3,3	2,8	2,9
	25–29	7,4	8,2	8,8	8,9	8,9	8,0	7,9
	30–34	13,9	15,0	15,1	16,5	14,7	13,3	12,7
	35–39	13,5	14,8	14,8	15,8	13,9	11,6	11,0
	40–44	4,1	4,2	4,3	4,4	4,3	3,6	3,5
	45–49	0,2	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3

Pozn.: barevně označeny nejvyšší míry plodnosti pro dané pořadí v daném roce

V jednoletém věkovém detailu (obr. 4.11) byla v celé uplynulé dekádě míra plodnosti prvního pořadí maximální u žen ve věku 28 (v roce 2024 šlo o 53 prvorozenných dětí na tisíc žen) nebo 29 let s výjimkou roku 2020, kdy maximum připadlo již na ženy 27leté. Srovnání měr plodnosti podle věku mezi rokem 2015 a 2024 ukazuje snížení měr plodnosti u prvorodiček mladších 35 let. Matky 35leté a starší si i přes celkový pokles plodnosti v posledních třech letech udržely v roce 2024 vyšší míry plodnosti než v roce 2015. Nejvyšší úroveň plodnosti druhého pořadí byla zaznamenávána ve věku 31 nebo 32 let kromě posledních dvou let, kdy se objevila již ve 30 letech (47, resp. 46 ‰ v roce 2023, resp. 2024), u třetího či vyššího pořadí pak ve věku 34 nebo 35 let (v roce 2024 14 ‰ u 34letých). V případě druhorozených dětí se oproti počátku poslední dekády snížila plodnost matek do 26 let a pak ve věku 28–37 let. Nad úroveň plodnosti z roku 2015 se udržela plodnost druhorodiček ve věku 26 a 27 let a u 38letých a starších žen.

Obr. 4.11 Míry plodnosti podle věku matky a pořadí dítěte v letech 2015 a 2024

Průměrný věk žen při narození dítěte mezi roky 2015 a 2024 absolutně i relativně nejvíce vzrostl u prvorodiček, a to o 0,8 roku z 28,2 na 29,0 let (tab. 4.8). Průměrný věk matek-druhorodiček se ve stejném období mírně zvýšil z 31,2 na 31,4 let, na této úrovni se drží poslední čtyři roky. Průměrný věk matek při narození dítěte třetího a vyššího pořadí se mezi roky 2015 a 2022 pohyboval v rozmezí 33,3–33,4 let a poslední dva roky meziročně mírně klesal, a to na 33,2 let v roce 2023 a 33,1 let v roce 2024.

Plodnost žen podle rodinného stavu

Profil věkově specifických měr plodnosti se liší v závislosti na rodinném stavu ženy²⁸. Specifické míry plodnosti svobodných žen nejprve od nejmladších věků postupně rostou, maximálních hodnot dosahují kolem 30. roku věku (69 dětí na tisíc žen ve věku 30 let v roce 2024) a poté mají s věkem klesající tendenci. U vdáných žen je typická vyšší intenzita plodnosti u mladších žen – zhruba do 20 let věku, neboť vstup do manželství (pokud k němu dojde) bývá v nízkém věku často spjat s těhotenstvím ženy²⁹. Poté míry plodnosti vdáných žen oscilují na podobné úrovni a ve věku 26–28 let dosáhnou lokálního vrcholu, od něhož s rostoucím věkem intenzita plodnosti klesá. Zhruba od 30 let věku se tak plodnost žen vdáných a svobodných postupně sblíží a po 35. roce věku je již rozdíl v jejich intenzitě malý (obr. 4.12).

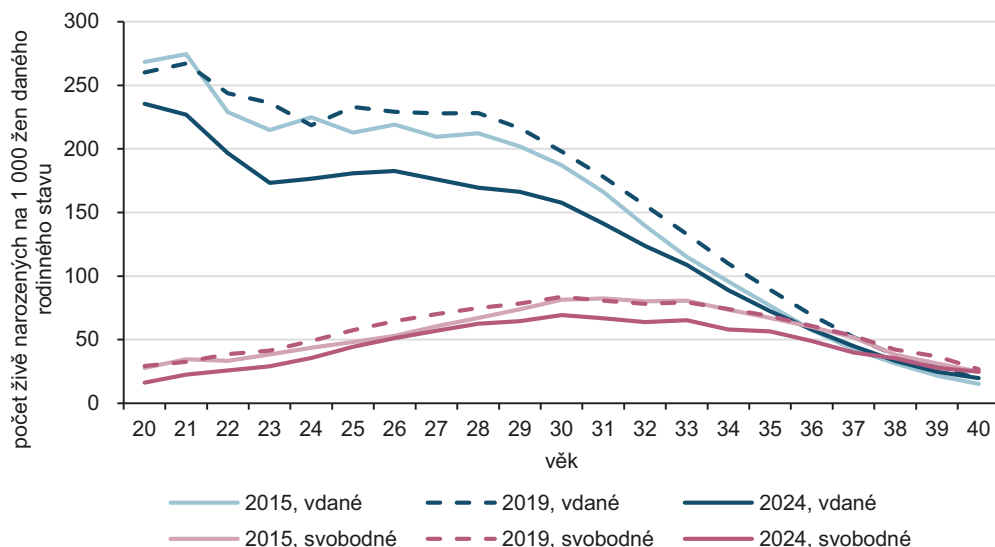
Srovnání měr plodnosti podle věku vdáných a svobodných žen mezi roky 2015 a 2024 ukázalo, že u svobodných žen do věku 40 let se intenzita plodnosti snížila, zatímco u starších se naopak zvýšila. U vdáných žen byl zaznamenán pokles měr plodnosti ve věku 19–35 let a 49 let, v ostatních věcích byla intenzita plodnosti v roce 2024 vyšší než v roce 2015. Z pětiletých věkových skupin relativně nejintenzivněji poklesla míra plodnosti svobodných žen do 20 let věku, a to více než o polovinu, téměř o 30 % se snížila míra plodnosti svobodných žen ve věku 25–29 let. O necelou pětinu nižší byla intenzita plodnosti svobodných žen ve věkových skupinách 30–34 let a 35–39 let, u vdáných žen takto poklesla intenzita plodnosti ve skupinách a 20–24 let a 25–29 let u žen vdáných. Pokles o desetinu byl zaznamenán u svobodných žen ve věku 15–19 let a 30–34 let. O 6–7 % se snížila plodnost svobodných žen ve věku 25–29 let a 40–44 let. Naopak nejvyšší nárůst byl dosažen v nejstarší věkové skupině (45–49 let), a to jak u svobodných (o dvě třetiny), tak u vdáných (o více než polovinu). O pětinu vyšší byla v roce 2024 míra plodnosti vdáných 40–44letých žen a mírně vzrostla také intenzita plodnosti vdáných žen ve věku 35–39 let.

²⁸ Věkově specifické míry plodnosti podle rodinného stavu ženy byly vypočítány jako poměr živě narozených dětí ženám daného věku a rodinného stavu a středního stavu žen daného věku a rodinného stavu, přičemž střední stav žen odpovídal průměru z počátečního a koncového stavu žen v referenčním roce. Vzhledem k minoritnímu zastoupení rozvedených a ovdovělých žen na reprodukci je hodnocena pouze plodnost vdáných a svobodných.

²⁹ V důsledku nízkých počtů narozených dětí a vdáných žen v tomto věku však míry plodnosti výrazně kolísají.

Meziročně se v roce 2024 míry plodnosti snížily u svobodných matek ve všech věkových kategoriích a ve věkových skupinách 20–39 let u vdанých matek.

Obr. 4.12 Míry plodnosti podle věku a rodinného stavu matky v letech 2015, 2019 a 2024

Předmanželské koncepce

Předmanželské koncepce neboli podíl narozených v 1. pořadí do 8 měsíců po sňatku z celkového počtu narozených v 1. pořadí v nynějším manželství se v posledních deseti letech pohyboval mezi 20,2 % a 25,0 % (tab. 4.9). V letech 2015 až 2017 se do 8 měsíců po sňatku rodila zhruba čtvrtina dětí narozených v nynějším manželství v 1. pořadí. Poté se jejich podíl snižoval až do roku 2020, kdy mohl být ovlivněn protiepidemickými opatřeními, jež omezila konání větších společenských akcí včetně svateb. V následujících dvou letech pak došlo k nárůstu podílu předmanželských koncepcí, nejprve na 22,0 % v roce 2021 a poté na 23,8 % v roce 2022. Poslední dva roky se úroveň předmanželských koncepcí snížila na 21,8 %, resp. 20,4 % v roce 2023, resp. 2024.

Úroveň předmanželských koncepcí se liší podle věku ženy. U nejmladších žen je podíl vyšší – u žen mladších 20 let v roce 2024 činil téměř dvě třetiny z dětí živě narozených v 1. pořadí v nynějším manželství. Druhý nejvyšší podíl je dlouhodobě pozorován ve věkové skupině 20–24 let (39,4 % v roce 2024). Naopak nejnižší úroveň předmanželských koncepcí byla v posledním desetiletí s výjimkou let 2015, 2016 a 2020 zaznamenána ve věkové skupině 30–34letých žen (16,4 % v roce 2024).

Tab. 4.9 Předmanželské koncepce podle věku matky v letech 2015 a 2019–2024 (%)

Věk	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
-19	62,0	75,2	78,8	76,8	70,9	75,2	65,4
20–24	44,5	40,1	36,7	37,7	39,5	37,4	39,5
25–29	23,9	23,1	19,5	22,3	23,7	21,6	19,8
30–34	20,7	19,2	16,8	18,3	19,8	18,0	16,4
35–39	26,1	23,2	20,0	21,0	23,3	20,3	19,9
40–44	25,5	26,1	23,3	25,7	26,9	26,5	21,4
45+	15,2	24,3	16,3	25,3	23,6	20,0	16,5
Celkem	25,0	23,3	20,2	22,0	23,8	21,8	20,4

Nejvyšší dokončené vzdělání matky hraje také významnou roli v úrovni předmanželských koncepcí (tab. 4.10). Nejčastěji se děti prvního pořadí rodí do 8 měsíců po uzavření manželství ženám se základním vzděláním, a to zhruba třetině z nich (30,8 % v roce 2024). S rostoucím vzděláním podíl předmanželských koncepcí klesá. V roce 2024 se ženám se středním vzděláním bez maturity narodilo do 8 měsíců po svatbě

26,7 % dětí 1. pořadí, ženám se středním vzděláním s maturitou 22,9 % a 16,3 % dětí prvního pořadí ženám s vysokoškolským vzděláním.

Tab. 4.10 Předmanželské koncepce podle vzdělání matky v letech 2015 a 2019–2024 (%)

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ZŠ	31,7	32,9	28,1	31,6	32,6	30,9	30,8
SŠ bez maturity	31,4	28,6	25,7	26,9	30,2	27,7	26,7
SŠ s maturitou	25,7	25,9	21,6	24,0	26,7	23,8	22,9
VŠ	21,2	19,7	17,2	18,9	19,8	18,4	16,3

Meziporodní intervaly³⁰

Průměrná doba mezi prvním a druhým porodem živě narozeného dítěte se v průběhu posledních deseti let snížila ze 4,4 let v roce 2015 na 4,2 let v roce 2024, přičemž meziročně došlo po pěti letech stagnace na úrovni 4,1 ke zvýšení o 0,1 roku (tab. 4.11). Mezi 1. a 2. porodem byl nejčastější dvouletý rozestup, jehož podíl se v letech 2015–2024 pohyboval v rozmezí 29,5 % (v roce 2015) a 33,5 % (v roce 2023). Druhým nejčastějším intervalem byl tříletý, jehož zastoupení se zvýšilo z 17,3 % v roce 2015 na 21,9 % v roce 2024. Podíl jednoletého odstupu mezi prvorozeným a druhorozeným dítětem na počátku desetiletí stagnoval na hodnotě 14,5 %, v roce 2018 dosáhl 15,1 % a od té doby klesal až na hodnotu 12,4 % v roce 2024. Podíl dětí narozených ve dvouletém, tříletém a čtyřletém intervalu byl v roce 2024 oproti roku 2015 vyšší, u ostatních rozestupů nižší. Do uplynutí čtyř let (v délce 0–3 dokončené roky) od prvního živě narozeného dítěte se v roce 2024 narodily dvě třetiny dětí druhého pořadí.

Tab. 4.11 Meziporodní intervaly¹⁾ v letech 2015 a 2019–2024

Meziporodní interval (dokončené roky)	Interval mezi 1. a 2. porodem (%)							Interval mezi 2. a 3. porodem (%)						
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,7	0,5	0,7	0,6	0,7
1	14,5	15,0	14,5	14,0	13,9	13,2	12,4	12,4	12,6	12,9	12,2	12,3	13,0	12,0
2	29,5	32,9	32,3	32,5	32,8	33,5	31,9	18,2	19,9	19,9	20,5	20,5	20,7	20,6
3	17,3	18,7	19,9	21,1	20,9	20,9	21,9	13,1	14,6	15,5	15,9	16,5	15,5	15,6
4	9,6	9,0	9,4	9,8	9,3	9,2	9,9	9,3	9,6	10,1	10,6	9,9	9,9	10,6
5	7,5	6,2	6,4	6,3	6,3	6,3	6,4	8,6	7,8	7,8	8,3	8,0	8,4	8,4
6	5,8	4,6	4,5	4,3	4,5	4,3	4,6	7,8	7,0	6,9	7,0	6,9	7,1	7,1
7	4,1	3,3	3,3	3,0	3,1	3,1	3,4	6,1	6,1	5,6	5,6	5,3	5,4	5,8
8	2,8	2,4	2,2	2,1	2,2	2,3	2,2	5,0	5,1	4,5	4,6	4,4	4,7	4,7
9	2,1	1,9	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7	3,9	4,3	3,5	3,4	3,6	3,0	3,6
0–4	71,3	76,0	76,4	77,6	77,2	77,2	76,4	53,5	57,3	59,1	59,8	59,9	59,6	59,4
5–9	22,3	18,4	18,1	17,2	17,8	17,6	18,3	31,5	30,3	28,3	28,8	28,3	28,6	29,6
10–14	4,6	4,4	4,2	4,0	3,9	4,1	4,0	10,8	9,8	10,1	8,9	9,5	9,4	8,8
15–19	1,4	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1	3,7	2,1	2,1	2,2	2,0	2,0	1,9
20+	0,4	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Průměrná délka (roky)	4,4	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	5,8	5,5	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3

¹⁾ výpočet z absolutních počtů živě narozených z jednočetných porodů

Průměrný počet let uplynulých mezi druhým a třetím porodem se snížil z 5,8 let v roce 2015 na 5,3 let v letech 2021–2024 (tab. 4.11). Délka meziporodního intervalu mezi druhým a třetím dítětem není tolik koncentrována do prvních čtyř let od porodu (méně než polovina v roce 2024) jako u odstupu mezi prvním a druhým dítětem. Podstatný podíl zastává i 5–9letý meziporodní interval, ve kterém se v posledním desetiletí narodilo 28,3–33,0 % dětí třetího pořadí. Nicméně, obdobně jako v případě meziporodních intervalů mezi prvním a druhým porodem, tak i mezi druhým a třetím uběhly nejčastěji dva roky. Zastoupení tohoto intervalu vzrostlo z 18,2 % v roce 2015 na 20,6 % o deset let později, přičemž meziročně došlo k poklesu o 0,1 p. b. I v případě tříletých intervalů došlo k nárůstu podílu, a to z 13,1 % na 15,6 % mezi roky

³⁰ Pro zjednodušení výpočtu počítáno pouze z jednočetných porodů.

2015 a 2024. Podíl jednoletého intervalu se ve sledovaném desetiletí pohyboval mezi 12,0 % (v roce 2024) a 13,0 % (v roce 2023). Ve sledovaném desetiletí došlo k významnému snížení zastoupení delších (10 let a více) rozestupů mezi narozením druhého a třetího dítěte – z 15,1 % na 11,0 %.

Narození rodičům s migračním původem

Podíl živě narozených dětí s jiným než českým státním občanstvím³¹ na všech živě narozených rostl mezi lety 2015 a 2024 z 3,3 % na 9,2 % (tab. 4.12), tj. o 5,9 p. b. Z toho jen za poslední tři roky byl zaznamenán růst o 4,6 p. b., který jde za dětmi s ukrajinským státním občanstvím, jejichž počet se zvýšil zejména v důsledku nárůstu rodiček přicházejících z válkou zasažené Ukrajiny. Z celkového počtu živě narozených dětí s cizím státním občanstvím se v roce 2024 nejčastěji jednalo právě o děti s ukrajinským státním občanstvím, kterých bylo 4 531, a tvořily 58,5 % těchto dětí. Na druhém místě se s velkým odstupem umístily děti se slovenským státním občanstvím (882, tj. 11,4 %) a třetím nejčastějším cizím státním občanstvím narozených obyvatel Česka bylo občanství vietnamské (737, tzn. 9,5 %). Pořadí jednotlivých občanství se v posledních deseti letech proměňovalo. V roce 2015 se po Čechách narodilo nejvíce dětí s vietnamským občanstvím, v letech 2017–2019 se slovenským občanstvím³² a v letech 2016 a 2020–2024 s ukrajinským.

Tab. 4.12 Živě narození podle státního občanství¹⁾ v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Živě narození s cizím státním občanstvím	3 631	4 717	4 940	5 075	6 526	7 573	7 746
- podíl na úhrnu (%)	3,3	4,2	4,5	4,5	6,4	8,3	9,2
z toho státní občanství ¹⁾ : Ukrajina	917	1 103	1 238	1 382	3 145	4 308	4 531
Slovensko	509	1 121	1 137	1 118	993	931	882
Vietnam	1 041	897	856	762	693	688	737
Rusko	234	270	277	290	216	242	188
Mongolsko	110	196	228	236	229	223	179

¹⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2024

Živě narozených dětí s rodinnou vazbou do zahraničí je však mnohem více. Zhruba o třetinu vyšší je například zastoupení živě narozených, jejichž matka/otec má jiné než české státní občanství (tab. 4.13). V roce 2024 bylo narozených s matkou-občankou cizího státu 10 589, resp. s otcem-občanem cizího státu 10 111, a tyto děti představovaly 12,6 %, resp. 12,0 % úhrnného počtu živě narozených. Také v případě tohoto podílu byl jeho trend v uplynulém desetiletí jednoznačně rostoucí – v roce 2015 bylo zastoupení matek s cizím státním občanstvím u živě narozených 5,9 % a otců 6,1 %. V období 2015–2021 byly nejpočetnějšími rodičkami Slovenky, od roku 2022 převládly Ukrajinky (5 079 živě narozených v roce 2024, tj. 48,0 % z matek-cizinek). Třetí nejpočetnější skupinu matek s cizím státním občanstvím představovaly po celé minulé desetiletí Vietnamky. Stejná občanství na prvních třech místech dominovala i u otců – na prvním místě v letech 2015–2021 šlo také o Slováky, od roku 2022 je vystřídalí Ukrajinci (3 920 živě narozených v roce 2024, tj. 38,8 % z otců-cizinců), kteří byli v roce 2015 na třetím místě a v letech 2016–2021 na místě druhém. Třetí nejpočetnější skupinu otců-cizinců představovali od roku 2016 Vietnamci, kteří byli na počátku uplynulé dekády (v roce 2015) na druhém místě. Oproti pořadí u matek, kde se na čtvrtém místě umísťují Rusky, jde u otců od roku 2018 o muže s rumunským občanstvím. Státní občanství, která se v posledních deseti letech umístila na pátém pořadí, jsou jak u mužů, tak u žen poměrně proměnlivá vzhledem k nízkým počtům.

³¹ Státní občanství dítěte se na statistickém hlášení přímo nesleduje, je odvozováno od občanství rodičů. Cizí státní občanství ČSÚ udává pouze u dětí, u nichž ani jeden z rodičů neměl v době narození dítěte státní občanství ČR.

³² Výrazně vyšší počty narozených dětí slovenského státního občanství od roku 2017 jsou z velké části důsledkem zavedení kontroly adresy pobytu s využitím administrativních datových zdrojů.

Tab. 4.13 Živě narození s cizím státním občanstvím matky/otce v letech 2015, 2019 a 2024

	Matka s cizím státním občanstvím			Otec s cizím státním občanstvím ¹⁾		
	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Živě narození	6 520	7 761	10 589	6 757	8 122	10 111
- podíl na úhrnu (%)	5,9	6,9	12,6	6,1	7,2	12,0
z toho státní občanství ²⁾ : Ukrajina	1 246	1 496	5 079	858	1 079	3 920
Slovensko	2 293	2 962	2 301	1 926	2 762	2 171
Vietnam	1 078	954	825	964	894	755
Rusko	382	427	328	206	208	167
Mongolsko	119	204	182	89	178	169

¹⁾ U dětí narozených mimo manželství nejsou údaje o otci povinné. V roce 2015 nebyly zjištěny u 8,9 tisíc dětí, v roce 2019 u 7,6 tisíc a v roce 2024 u 5,8 tisíc živě narozených.

²⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti matek v roce 2024

Další možnou charakteristikou migračního původu dítěte je údaj o státu narození³³ matky, resp. otce. Zastoupení živě narozených dětí matkám, resp. otcům narozeným v cizině se mezi roky 2015 a 2024 zvýšilo z 6,8 % na 13,9 %, resp. ze 7,0 % na 13,3 % (tab. 4.14), v absolutním pohledu jejich počet vzrostl ze 7 530 na 11 692, resp. ze 7 707 na 11 205. Největší skupinu matek narozených mimo Česko v roce 2024 tvořily ženy narozené na Ukrajině, kterých bylo 5 324 (45,5 %), následovaly ženy narozené na Slovensku (2 637; 22,6 %) a ženy narozené ve Vietnamu (902; 7,7 %). Na otce narozené na Ukrajině připadalo 37,5 % (4 197) dětí z dětí s otci narozenými mimo Česko, na muže narozené na Slovensku 23,1 % (2 588) a na otce narozené ve Vietnamu 7,4 % (826). Pořadí států narození na prvních třech místech matek a otců si neodpovídalo v minulém desetiletí pouze v letech 2015 a 2022. U žen v letech 2015–2021 bylo pořadí zemí následující: první Slovensko, dále Ukrajina a Vietnam. U mužů v roce 2015 bylo obrácené pořadí druhého a třetího místa oproti ženám a v roce 2021 ještě přetrvávalo pořadí první Slovensko, Ukrajina a Vietnam. Čtvrtá nejčastější země narození matek i otců bylo po celé desetiletí Rusko. Pátou nejpočetnější zemí narození matek bylo v první polovině minulého desetiletí Polsko (s výjimkou roku 2016, kdy bylo o 2 matky přeskočeno Moldavskem) a ve druhé polovině pak Mongolsko. U otců páté místo v letech 2016–2020 obsadili otcové narození v Rumunsku a v dalších letech se na páté příčce vystřídal otcové z Velké Británie, Mongolska a Moldavska.

Tab. 4.14 Živě narození s cizím státem narození matky/otce v letech 2015, 2019 a 2024

	Matka s cizím státem narození			Otec s cizím státem narození ¹⁾		
	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Živě narození	7 530	9 200	11 692	7 707	9 477	11 205
- podíl na úhrnu (%)	6,8	8,2	13,9	7,0	8,4	13,3
z toho stát narození ²⁾ : Ukrajina	1 360	1 769	5 324	934	1 300	4 197
Slovensko	2 894	3 651	2 637	2 499	3 435	2 588
Vietnam	1 117	1 066	902	979	962	826
Rusko	437	490	500	241	293	290
Mongolsko	121	217	191	89	181	177

¹⁾ U dětí narozených mimo manželství nejsou údaje o otci povinné. V roce 2015 nebyly zjištěny u 8,9 tisíc dětí, v roce 2019 u 7,6 tisíc a v roce 2024 u 5,8 tisíc živě narozených.

²⁾ výběr a řazení států narození podle četnosti matek v roce 2024

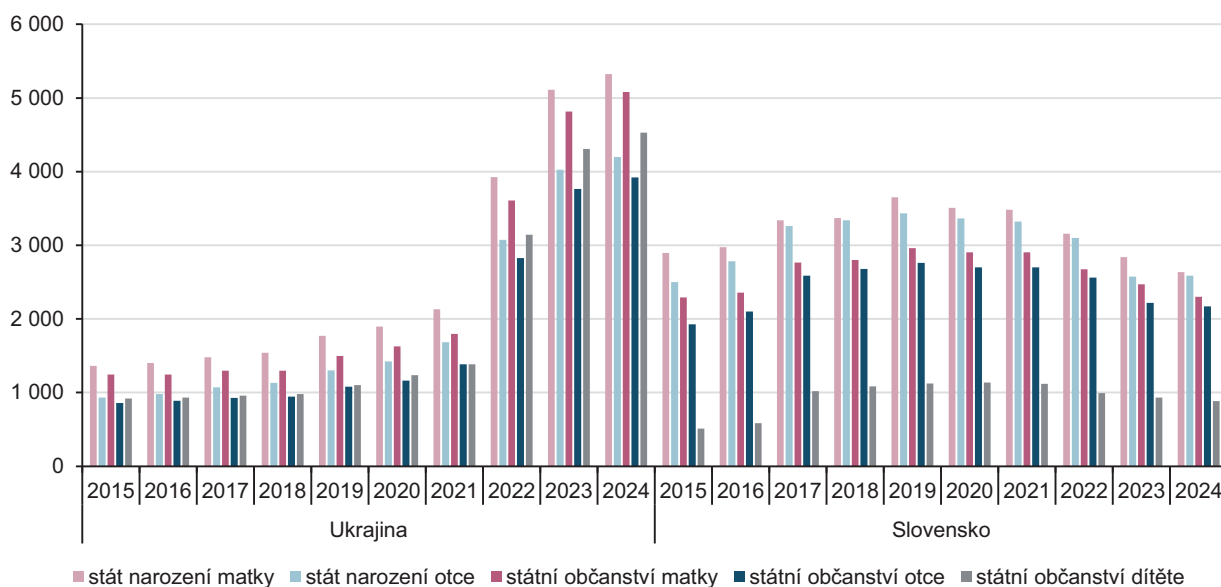
Z porovnání dat z tabulek 4.12 a 4.13 vyplývá, že dětí s matkou s cizím státním občanstvím je výrazně více než dětí s odvozeným cizím státním občanstvím. Největší rozdíl je patrný u Slovenska: 2 301 dětí se v roce 2024 narodilo matkám se slovenským státním občanstvím, ale pouze 882 dětí mělo slovenské státní občanství (tzn. oba rodiče měli jiné než české státní občanství a matka slovenské). To značí, že v mnohých případech měl otec dítěte (a tedy i dítě při narození) české státní občanství. Naopak u žen s ukrajinským nebo vietnamským státním občanstvím není rozdíl oproti počtu živě narozených dětí s odvozeným státním

³³ Tento přístup rozšiřuje pohled o ty cizince-rodiče, kteří pobývají na našem území již delší čas a získali české státní občanství, a o občany s českým státním občanstvím, kteří ho mají po celý svůj život, ale narodili se v cizině.

občanstvím tak výrazný (5 079 vs. 4 531 u Ukrajinek, 825 vs. 737 u Vietnamek), z čehož vyplývá, že si ženy s ukrajinským, resp. vietnamským státním občanstvím častěji berou partnera s jiným než českým státním občanstvím. Obrázek 4.13 toto ilustruje na příkladu Slovenska a Ukrajiny.

Obr. 4.13 Živě narození s vazbou na Slovensko a Ukrajinu v letech 2015–2024

5 Úmrtnost

V roce 2024 zemřelo 112 tisíc obyvatel, počet úmrtí se tak meziročně téměř nezměnil. Opět se lehce zvýšila naděje dožití při narození, u mužů dosáhla 77,2 let (meziroční nárůst o 0,3 roku), u žen 83,1 let (nárůst o 0,4 roku). Kojenecká úmrtnost nabyla podobné hodnoty jako v minulých čtyřech letech, konkrétně 2,3 promile. Nejčastější příčinou smrti zůstaly nemoci oběhové soustavy s 42,6 tisíci zemřelými, druhé místo patřilo novotvarům s 28,1 tisíci úmrtími a třetí, s výrazným odstupem, onemocněním dýchací soustavy (8,7 tisíce). Tyto tři skupiny příčin smrti si své pořadí držely po celou dekádu, s výjimkou třetího místa v době vrcholné epidemie onemocnění covid-19 (rok 2020 a 2021).

V roce 2024 došlo k velmi podobnému počtu úmrtí jako v roce předchozím, respektive počet zemřelých meziročně klesl o 584 (relativně o 0,5 %) na 112 211. Z pohledu celé uplynulé dekády, tedy let 2015 až 2024, je to hodnota nejbližší roku 2019 se 112 362 úmrtími (tj. o 151 úmrtí méně), přičemž oproti roku 2015 se počet zemřelých zvýšil (o 1 038, relativně o 0,9 %). Již od roku 2007 má počet úmrtí v Česku, s určitými meziročními výkyvy, rostoucí trend, a to hlavně vlivem změn věkového složení populace (v letech 2020 – 2022 k vyšším počtům zemřelých významně přispěl i covid-19).

Zastoupení mužů na všech úmrtích bývá lehce nadpoloviční, jejich podíl se běžně pohybuje mezi 50–51 %. Tomu odpovídal i rok 2024 s 51,4 % úmrtí na straně mužů, tj. 57 670 zemřelých mužů a 54 541 žen. Přitom v druhé polovině minulého desetiletí byla převaha mužů mírně výraznější než v jeho první půli. A celkový nárůst počtu úmrtí mezi krajními roky 2015 a 2024 byl plněn pouze zvýšením na straně mužů (o 1 736 úmrtí, tj. relativně o 3,1 %), žen zemřelo naopak méně (o 698, relativně o 1,3 %). Stejně tak mezi roky 2019 a 2024, při vyrovnaném počtu úmrtí, zemřelo mužů nepatrně více (o 331, relativně o 0,6 %), žen méně (o 482, tj. 0,9 %). V průběhu poslední dekády mezi zemřelými narůstalo zastoupení sedmdesátníků, tedy silných ročníků narozených ve čtyřicátých letech 20. století, přičemž míra úmrtnosti mužů je vyšší než míra úmrtnosti žen i v tomto seniorském věku.

Sezónnost úmrtnosti

Tab. 5.1 Zemřelí podle měsíce úmrtí ve výběru z let 2015–2024

Měsíc úmrtí	2015	2018	2021	2023	2024	Průměr let 2015–2024 ¹⁾	Rozdíl 2024 a průměr 2015–2024 ¹⁾	Rozdíl 2024 a 2023
Celkem	111 173	112 920	139 891	112 795	112 211	111 522	689	-584
Leden	10 893	9 639	16 211	11 440	10 610	10 701	-91	-830
Únor	10 613	10 212	13 818	9 185	9 861	9 824	37	676
Březen	10 117	12 053	16 790	9 925	9 223	10 072	-849	-702
Duben	9 261	9 314	11 700	9 122	8 688	9 015	-327	-434
Květen	8 845	8 814	9 557	8 816	8 715	8 852	-137	-101
Červen	8 049	8 362	8 628	8 509	8 678	8 457	221	169
Červenec	9 047	9 130	8 815	8 580	8 968	8 825	143	388
Srpen	9 328	9 109	8 712	8 929	9 097	8 949	148	168
Září	8 302	8 535	8 931	8 362	9 058	8 529	529	696
Říjen	9 123	9 161	10 102	9 510	9 961	9 391	570	451
Listopad	8 595	8 893	12 816	9 594	9 175	9 021	154	-419
Prosinec	9 000	9 698	13 811	10 823	10 177	9 884	293	-646

¹⁾ Roky 2020 až 2022 jsou opominuty z důvodu jejich atypičnosti dané probíhající epidemií onemocnění covid-19.

Sezónnost úmrtnosti je v Česku do značné míry formována měnícími se ročními obdobími, respektive vyšším výskytem respiračních onemocnění v zimních měsících, popřípadě v menší míře také vlnami veder v letním čase. K nejvyšším počtům úmrtí tak dochází od ledna do března a v prosinci, k nejnižším od května

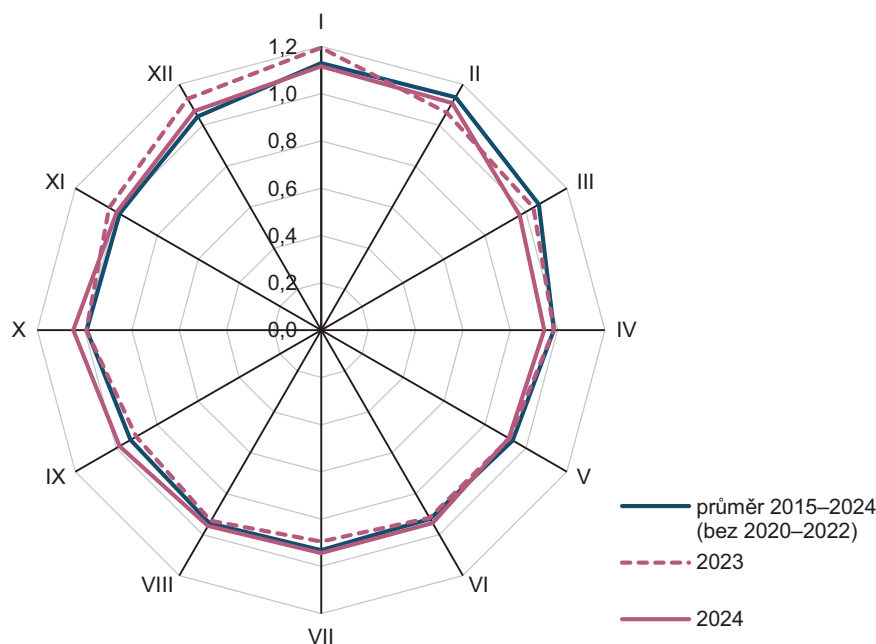

do září. I měsíční počty úmrtí v roce 2024, které se pohybovaly od 8 678 úmrtí v červnu po 10 610 úmrtí v lednu, si zachovaly toto typické rozložení. V porovnání s průměrem let 2015–2024

³⁴ umíralo v roce 2024 převážně méně obyvatel Česka v jeho první polovině, ve druhé (od června) naopak více, a to při celkovém mírném zvýšení počtu úmrtí o 0,6 % (tj. o 689). V březnu roku 2024 zemřelo o 8,4 % (o 849) méně osob než v průměrném březnu z let 2015–2024, v dubnu o 3,6 % (o 327) méně. Na druhé straně v září a říjnu roku 2024 bylo úmrtí o 6,2 % (529), respektive o 6,1 % (o 570) více. I v porovnání s rokem 2023 evidujeme v roce 2024 vyšší měsíční počty úmrtí hlavně v jeho druhé polovině resp. od června (relativně nejvýrazněji v září o 8,3 % úmrtí), s výjimkou listopadu a prosince. Měsíce první poloviny roku byly na úmrtí v roce 2024 méně početné (kromě v roce 2023 netypicky nízké naplněného února) než v roce 2023, relativně nejmarkantnější pokles byl dosaženo v lednu (o 7,3 %), když v lednu roku 2023 doznívala silná epidemie respiračních onemocnění.

Měsíční index (očistěný o nestejný počet dní v kalendářních měsících) porovnávající měsíční počet zemřelých konkrétního měsíce s průměrným měsícem daného roku, byl v roce 2024 stejně jako absolutní počty zemřelých nejvyšší v lednu (1,12), následován únorovým indexem (1,11). Nejnižších hodnot dosáhl v květnu (0,92) a dubnu, červnu a červenci (0,94). Měsíční indexy počtu zemřelých v roce 2024 byly od ledna do května nižší než jim odpovídající měsíční indexy pro období let 2015–2024³³, od června do konce roku pak vyšší.

Obr. 5.1 Zemřelí podle měsíce úmrtí – měsíční indexy¹⁾ v letech 2015–2024

¹⁾ Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu zemřelých k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očistěný index (přepočten na stejný počet dnů v měsíci).

Věkové složení zemřelých

Zastoupení tří základních věkových skupin (0–14 let, 15–64 let a 65 let a více) se mezi zemřelými v roce 2024 meziročně nezměnilo. V rámci celé poslední dekády sledujeme určité stárnutí populace zemřelých, vyjádřené jednak zvýšením průměrného věku při úmrtí o 1 rok, ze 75,8 let v roce 2015 na 76,7 let v roce 2024, tak i snížením zastoupení osob 15–64letých mezi zemřelými a nárůstem podílu osob 65letých a starších.

³⁴ Roky 2020 až 2022 jsou pro porovnání opominuty z důvodu jejich atypičnosti dané probíhající epidemií onemocnění covid-19.

Senioři ve věku 65 let a více představovali v letech 2015–2024 od 81 do 84 % všech zemřelých. Relativně nejméně početnou skupinu tvořili na počátku období, jejich zastoupení plynule rostlo až do maxima v roce 2020 (na 84,5 %; podpořeno i vlivem epidemie covidu-19), poté o necelý procentní bod pokleslo, a dále stagnovalo. V roce 2024 zemřelo ve věku 65 a více let 84,2 %, tj. 94 479 osob. Úmrtí žen jsou do věkové skupiny 65 let a více let kumulována ještě výrazněji, v posledním desetiletí byl její podíl na celku úmrtí o 10–14 p.b. vyšší než u mužů, v roce 2024 šlo o 89,9 % úmrtí žen a o 78,8 % úmrtí všech mužů. Necelou polovinu seniorských úmrtí obsáhli zemřelí ve věku nad 80 let, v období 2015–2024 se jejich podíl pohyboval mezi 43 až 46 % bez jednoznačného trendu růstu či poklesu, v roce 2024 zemřelo ve věku 80 a více let 46,1 %, tj. 51 710 osob. Mezi krajními roky dekády narostl podíl 90letých a starších z 12,3 % na 14,6 %, v roce 2024 tak ve věku 90 a více let zemřelo 16 432 osob. I obě skupiny starších seniorů (80 a více i 90 a více let) jsou z hlediska četnosti úmrtí větší u žen než u mužů; v roce 2024 byli 80 a víceletí zastoupeni mezi zemřelými ženami z 58,1 %, kdežto mezi zemřelými muži jen z 34,7 %, ve věku 90 let a více šlo o podíly 21,4 % na straně žen a pouze 8,3 % na straně mužů. Za nevýrazným zvýšením počtu zemřelých pozorovaným mezi roky 2015 a 2024 stál právě růst počtu zemřelých seniorského věku, především osob 90letých a starších. A mezi ženami, kde celkový počet úmrtí poklesl, evidujeme relevantní nárůst jen u 90letých a starších zemřelých.

Zemřelých ve věku 15–64 let bylo v roce 2015 jen 18,4 % z úhrnu a dále jejich zastoupení plynule klesalo až do roku 2020, následoval nepatrný nárůst a stagnace. V roce 2024 tak v produktivním věku zemřelo 15,5 % obyvatel, tj. 17 370 osob. Úmrtí ve věku 15–64 let jsou u mužů významně čtenější než u žen, v roce 2024 zemřelo takto starých 20,8 % mužů a jen 9,8 % žen. Dětská úmrtí, respektive zemřelí do 14 let, se v Česku vyskytují minimálně, představují méně než 0,5 % všech zemřelých. Ač jde pravidelně o vyšší počty na straně chlapců než dívek (v letech 2015–2024 zemřelo o 21 až 93 více chlapců), v relativním zastoupení na celku úmrtí podle pohlaví nejsou markantní rozdíly.

Tab. 5.2 Zemřelí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zemřelí celkem	111 173	112 362	129 289	139 891	120 219	112 795	112 211
v tom ve věku: 0–14	436	463	397	406	397	360	362
15–64	20 503	18 793	19 648	22 493	18 567	17 560	17 370
65+	90 234	93 106	109 244	116 992	101 255	94 875	94 479
Zemřelí muži	55 934	57 339	66 599	73 522	61 404	58 030	57 670
v tom ve věku: 0–14	252	262	236	239	209	194	197
15–64	14 060	12 750	13 428	15 426	12 656	12 109	12 008
65+	41 622	44 327	52 935	57 857	48 539	45 727	45 465
z toho 80+	18 546	19 001	23 034	23 422	20 855	19 902	20 000
z toho 90+	3 657	4 402	5 328	5 431	5 063	4 773	4 769
Zemřelé ženy	55 239	55 023	62 690	66 369	58 815	54 765	54 541
v tom ve věku: 0–14	184	201	161	167	188	166	165
15–64	6 443	6 043	6 220	7 067	5 911	5 451	5 362
65+	48 612	48 779	56 309	59 135	52 716	49 148	49 014
z toho 80+	32 505	31 463	36 642	36 354	33 762	31 199	31 710
z toho 90+	9 971	11 286	13 365	12 919	12 673	11 739	11 663

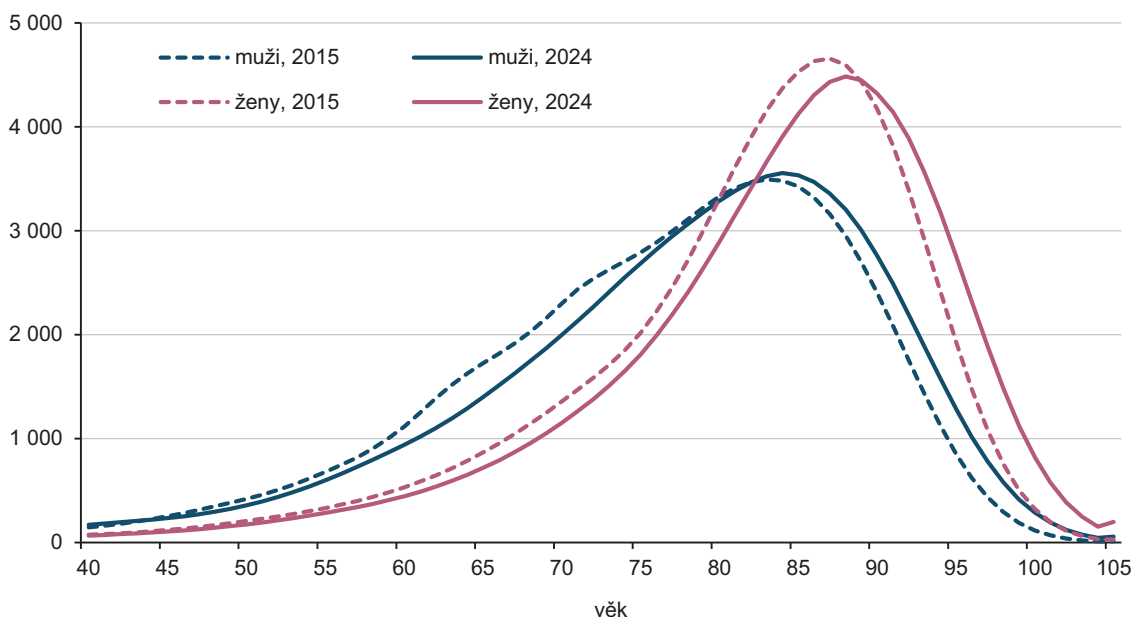
Vliv věkové struktury populace, zejména posun početně slabších/silnějších generací do vyššího věku, který vedle úrovně úmrtnosti také ovlivňuje věkovou strukturu zemřelých (hlavně její vývoj v čase) eliminují například ukazatele úmrtnostních tabulek. Tabulkové počty zemřelých uvádí, kolik by v jednotlivých věcích při zachování pravděpodobností úmrtí daného roku zemřelo osob, pokud by počáteční velikost generace byla vždy stejná.

Stárnutí zemřelých mezi lety 2015 a 2024 dokládá i změna v tabulkových počtech zemřelých charakterizovaná snížením počtů v nižším věku a naopak jejich zvýšením ve věku vyšším. Mužů by

v tabulkové populaci umíralo v roce 2015 více než v roce 2024 až do věku 82 let, od věku 83 let se situace obrací směrem k vyšším počtům úmrtí v roce 2024 (hodnoceno od věku kolem 40 let, neboť počty úmrtí v nižších věcích jsou díky jejich velmi nízké úmrtnosti rozkolísané). U žen se tím zlomovým stal věk 88, resp. 89 let. U obou pohlaví se také o rok posunul modální věk při úmrtí (věk nejvyššího počtu úmrtí) na 84 let u mužů a 88 let žen³⁵.

Dlouhodobě platí, že u žen je v porovnání s muži vyšší modální věk provázen kumulací tabulkových počtů úmrtí do užšího intervalu ve vyšším věku. Muži začínají více umírat dříve, koncentrace úmrtí kolem věku nejvyššího počtu úmrtí není tolik výrazná a v nejvyšších věcích (od 83 let) jich umírá méně než ženy.

Obr. 5.2 Tabulkové počty zemřelých¹⁾ podle pohlaví a věku v letech 2015 a 2024

¹⁾ ukazatel úmrtnostních tabulek udávající počet zemřelých podle věku při standardizované věkové struktuře

Míry úmrtnosti podle věku

V roce 2024 došlo k meziročnímu poklesu specifických měr úmrtnosti, které uvádějí počet zemřelých v daném věku na tisíc obyvatel stejného věku, ve většině věkové škály. U mužů se míra úmrtnosti snížila ve všech věkových skupinách počínaje 45–49letými, u žen již od věkové skupiny 35–39 let. Úmrtnost byla meziročně nižší i u mladších věkových skupin dospělých či dětského věku, u nich je ale úmrtnost tak nízká, že rozdíly jsou nepatrné. Obdobný vývoj je patrný i při porovnání krajních roků dekády. Nejvýraznější snížení měr úmrtnosti mezi roky 2015 a 2024 nastalo v absolutním vyjádření u obou pohlaví ve věkové skupině 85–89 let (o 29 úmrtí na tisíc osob stejného věku u mužů a o 27 u žen), poté u 90letých a starších a 80–84letých. Meziročně se míra úmrtnosti snížila nejpatrněji ve stejné věkové skupině, 85–89 let, u mužů (o 11 úmrtí na tisíc mužů téhož věku), u žen se jednalo o skupinu 90 a více let (pokles o 8 úmrtí na tisíc žen stejného věku).

³⁵ Pro srovnání, pokud vezmeme reálnou populaci Česka a reálné počty zemřelých ovlivněné početností jednotlivých generací, byl v roce 2024 modální věk při úmrtí mužů o 7 let nižší, tj. 77 let, žen o 5 let nižší, tj. 83 let. Přitom u žen došlo meziročně ke skoku z věku 90 let, a to díky slábnutí (vymírání) ročníků narozených ve 30. letech 20. století a jejich nahrazování (mezi zemřelými) ročníky narozených ve 40. letech.

Tab. 5.3 Míry úmrtnosti podle pětiletých věkových skupin a pohlaví (na 1 000 obyvatel) v letech 2015 a 2019–2024

Věková skupina	Muži							Ženy						
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	3,0	2,9	2,7	2,6	2,3	2,3	2,3	1,9	2,2	1,8	1,8	2,0	1,9	2,2
1–4	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5–9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
10–14	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
15–19	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
20–24	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
25–29	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
30–34	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
35–39	1,2	1,2	1,3	1,5	1,4	1,4	1,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5
40–44	1,9	1,8	1,9	2,1	1,9	2,0	2,1	0,9	0,9	0,9	1,1	0,9	0,9	0,8
45–49	3,3	3,0	3,0	3,6	3,1	2,9	2,8	1,6	1,5	1,6	1,8	1,5	1,4	1,3
50–54	5,4	5,3	5,5	6,5	5,1	4,8	4,6	2,6	2,3	2,6	2,9	2,5	2,2	2,2
55–59	9,2	8,3	9,0	10,7	8,4	8,2	8,1	4,2	4,0	4,3	4,9	4,0	3,8	3,6
60–64	16,4	14,9	16,0	18,9	14,2	13,0	12,4	7,1	7,0	7,0	8,4	6,7	5,9	5,7
65–69	24,7	23,2	25,6	29,3	23,1	21,4	20,8	11,8	10,7	11,5	13,7	10,5	10,2	9,7
70–74	38,7	35,5	40,7	46,5	36,7	33,2	32,3	19,3	18,0	20,0	23,2	18,3	17,2	16,6
75–79	56,2	53,6	64,3	72,5	56,7	52,0	51,1	34,0	31,7	35,5	39,0	32,8	29,8	28,7
80–84	95,9	88,1	106,3	108,6	91,1	84,4	81,2	69,7	59,3	69,1	69,8	61,5	54,9	54,3
85–89	166,4	154,4	182,9	184,9	164,5	148,0	137,1	131,2	119,1	135,0	135,5	120,9	107,5	104,6
90+	285,8	271,2	313,9	328,3	301,8	276,6	267,9	253,2	242,5	281,3	271,6	263,9	239,8	232,3
Celkem¹⁾	10,8	10,9	12,6	14,2	11,6	10,9	10,8	10,3	10,2	11,6	12,5	10,7	9,9	9,8

¹⁾ Tzv. hrubá míra úmrtnosti uvedená v řádku „celkem“ je definovaná jako podíl zemřelých ke střednímu stavu obyvatelstva daného roku (v promile) a z nemalé části je ovlivněna věkovou strukturou žijící populace, takže při pokračujícím populačním stárnutí nemá pro porovnání vývoje úmrtnosti v delším časovém horizontu (i místně) dobrou vypovídací schopnost.

Kojenecká úmrtnost

Počet úmrtí dětí do jednoho roku věku, tedy kojeneckých úmrtí, klesl v roce 2024 poosmé v řadě na 196 zemřelých kojenců. Meziročně šlo o pokles o 4 kojenecká úmrtí, mezi krajními roky dekády o 76. Je pochopitelně determinován i značným snížením počtu živě narozených dětí, takže kojenecká úmrtnost (počet zemřelých kojenců na tisíc živě narozených dětí) v posledních pěti letech nabývala střídavě hodnot 2,2 a 2,3 ‰ – druhou uvedenou hodnotu evidujeme i v roce 2024. Na počátku desetiletí byla kojenecká úmrtnost 2,5 ‰, poté, stejně jako počet zemřelých kojenců, vzrostla na 2,8 ‰ (rok 2016) a následně zase poklesla.

Kojenecká úmrtnost chlapců stejně jako počty chlapců zemřelých do jednoho roku věku bývají pravidelně vyšší než dívek. Situace obou pohlaví se ale v roce 2024 oproti roku 2015 značně sblížila – kojenecká úmrtnost dosáhla v roce 2015 hodnoty 3,0 ‰ (chlapci) a 1,9 ‰ (dívky), zatímco v roce 2024 byla 2,4 ‰ a 2,2 ‰ a rozdíl v počtu kojeneckých úmrtí chlapců a dívek se snížil z 64 úmrtí na 12.

Mezi krajními roky dekády se zredukoval jak počet novorozeneckých (do 28 dnů věku dítěte), tak i ponovorozeneckých (dětí starší čtyř týdnů věku) úmrtí (o 32 a 44). Kojenecká úmrtnost klesla jen ve své složce ponovorozenecké (z 1,0 ‰ v roce 2015 na 0,7 ‰ v roce 2024), novorozenecká úmrtnost spíše stagnovala.

Tab. 5.4 Zemřelí kojenci a kojenecká úmrtnost v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zemřelí kojenci do 1 roku věku	272	288	249	246	230	200	196
v tom ve věku: 0 dnů	50	48	63	54	36	48	50
0–6 dokončených dnů	106	109	134	109	87	84	100
7–27 dokončených dnů	59	66	38	43	38	41	33
0–27 dokončených dnů	165	175	172	152	125	125	133
28–364 dokončených dnů	107	113	77	94	105	75	63
Kojenecká úmrtnost¹⁾ celkem	2,5	2,6	2,3	2,2	2,3	2,2	2,3
v tom ve věku: 0 dnů	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6
0–6 dokončených dnů	1,0	1,0	1,2	1,0	0,9	0,9	1,2
7–27 dokončených dnů	0,5	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
0–27 dokončených dnů (novorozenecká úmrtnost)	1,5	1,6	1,6	1,4	1,2	1,4	1,6
28–364 dokončených dnů (ponovorozenecká úm.)	1,0	1,0	0,7	0,8	1,0	0,8	0,7

¹⁾ počet zemřelých v daném věku na 1 000 živě narozených dětí

Naděje dožití (střední délka života)

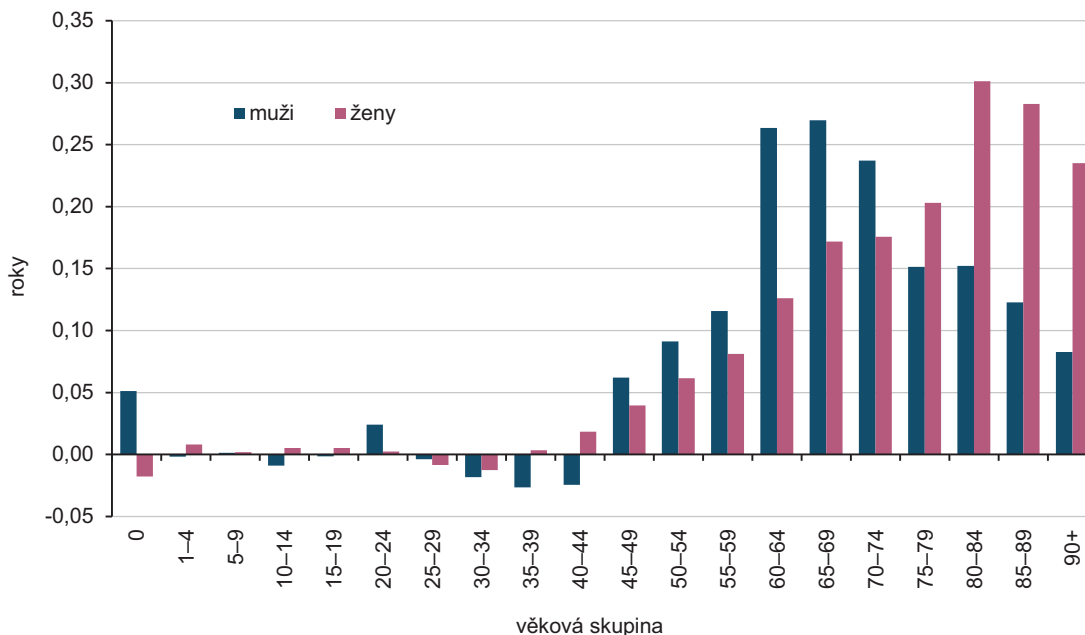
Střední délka života, nebo-li počet let, kterých mají osoby narozené v roce 2024 naději se dožít při zachování měr úmrtnosti tohoto roku, se v roce 2024 pro muže i ženy opět zvýšila. Pro muže se jednalo o nárůst na 77,2 let (meziročně o 0,3 roku), ženy měly naději dožít se 83,1 let (zvýšení o 0,4 roku). Mezi krajními roky dekády byla gradace střední délky života pochopitelně vyšší, o 1,5 roku u mužů a 1,7 roku u žen. Lehce rychlejší tempo zvyšování naděje dožití při narození u žen než mužů přináší zvětšování rozdílu mezi pohlavími, který v roce 2015 činil 5,8 roku ve prospěch žen, v roce 2024 už 6,0 let (což ale odpovídá rozdílu v první polovině druhé dekády 21. století).

Narůstá nejen naděje dožití osob narozených v roce 2024, ale i osob žijících. Například muži a ženy, kteří v roce 2024 dosáhli seniorského věku 65 let, měli naději prožít ještě 17,0 let (muži), resp. 20,8 let (ženy), tj. dožít se 82,0 let (muži), resp. 85,8 let (ženy). A to znamená zvýšení naděje dožití ve věku 65 let mezi roky 2015 a 2024 o 1,2 roku pro muže, resp. 1,5 roku pro ženy.

Tab. 5.5 Naděje dožití ve vybraných věcích podle pohlaví v letech 2015 a 2019–2024

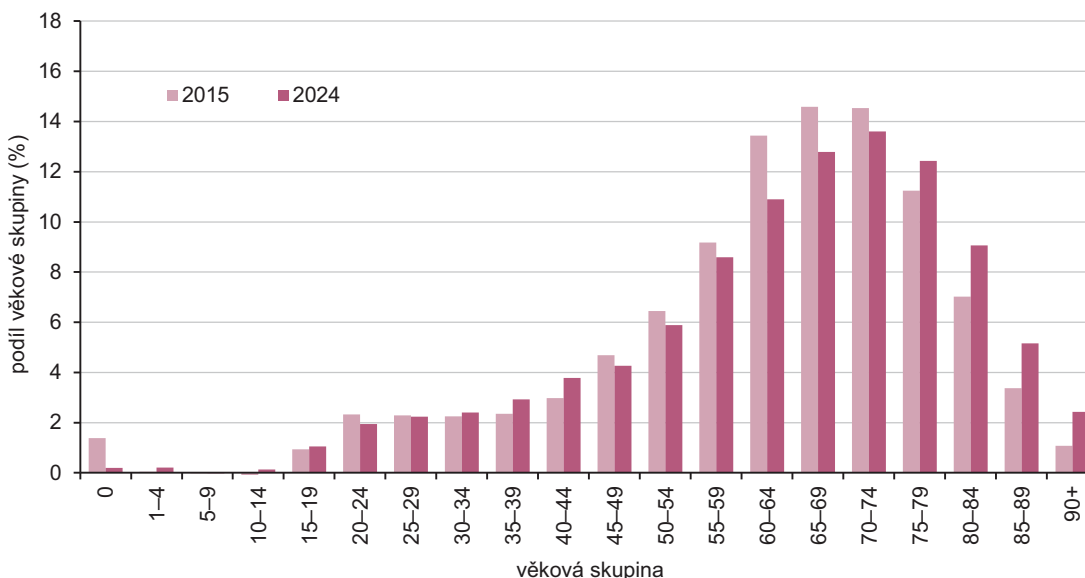
Věk	Muži							Ženy						
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	75,6	76,3	75,3	74,1	76,1	76,9	77,2	81,5	82,1	81,4	80,5	82,0	82,8	83,1
20	56,0	56,8	55,7	54,5	56,5	57,3	57,6	61,8	62,5	61,7	60,8	62,4	63,1	63,5
30	46,4	47,2	46,0	44,8	46,9	47,6	47,9	51,9	52,6	51,8	51,0	52,5	53,3	53,6
40	36,9	37,6	36,5	35,3	37,4	38,1	38,4	42,1	42,8	42,0	41,2	42,7	43,5	43,8
50	27,7	28,4	27,3	26,2	28,2	28,9	29,2	32,6	33,3	32,5	31,8	33,2	33,9	34,3
60	19,3	20,0	18,9	18,0	19,8	20,5	20,8	23,5	24,2	23,4	22,8	24,1	24,8	25,1
65	15,8	16,3	15,2	14,5	16,1	16,7	17,0	19,3	19,9	19,2	18,6	19,8	20,4	20,8
70	12,5	13,0	12,0	11,4	12,7	13,3	13,5	15,3	15,9	15,1	14,8	15,8	16,3	16,7
80	7,0	7,4	6,6	6,5	7,2	7,5	7,8	8,3	8,8	8,2	8,2	8,7	9,2	9,5

Nejvýraznější příspěvek k nárůstu naděje dožití při narození mezi roky 2015 a 2024 zajistily u mužů a žen jiné věkové skupiny. U mužů zapříčinil vývoj úmrtnosti ve věkových skupinách od 60 do 74 let zvýšení naděje dožití o 0,77 roku z celkových 1,5 roku (tj. 50 % z celkového zvýšení mezi krajními roky desetiletí). U žen se nejvíce podílel vývoj úmrtnosti ve věkových skupinách o přibližně dvacet let starších, 80 až 90 a více let, které ke zvýšení střední délky života žen přispěly 0,82 rokem z celkových 1,7 roku (tj. 49 %).

Obr. 5.3 Příspěvky¹⁾ věkových skupin k rozdílu naděje dožití mezi roky 2015 a 2024 podle pohlaví

¹⁾ Záporný příspěvek k celkovému růstu naděje dožití při narození u některých věkových skupin mladých dospělých i dětí značí spíše náhodný výkyv podpořený nízkou úrovní úmrtnosti v daných věkových skupinách.

Rozdíl ve střední délce života mužů a žen se v české populaci objevuje pravidelně, mění se ale zastoupení věkových skupin, které k němu nejvíce přispívají, směrem ke starším věkovým skupinám. V roce 2015 rozdílný vývoj úmrtnosti ve věkových skupinách od 60 do 74 let zapříčinil 43 % rozdílu v naději dožití mužů a žen (2,48 roku z celkových 5,8 roku). V roce 2024 obdobný díl na rozdílu mezi muži a ženami, 39 % (tj. 2,32 roku z celkových 6,0 roku), způsobil odlišný vývoj úmrtnosti ve věkových skupinách od 65 do 79 let, jde tedy přibližně o pět let starší věkové skupiny než o desetiletí dříve. Zatímco vývoj úmrtnosti starších seniorů, 80 a více let, přispěl v roce 2015 k vyšší naději dožití žen z 11 %, v roce 2024 to bylo už ze 17 %.

Obr. 5.4 Příspěvky věkových skupin k rozdílu naděje dožití mezi muži a ženami v letech 2015 a 2024 (%)

Zemřelí podle základní příčiny smrti

Statistika zemřelých podle příčin smrti není v čase plně srovnatelná, a to z důvodu průběžných (větších či menších) aktualizací Mezinárodní klasifikace nemocí (v ČR je od roku 1994 v platnosti její desátá revize, dále MKN-10). Zásadními mezníky byly v posledních deseti letech roky 2018 a 2021³⁶. Krom toho byla v jarních měsících roku 2020 MKN-10 operativně aktualizována o onemocnění covid-19.

Tab. 5.6a Zemřelí podle vybraných příčin smrti v letech 2015 a 2019–2024³⁷

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10) ¹⁾	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	111 173	112 362	129 289	139 891	120 219	112 795	112 211
Novotvary (C00-D48)	27 407	28 869	28 716	27 717	28 170	27 921	28 064
ZN ²⁾ tlustého střeva, konečníku a řiti (C18-C21)	3 582	3 532	3 435	3 351	3 402	3 327	3 372
ZN ²⁾ slinivky břišní (C25)	2 020	2 266	2 327	2 343	2 312	2 428	2 351
ZN ²⁾ průdušnice, průdušky a plic (C33-C34)	5 261	5 334	5 304	4 898	4 973	4 917	4 958
ZN ²⁾ prostaty a ženského prsu (C61, C50)	2 936	3 183	3 234	3 213	3 182	3 204	3 158
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	4 491	5 160	5 897	6 091	5 756	5 696	5 747
Diabetes mellitus (E10-E14)	3 728	4 268	4 993	5 092	4 839	4 851	4 884
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	1 491	1 822	2 023	1 996	1 908	1 844	1 885
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	1 283	1 594	1 749	1 684	1 608	1 562	1 608
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	3 019	3 719	4 184	3 986	4 246	4 054	4 553
Alzheimerova nemoc (G30)	1 562	2 182	2 601	2 294	2 561	2 398	2 685
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	50 969	47 393	51 299	47 873	46 286	43 745	42 611
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	26 659	22 336	23 353	21 866	19 829	18 092	17 055
Akutní infarkt myokardu (I21-I22 ³⁾)	4 984	3 793	3 642	3 392	2 969	2 696	2 575
Selhání srdce (I50)	3 818	5 477	6 728	6 543	7 290	7 151	7 348
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	9 586	7 419	7 552	7 112	6 884	6 506	5 930
Ateroskleróza (I70)	1 680	1 535	1 611	1 442	1 429	1 281	1 270
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	7 478	8 192	8 290	7 735	8 504	8 619	8 680
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	2 664	3 451	3 796	3 552	3 772	3 719	3 821
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	4 659	5 023	5 087	5 362	5 429	5 269	5 453
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	5 812	5 685	5 633	5 300	5 448	5 334	5 488
Dopravní nehody (V01-V99, Y85)	815	720	666	598	604	600	526
Sebevraždy (X60-X84, Y870)	1 387	1 191	1 224	1 221	1 302	1 253	1 561
Covid-19 (U07, U10)	0	0	10 539	25 455	6 035	1 699	748
Ostatní	5 847	6 499	7 621	8 376	8 437	8 614	8 982

¹⁾ K větším aktualizacím MKN-10 došlo v letech 2018 a 2021.

²⁾ ZN = zhoubný novotvar

³⁾ Kód I22 Pokračující infarkt myokardu není od roku 2018 používán pro základní příčinu smrti, místo něho určena akutní forma I21.

Pořadí prvních třech skupin příčin smrti, pohledem kapitol MKN-10, bylo po celé sledované desetiletí neměnné, pouze s výjimkou let 2020 a 2021, kdy se v době vrcholící epidemie covidu-19 právě toto onemocnění krátkodobě dostalo na třetí místo žebříčku příčin smrti. V roce 2024 na nejčastější nemoci oběhové soustavy zemřelo 42,6 tisíce osob, tj. 38,0 % všech úmrtí a nejpočetnější z nich byly tradičně ischemické nemoci srdeční se 17,1 tisíci úmrtími (15,2 % úhrnu). Z dalších onemocnění oběhové soustavy

³⁶ Podrobněji v publikacích Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2018 (Kód publikace: 130069-19, Vývoj obyvatelstva České republiky - 2018 | [Produkty \(gov.cz\)](https://produkty.gov.cz)) a Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2021 (Kód publikace: 130069-22, Vývoj obyvatelstva České republiky - 2021 | [Produkty \(gov.cz\)](https://produkty.gov.cz)).

³⁷ Podrobnější informace o příčinách smrti v publikaci Zemřelí podle zkráceného seznamu příčin smrti v ČR, krajích a okresech 2015–2024 (Kód publikace: 130206-25, Zemřelí podle zkráceného seznamu příčin smrti v ČR, krajích a okresech - 2015–2024 | [Produkty \(gov.cz\)](https://produkty.gov.cz)) a v datové sadě Zemřelí podle příčin smrti a pohlaví v ČR, krajích a okresech 2006–2024 (Kód: 130143-25, Zemřelí podle příčin smrti a pohlaví v ČR, krajích a okresech - 2006–2024 | [Produkty \(gov.cz\)](https://produkty.gov.cz))

podlehlo selhání srdce 7,3 tisíce (6,5 %) a cévním nemocem mozku 5,9 tisíce (5,3 %) obyvatel. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou příčin smrti jsou novotvary, v roce 2024 stály za 28,1 tisíci úmrtími (25,0 % celku) a nejčastější z nich byl opět zhoubný novotvar průdušnice, průdušky a plíce, který způsobil 5,0 tisíce (4,4 %) úmrtí, následovaly zhoubný novotvar tlustého střeva, konečníku a řiti a zhoubný novotvar prostaty a ženského prsu. Třetí příčka, s výrazným odstupem, patří nemocem dýchací soustavy, které v roce 2024 zapříčinily 8,7 tisíce (7,7 %) úmrtí. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek zaujaly v roce 2023 poprvé čtvrté místo a v roce 2024 ho s 5,7 tisíci (5,1 %) úmrtími podržely. Většinu úmrtí této skupiny onemocnění reprezentují zemřelí na diabetes mellitus (85 % v roce 2024). Páté byly podruhé v řadě vnější příčiny (v první polovině dekády pravidelně čtvrté) s 5,5 tisíci zemřelými a stejným relativním zastoupením 4,9 % všech úmrtí jako šesté nemoci trávicí soustavy, na které zemřelo téměř 5,5 tisíce osob. Nemoci nervové soustavy se po celou minulou dekádu, s výjimkou let 2020 až 2022, držely na sedmém místě, v roce 2024 jim podlehl 4,6 tisíce (4,1 %) osob, kteří z více než poloviny zemřeli v důsledku Alzheimerovy nemoci.

Meziročně téměř neměnný počet úmrtí skrývá v pozadí různý vývoj u různých skupin příčin smrti. Počet úmrtí na nemoci oběhové soustavy klesl v roce 2024 po čtvrté v řadě, a to o 1,1 tisíce zemřelých (relativně o 2,6 %). I přes kolísání počtu úmrtí na nemoci oběhové soustavy na počátku období 2015–2024 evidujeme mezi krajními roky snížení, relativně o 16,4 %, a poklesl tak i podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy ze 45,8 % všech úmrtí v roce 2015 na 38,0 % v roce 2024. Počet zemřelých na novotvary se meziročně ani v průběhu celého desetiletí zásadně nezměnil, osciloval v intervalu 27,4 až 28,9 tisíce, což představovalo zhruba čtvrtinu zemřelých (s výjimkou covidových let 2020–2022, kdy byl podíl nižší, přes pětinu úmrtí). V důsledku nemocí dýchací soustavy, nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek, nemocí trávicí i nervové soustavy došlo meziročně i mezi roky 2015 a 2024 k nárůstu počtu úmrtí a i jejich relativní zastoupení na celku se zvýšilo. Nejvýrazněji, o polovinu, vzrostl mezi krajními roky desetiletí počet i podíl úmrtí na nemoci nervové soustavy – absolutně z 3,0 na 4,6 tisíce, podílově z 2,7 % na 4,1 % úhrnu. Vnější příčinám smrti podlehl sice meziročně více osob (absolutně o 154, tj. o 2,9 %), mezi roky 2015 a 2024 se ale jejich počet i podíl mírně snížil (počet z 5,8 tisíce na 5,5 tisíce, podíl na celku úmrtí z 5,2 % na 4,9 %). Relativně nejmarkantnější meziroční pokles zaznamenaly počty úmrtí na covid-19, o 56,0 %, absolutně šlo o snížení o 951 úmrtí na 748 zemřelých.

Tab. 5.6b Zemřelí podle pohlaví a vybraných příčin smrti v letech 2015 a 2019–2024

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muži celkem	55 934	57 339	66 599	73 522	61 404	58 030	57 670
Novotvary (C00-D48)	15 105	15 936	15 901	15 093	15 339	15 150	15 226
ZN tlustého střeva, konečníku a řiti (C18-C21)	2 091	2 138	2 013	1 975	2 004	1 931	1 955
ZN slinivky břišní (C25)	1 038	1 124	1 181	1 183	1 153	1 177	1 195
ZN průdušnice, průdušky a plic (C33-C34)	3 568	3 481	3 421	3 080	3 102	3 007	2 970
ZN prostaty (C61)	1 327	1 443	1 524	1 427	1 488	1 519	1 535
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	1 977	2 386	2 679	2 932	2 690	2 674	2 647
Diabetes mellitus (E10-E14)	1 689	2 001	2 318	2 522	2 286	2 312	2 281
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	602	740	816	775	765	753	778
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	454	573	623	549	552	552	581
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	1 341	1 626	1 759	1 701	1 733	1 746	1 952
Alzheimerova nemoc (G30)	521	791	892	734	803	792	918
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	23 425	22 328	24 289	22 977	21 763	21 101	20 495
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	12 777	11 197	11 845	11 308	10 064	9 484	9 035
Akutní infarkt myokardu (I21-I22)	2 869	2 259	2 270	2 143	1 793	1 745	1 665
Selhání srdce (I50)	1 778	2 514	3 083	2 997	3 214	3 235	3 293
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	3 929	3 218	3 356	3 105	3 029	2 947	2 633
Ateroskleróza (I70)	695	684	721	615	634	607	600
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	4 115	4 461	4 680	4 357	4 669	4 589	4 676
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	1 356	1 787	2 081	1 947	2 038	1 971	2 055
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	2 626	2 886	2 969	3 135	3 131	3 053	3 152
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	3 903	3 809	3 795	3 592	3 723	3 701	3 832
Dopravní nehody (V01-V99, Y85)	637	552	506	456	463	457	402
Sebevraždy (X60-X84, Y870)	1 133	949	1 009	966	1 031	1 019	1 261
Covid-19 (U07, U10)	0	0	5 938	14 668	3 273	896	414
Ostatní	2 840	3 167	3 773	4 292	4 318	4 367	4 498
Ženy celkem	55 239	55 023	62 690	66 369	58 815	54 765	54 541
Novotvary (C00-D48)	12 302	12 933	12 815	12 624	12 831	12 771	12 838
ZN tlustého střeva, konečníku a řiti (C18-C21)	1 491	1 394	1 422	1 376	1 398	1 396	1 417
ZN slinivky břišní (C25)	982	1 142	1 146	1 160	1 159	1 251	1 156
ZN průdušnice, průdušky a plic (C33-C34)	1 693	1 853	1 883	1 818	1 871	1 910	1 988
ZN prsu (C50)	1 609	1 740	1 710	1 786	1 694	1 685	1 623
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	2 514	2 774	3 218	3 159	3 066	3 022	3 100
Diabetes mellitus (E10-E14)	2 039	2 267	2 675	2 570	2 553	2 539	2 603
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	889	1 082	1 207	1 221	1 143	1 091	1 107
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	829	1 021	1 126	1 135	1 056	1 010	1 027
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	1 678	2 093	2 425	2 285	2 513	2 308	2 601
Alzheimerova nemoc (G30)	1 041	1 391	1 709	1 560	1 758	1 606	1 767
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	27 544	25 065	27 010	24 896	24 523	22 644	22 116
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	13 882	11 139	11 508	10 558	9 765	8 608	8 020
Akutní infarkt myokardu (I21-I22)	2 115	1 534	1 372	1 249	1 176	951	910
Selhání srdce (I50)	2 040	2 963	3 645	3 546	4 076	3 916	4 055
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	5 657	4 201	4 196	4 007	3 855	3 559	3 297
Ateroskleróza (I70)	985	851	890	827	795	674	670
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	3 363	3 731	3 610	3 378	3 835	4 030	4 004
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	1 308	1 664	1 715	1 605	1 734	1 748	1 766
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	2 033	2 137	2 118	2 227	2 298	2 216	2 301
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	1 909	1 876	1 838	1 708	1 725	1 633	1 656
Dopravní nehody (V01-V99, Y85)	178	168	160	142	141	143	124
Sebevraždy (X60-X84, Y870)	254	242	215	255	271	234	300
Covid-19 (U07, U10)	0	0	4 601	10 787	2 762	803	334
Ostatní	3 007	3 332	3 848	4 084	4 119	4 247	4 484

poznámky viz tabulka 5.6a

U mužů a žen jsou dlouhodobě i v roce 2024 první tři nejčastější skupiny příčin smrti shodné. U žen ale bývá markantnější zastoupení nemocí oběhové soustavy – v roce 2024 dosahoval podíl úmrtí na nemoci oběhové soustavy na úhrnu úmrtí žen / mužů 40,5 %, resp. 35,5 %. Naopak u mužů zaujímají významnější pozici novotvary (v roce 2024 zahrnovaly 26,4 % všech úmrtí mužů a 23,5 % všech úmrtí žen) a nemocí dýchací soustavy (8,1 % všech úmrtí mužů a 7,3 % úhrnu úmrtí žen). Na dalších místech se už žebříček příčin smrti mužů a žen rozchází. U mužů mají vyšší váhu vnější příčiny úmrtí (6,6 % a 4. místo v roce 2024), dále nemoci trávicí soustavy (5,5 % a 5. místo) a až na 6. pozici skončily nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (4,6 %; celkově čtvrté) a na 7. místě nemoci nervové soustavy (3,4 % úmrtí mužů). U žen jsou významnější nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (5,7 % úmrtí a 4. místo v roce 2024) a nemoci nervové soustavy (4,8 % a 5. místo), naopak oproti mužům ztrácejí nemoci trávicí soustavy na 6. místě (4,2 %) a ještě výrazněji na pozici 7. vnější příčiny smrti (3,0 % úmrtí žen).

Standardizované míry úmrtnosti na jednotlivé příčiny smrti umožňují oproti absolutním počtům zemřelých metodicky čistší srovnání úrovně úmrtnosti, a to v čase, místně i mezi pohlavími, neboť očišťují úmrtnost od vlivu rozdílů ve věkovém složení. V roce 2024 bylo pořadí sledovaných skupin příčin smrti podle standardizovaných měr úmrtnosti stejné jako podle absolutních počtů. U žen bez výjimky, u mužů se i v roce 2024 zopakovala odlišnost vyskytující se pravidelně od roku 2018 – nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek se podle standardizovaných měr posouvají na páté místo před nemoci trávicí soustavy, které jsou až šesté.

Horší úmrtnostní poměry mužů oproti ženám v Česku dokládají i standardizované míry úmrtnosti na jednotlivé skupiny příčin smrti, které jsou pro všechny vybrané (četnější) příčiny pro muže vyšší než pro ženy. Index, porovnávající standardizovanou míru úmrtnosti mužů a žen dosáhl v roce 2024 hodnoty 1,58, což odpovídá průměru období 2015–2024, kdy se pohyboval v rozmezí 1,53 až 1,65. Z hlediska jednotlivých skupin příčin smrti evidujeme dlouhodobě nadprůměrnou mužskou nadúmrtnost na vnější příčiny smrti (index 2,92 v roce 2024), nemoci dýchací soustavy (1,81), nemoci trávicí soustavy (1,76) a novotvary (1,66). Nejnižší mužskou nadúmrtnost vykazují, také dlouhodobě, nemoci nervové soustavy (1,16)³⁸, respektive skupina Alzheimerova nemoc a jiné demence, kde je v posledních pěti letech úmrtnost mužů dokonce nižší než žen (a dříve vyrovnaná).

³⁸ Pro nemoci duševní a poruchy chování byl v roce 2024 index mužské nadúmrtnosti ještě nižší (1,13), nepatří ale mezi nejčastější skupiny příčin smrti (dle kapitol MKN-10 v roce 2024 až 11. místo). Zde jsou v tabulce zahrnuti pro obsažení diagnóz vaskulární a neučené demence v této kapitole, běžně sledovaných spolu s Alzheimerovou nemocí.

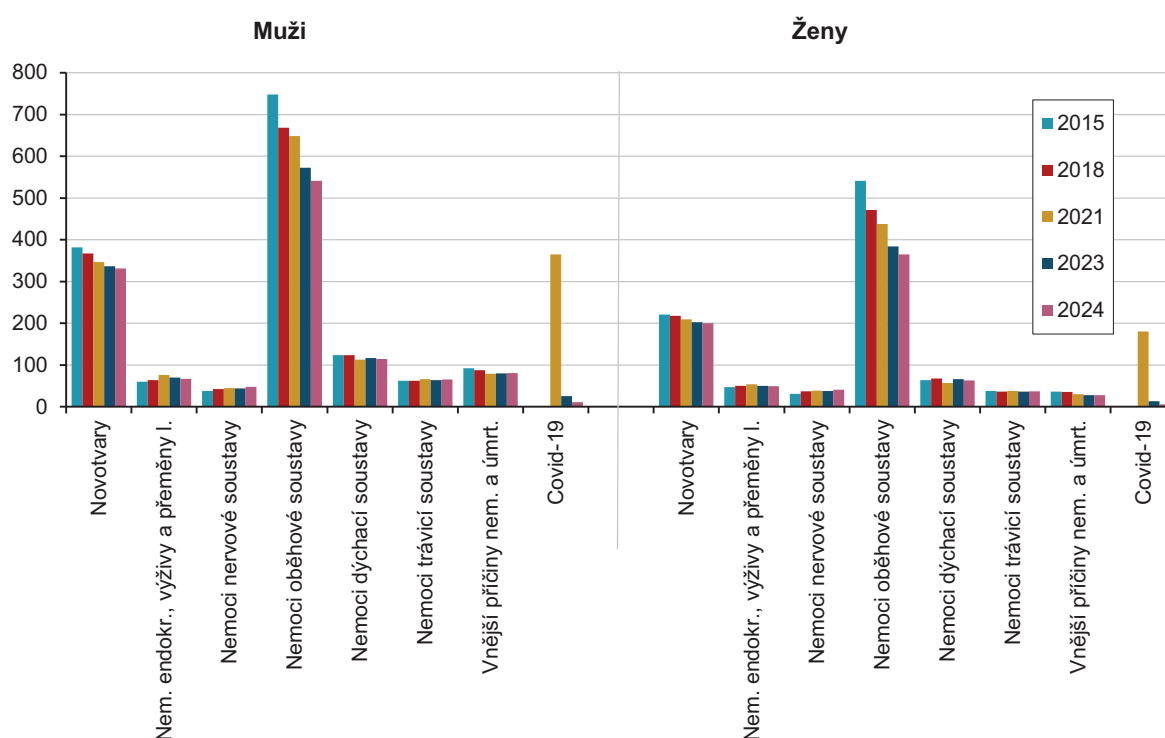
Tab. 5.7 Standardizované míry úmrtnosti¹⁾ podle pohlaví a vybraných příčin smrti (na 100 000 obyvatel) v letech 2015 a 2019–2024

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muži celkem	1 607,0	1 493,2	1 718,8	1 873,8	1 569,4	1 441,8	1 391,5
Novotvary (C00-D48)	381,4	370,4	363,8	346,4	349,7	337,0	331,3
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	54,1	50,7	47,2	46,0	46,6	43,4	43,8
ZN slinivky břišní (C25)	24,6	24,6	25,6	26,0	25,0	25,0	24,9
ZN průdušnice, průdušky a plic (C33-C34)	83,6	75,6	73,4	66,2	66,3	63,0	60,5
ZN prostaty (C61)	40,6	39,7	40,0	38,0	39,1	38,6	38,0
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	60,1	65,1	70,5	76,5	69,6	70,2	66,9
Diabetes mellitus (E10-E14)	51,5	53,9	60,3	64,7	59,1	60,2	56,6
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	21,1	22,7	24,0	23,0	22,4	21,0	20,8
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	17,9	19,4	20,1	18,7	18,4	17,1	17,1
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	37,9	45,1	46,7	44,7	46,5	44,4	47,9
Alzheimerova nemoc (G30)	17,5	25,5	26,3	22,1	24,8	23,2	25,4
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	747,8	636,8	682,5	648,7	610,1	572,3	541,0
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	415,4	321,7	336,8	323,8	283,2	260,0	239,2
Akutní infarkt myokardu (I21-I22)	78,3	55,5	54,1	49,8	41,2	39,8	36,4
Selhání srdce (I50)	57,2	72,5	87,6	86,5	92,7	88,9	89,5
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	127,9	92,0	93,7	86,0	82,6	78,0	66,5
Ateroskleróza (I70)	24,1	20,8	21,0	18,3	19,2	16,6	16,4
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	123,6	120,4	123,6	112,6	120,6	117,0	114,8
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	46,2	53,6	60,1	53,9	57,3	54,5	54,8
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	62,1	62,8	64,0	65,9	66,4	64,3	65,5
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	91,9	86,2	83,9	79,5	81,4	79,7	80,7
Dopravní nehody (V01–V99, Y85)	12,5	10,9	9,9	9,2	9,1	8,9	7,8
Sebevraždy (X60–X84, Y870)	23,0	19,0	20,4	19,7	20,7	20,2	24,7
Covid-19 (U07, U10)	0,0	0,0	160,8	365,2	92,1	25,8	11,2
Ostatní	81,0	83,8	99,0	111,2	110,6	110,1	111,3
Ženy celkem	1 052,6	963,8	1 084,3	1 138,3	997,8	907,5	880,5
Novotvary (C00-D48)	221,3	217,8	213,2	209,1	207,9	202,9	200,1
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	26,9	23,6	23,8	22,8	22,8	22,2	22,2
ZN slinivky břišní (C25)	17,5	19,1	18,8	19,0	18,6	19,6	17,8
ZN průdušnice, průdušky a plic (C33-C34)	29,8	30,7	30,7	29,4	29,7	29,8	30,4
ZN prsu (C50)	29,0	29,6	29,0	30,1	28,0	27,4	25,8
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	47,2	48,3	55,3	53,9	51,6	49,8	49,7
Diabetes mellitus (E10-E14)	38,1	39,3	45,7	43,6	42,6	41,7	41,5
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	17,5	19,6	21,6	21,8	20,1	18,6	18,3
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	16,4	18,5	20,2	20,3	18,6	17,3	16,9
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	31,0	36,2	41,5	39,0	42,1	37,7	41,3
Alzheimerova nemoc (G30)	19,5	24,2	29,4	26,8	29,6	26,3	28,1
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	541,0	447,9	476,6	437,5	426,6	384,1	364,6
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	276,0	200,1	204,7	187,1	171,2	147,7	134,0
Akutní infarkt myokardu (I21-I22)	40,1	26,7	23,5	21,3	19,5	15,4	14,3
Selhání srdce (I50)	39,8	53,3	64,5	62,5	71,5	66,7	67,0
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	109,6	74,4	72,9	69,6	65,9	59,3	53,0
Ateroskleróza (I70)	20,5	15,5	15,9	14,8	14,1	11,6	11,4
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	63,9	64,9	61,7	57,3	64,2	65,9	63,5
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	25,9	29,8	29,9	27,9	30,0	29,5	28,8
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	37,7	37,0	36,3	38,1	38,6	36,4	37,2
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	36,4	33,5	32,4	30,4	30,1	27,9	27,7
Dopravní nehody (V01–V99, Y85)	3,4	3,1	2,9	2,6	2,5	2,5	2,1
Sebevraždy (X60–X84, Y870)	4,7	4,4	3,9	4,8	4,9	4,1	5,2
Covid-19 (U07, U10)	0,0	0,0	78,5	180,4	46,6	13,2	5,3
Ostatní	56,7	58,6	67,2	70,7	70,1	71,1	72,8

¹⁾ Pro standardizaci byl použit standard evropské populace, vydaný Eurostatem v roce 2013(zdroj: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-13-028>). (další poznámky viz tab. 5.6a)

Standardizovaná míra úmrtnosti mužů i žen se meziročně mírně snížila, o 3,5 % pro muže a 3,0 % v případě žen. Mezi roky 2015 a 2024 činil pokles 13,4 % u mužů a 16,3 % u žen. Z jednotlivých skupin příčin smrti se na uvedeném poklesu celkové úmrtnosti nejmarkantněji podílí snížení úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy – meziročně o 5,5 % pro muže a o 5,1 % pro ženy³⁹; mezi krajními roky desetiletí šlo o pokles o 27,7 % (muži), resp. o 32,6 % (ženy). Úmrtnost na novotvary klesla mezi roky 2023 a 2024 jen nepatrně (o 1,7 %, resp. o 1,4 %), v rámci desetiletí pak o 13,1 % pro muže a 9,6 % pro ženy. Snížila se také úmrtnost na vnější příčiny, ač meziročně stagnovala, mezi roky 2015 a 2024 evidujeme redukci o 12,2 % u mužů a téměř dvojnásobnou u žen (o 23,8 %). Vývoj úmrtnosti na nemoci dýchací soustavy je velmi rozkolísaný⁴⁰, úmrtnost na nemoci trávicí soustavy se podstatně nemění. Na druhé straně jsou skupiny příčin smrti, na něž úmrtnost vzrůstá. Relativně nejvýrazněji (ze zde sledovaných) je to patrné u nemocí nervové soustavy – meziroční zvýšení pro muže bylo 8,1 %, pro ženy 9,7 %, mezi kraji dekády se jednalo o nárůst o 26,5 %, resp. o 33,3 %. Oproti roku 2015 vzrostla i úmrtnost na nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (o 11,3 % u mužů a 5,3 % u žen), meziročně ale klesla či stagnovala, což pozorujeme poslední tři roky.

Obr. 5.5 Standardizované míry úmrtnosti¹⁾ podle pohlaví a vybraných skupin příčin smrti (na 100 000 obyvatel) v letech 2015–2024

¹⁾ Pro standardizaci byl použit standard evropské populace, vydaný Eurostatem v roce 2013 (zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-13-028>).

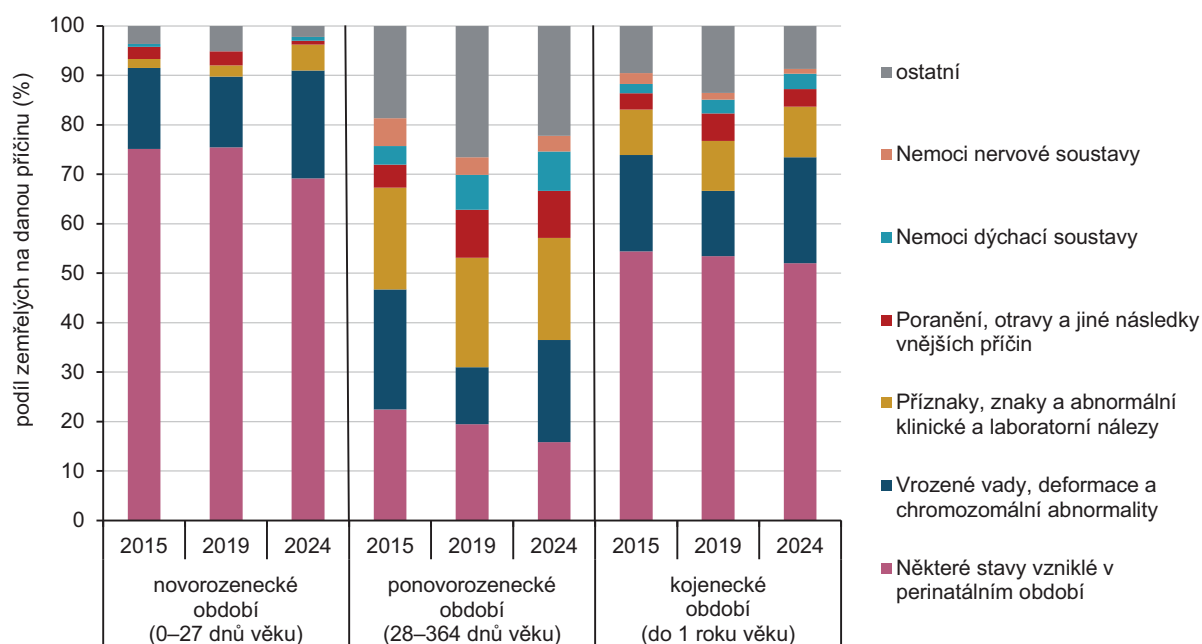
Z hlediska příčin smrti jsou specifická úmrtí v kojeneckém věku, protože kojenci umírají i na příčiny, které se ve vyšším věku již nevyskytují. Tyto příčiny jsou v rámci kapitol MKN-10 soustředěny převážně do kapitoly označené „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ a v roce 2024 zapříčinily 52,0 %, tj. 102 z celkových 196 úmrtí dětí do jednoho roku věku. Ač počet úmrtí na „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ v uplynulé dekádě klesal (a méně pravidelně i jejich podílové zastoupení na celkové úmrtnosti kojenců), způsobovaly opakovaně polovinu a více úmrtí kojenců. Další místa žebříčku příčin smrti dětí do jednoho roku věku jsou také obsazována stejnými skupinami. Jsou to „Vrozené vady, deformace a chromozomální

³⁹ Vůbec nejvýraznější meziroční pokles byl u úmrtnosti na covid-19 – o 56,6 % u mužů a 59,7 % u žen. Na covid-19 a multisystémový zánětlivý syndrom ale v roce 2024 zemřelo již jen 11 mužů na 100 tis. mužů, resp. 5 žen na 100 tis. žen, což, podle měr úmrtnosti, odsouvá toto onemocnění hluboko do pole příčin smrti.

⁴⁰ Nepravidelnosti u úmrtnosti na nemoci dýchací soustavy spoluvytváří také v jednotlivých letech různě načasovaný a silný výskyt epidemií infekčních virových onemocnění dýchací soustavy.

abnormality“ na místě druhém, které v roce 2024 stály za 21,4 % (42) úmrtími kojenců, třetí „Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy“⁴¹ zapříčinily 10,2 % (20) a čtvrté vnější příčiny 3,6 % (7) úmrtí. O další dvě pozice se dělí nemoci dýchací a nervové soustavy, na které umírají průměrně 2–3 % kojenců. Převaha „Některých stavů vzniklých v perinatálním období“ je ještě výrazněji patrná u novorozeneckých úmrtí (první čtyři týdny života) – v roce 2024 způsobily 69,2 %, tj. 92 z celkových 133 úmrtí novorozenců (dlouhodobě podíl kolem ¾) a spolu s druhými „Vrozenými vadami, deformacemi a chromozomálními abnormalitami“ stojí běžně za 90 % a více novorozeneckými úmrtími. Naopak v ponovorozeneckém období (od čtyř týdnů do jednoho roku věku) bývá zastoupení prvních třech skupin příčin smrti vyrovnanější a jejich pořadí se v jednotlivých letech mění. V roce 2024 se o prvenství dělily „Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality“ s „Příznaky, znaky a abnormálními klinickými a laboratorními nálezy“ (každá 20,6 %, tj. 13 z celkových 63 ponovorozeneckých úmrtí), třetí byly „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ (15,9 %, tj. 10 úmrtí).

Obr. 5.6 Zemřelí kojenci podle věku a příčiny smrti (%) v letech 2015, 2019 a 2024

Místo úmrtí

Obyvatelé Česka pravidelně nejčastěji umírají ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, v roce 2024 zde došlo k 65,2 tisícům, tj. 58,1 % úmrtí. Pořadí dalších dvou lokací je také dlouhodobě neměnné – doma se odehrálo 28,6 tisíce, tedy 25,5 % úmrtí roku 2024, v zařízení sociálních služeb 11,7 tisíce (10,4 %). Ostatní sledovaná místa úmrtí (např. veřejná místa, úmrtí při převozu do zdravotnického zařízení, aj.) mají již nízký podíl a pořadí jejich zastoupení na celkovém počtu úmrtí se mění.

Rozložení míst úmrtí má svá specifika, daná například pohlavím nebo věkem při úmrtí, která jsou v čase poměrně stabilní. Podíl zdravotnických zařízení lůžkové péče bývá u mužů a žen podobný. Muži ale častěji než ženy umírají doma (podíl úmrtí doma byl v roce 2024 u mužů 27,8 %, u žen 23,0 %) a ve venkovním a jiném veřejném prostoru (4,8 % versus 1,3 %), ženy v zařízeních sociálních služeb (15,2 % úmrtí žen oproti 5,9 % úmrtí na straně mužů). Zdravotnická zařízení lůžkové péče jsou nejčastějším místem úmrtí ve všech sledovaných věkových skupinách, nejvýrazněji ale převažují u dětí (v roce 2024 pojmula 67,1 % všech úmrtí ve věku 0–14 let), nejméně jsou zde koncentrována úmrtí osob ve věku 15–39 let (31,6 % v roce 2024). I domov většinou obsazuje druhé místo ve všech širších věkových skupinách, nejčetnější bývá u dospělých (v

⁴¹ Tato skupina příčin smrti zahrnuje i syndrom náhlé smrti dítěte (SIDS), který po většinu desetiletí tvořil polovinu a více úmrtí celé skupiny, v letech 2023 a 2024 byl jeho podíl nižší, kolem třetiny.

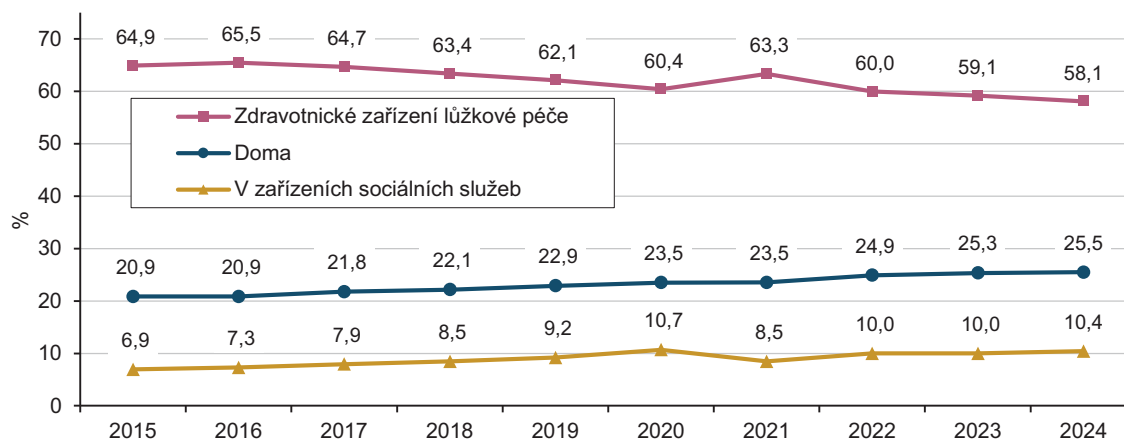
roce 2024 zemřelo doma 33,8 % osob ve věku 40–59 let), méně četný u dětí a seniorů ve věku 80 let a více (kolem 1/5 úmrtí). V zařízení sociálních služeb logicky umírají hlavně starší senioři (17,8 % 80letých a starších), ale i pro ně zůstávají až třetím místem úmrtí. Také veřejný prostor (ulice, veřejné místo, „jinde“) je silně věkově determinován – v roce 2024 zde ve věku 15–39 let zemřelo dokonce víc osob než doma, tj. 29,9 % (doma 28,0 %), když podíl veřejného prostoru na celku úmrtí bez ohledu na věk byl jen 3,1 %.

Tab. 5.8 Zemřelí podle místa úmrtí v roce 2024

Místo úmrtí	Věková skupina					Pohlaví		Celkem
	0–14	15–39	40–59	60–79	80+	Muži	Ženy	
Celkem	362	1 871	9 888	48 380	51 710	57 670	54 541	112 211
Doma	69	523	3 346	13 876	10 774	16 050	12 538	28 588
Zdravotnické zařízení lůžkové péče	243	591	4 654	29 427	30 272	33 502	31 685	65 187
Jiné zdravotnické zařízení	2	3	48	312	429	378	416	794
Na ulici, veřejném místě	15	295	545	534	149	1 241	297	1 538
Při převozu	0	20	78	291	166	341	214	555
V zařízení sociálních služeb	1	17	101	2 365	9 209	3 415	8 278	11 693
Jinde	13	264	641	835	210	1 547	416	1 963
Nezjištěno	19	158	475	740	501	1 196	697	1 893

Zatímco pořadí míst úmrtí podle četnosti úmrtí v nich zůstává stabilní, váhy prvních třech nejčastějších mají po celou dobu platnosti číselníku míst úmrtí v současné podobě (od roku 2013) pravidelné vývojové trendy. Zastoupení úmrtí ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče se opakovaně snižuje (s výjimkou roku 2021 a ještě 2016) a pokles podílu úmrtí v nich mezi roky 2015 a 2024 byl o 10,5 %. Naopak váha úmrtí doma a v zařízeních sociálních služeb narůstala (v sociálních službách opět s výjimkou covidového roku 2021), mezi krajními roky minulé dekády o 22,2 % u úmrtí doma a o 50,5 % u úmrtí v zařízení sociálních služeb.

Obr. 5.7 Zemřelí podle vybraného místa úmrtí v letech 2015–2024 (%)

Zemřelí podle vzdělání⁴²

Přes dvě pětiny zemřelých obyvatel Česka měly v roce 2024 střední vzdělání bez maturity (45 880, tj. 40,9 % úhrnu), téměř poloviční oproti nim byl počet úmrtí osob se středním vzděláním s maturitou (24 834, tj. 22,1%), kterým se blížil počet zemřelých se základním nebo nižším vzděláním (21 468, tj. 19,1%). S vysokoškolským diplomem zemřelo 9 105 osob (8,1 %). Muži častěji než ženy umírali se středním vzděláním bez maturity (47,3 % úmrtí mužů oproti 34,1 % úmrtí žen) a s vysokoškolským vzděláním (10,5 % versus 5,5 %). Mezi ženami bylo naopak běžnější než u mužů zemřít jako osoba se základním nebo nižším vzděláním (28,8 % úmrtí všech žen a 10,0 % mužů).

Při kombinaci zemřelých podle vzdělání a věku, resp. věkových skupin⁴³, je patrný nárůst zastoupení kategorie základní nebo nižší vzdělání spolu s nárůstem věku zemřelých – od 11,3 % ze všech úmrtí ve věkové skupině 40–59 let, přes 15,0 % v další dvacetiletce až po 24,3 % ve věku 80 a více let (vyšší zastoupení osob se základním vzděláním evidujeme u mladých dospělých ve věku 20–39 let, kde ale část ještě nemusí mít z důvodu věku vzdělání ukončeno). Zemřelí se středoškolským vzděláním bez maturity byli v roce 2024 nadprůměrně zastoupeni ve věkové skupině 60–79 let, kde šlo o 45,6 % všech úmrtí (oproti 40,9 % z úhrnu zemřelých). Více než průměrný podíl vysokoškoláků najdeme ve věkové skupině 20–39 let, a to 10,5 % všech úmrtí této věkové skupiny (8,1 % celku). Podíl zemřelých se středoškolským vzděláním s maturitou byl u všech věkových skupin podobný, mírně přesahující pětinu úmrtí a nejvyšší zastoupení měli tyto osoby u věkové skupiny 20–39 let (23,9 %).

Tab. 5.9 Zemřelí podle dokončeného vzdělání v roce 2024

Dokončené vzdělání	Věková skupina				Pohlaví ¹⁾		Celkem ¹⁾
	20–39	40–59	60–79	80 a více	Muži	Ženy	
Celkem	1 696	9 888	48 380	51 710	57 670	54 541	112 211
Základní nebo nižší	404	1 119	7 234	12 558	5 748	15 720	21 468
Střední bez maturity	437	3 885	22 083	19 470	27 278	18 602	45 880
Střední s maturitou	405	2 123	10 507	11 797	12 246	12 588	24 834
VOŠ	18	85	230	420	417	336	753
Vysokoškolské	178	749	3 748	4 430	6 081	3 024	9 105
Nezjištěno	254	1 927	4 578	3 035	5 703	4 106	9 809

¹⁾ Součet podle kategorií vzdělání neodpovídá řádce "Celkem", protože není zahrnuta kategorie „osoby do 14 let“, které nemohou mít dokončeno ani základní vzdělání.

⁴² Od roku 2024 může ČSÚ zpřesnit statistiku vzdělání u zemřelých díky novým zdrojům dat – v případě úmrtí občana Česka se vzdělání doplňuje z administrativních zdrojů (SLDB 2021 a data MŠMT).

⁴³ Úmrtí obyvatel ve věkové skupině 0–19 let nejsou do porovnání podle věku vůbec zahrnuta, protože menší část z nich z důvodu věku ještě nemohla ukončit středoškolské vzdělání a naprostá většina vysokoškolské či vyšší odborné.

Zemřelí s migračním původem

Statistika zemřelých zahrnuje úmrtí obyvatel Česka, kteří mají české státní občanství, ale i příslušníků cizích států, jestliže splňují podmínky pro zařazení mezi obyvatele naší republiky. Počet zemřelých obyvatel s cizím státním občanstvím se během minulé dekády většinou pravidelně zvyšoval (s výjimkou let 2016 a 2022) a téměř se tak ztrojnásobil z 641 v roce 2015 na 1 847 v roce 2024. Navzdory zvýšení počtu úmrtí obyvatel s cizím státním občanstvím však jejich podíl na celku zůstává velmi malý – 1,6 % v roce 2024. Nejčastější byla po většinu dekády úmrtí občanů Slovenska, následovaná úmrtími Ukrajinců a Poláků. V důsledku migrace způsobené válečným konfliktem zaujali od roku 2023 první místo s výrazným odstupem občané Ukrajiny. V roce 2024 tvořili Ukrajinci 44,1 % (814) všech úmrtí cizích státních občanů, následovali Slováci s 17,2 % (318) a Poláci s 8,7 % (160).

Tab. 5.10 Zemřelí podle státního občanství v letech 2015 a 2019–2024

Státní občanství	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zemřelí cizí státní občané	642	985	1 189	1 575	1 306	1 645	1 847
podíl na všech zemřelých (%)	0,58	0,88	0,92	1,13	1,09	1,46	1,65
z toho: ¹⁾ Česko	110 531	111 377	128 100	138 316	118 913	111 150	110 364
Ukrajina	102	155	198	292	296	658	814
Slovensko	126	260	321	385	300	320	318
Polsko	115	145	145	159	175	167	160
Rusko	40	59	71	106	87	77	80
Německo	39	73	81	99	87	71	68

¹⁾ výběr a řazení státního občanství podle četnosti v roce 2024

Statistika zemřelých také sleduje stát narození. Počet i zastoupení zemřelých osob narozených mimo území Česka na celku úmrtí v období 2015–2024 kolísalo, mezi krajními roky ale došlo k nárůstu z 6 419 (5,8 % úhrnu úmrtí) na 8 996 úmrtí v roce 2024 (8,0 %). Slovensko⁴⁴ je dlouhodobě nejčastějším místem, kde se tyto zemřelí narodili a podíl zemřelých narozených na Slovensku se blíží 2/3 úhrnu úmrtí osob narozených v cizině (61,6 % v roce 2024, tj. 5 546 zemřelých). Na druhém místě se pravidelně objevují zemřelí narození na Ukrajině, kteří své postavení v posledních dvou letech minulé dekády posílili (14,6 % v roce 2024, tj. 1 314; dříve kolem 10 %). Na třetím místě figurují narození v Polsku.

Tab. 5.11 Zemřelí podle státu narození v letech 2015 a 2019–2024

Stát narození	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zemřelí s cizím státem narození	6 419	8 560	8 054	9 076	7 512	7 435	8 996
podíl na všech zemřelých (%)	5,77	7,62	6,23	6,49	6,25	6,59	8,02
z toho: ¹⁾ Česko	104 754	103 802	121 235	130 815	112 707	105 360	103 215
Slovensko	4 103	5 686	5 187	5 901	4 713	4 514	5 546
Ukrajina	667	833	833	910	857	1 127	1 314
Polsko	361	462	443	423	434	380	461
Rumunsko	279	331	291	308	262	235	246
Rusko	128	175	161	198	182	196	238

¹⁾ výběr a řazení států narození podle četnosti v roce 2024

⁴⁴ Výraznější nárůst počtu zemřelých narozených na Slovensku pro rok 2019 částečně odráží zavedení nové metodické kontroly dat.

6 Migrace

Objem zahraniční migrace byl v roce 2024 třetím rokem v řadě vysoký. Přistěhovalých do Česka bylo zásluhou pohybu ukrajinských občanů, i přes meziroční pokles, nadále více než 121 tisíc, vystěhovalých do zahraničí bylo rekordních bezmála 85 tisíc. Saldo zahraniční migrace v roce 2024 dosáhlo 36,8 tisíce. Nadále v něm převládali občané Ukrajiny (17,0 tisíce). Druhou nejpočetnější skupinou byli občané Slovenska (4,7 tisíce) a třetí občané Filipín (3,0 tisíce), stejně jako o rok dříve. V rámci vnitřní migrace bylo evidováno 290,6 tisíce stěhování mezi obcemi, nejvíce od vzniku samostatné České republiky.

Z pohledu zahraniční migrace⁴⁵ je Česká republika tradičně ziskovou zemí. Během posledních deseti let nebylo ani jednou saldo zahraničního stěhování záporné (naposledy se tak stalo roku 2013 a předtím v roce 2001). V roce 2015 přibýlo stěhováním 16,0 tisíce obyvatel, poté migrační přírůstek postupně vzrostl – do roku 2019 na 44,3 tisíce, resp. po dočasném poklesu v roce 2020 až na 50,0 tisíce v roce 2021. Od roku 2022 statistiku zahraniční migrace silně ovlivňuje probíhající válka na Ukrajině, neboť Česko je jednou ze zemí, kam uprchlíci odcházejí nejčastěji. V roce 2022 přírůstek obyvatel zahraničním stěhováním skokově vzrostl na téměř 330 tisíc, o rok později dosáhl 94,7 tisíce. V roce 2024 převyšoval počet přistěhovalých vystěhovalé o 36 845 osob, meziročně o 57,8 tisíce (o 61 %) méně. Výrazné snížení salda, až pod úroveň průměru z posledních pěti let před vypuknutím války na Ukrajině (37,6 tisíce), bylo primárně odrazem vysokého počtu vystěhovalých.

Počet přistěhovalých ze zahraničí byl v roce 2024 třetí nejvyšší v poválečné historii, když bylo registrováno celkem 121 823 osob s nově platným pobytem v Česku. Více jich bylo pouze v předešlých dvou letech: 349,5 tisíce v roce 2022 (mimořádně vysoké číslo odráželo přílivovou vlnu uprchlíků po vypuknutí války na Ukrajině) a 141,3 tisíce v roce 2023. Podle údajů z Cizineckého informačního systému patřilo 65 % přistěhovalých v roce 2024, tj. téměř dvě třetiny, k osobám s udělenou dočasnou ochranou (v předcházejících dvou letech to bylo ještě více). Ve srovnání s průměrem z let 2015–2021 zůstal počet přistěhovalých v roce 2024 více jak dvojnásobný. Mezi lety 2015 a 2021 přitom počet přistěhovalých s jedinou výjimkou (v roce 2020⁴⁶) každoročně rostl, když nejnižší – 34,9 tisíce – byl v roce 2015 a nejvyšší – 69,2 tisíce – byl v roce 2021.

Ukončení registrovaného pobytu v Česku bylo v průběhu roku 2024 evidováno celkem u 84 978 osob. Šlo o nový nejvyšší počet vystěhovalých od odsunu německého obyvatelstva po 2. světové válce, téměř dvojnásobný ve srovnání s rokem 2023 (46,6 tisíce). Zvýšené počty vystěhovalých v posledních dvou letech úzce souvisí s vysokým počtem příchozích z válkou zasažené Ukrajiny v letech 2022 a 2023, když část z nich si ve stanoveném termínu (do konce března) nepožádala o prodloužení dočasné ochrany, popř. se nedostavila (do konce září) k vyznačení vízového štítku do cestovního dokladu, čímž jim byla automaticky ukončena platnost pobytu v ČR⁴⁷. V třídění do měsíců⁴⁸ tak lze sledovat mimořádně vysoký počet vystěhovalých v březnu 2024 a výrazně nadprůměrný i v září a říjnu 2024. V roce 2024 tvořily osoby s udělenou dočasnou ochranou tři čtvrtiny vystěhovalých, v roce 2023 šlo o necelou polovinu. V letech 2015–2021 byly celkové počty vystěhovalých mnohem nižší, pohybovaly se v intervalu 17,4–28,7 tisíce. Nejvyšší počet příslušící roku 2020 částečně odráží novelizaci zákona o pobytu cizinců (zákonem č. 176/2019 Sb.), která upravila platnost potvrzení o přechodném pobytu na území ČR, resp. osvědčení o registraci, na dobu 10 let, a v jejímž důsledku začal být občanům EU a jejich rodinným příslušníkům, kteří si nepožádali o nové osvědčení o registraci, ukončován pobyt.

⁴⁵ Údaje o stěhování přebírá Český statistický úřad ze dvou informačních systémů spravovaných Ministerstvem vnitra. Zdrojem dat o stěhování českých občanů je Informační systém evidence obyvatel (ISEO), pro data o stěhování cizích státních občanů pak Cizinecký informační systém (CIS).

⁴⁶ Nižší počet imigrantů v roce 2020 z velké části souvisel s protiepidemickými opatřeními proti šíření covidu-19 (omezenou možností stěhování).

⁴⁷ Blíže informace o podmínkách udělení a zachování dočasné ochrany lze najít na <https://frs.gov.cz/docasna-ochrana/>.

⁴⁸ Měsíční počty jsou zveřejněny v časových řadách na [DataStat: Tabulka Počet a pohyb obyvatel od roku 1992 - měsíční absolutní údaje](#).

Tab. 6.1 Zahraniční migrace podle pohlaví v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022 ¹⁾	2023	2024
Celkem							
Přistěhovalí	34 922	65 571	55 661	69 201	349 548	141 263	121 823
Vystěhovalí	18 945	21 301	28 734	19 232	19 806	46 591	84 978
Saldo zahraničního stěhování	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845
Objem zahraničního stěhování	53 867	86 872	84 395	88 433	369 354	187 854	206 801
Muži							
Přistěhovalí	19 022	39 904	32 914	41 414	146 480	68 124	60 898
Vystěhovalí	10 502	12 348	19 484	12 198	12 315	22 917	34 650
Saldo zahraničního stěhování	8 520	27 556	13 430	29 216	134 165	45 207	26 248
Objem zahraničního stěhování	29 524	52 252	52 398	53 612	158 795	91 041	95 548
Ženy							
Přistěhovalí	15 900	25 667	22 747	27 787	203 068	73 139	60 925
Vystěhovalí	8 443	8 953	9 250	7 034	7 491	23 674	50 328
Saldo zahraničního stěhování	7 457	16 714	13 497	20 753	195 577	49 465	10 597
Objem zahraničního stěhování	24 343	34 620	31 997	34 821	210 559	96 813	111 253
Podíl mužů (%)							
Přistěhovalí	54,5	60,9	59,1	59,8	41,9	48,2	50,0
Vystěhovalí	55,4	58,0	67,8	63,4	62,2	49,2	40,8
Saldo zahraničního stěhování	53,3	62,2	49,9	58,5	40,7	47,8	71,2
Objem zahraničního stěhování	54,8	60,1	62,1	60,6	43,0	48,5	46,2

¹⁾ Do statistiky zahrnuti pouze ti migranti, kteří naplnili statistickou definici obyvatele Česka. V případě uprchlíků šlo (pouze) o ty osoby, které měly platnou dočasnou ochranu v Česku ke konci roku 2022 a zároveň do konce března 2023 požádaly o její prodloužení. Osoby, které si do tohoto termínu o prodloužení dočasné ochrany nepožádaly, nebyly zahrnuty ani do přistěhovalých, ani do vystěhovalých.

Zahraniční migrace podle pohlaví

V roce 2024 si nový pobyt v Česku registrovalo celkem 60 898 mužů a 60 925 žen. Poměr mužů a žen mezi přistěhovalými ze zahraničí do Česka byl tak v podstatě vyrovnaný (ženy převažovaly jen drobně). Meziročně počet přistěhovalých klesl u mužů o 11 % a u žen o 17 %, ale v obou případech šlo stále o výrazně vyšší čísla než před rokem 2022. Ženy měly větší zastoupení mezi přistěhovalými i v letech 2022 a 2023 (58,1 % a 51,8 %), naopak v období let 2015–2021 každoročně ze zahraničí přicházelo více mužů (54,5–60,9 %) než žen. Změna ve složení přistěhovalých podle pohlaví před rokem 2022 a od roku 2022 odráží odlišný nejčastější důvod imigrace – dříve šlo převážně o pracovní migraci, nyní jde o uprchlíky před válkou.

Mezi vystěhovalými v roce 2024 bylo 34 650 mužů a 50 328 žen. Meziročně počet vystěhovalých stoupl u mužů na 1,5násobek a u žen na více než 2násobek a v obou případech představoval historické maximum tohoto století. Ženy tvořily rekordní 59,2% podíl na emigrantech. Převaha žen v tomto toku byla zaznamenána také v roce 2023, ale pouze z 50,8 %, zatímco v letech 2015–2022 bylo každoročně mezi vystěhovalými více mužů (54,0–67,8 %)⁴⁹ než žen. Posílení váhy žen v posledních dvou letech jednoznačně odráží nedávnou změnu struktury přistěhovalých podle pohlaví a vysoké zastoupení uprchlíků mezi vystěhovalými.

V celkovém téměř 37tisícovém saldu zahraniční migrace bylo 26 248 mužů a 10 597 žen. Ve srovnání s obdobím let 2015–2021 bylo saldo zahraniční migrace v roce 2024 u mužů mírně nadprůměrné, zatímco v případě žen podprůměrné, resp. nejnižší od roku 2017 (v důsledku vysokého počtu vystěhovalých). Podíl mužů v saldu migrace v roce 2024 dosáhl rekordních 71,2 % a byl minimálně o 9 p. b. vyšší než v jiných letech posledního desetiletí. V letech 2015–2019 a 2021 představovali muži v saldu migrace 53,3–62,2 %, zatímco v letech 2020, 2022 a 2023 to bylo pouze 40,7–49,9 %, tj. v saldu migrace bylo naopak více žen.

⁴⁹ U vystěhovalých, na rozdíl od přistěhovalých, platila převaha mužů ještě roku 2022, neboť uprchlická vlna statistiku emigrace v roce 2022 ještě neovlivnila (viz poznámka pod tabulkou 6.1).

Zahraniční migrace podle věku

Věkové složení migrantů se v roce 2024 meziročně výrazně nezměnilo. Z pohledu pětiletých věkových skupin bylo mezi **přistěhovalými** opět jednoznačně nejvíce osob ve věkové skupině 15–19 let (18,6 tisíce; 15 % úhrnu). Druhou nejpočetnější skupinu tentokrát tvořili 25–29letí (13,2 tisíce; 11 %), zatímco o rok dříve 35–39letí. Více než 10% podíl na přistěhovalých měly v roce 2024 ještě věkové skupiny 30–34 let (12,6 tisíce) a 35–39 let (12,1 tisíce). Ve věku od 15 do 45 let byly dohromady téměř dvě třetiny přistěhovalých, přičemž celá hlavní věková skupina osob potenciálně produktivního věku 15–64 let pokrývala 82,3 % imigrantů. Podíl dětí do 15 let byl 13,6 % a zastoupení seniorů bylo 4,1%. V absolutním počtu přistěhovalých v téměř všech pětiletých věkových skupinách (zakončeno skupinou 80+ let) oproti roku 2023 ubylo, nicméně bylo jich stále výrazně více než v letech před vypuknutím války na Ukrajině. Nejvýrazněji, o více než jednu pětinu, meziročně poklesl počet přistěhovalých z řad čtyřicátníků a padesátníků. Meziroční nárůst přistěhovalých však zaznamenaly skupiny seniorského věku 65–69 až 75–79 let.

Tab. 6.2 Přistěhovalí podle věku v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	34 922	65 571	55 661	69 201	349 548	141 263	121 823
v tom: 0–4	3 118	2 656	1 862	2 014	21 391	6 216	5 618
5–9	1 251	1 953	1 635	1 821	28 042	6 294	5 294
10–14	1 130	1 591	1 330	1 684	27 878	6 577	5 665
15–19	4 229	5 410	4 492	5 518	35 594	18 874	18 611
20–24	5 087	9 145	6 881	8 684	30 478	13 251	11 356
25–29	5 953	11 810	10 087	11 832	33 598	14 316	13 181
30–34	4 328	9 983	8 597	10 388	35 335	14 701	12 648
35–39	2 916	7 384	6 477	8 555	36 434	14 903	12 107
40–44	2 074	5 807	5 018	6 548	30 081	13 138	10 241
45–49	1 601	4 359	3 814	5 236	23 644	10 700	8 002
50–54	1 149	2 548	2 405	3 193	16 170	7 856	6 079
55–59	712	1 388	1 402	1 716	10 104	4 798	3 740
60–64	518	653	719	864	9 672	4 965	4 243
65–69	397	375	409	463	5 493	2 460	2 511
70–79	336	390	413	482	4 475	1 780	2 115
80+	123	119	120	203	1 159	434	412
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	15,7	9,5	8,7	8,0	22,1	13,5	13,6
15–64	81,8	89,2	89,6	90,4	74,7	83,2	82,3
65+	2,5	1,3	1,7	1,7	3,2	3,3	4,1
Průměrný věk přistěhovalých ¹⁾	28,4	31,1	32,0	32,5	30,3	32,6	32,0

¹⁾ výpočet z absolutních počtů přistěhovalých podle jednotek věku

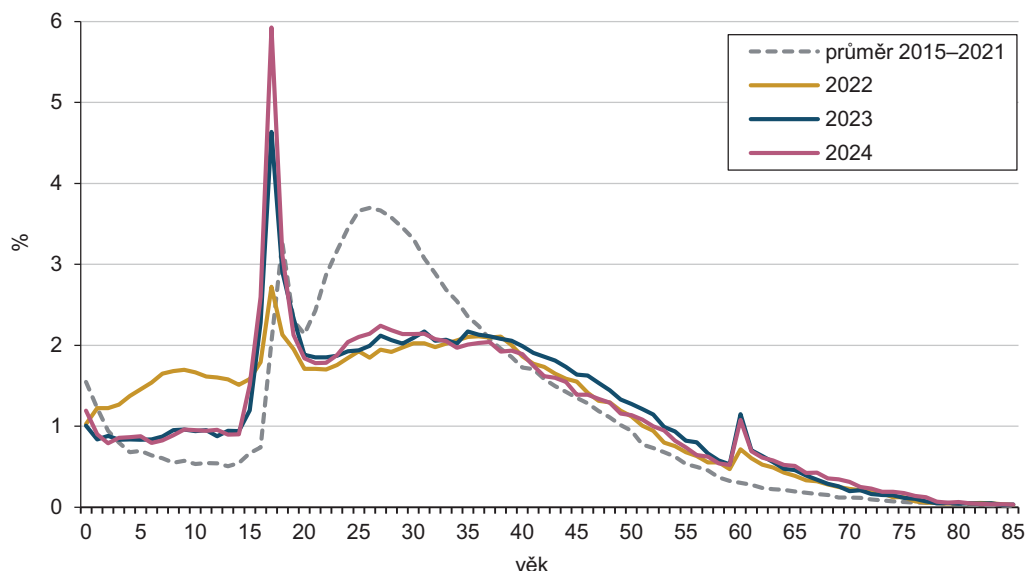
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší počty v daném roce.

Před rokem 2022, resp. v období 2015–2021, byly mezi přistěhovalými ze zahraničí do Česka každoročně nejčastěji osoby ve věku 25–29 let (absolutně 6,0–11,8 tisíce ročně), tvořící v celkovém úhrnu téměř pětinu. Na dalších místech pak šlo o osoby ve věku 30–34 a 20–24 let. Mezi 15 a 45 lety bylo každoročně 70–76 % přistěhovalých, celá skupina osob produktivního věku zahrnovala 82–90 % imigrantů. Podíl dětí do 15 let věku měl klesající tendenci od 15,7 % do 8,0 % a zastoupení seniorů (65+ let) bylo pouze 1,3–2,5%. Ke změně věkové skladby přistěhovalých došlo v roce 2022, kdy začali proudit do Česka uprchlíci z Ukrajiny. Výrazně se snížila (z 90 na 75 %) váha osob produktivního věku 15–64 let, a to zejména na konto vyššího podílu dětí, který v roce 2022 přesáhl dokonce jednu pětinu, v dalších dvou letech pak byl 14%. Posílilo se i zastoupení seniorů, i když zůstalo proti jiným věkovým skupinám nízké (tab. 6.2).

Detailnější pohled (obr. 6.1) ukazuje, že aktuálně nejpočetnější věková skupina přistěhovalých 15–19 let v letech 2022 až 2024 těžila zejména z vysokého počtu imigrantů ve věku 17 let. V roce 2024 nově registrovalo pobyt v Česku 7,2 tisíce 17letých, zatímco druhý nejvyšší počet, který připadl na 18leté, byl

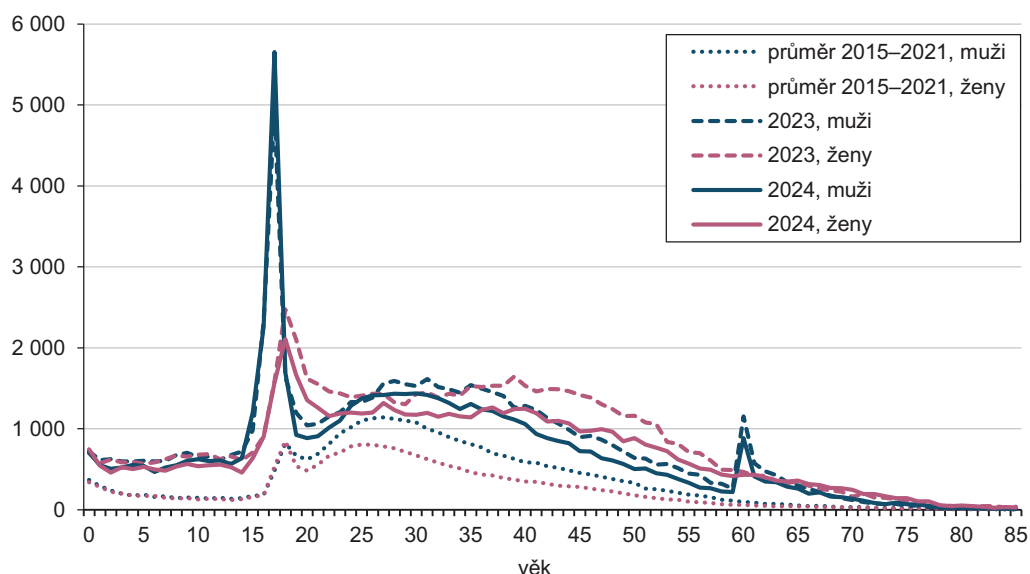
3,8 tisíce a třetí nejvyšší byl 3,2 tisíce pro věk 16 let. V letech 2015–2021 přitom v rámci 15–19letých bylo nejvíce přistěhovaných ve věku 18 let a (s výjimkou roku 2015) šlo pouze o lokální vrchol. Celkového vrcholu tehdy nabývaly počty přistěhovaných mezi věkem 25 a 29 let, zatímco v posledních třech letech jsou počty přistěhovaných v širokém rozpětí cca od 20 do 40 let obdobné. Stejně tak si byly v letech 2023 a 2024 blízké i počty přistěhovaných dětí v jednotlivých věcích. Věkový profil přistěhovaných během let 2022–2024 je dále specifický skokovým zvýšením podílu imigrantů ve věku 60 let (oproti věku 59 let), resp. vyšším zastoupením osob 60letých a starších.

Obr. 6.1 Přistěhovaní podle věku v letech 2015–2024 (%)

Z rozložení celkových počtů přistěhovaných podle věku na muže a ženy (obr. 6.2) je zřejmé, že oba skokové nárůsty podílu přistěhovaných – jak ve věku 17, tak 60 let – pramenily ze složení přistěhovaných mužů. U žen byl počet přistěhovaných nejvyšší ve věku 18 let a ve věku 60 let k žádnému vychýlení nedocházelo. Zatímco před rokem 2022 bylo výjimečné, aby mezi přistěhovanými v určitém věku převažovaly ženy nad muži, v roce 2024 toto platilo pro většinu skupin přistěhovaných stejného věku. Více mužů než žen bylo nadále zaznamenáno téměř ve všech dětských věcích, ale pak již pouze ve věku 15–17 let, 24–36 let, 60 a 90 let.

Obr. 6.2 Přistěhovaní podle pohlaví a věku v letech 2015–2021, 2023 a 2024

Mezi **vystěhovalými** měly z pohledu pětiletých věkových skupin v roce 2024 největší zastoupení ty osoby, které byly ve věku 35–39 let (8,6 tisíce; 10,1% podíl), jen mírně nižší (9,0–9,4%) pak osoby z věkových skupin 40–44, 30–34 a 20–24 let. O rok dříve připadlo maximum na věkovou skupinu 30–34 let. Vystěhovalí ve věku 25–29 let, kteří představovali nejsilnější skupinu vystěhovalých v roce 2022 i v průměru z let 2015–2021, byli v roce 2024 až na šestém místě, za skupinou 15–19letých vystěhovalých na pátém místě. Ve věku mezi 15. a 45. rokem bylo celkem 54,8 % vystěhovalých (meziročně o 5,6 p. b. méně) a celá hlavní věková skupina produktivního věku zahrnovala 79,9 % (o rok dříve 81,4 %). Zastoupení dětí do 15 let věku zůstalo meziročně neměnné na 14,7 % a ve srovnání s předcházejícím lety výrazně vyšší. Podíl seniorů od 65 let výše se mezi vystěhovalými v roce 2024 meziročně zvýšil o 1,5 p. b. na 5,4 %. Absolutní počet seniorů s ukončeným pobytem v Česku mezi roky 2023 a 2024 vzrostl na 2,5násobek, resp. na 4,6 tisíce (valnou většinou šlo o uprchlíky).

Rekordní úhrnný počet vystěhovalých v roce 2024 byl odrazem nárůstu počtu osob s ukončeným pobytem v Česku ve všech pětiletých věkových skupinách (poslední 80+ let) meziročně minimálně o dvě pětiny (tab. 6.3). Jednalo se přitom již o druhý rok v řadě, kdy se počty vystěhovalých výrazně zvýšily. V porovnání s průměrem za období let 2015–2021 tak šlo v roce 2024 o počty v průměru čtyřnásobné. Relativně nejmenší mírou (na 2,7násobek) byl v tomto srovnání zvýšen počet vystěhovalých ve věku 25–29 let, naopak relativně nejvíce (na 10násobek) počet vystěhovalých ve věku 10–14 let a dále (na 7násobek) ve věku 15–19 let.

Tab. 6.3 Vystěhovalí podle věku v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	18 945	21 301	28 734	19 232	19 806	46 591	84 978
v tom: 0–4	631	695	364	324	427	1 700	2 691
5–9	842	682	467	345	515	2 524	4 485
10–14	620	582	498	303	507	2 612	5 349
15–19	1 365	961	1 000	601	832	3 299	7 281
20–24	2 399	3 015	2 841	1 916	2 476	4 858	7 656
25–29	2 363	3 286	3 312	2 372	2 978	5 178	7 188
30–34	2 447	2 963	3 417	2 325	2 939	5 305	7 842
35–39	2 230	2 499	3 541	2 690	2 412	5 170	8 577
40–44	1 679	2 025	3 017	2 578	2 016	4 313	8 030
45–49	1 238	1 558	2 722	1 846	1 669	3 630	7 050
50–54	1 028	1 023	2 449	1 330	1 211	2 710	5 931
55–59	813	822	2 022	1 073	767	1 826	4 088
60–64	562	530	1 405	767	470	1 638	4 217
65–69	317	306	792	395	248	883	2 392
70–79	280	268	694	270	241	728	1 794
80+	131	86	193	97	98	217	407
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	11,0	9,2	4,6	5,1	7,3	14,7	14,7
15–64	85,1	87,7	89,5	91,0	89,7	81,4	79,9
65+	3,8	3,1	5,8	4,0	3,0	3,9	5,4
Průměrný věk vystěhovalých ¹⁾	33,8	33,9	39,6	38,2	35,1	33,7	35,3

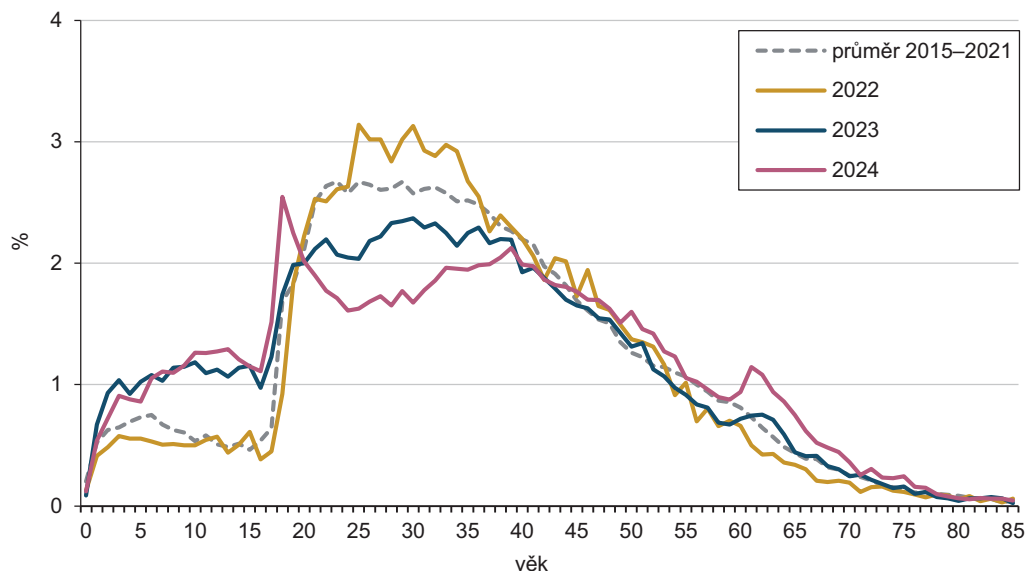
¹⁾ výpočet z absolutních počtů vystěhovalých podle jednotek věku

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší počty v daném roce.

Z pohledu pětiletých skupin se věková struktura vystěhovalých z Česka po vypuknutí války na Ukrajině nezměnila tak výrazně jako u přistěhovalých. Podobně jako v předchozích letech zůstaly nejvyšší počty vystěhovalých ve skupinách produktivního věku mezi 20. a 40., resp. 45. rokem života, dříve však mívaly tyto nejčetnější věkové skupiny emigrantů obvykle vyšší podíl na úhrnu. Poslední dva roky totiž vzrostla váha mladých mezi 10 a 20 lety věku, resp. i celková váha dětské složky.

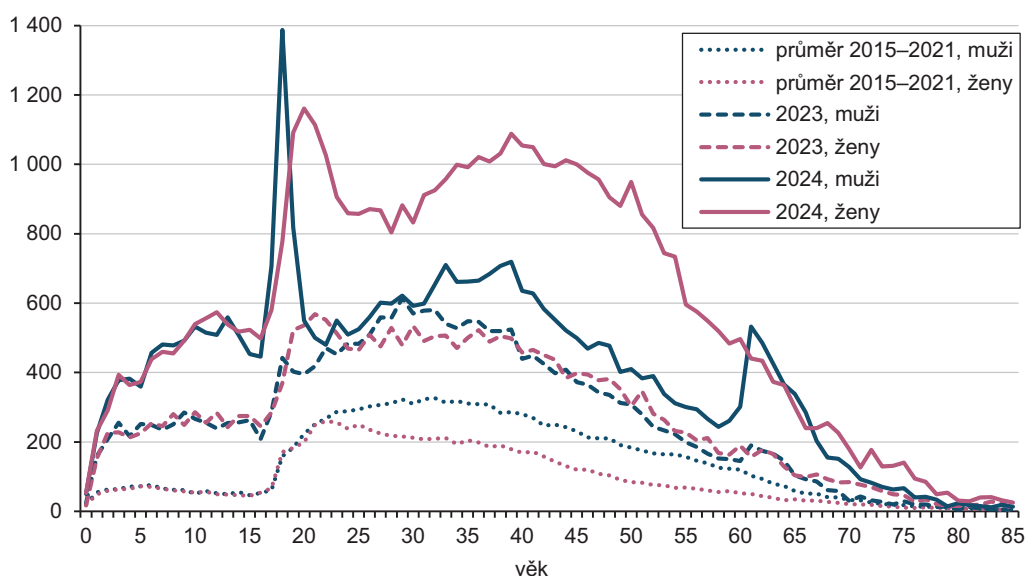
Detailní struktura vystěhovalých podle jednotek věku (obr. 6.3) byla v předchozích letech tradičně poměrně rozkolísaná a běžně nevykazovala výraznější vrchol v jednom konkrétním věku. To však neplatí pro skladbu vystěhovalých v roce 2024, kdy jednoznačně nejvíce vystěhovalých bylo ve věku 18 let. Na druhou stranu znatelně slabší bylo v celkovém úhrnu zastoupení osob mezi 21. a 40. rokem věku. Mírnější lokální vrchol byl zřejmý také ve věku 61 let. Zvýšený počet vystěhovalých po 60. roku věku (ve srovnání s mladšími věky) byl přitom viditelný i v datech z roku 2023. V obou lokálních vrcholech (ve věku 18 a 61 let) lze vidět souvislost s věkovou skladbou přistěhovalých v předešlých dvou letech.

Obr. 6.3 Vystěhovalí podle věku v letech 2015–2024 (%)

V letech 2023 a 2024 se (s výjimkou dětského věku) výrazně změnila skladba vystěhovalých podle pohlaví. Zatímco do roku 2022 cca od 20 let věku tradičně výrazně převažovali mezi vystěhovalými muži nad ženami, v roce 2023 si byly v některých věcích produktivního období počty vystěhovalých mužů a žen poměrně blízké a ve věkovém intervalu 19–23 let bylo dokonce více vystěhovalých žen než mužů. V roce 2024 pak byla převaha žen nad muži mezi emigranty, a to nemalá, zaznamenána téměř ve všech věcích produktivního i postreproduktivního věku. Více vystěhovalých mužů než žen bylo pouze ve věku 17 a 18 let a 61–66 let.

Obr. 6.4 Vystěhovalí podle pohlaví a věku v letech 2015–2024

Kladné **saldo zahraniční migrace** pro rok 2024 v celkové výši 36,8 tisíce bylo z velké části (z 31 %) tvořeno osobami ve věku 15–19 let. V této věkové skupině převažovali přistěhovalí nad vystěhovalými o 11,3 tisíce, zatímco druhé nejvyšší saldo stěhování, které příslušelo věkové skupině 25–29 let, bylo pouze 6,0 tisícové. Na třetím místě bylo saldo osob ve věku 30–34 let, které činilo 4,8 tisíce; dohromady tyto tři pětileté věkové skupiny pokrývaly 60 % celkového salda migrace. Desetiprocentní příspěvek ke kladnému saldu měly v roce 2024 ještě (každá) věkové skupiny 20–24 let (3,7 tisíce) a 35–39 let (3,5 tisíce). V předchozích dvou letech 2022 a 2023 představovaly trojici věkových skupin s nejvyšším saldem migrace skupiny 15–19, 35–39 a 30–34 let, přičemž i v roce 2023 měli mladiství ve věku 15–19 let poměrně výraznou převahu. Oproti tomu v letech 2015–2021 pravidelně nejvyšší zisky zahraničním stěhováním zajišťovala věková skupina 25–29 let a za ní se střídaly skupiny 20–24 a 30–34 let. Ve všech sledovaných věkových skupinách (tab. 6.4) saldo zahraničního stěhování v roce 2024 meziročně pokleslo, u 55–59letých až do záporné hodnoty. Ve srovnání s průměrnými hodnotami z let 2015–2021 však i přesto například ve skupinách 15–19, 65–69 a 70–79 let zůstalo saldo zahraničního stěhování více jak trojnásobné.

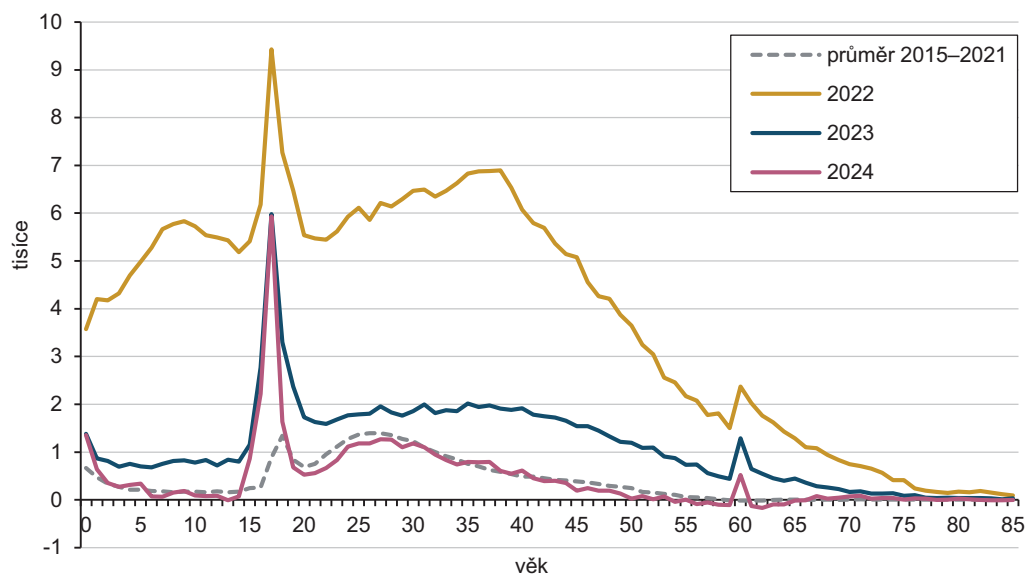
Tab. 6.4 Saldo zahraničního stěhování podle věku v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845
v tom: 0–4	2 487	1 961	1 498	1 690	20 964	4 516	2 927
5–9	409	1 271	1 168	1 476	27 527	3 770	809
10–14	510	1 009	832	1 381	27 371	3 965	316
15–19	2 864	4 449	3 492	4 917	34 762	15 575	11 330
20–24	2 688	6 130	4 040	6 768	28 002	8 393	3 700
25–29	3 590	8 524	6 775	9 460	30 620	9 138	5 993
30–34	1 881	7 020	5 180	8 063	32 396	9 396	4 806
35–39	686	4 885	2 936	5 865	34 022	9 733	3 530
40–44	395	3 782	2 001	3 970	28 065	8 825	2 211
45–49	363	2 801	1 092	3 390	21 975	7 070	952
50–54	121	1 525	-44	1 863	14 959	5 146	148
55–59	-101	566	-620	643	9 337	2 972	-348
60–64	-44	123	-686	97	9 202	3 327	26
65–69	80	69	-383	68	5 245	1 577	119
70–79	56	122	-281	212	4 234	1 052	321
80+	-8	33	-73	106	1 061	217	5
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	21,3	9,6	x	9,1	23,0	12,9	11,0
15–64	77,9	89,9	x	90,1	73,8	84,1	87,8
65+	0,8	0,5	x	0,8	3,2	3,0	1,2

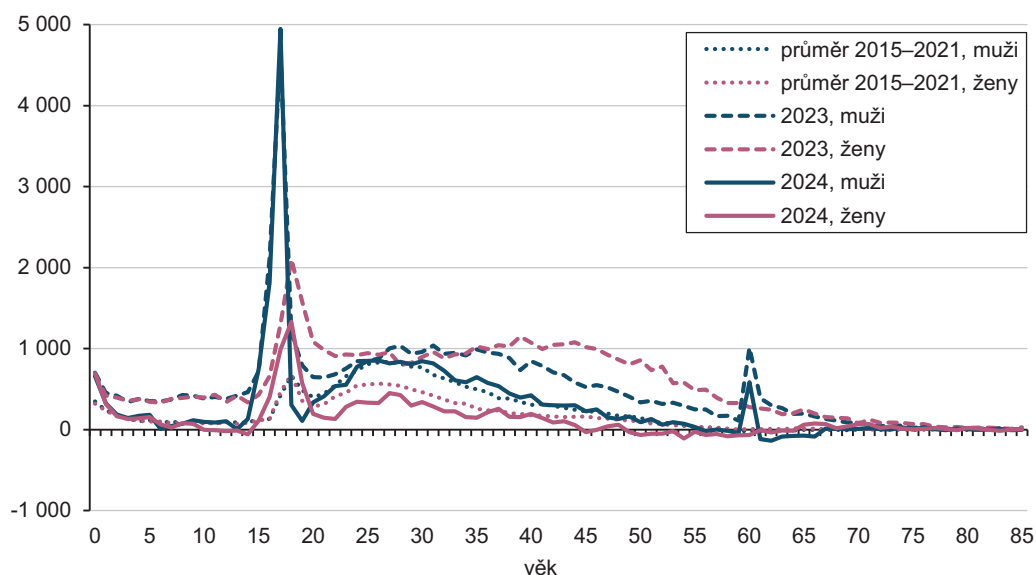
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší počty v daném roce.

Z pohledu rozložení salda do tří základních věkových skupin k významné meziroční změně, jako mezi lety 2021 a 2022, v roce 2024 nedošlo. Na dětskou složku 0–14 let připadlo 11,0 % (o 1,9 p. b. méně než o rok dříve), na produktivní věk 15–64 let 87,8 % (o 3,7 p. b. více) a na seniory 65+ let 1,2 % salda (o 1,8 p. b. méně). Rozložení z roku 2024 bylo podobné i struktuře salda pro období 2015–2021 (největší rozdíl v p. b. byl +0,9 v případě seniorů).

Detailnější pohled na jednotlivé věky (obr. 6.5) dokládá, že věkový profil salda zahraničního stěhování zůstal podobný roku 2023 a ve většině věků se jeho hodnoty pro rok 2024 přiblížily průměrným hodnotám salda z období let 2015–2021. Výrazněji vyšší zůstalo u nejmladších dětí před dosažením jednoho roku věku a zejména u mladistvých ve věku 15–17 let a ve věku 60 let. Záporné bylo saldo zahraniční migrace v intervalu věků 56–59 a 61–66 let, dále ve věku 13 a 54 let a v některých věcích nad 80 let.

Obr. 6.5 Saldo zahraničního stěhování podle věku v letech 2015–2024

V dětském věku bývá saldo zahraničního stěhování rozloženo do dvou skupin podle pohlaví poměrně rovnoměrně. V roce 2024 to bezesporu platilo pro mladší dětské věky, u 10–14 letých bylo v případě chlapců kladné, ale u děvčat lehce záporné. Nůžky se rozvírají u mladistvých na prahu dospělosti, v posledních třech letech ovšem různým tempem. Zatímco v úhrnu za období let 2015–2021 bylo ve věku 15 a 16 let ještě u mužů a žen saldo zahraniční migrace podobné, ve věku 17 a 18 let mírně vyšší pro ženy a od věku 19 let až cca do 50 let naopak mnohem vyšší u mužů, v roce 2022 došlo ke změně. V důsledku uprchlické vlny z Ukrajiny byla nově ve věku 17 let zaznamenána výrazná převaha salda mužů a na druhou stranu od věku 18 let až po věky seniorské, s jedinou výjimkou 60 let, bylo vyšší saldo stěhování u žen než u mužů. V roce 2023 se zisky mužů a žen zahraničním stěhováním vzájemně přiblížily, nadále ve většině věků (18+) bylo vyšší na straně žen, pouze ve věcích 27–33 a 60–63 let v delším intervalu saldo mužů převyšovalo saldo žen. Rok 2024 se převahou mužů/žen v saldu zahraniční migrace v mnohých ohledech podobal průměru z let 2015–2021. Ve většině produktivních věků bylo vyšší u mužů, po vzoru předchozích dvou let ale zůstala markantní převaha mužů v saldu pro věk 17 let a naopak převaha žen v saldu pro věky 18 a 19 let. Vyšší saldo měly ženy než muži také ve většině seniorských věků od 61 let výše.

Obr. 6.6 Saldo zahraničního stěhování podle pohlaví a věku v letech 2015–2024

Zahraniční migrace podle státního občanství migrantů

Skladba přistěhovalých podle státního občanství se v posledním desetiletí významně neměnila. Od roku 2017 představují nejpočetnější skupinu občané Ukrajiny (v letech 2015 a 2016 byli druzí). Jejich váha mezi imigranty významně rostla již v letech 2017–2021 (z 15 % v roce 2016 na 46 % v roce 2021) a poslední tři roky, v důsledku války na Ukrajině, celému imigračnímu proudu jednoznačně dominují (tab. 6.5). V roce 2024 mělo ukrajinské občanství 69 % přistěhovalých, o rok dříve to bylo 75 % a v roce 2022 dokonce 89 %. V absolutním počtu přišlo v roce 2024 ze zahraničí do Česka 84,1 tisíce občanů Ukrajiny (tab. 6.6). Meziročně to sice bylo o 21,9 tisíce (o pětinu) méně, stále však šlo o výrazně vyšší hodnotu než před rokem 2022. Třetím rokem platilo, že mezi přistěhovalými Ukrajinci převažovaly ženy nad muži (v roce 2024 šlo o 45,9 tisíce žen a 38,2 tisíce mužů), zatímco v dřívějších letech tomu bylo naopak.

Tab. 6.5 Podíl nejčtenějších státních občanství¹⁾ v proudech zahraniční migrace v letech 2015 a 2019–2024

Proud a pořadí občanství		2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Přistěhovalí:	1.	SK - 19 %	UA - 35 %	UA - 38 %	UA - 46 %	UA - 89 %	UA - 75 %	UA - 69 %
	2.	UA - 16 %	SK - 9 %	SK - 13 %	SK - 10 %	SK - 2 %	SK - 5 %	SK - 6 %
	3.	CZ - 10 %	RU - 7 %	RU - 6 %	RU - 5 %	RU - 1 %	PH - 2 %	PH - 3 %
	4.	RU - 8 %	CZ - 3 %	CZ - 3 %	CZ - 3 %	IN - 1 %	IN - 1 %	VN - 2 %
	5.	RO - 4 %	RO - 3 %	RO - 3 %	VN - 2 %	VN - 1 %	VN - 1 %	IN - 2 %
Vystěhovalí:	1.	CZ - 21 %	UA - 21 %	UA - 18 %	SK - 26 %	UA - 30 %	UA - 66 %	UA - 79 %
	2.	UA - 17 %	CZ - 18 %	SK - 15 %	UA - 20 %	CZ - 15 %	CZ - 6 %	CZ - 3 %
	3.	RU - 11 %	RU - 7 %	CZ - 7 %	CZ - 5 %	RU - 7 %	RU - 3 %	SK - 3 %
	4.	VN - 8 %	SK - 6 %	GB - 7 %	RU - 5 %	SK - 4 %	SK - 2 %	RU - 1 %
	5.	SK - 8 %	VN - 4 %	PL - 7 %	PL - 4 %	IN - 3 %	IN - 2 %	IN - 1 %
Saldo stěhování:	1.	SK - 33 %	UA - 41 %	UA - 59 %	UA - 57 %	UA - 92 %	UA - 79 %	UA - 46 %
	2.	UA - 14 %	SK - 10 %	SK - 11 %	RU - 5 %	SK - 2 %	SK - 6 %	SK - 13 %
	3.	RO - 8 %	RU - 6 %	RU - 8 %	SK - 4 %	RU - 1 %	PH - 2 %	PH - 8 %
	4.	BG - 6 %	RO - 5 %	RO - 5 %	RO - 2 %	IN - 0 %	VN - 1 %	VN - 4 %
	5.	DE - 5 %	BG - 4 %	HU - 4 %	VN - 2 %	VN - 0 %	IN - 1 %	MN - 3 %

¹⁾ použité zkratky: BG - Bulharsko, CZ - Česko, DE - Německo, GB - Velká Británie, HU - Maďarsko, IN - Indie, MN - Mongolsko, PH - Filipíny, PL - Polsko, RO - Rumunsko, RU - Rusko, SK - Slovensko, UA - Ukrajina, VN - Vietnam

Druhou nejpočetnější skupinu mezi přistěhovalými tvoří tradičně občané Slovenska (v letech 2015 a 2016 byli dokonce první). V posledním desetiletí jich každoročně do Česka přicházelo 5,8 tisíce (roku 2019) až 7,2 tisíce (roku 2020). Během roku 2024 se do Česka přistěhovalo bezmála 7,0 tisíce Slováků (tvořili 6 % proudu), z toho 3,8 tisíce mužů a 3,2 tisíce žen.

Třetí nejsilnější zastoupení měli v roce 2024 občané Filipín (3,3 tisíce), stejně jako v roce 2023 (tab. 6.6). Ještě v letech 2015–2021 se přitom nacházeli (s výjimkou roku 2020) až ve druhé či třetí desítkě. K výraznému růstu jejich počtu došlo poprvé v roce 2022 (na 2,5násobek předchozích let) a nemalé navýšení zaznamenali i v letech 2023 (o dvě třetiny) a 2024 (o dvě pětiny)⁵⁰. Na dalších místech se v roce 2024 do Česka ze zahraničí přistěhovali občané Vietnamu (2,0 tisíce; 4. místo) a občané Indie (1,8 tisíce; 5. místo, zatímco v předchozích dvou letech byli na čtvrtém). V úhrnu let 2015–2024 bylo přitom pořadí nejčtenější občanství přistěhovalých na 3. až 5. místě toto: Rusko⁵¹, Česko, Vietnam.

⁵⁰ Tento vývoj pravděpodobně odráží navyšování ročních kvót pro Filipíny v Programu kvalifikovaný zaměstnanec (který je realizován pro zrychlený a zjednodušený příjem pracovníků z vybraných zemí). S účinností od 1. 11. 2022 došlo k navýšení roční kvóty pro Filipíny o 300 míst na 2 300, v roce 2024 činila roční kvóta již 5 300 osob.

⁵¹ V reakci na vypuknutí války na Ukrajině došlo k omezení vízových služeb pro občany Ruska (a Běloruska). To se projevilo velkým úbytkem přistěhovalých občanů Ruska do Česka. V roce 2023 se jejich počet snížil o tři čtvrtiny (z 3,3 tisíce na 822) a v roce 2024 dále poklesl na 525. Bylo jich vůbec nejméně od roku 2001, kdy se začaly osoby s dlouhodobým pobytem zahrnovat do statistiky zahraničního stěhování.

Mezi vystěhovanými z Česka do zahraničí (resp. mezi osobami s ukončeným pobytem v Česku) tvořili v roce 2024 pět nejpočetnějších skupin občané Ukrajiny (67,0 tisíce), Česka (2,7 tisíce), Slovenska (2,3 tisíce), Ruska (1,1 tisíce) a Indie (0,8 tisíce). Stejně tomu tak bylo i v letech 2023 a 2022 pouze s tím rozdílem, že občané Ruska byli již na třetím místě a naopak občané Slovenska až na čtvrtém. Občané Indie byli na pátém místě mezi vystěhovanými třetím rokem v řadě. Zbýlá čtyři zmíněná občanství se střídala hned v první trojici ve všech předcházejících letech 2015–2021 (tab. 6.5).

Počet vystěhovaných občanů Ukrajiny se v roce 2024 druhým rokem v řadě výrazně zvýšil. Zatímco v roce 2022 jich bylo 6,0 tisíce, o rok později již 30,8 tisíce a v roce 2024 dokonce 67,0 tisíce, tj. meziročně více jak dvojnásobek. V pozadí stojí ukončování pobytu těm osobám s dočasnou ochranou, které si nepožádaly o její prodloužení, resp. se do stanoveného termínu nedostavily k vyznačení vízového štítku. Podle údajů CIS v roce 2024 až 94 % vystěhovaných Ukrajinců patřilo k osobám s ukončenou dočasnou ochranou.

Tab. 6.6 Zahraniční migrace podle státního občanství¹⁾ migrantů v letech 2015 a 2019–2024

Proud a státní občanství		2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Přistěhovalí	celkem	34 922	65 571	55 661	69 201	349 548	141 263	121 823
z toho:	Ukrajina	5 454	22 812	21 071	32 146	311 020	105 952	84 056
	Slovensko	6 682	5 795	7 222	7 001	6 407	6 512	6 960
	Česko	3 333	2 231	1 866	1 931	1 822	1 330	1 637
	Filipíny	105	844	545	546	1 399	2 335	3 314
	Indie	550	1 519	862	1 245	2 000	1 900	1 832
	Vietnam	1 305	1 904	1 375	1 601	1 883	1 869	1 954
	Mongolsko	558	1 332	724	731	1 141	1 142	1 740
	Rusko	2 852	4 265	3 439	3 731	3 274	822	525
Vystěhovalí	celkem	18 945	21 301	28 734	19 232	18 794	46 591	84 978
z toho:	Ukrajina	3 208	4 571	5 112	3 780	6 037	30 799	67 021
	Slovensko	1 480	1 193	4 213	5 092	845	928	2 308
	Česko	3 921	3 825	1 968	1 012	2 886	2 865	2 691
	Filipíny	47	110	133	130	173	277	344
	Indie	241	446	494	416	584	804	803
	Vietnam	1 534	881	618	358	499	492	584
	Mongolsko	135	427	468	269	426	605	636
	Rusko	2 061	1 538	1 268	1 010	1 384	1 324	1 103
Saldo stěhování	celkem	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845
z toho:	Ukrajina	2 246	18 241	15 959	28 366	304 983	75 153	17 035
	Slovensko	5 202	4 602	3 009	1 909	5 562	5 584	4 652
	Česko	-588	-1 594	-102	919	-1 064	-1 535	-1 054
	Filipíny	58	734	412	416	1 226	2 058	2 970
	Indie	309	1 073	368	829	1 416	1 096	1 029
	Vietnam	-229	1 023	757	1 243	1 384	1 377	1 370
	Mongolsko	423	905	256	462	715	537	1 104
	Rusko	791	2 727	2 171	2 721	1 890	-502	-578

¹⁾ Vybraná občanství zahrnují pětici nejččetnějších skupin u přistěhovalých, vystěhovalých či v saldu migrace v roce 2024.

Seřazena jsou podle velikosti objemu zahraniční migrace v roce 2024.

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší počty v daném roce.

Od roku 2017 tvoří občané Ukrajiny nejpočetnější skupinu také v saldu zahraniční migrace, přitom výše jejich bilance postupně (s výjimkou roku 2020) narůstala. Zatímco v letech 2015–2016 končilo stěhování Ukrajinců ziskem 2,2 resp. 3,3 tisíce osob, mezi lety 2017 a 2021 jejich saldo stoupl ze 7,7 tisíce na 28,4 tisíce. Výrazně vyšší přírůstky z let 2022 (305,0 tisíce) a 2023 (75,2 tisíce) pak odrážely příchod uprchlíků po vypuknutí/během války na Ukrajině do Česka. V roce 2024 dosáhlo saldo zahraniční migrace občanů Ukrajiny 17,0 tisíce, když meziročně pokleslo o 58,1 tisíce (tj. o více než tři čtvrtiny) a bylo nižší i ve

srovnání s lety 2019 a 2021. V pozadí stojí zejména rekordní počet vystěhovalých. Dominance Ukrajinců v saldu zahraniční migrace nicméně porušena nebyla – představovali 46 % celkového přírůstku stěhováním, zatímco saldo občanů Slovenska na druhém místě 13 %.

Bilance zahraničního stěhování občanů Slovenska se téměř po celé poslední desetiletí pohybovala v rozmezí 4,4–5,6 tisíce osob, pouze v letech 2020 a 2021 byla nižší⁵² (3,0 resp. 1,9 tisíce). V roce 2024 počet přistěhovalých Slováků převyšoval počet vystěhovalých o 4,7 tisíce (meziročně o 0,9 tisíce méně). Druhé nejvyšší bylo saldo zahraničního stěhování Slováků také v letech 2017–2020 a 2022–2023, v roce 2021 bylo třetí a naopak v letech 2015–2016 hned první nejvyšší.

Třetí nejvyšší saldo zahraničního stěhování připadlo druhým rokem v řadě na občany Filipín. V roce 2024 dosahovalo bezmála 3,0 tisíce osob, když meziročně vzrostlo o 0,9 tisíce. Obdobný (resp. jen mírně menší 0,8tisícový) byl nárůst jejich salda stěhování i v předcházejících dvou letech. Oproti tomu, do roku 2021, se jejich saldo pohybovalo pouze v rozmezí jednoho až sedmi set osob. Na čtvrtém místě v žebříčku zemí podle salda migrace se v roce 2024 umístil Vietnam (1,4 tisíce), který byl s výjimkou roku 2015 v první desítkce zemí s nejvyšším saldem každoročně. Páté místo tentokrát připadlo Mongolsku (1,1 tisíce), které obvykle bývá až na přelomu první a druhé desítky. Saldo zahraničního stěhování občanů Mongolska meziročně vzrostlo na dvojnásobek, v důsledku nárůstu počtu přistěhovalých.

Saldo zahraniční migrace občanů Ruska, které bylo v posledním desetiletí jednou druhé a třikrát třetí nejvyšší, nabývalo v posledních dvou letech záporné hodnoty. V roce 2024 počet vystěhovalých občanů Ruska převyšoval počet přistěhovalých o 0,6 tisíce (o rok dříve byla bilance –0,5 tisíce), a to v důsledku nízkého počtu přistěhovalých. V období let 2015–2022 přitom ročně přibývalo zahraničním stěhováním 0,8–2,7 tisíce občanů Ruska. Záporná byla v roce 2024 také bilance zahraničního stěhování občanů Česka (–1,1 tisíce), která však není neobvyklá – kladné hodnoty dosáhla během posledního desetiletí pouze v roce 2021.

Vnitřní (meziobecní) migrace

Statistika vnitřní migrace sleduje registrované změny obce bydliště v rámci České republiky. Celkový objem takto definovaného stěhování se v roce 2024 meziročně zvýšil o necelé dva tisíce na 290 601 osob. Bylo to nejvíce od vzniku samostatné České republiky, rok 2023 s 288,6 tisíci změnami obce bydliště zůstal na druhém místě. V předcházejících letech 2015–2022 byl objem vnitřní migrace výrazně nižší, pohybující se v rozmezí od 232,0 tisíce (rok 2020, kdy v části roku platila protiepidemická opatření omezující pohyb obyvatel) po 250,7 tisíce (rok 2016) ročně.

Ve vnitřním stěhování, na rozdíl od zahraničního, běžně mírně převažují ženy nad muži (tab. 6.7). Zastoupení žen na objemu vnitřního stěhování mělo mezi lety 2015 a 2022 klesající trend, když se snížilo z 53,8 % na 51,4 %. V letech 2023 a 2024 se drželo na úrovni 52 % s hodnotou 52,1 % v roce 2024. V absolutním vyjádření byla změna obce pobytu v rámci České republiky evidována u 151 419 žen a u 139 182 mužů. Zatímco u žen se objem vnitřního stěhování meziročně v podstatě nezměnil, u mužů se o 2,0 tisíce zvýšil.

Z hlediska věku je v posledních čtyřech letech, od roku 2021, v objemu vnitřní migrace každoročně nejpočetnější skupina osob ve věku 30–34 let, zatímco v předcházejících letech to byla věková skupina 25–29 let (tab. 6.7). V pozadí tohoto posunu stojí měnící se početnost daných věkových skupin, nikoli posun nejvyšší intenzity stěhování do vyššího věku (viz dále). V průběhu roku 2024 změnilo obec bydliště v rámci Česka 35,7 tisíce obyvatel ve věku 30–34 let a 31,1 tisíce ve věku 25–29 let. První trojici nejčetnějších skupin ve statistice vnitřní migrace doplňuje každoročně skupina dětí ve věku 0–4 roky; v roce 2024 zahrnovala 30,6 tisíce dětí měnících obec bydliště. Dohromady tyto tři věkové kategorie do roku 2022

⁵² Pravděpodobně v důsledku vyššího počtu evidovaných vystěhovalých jakožto následek implementace novely zákona o pobytu cizinců z roku 2019.

pravidelně zahrnovaly 38–40 %, tj. dvě pětiny stěhujících se mezi obcemi Česka, v posledních dvou letech to bylo mírně méně, kolem jedné třetiny událostí (33,5 % v roce 2024).

K meziročnímu zvýšení objemu vnitřní migrace v roce 2024 nedošlo ve všech pětiletých věkových skupinách. Hrubým mezníkem byl věk 35 let, když počet případů vnitřní migrace u mladších věkových skupin (s výjimkou skupiny 15–19 let) meziročně klesl, zatímco u starších věkových skupin (s výjimkou skupiny 40–44 let) se zvýšil. Nejvýrazněji se změnil objem vnitřního stěhování 15–19letých (+10 %)⁵³, 60–64letých (+9 %) a 50–54letých (+9 %).

Tab. 6.7 Vnitřní migrace podle pohlaví a věku v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	242 113	242 679	231 989	248 149	244 125	288 628	290 601
v tom: muži	111 930	114 264	111 158	119 946	118 765	137 201	139 182
ženy	130 183	128 415	120 831	128 203	125 360	151 427	151 419
v tom: 0–4 roky	30 140	31 670	29 725	31 696	32 055	31 921	30 587
5–9 let	17 183	17 249	16 073	16 299	16 373	19 550	19 067
10–14 let	11 090	11 735	11 278	11 442	11 060	14 217	13 483
15–19 let	10 805	9 782	9 217	9 252	9 172	15 702	17 260
20–24 let	20 229	17 380	15 814	16 227	15 785	21 716	21 570
25–29 let	31 638	33 065	31 200	31 997	30 656	32 549	31 145
30–34 let	29 165	31 094	30 745	33 074	32 359	35 842	35 682
35–39 let	23 878	22 443	21 768	23 505	23 583	28 479	29 021
40–44 let	17 069	18 719	18 040	18 998	18 025	22 776	22 732
45–49 let	11 698	13 062	13 409	15 179	15 180	19 660	20 520
50–54 let	9 354	9 367	9 093	10 202	10 297	14 060	15 276
55–59 let	7 268	6 880	6 852	7 776	7 653	9 258	9 867
60–64 let	6 924	5 914	5 447	6 131	6 037	6 949	7 606
65–69 let	5 235	4 521	4 326	5 109	4 972	5 084	5 343
70–79 let	5 456	5 537	5 443	6 569	6 551	6 494	6 758
80+ let	4 981	4 261	3 559	4 693	4 367	4 371	4 684
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	24,1	25,0	24,6	24,0	24,4	22,8	21,7
15–64	69,4	69,1	69,7	69,5	69,1	71,7	72,5
65+	6,5	5,9	5,7	6,6	6,5	5,5	5,8
Průměrný věk migrantů ¹⁾	31,0	30,6	30,7	31,5	31,4	31,5	32,1

¹⁾ výpočet z absolutních počtů podle jednotek věku

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší počty v daném roce.

Z pohledu základních věkových skupin (0–14, 15–64 a 65+) bylo složení vnitřní migrace v posledním desetiletí poměrně stabilní. Děti do 15 let věku se v letech 2015–2022 podílely na objemu z 24–25 %, v posledních dvou letech pak jejich váha mírně klesla na 22 % v roce 2024. Osoby produktivního věku tvořily dlouhodobě 69–70 % objemu vnitřní migrace, v letech 2023 a 2024 pak 72 %. Na seniory ve věku 65 a více let připadlo zbylých 6–7 %.

Věkový profil intenzity stěhování (která je založena na relativních číslech poměřujících počet stěhování k počtu obyvatel daného věku, a neodráží tak změny věkové struktury obyvatelstva) je poměrně stabilní (obr. 6.7). Nejvyšší bývá míra stěhování mezi obcemi Česka hned u nejmladších dětí ve věku 0–2 roky; průměrně se jich v roce 2024 v každém z těchto věků stěhovalo 68 z tisíce a podobně tomu tak bylo i v předchozích letech. Poté intenzita migrace klesá až do věku okolo 16–17 let (v roce 2024 měnili nejméně obec pobytu, 20 osob z 1 000, obyvatelé ve věku 16 let) a následně opět roste směrem k druhému vrcholu mezi 25. a 30. rokem věku. V roce 2024 byla nejvyšší míra meziobecního stěhování u obyvatel ve věku

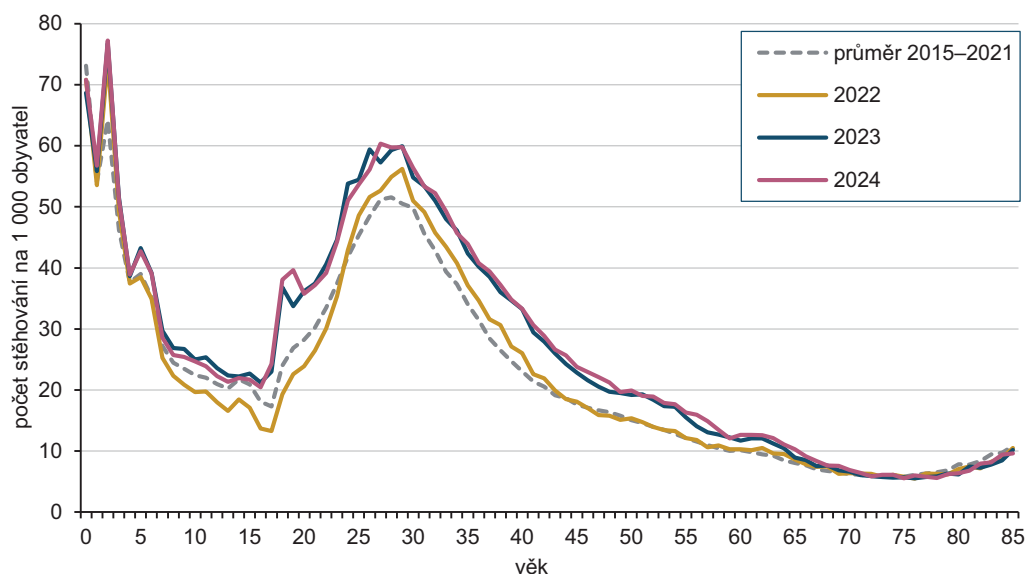
⁵³ O rok dříve, v roce 2023, přibýlo případů vnitřního stěhování 15–19letých osob meziročně dokonce o 71 % (při celkovém nárůstu objemu o 18 %). Za nárůstem stáli občané Ukrajiny.

27 let, kterých se přestěhovalo 60 z každého 1 000, a v podstatě shodnou míru měly i osoby 28 a 29leté. U třicátníků a starších má intenzita vnitřní migrace s věkem klesající trend, když nejnižší míru migračního pohybu vykazují osoby okolo věku 75 let (v roce 2024 pod 6 ‰ ve věcích 75–78 let). U starších seniorů naopak intenzita stěhování znovu mírně roste, což může souviset s přesunem do zařízení sociální péče, k rodině nebo do menšího obydlí.

Samotná hodnota měr vnitřní migrace se v roce 2024 meziročně většinou nijak zásadně nezměnila. V rámci pětiletých věkových skupin se nejvýrazněji (o 6–8 ‰) navýšila míra vnitřní migrace osob 55–59 až 65–69letých, z pohledu jednotek věku pak ve věku 19 let (o 18 ‰). Ve srovnání s rokem 2022 a předcházejícím obdobím však byly míry vnitřní migrace v letech 2023 a 2024 ve věkovém intervalu cca od 15 do 65 let znatelně vyšší. Navíc lze v datech pozorovat dvě lokální zvýšení míry vnitřního stěhování – nejprve mírnější ve věku 5 let a poté větší ve věku 18 let⁵⁴.

Obr. 6.7 Míra vnitřní migrace podle věku v letech 2015–2024

Vnitřní migrace podle státního občanství migrantů

V roce 2023 došlo k významné proměně skladby vnitřní migrace v rozdělení na migranty-občany ČR a migranty-cizince (tab. 6.8), když nezvykle vysoký meziroční nárůst objemu vnitřní migrace (o 44,5 tisíce) zajistili pouze cizinci, zatímco počet případů vnitřního stěhování občanů Česka se naopak téměř o desetinu snížil. Podíl cizinců na vnitřním stěhování tak mezi lety 2022 a 2023 prudce vzrostl z 12,1 % na 32,2 %. V roce 2024 zůstal podíl cizinců meziročně obdobný – 31,7%, a byl tak čtyřkrát vyšší než o deset let dříve. V letech 2015–2018 se pohyboval těsně pod hranicí 8 % a mezi lety 2018 a 2022 měl mírně rostoucí trend. Stejný vývoj měl i samotný objem vnitřního stěhování cizinců: v letech 2015–2018 kolísal kolem 19 tisíc, poté postupně rostl na 29,5 tisíce v roce 2022 a v roce 2023 se skokově zvýšil na 93,0 tisíce. V roce 2024 pak objem vnitřní migrace cizích státních občanů meziročně lehce poklesl o 0,8 tisíce na 92,1 tisíce a naopak objem vnitřní migrace občanů ČR se oproti předcházejícímu roku zvýšil o 2,8 tisíce na 198,5 tisíce. V rámci posledního desetiletí však šlo o druhou nejnižší hodnotu objemu vnitřní migrace českých občanů.

Hybnou silou rostoucího objemu vnitřního stěhování cizinců po roce 2018, včetně skokového navýšení v roce 2023, bylo stěhování občanů Ukrajiny. V roce 2024 měnilo obec pobytu 74,2 tisíce Ukrajinců, meziročně o 1,4 tisíce méně, ale téměř šestkrát více než v roce 2022 a patnáctkrát více než v roce 2015. Jejich podíl na objemu vnitřního stěhování cizích státních příslušníků se během let 2018–2022 zvýšil z 25 na 44 % a poté na 81 % v letech 2023 a 2024 – tj. čtyři z pěti cizinců, kteří měnili svou obec pobytu v Česku, byli občané Ukrajiny.

⁵⁴ Mezi lety 2022 a 2023 vzrostla míra vnitřního stěhování 18letých z 19 až na 37 ‰.

Tab. 6.8 Vnitřní migrace podle státního občanství¹⁾ migrantů v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	242 113	242 679	231 989	248 149	244 125	288 628	290 601
ČR	222 860	220 981	208 600	220 632	214 643	195 669	198 466
Cizí	19 253	21 698	23 389	27 517	29 482	92 959	92 135
z toho: Ukrajina	4 930	6 316	8 127	10 242	13 072	75 589	74 213
Vietnam	4 557	4 120	3 124	3 240	3 544	3 682	3 399
Slovensko	3 247	3 174	2 966	3 477	2 983	3 027	3 156
Rusko	1 424	1 261	1 566	1 672	1 562	1 400	1 210
Mongolsko	574	871	828	968	1 039	1 174	1 159
Podíl cizinců (%)	8,0	8,9	10,1	11,1	12,1	32,2	31,7

¹⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2024

Další dvě silné skupiny cizinců ve vnitřní migraci vytváří občané Vietnamu a Slovenska, kteří jsou po Ukrajincích také celkově nejpočetnější mezi cizinci žijícími na území Česka. Druhé nejčastější (v rámci cizinců) bylo s výjimkou roku 2021 vždy vnitřní stěhování občanů Vietnamu a na třetím místě vnitřní stěhování občanů Slovenska (roku 2021 bylo pořadí obrácené). V roce 2024 bylo zaznamenáno 3,4 tisíce případů vnitřního stěhování Vietnamců a 3,2 tisíce u Slováků, pro srovnání v roce 2015 to bylo 4,6 tisíce u Vietnamců a 3,2 tisíce u Slováků. Čtvrtou nejsilnější skupinu migrujících cizinců v letech 2015–2024 každoročně představovali občané Ruska (1,2 tisíce v roce 2024) a pátou (s výjimkou roku 2015) občané Mongolska (1,2 tisíce v roce 2024).

Proudy vnitřní migrace

Při změně obce bydliště v rámci České republiky šlo v průběhu let 2015–2024 jednoznačně nejčastěji o přesídlení z Brna do Prahy (10,3 tisíce za deset let). Objem tohoto majoritního proudu byl více jak dvojnásobný oproti proudům na dalších místech (tab. 6.9). Druhý nejsilnější směřoval z Prahy do Kladna a třetí z Ostravy do Prahy (každý zahrnoval 4,8 tisíce stěhování za deset let). Na čtvrtém místě se jednalo o tok Plzeň–Praha (4,2 tisíce). Proudy na pátém až jedenáctém místě představovaly vždy tři až čtyři tisíce stěhujících se osob během let 2015–2024 a jednalo se o tyto směry: z Prahy do Brna, z Jirkova do Chomutova, z Kladna do Prahy, z Chomutova do Jirkova, z Liberce do Prahy, z Prahy do Jesenice a z Havířova do Ostravy. 12. až 15. nejsilnější (s úhrnem 2,9 až 2,6 tisíce stěhování) byl proud z Prahy do Říčan, z Prahy do Plzně, z Ostravy do Havířova a z Hradce Králové do Prahy. Z valné části tak šlo o proudy spojující dvě velká města zhruba od 45 tisíc obyvatel výše. Populačně menší byla pouze Jesenice, aktuálně 10tisícová, dále 17tisícové Říčany a 19tisícový Jirkov.

Většina těchto proudů patřila mezi top15 i v roce 2024 (tab. 6.9), i když pořadí se mírně lišilo hned v první pětici. Po prvním nejsilnějším proudu Brno–Praha (1 336 osob) byl druhý nejčastější směr Plzeň–Praha (719 osob) a třetí Praha–Kladno (707), dále pak Ostrava–Praha (611) a Praha–Brno (554). Na rozdíl od souhrnné statistiky za desetileté období v samotném roce 2024 z top15 vypadly čtyři proudy (vzájemné stěhování mezi Jirkovem a Chomutovem, proud Praha–Jesenice a Ostrava–Havířov, které se přesunuly do druhé až třetí desítky) a místo nic se v top15 umístilo na 9. místě stěhování Pardubice–Praha, na 10. místě Praha–Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, na 12. místě Přerov–Olomouc a na 14. místě České Budějovice–Praha.

Časová řada ročních úhrnů dokládá, že statistika migrace umí meziročně i silně kolísat, a zároveň je nutné mít na paměti, že její vývoj může odrážet změnu vnějších faktorů podmiňujících migraci (zvláště ve vazbě na obvykle nadprůměrné zastoupení osob s cizím státním občanstvím v nejsilnějších proudech), případně může být vychýlena administrativní úkony při správě informačního systému evidence osob (viz poznámka pod tab. 6.9).

Tab. 6.9 Nejsilnější proudy vnitřního stěhování mezi obcemi v letech 2015–2024

Pořadí 2015–2024	Z obce – do obce	Úhrn 2015–2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Pořadí 2024
1.	Brno – Praha	10 250	874	976	915	1 072	978	1 343	1 336	1.
2.	Praha – Kladno	4 838	435	454	413	438	394	531	707	3.
3.	Ostrava – Praha	4 804	470	466	443	464	400	508	611	4.
4.	Plzeň – Praha	4 246	337	357	379	390	386	647	719	2.
5.	Praha – Brno	3 572	245	260	297	408	343	637	554	5.
6.	Jirkov – Chomutov	3 470	483	326	285	305	222	231	282	(17.)
7.	Kladno – Praha	3 460	319	295	312	405	311	354	439	6.
8.	Chomutov – Jirkov	3 353	444	394	313	310	291	295	267	(26.)
9.	Liberec – Praha	3 204	297	282	304	321	271	428	366	8.
10.	Praha – Jesenice	3 042	354	263	364	312	262	314	276	(20.)
11.	Haviřov – Ostrava	3 012	333	312	243	286	255	352	318	11.
12.	Praha – Říčany	2 899	269	279	269	305	297	351	285	15.
13.	Praha – Plzeň	2 813	246	258	260	266	248	459	416	7.
14.	Ostrava – Haviřov	2 714	238	282	303	292	311	287	259	(29.)
15.	Hradec Králové – Praha	2 633	241	220	281	294	228	343	301	13.
(17.)	Praha – Brandýs n.L.- Stará Boleslav	2 467	233	185	215	241	213	314	325	10.
(18.)	České Budějovice – Praha	2 406	210	258	243	253	229	317	289	15.
(19.)	Pardubice – Praha	2 388	186	187	247	247	249	339	334	9.
(150.)	Přerov – Olomouc	845	49	80	49	59	53	68	¹⁾ 309	12.

¹⁾ nárůst odrazem změny adresy pracoviště Ministerstva vnitra, resp. administrativní změny obce pobytu osob na úřední adrese

Měřeno saldem vnitřního stěhování na úrovni jednotlivých obcí (tab. 6.10) vykazala v součtu let 2015–2024 nejvyšší přírůstek obyvatel z jiných částí republiky Chýně (1,8 tisíce) v okrese Praha-západ a Králův Dvůr (1,7 tisíce) v okrese Beroun. Na dalších místech byly s odstupem (každá se saldem 1,2 tisíce) Horoměřice v okrese Praha-západ, Říčany v okrese Praha-východ, Milovice v okrese Nymburk a Jesenice v okrese Praha-západ. Zbýlá místa v první desítce obcí s nejvyšším saldem vnitřního stěhování (1,1 tisíce až 0,9 tisíce) obsadily Brandýs nad Labem-Stará Boleslav (okres Praha-východ), Vysoký Újezd (okres Beroun), Nehvizdy (okres Praha-východ) a okresní město Beroun. Ve všech případech šlo o obce geograficky blízké Praze. Vyjádříme-li přírůstek obyvatel meziobecním stěhováním v přepočtu na tisíc obyvatel dané obce, z uvedených deseti obcí bylo saldo vnitřního stěhování nejvyšší ve Vysokém Újezdu (91 ‰) a v Chýni (49 ‰)⁵⁵.

V průběhu samotného roku 2024 byly nejvyšší absolutní přírůstky obyvatel vnitřním stěhováním (tab. 6.10) zaznamenány ve větších sídlech, konkrétně v krajských městech Zlín (365 osob) a Olomouc (346 osob), dále v okresním městě Kladno, v krajském městě Plzeň a v okresním městě Mladá Boleslav. V kontextu posledního desetiletí byly však takové přírůstky v těchto městech výjimečné (ve většině předešlých let nabývalo jejich saldo vnitřního stěhování záporné hodnoty) a v relaci k celkovému počtu obyvatel nebyly nikterak vysoké (do 5 ‰).

Zhruba třetina obcí během posledního desetiletí 2015–2024 obyvatele vnitřním stěhováním v úhrnu ztratila. Největší absolutní úbytek vnitřním stěhováním (tab. 6.11) zaznamenala (nej)větší města, konkrétně Brno (–15,6 tisíce), Ostrava (–13,4 tisíce) a Praha (–10,2 tisíce). S odstupem pak čtvrtý nejhlubší byl úbytek obyvatel vnitřním stěhováním v Haviřově (–4,9 tisíce) a pátý v Karviné (–4,1 tisíce). Další pětice obcí s absolutně největším úbytkem (se saldem –3,9 až –2,9 tisíce v každé) pak zahrnovala města Ústí nad Labem, Frýdek-Místek, Pardubice, Liberec a Mladá Boleslav. V rámci uvedené desítky byl úbytek obyvatel

⁵⁵ V rámci všech obcí byla hrubá míra salda vnitřního stěhování za období let 2015–2024 nejvyšší pro Radkovu Lhotu (128 ‰) v okrese Přerov (sídlo domova pro seniory) a obec Polerady (105 ‰) v okrese Praha-východ (zázemí Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi). V absolutním počtu šlo o salda čítající 264 resp. 439 osob za daných deset let.

vnitřní migrací v přepočtu na tisíc obyvatel největší v Karvině (−8 ‰ za desetileté období)⁵⁶, dále v Havířově a v Mladé Boleslavi (−7 ‰) a ve Frýdku-Místku (−6 ‰), naopak nejméně výrazný v Praze (−1 ‰).

Tab. 6.10 Obce s nejvyšším saldem vnitřního stěhování v letech 2015–2024

Pořadí a obec (okres)	Úhrn 2015–2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podle úhrnu z let 2015–2024								
1. Chýně (okr. Praha-západ)	1 798	67	256	293	194	165	64	72
2. Králův Dvůr (okr. Beroun)	1 707	260	172	161	156	124	88	−47
3. Horoměřice (okr. Praha-západ)	1 232	85	117	148	80	338	189	55
4. Říčany (okr. Praha-východ)	1 230	193	167	153	116	113	68	88
5. Milovice (okr. Nymburk)	1 204	34	60	37	222	168	83	147
6. Jesenice (okr. Praha-západ)	1 191	322	136	216	58	−12	182	−69
7. Brandýs nad Labem- Stará Boleslav (okr. Praha-východ)	1 086	135	−16	99	44	126	136	149
8. Vysoký Újezd (okr. Beroun)	1 069	19	115	184	231	138	85	185
9. Nehvizdy (okr. Praha-východ)	1 026	152	108	49	42	109	−34	−14
10. Beroun	909	−21	60	222	174	49	316	124
Podle salda z roku 2024								
1. Zlín	−1 068	−4	−107	−192	−431	−186	−110	365
2. Olomouc	−1 079	5	−191	−206	−444	−127	38	346
3. Kladno	−986	−144	−185	−444	−499	−198	316	292
4. Plzeň	−2 057	221	−79	−454	−755	−645	189	227
5. Mladá Boleslav	−2 916	−394	−526	−554	−347	−296	288	226

V posledním sledovaném roce 2024 byl úbytek obyvatel vnitřní migrací jednoznačně největší v Brně (−1 340) a v Ostravě (−1 230) a pak v Praze (−949), první trojice tak byla ve shodě s úhrnem celého desetiletí. Čtvrtý nejhlubší byl v roce 2024 úbytek obyvatel vnitřním stěhováním v České Lípě (−567) a pátý v Přerově (−481; viz poznámka pod tab. 6.9).

Tab. 6.11 Obce s nejnižším saldem vnitřního stěhování v letech 2015–2024

Pořadí a obec	Úhrn 2015–2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podle úhrnu z let 2015–2024								
1. Brno	−15 644	−1 748	−1 878	−1 679	−2 301	−1 568	−1 336	−1 340
2. Ostrava	−13 377	−1 313	−1 202	−1 842	−2 019	−1 516	−453	−1 230
3. Praha	−10 217	−73	−1 937	−1 757	−2 642	−4 139	247	−949
4. Havířov	−4 928	−781	−450	−425	−564	−367	−288	−452
5. Karviná	−4 143	−580	−515	−291	−383	−153	−232	−347
6. Ústí nad Labem	−3 971	−307	−328	−400	−558	−499	−682	−308
7. Frýdek-Místek	−3 142	−115	−411	−240	−453	−448	−271	−102
8. Pardubice	−3 077	−302	−8	−440	−530	−516	−395	35
9. Liberec	−2 930	222	−359	−500	−505	−458	−496	−66
10. Mladá Boleslav	−2 916	−394	−526	−554	−347	−296	288	226
Podle salda z roku 2024								
1. Brno	−15 644	−1 748	−1 878	−1 679	−2 301	−1 568	−1 336	−1 340
2. Ostrava	−13 377	−1 313	−1 202	−1 842	−2 019	−1 516	−453	−1 230
3. Praha	−10 217	−73	−1 937	−1 757	−2 642	−4 139	247	−949
4. Česká Lípa	−2 811	−90	−292	−281	−408	−312	−110	−567
5. Přerov	−2 531	−202	−208	−251	−233	−279	−102	−481

⁵⁶ Podobný nebo ještě hlubší relativní úbytek obyvatel (hrubá míra vnitřního stěhování ≤ -8 ‰) zaznamenaly z měst nad 10 tisíc obyvatel také Mariánské Lázně (−9,3 ‰ za období 2015–2024), Bruntál (−9,0 ‰) a Třebíč (−8,0 ‰).

Vývoj obyvatelstva v krajích v roce 2024

Nejlidnatějším krajem Česka je nepřetržitě od roku 2010 Středočeský kraj. Na konci roku 2024 v něm mělo bydliště 1,466 milionu osob. Na druhém místě šlo o hlavní město Prahu s 1,398 milionu obyvatel. Více než milion obyvatel měly také kraje Jihomoravský (1,229 milionu) a Moravskoslezský (1,183 milionu). Na druhém konci žebříčku se tradičně nachází Karlovarský kraj, kde na konci roku 2024 počet obyvatel dosahoval 293 tisíc. Ve všech krajích během roku 2024 vzrostl průměrný věk obyvatel. Z pohledu tohoto ukazatele zůstal nejmladším krajem Česka kraj Středočeský (41,8 let), v závěsu za ním pak hlavní město Praha (41,9 let). Průměrný věk obyvatel jiných krajů byl minimálně o rok vyšší. Krajem s nejvyšším průměrným věkem obyvatel (44,2 let) byl kraj Zlínský.

Během roku 2024 zaznamenaly růst počtu obyvatel pouze čtyři ze čtrnácti krajů České republiky.

Největší přírůstky obyvatel (v absolutním vyjádření i v relaci k počtu obyvatel) vykázaly dva nejlidnatější kraje – hlavní město Praha (o 13,1 tisíce; 9,5 na tisíc obyvatel) a Středočeský kraj (o 10,3 tisíce; 7,0 ‰). Krom toho byl nárůst počtu obyvatel zaznamenán v Jihomoravském kraji (2,6 tisíce; 2,1 ‰) a v kraji Plzeňském (1,3 tisíce; 2,1 ‰). Zbylých deset krajů v roce 2024 populačně ztrácelo. Absolutně největší byl úbytek v populaci Moravskoslezského kraje (–6,6 tisíce; –5,6 ‰), v relativním vyjádření na tisíc obyvatel však v kraji Karlovarském (–6,4 ‰; absolutně –1,9 tisíce).

Pouze v Praze se na populačním růstu podílela i tzv. přirozená měna, když zde jako v jediném kraji byl počet živě narozených dětí vyšší než počet zemřelých obyvatel (o 293). Ostatní kraje s populačním přírůstkem získaly nové obyvatele výhradně zásluhou stěhování – Středočeský kraj jak mezikrajskou, tak zahraniční migrací, Jihomoravský a Plzeňský kraj pouze zahraničním stěhováním. Největší byl přirozený úbytek populace (převaha zemřelých nad živě narozenými dětmi) v Moravskoslezském kraji (o 5,0 tisíce), resp. v kraji Karlovarském (5,4 z tisíce obyvatel).

V meziročním srovnání se ve všech krajích narodilo méně dětí. Nejvýrazněji se snížil počet živě narozených (o 15 %) v Karlovarském kraji, relativně nejméně (o 3 %) v kraji Ústeckém, při republikovém poklesu o 8 %. Děti narozené mimo manželství měly, stejně jako v předešlých letech, nejnižší zastoupení v Praze (38,0 %), naopak výrazně nejvyšší v kraji Ústeckém (62,9 %) a Karlovarském (61,6 %). **Úbytek narozených byl ve všech krajích spjat s meziročním poklesem plodnosti,** na celorepublikové úrovni z 1,45 na 1,37 dítěte na jednu ženu. Nejvyšší byla v roce 2024 úroveň plodnosti v Kraji Vysočina (1,49 dítěte na jednu ženu); kraj vede tento žebříček nepřetržitě od roku 2020. Druhá nejvyšší (1,45) plodnost se ukázala v Olomouckém kraji a jen mírně nižší (1,44) v krajích Pardubický, Zlínský a Jihočeský. Na druhém konci žebříčku s jednoznačně nejnižší plodností byl kraj Karlovarský (1,15 dítěte na jednu ženu) a s odstupem Praha (1,26). Ve všech ostatních krajích byla v roce 2024 plodnost v rozmezí 1,30 až 1,40 dítěte na jednu ženu. Průměrný věk žen při narození dítěte zůstal pouze ve dvou krajích pod hladinou 30 let věku. Jednalo se o Ústecký a Karlovarský kraj, kde by ženy při zachování měr plodnosti z roku 2024 měly dítě v průměru ve věku 29,2 let. Ve většině krajů tento ukazatel nabýval hodnoty mezi 30,0 a 30,9 roku věku. Mimo daný interval se nacházela také nejvyšší hodnota patřící Praze. Mateřství zde ženy zažívají v průměru ve věku 31,9 let (při republikovém průměru 30,5 let).

Ve všech krajích se dále zvýšila naděje dožití při narození a střední délka života pro období let 2023–2024 byla dosud nejvyšší zaznamenaná. Celkově nejhorší úmrtnostní poměry byly (opět) v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji (u mužů v pořadí od nejhoršího ULK, MSK, KVK a u žen v pořadí ULK, KVK, MSK), kde naděje dožití mužů ještě nepřekročila 76 let věku a naděje dožití žen 82 let věku. Nejpriznivější úmrtnostní poměry panovaly v Praze, kde naděje dožití mužů dosáhla 78,8 let a žen 84,4 let. Na dalším místě se umístily v případě mužů kraje Královéhradecký a Vysočina, v případě žen Jihomoravský a Pardubický. Rozdíl mezi krajem s nejdelší a nejkratší střední délkou života představoval 3,8 roku u mužů a 3,5 roku u žen. Pořadí tří nejčastějších skupin příčin smrti v krajích v roce 2024, měřené standardizovanými měrami, odpovídalo rozložení na celostátní úrovni (1. nemoci oběhové soustavy, 2. novotvary, 3. nemoci dýchací soustavy). Výjimkou byl Zlínský kraj, kde se na třetím místě umístily nemoci endokrinní soustavy,

zatímco úmrtnost na nemoci dýchací soustavy se řadila až na čtvrté místo. Pořadí dalších skupin příčin smrti bylo na úrovni krajů různorodější.

Ve všech krajích bylo v roce 2024 zaznamenáno méně sňatků, než tomu bylo o rok dříve. Nejvýrazněji, o 13 %, jejich počet poklesl v Olomouckém kraji, naopak relativně nejméně, o 3 %, v Plzeňském kraji a v Praze. Intenzitu sňatečnosti nelze na úrovni krajů hodnotit pomocí tabulek sňatečnosti, neboť bilance obyvatel podle rodinného stavu se zpracovává pouze v úhrnu za republiku (na krajské úrovni tedy nejsou dostupná data o počtech osob mimo manželství, které mohou do sňatku vstupovat). Redukované ukazatele vyjadřující počet sňatků k celkovému počtu obyvatel (úhrn těchto měr pro věky 16–49 let) vypovídají, že v roce 2024 byla nejvyšší sňatečnost žen v kraji Zlínském a Vysočina (0,67 sňatků na tisíc obyvatel ve věku 16–49 let) a nejvyšší sňatečnost mužů v kraji Jihočeském a Královéhradeckém (0,56 sňatků na tisíc obyvatel ve věku 16–49 let). Nejnižší sňatečnost připadla na ženy z Prahy (0,57) a na muže v Karlovarském kraji (0,50). **Sňatky obyvatel Prahy charakterizoval výrazně nadprůměrný podíl cizinců mezi snoubenci.** Zatímco v České republice bylo sňatků, kdy alespoň jeden ze snoubenců měl cizí státní občanství, 15 % z celku, v Praze to bylo 30 %. Naopak nejnižší, 9%, byl jejich podíl v Olomouckém kraji.

Úroveň rozvodovosti se na úrovni krajů v roce 2024 pohybovala v rozmezí od 35,9 % pro Kraj Vysočina po 48,0 % pro Středočeský kraj. **V průměru nejdéle trvala rozvedená manželství ve Zlínském kraji**, a to 14,7 roku, zatímco nejkratší dobu, 11,8 let, v Karlovarském kraji.

Pouze ve dvou krajích – v Karlovarském a Moravskoslezském – se v roce 2024 v důsledku stěhování počet obyvatel snížil, když vystěhovalých z kraje bylo více než těch, které se do kraje přistěhovaly.

Nejhorší byla bilance stěhování v kraji Moravskoslezském (absolutně –1,6 tisíce, v přepočtu na tisíc obyvatel –1,3 ‰). V ostatních krajích byla bilance stěhování kladná. Celkové saldo migrace na úrovni krajů zahrnuje jak saldo zahraniční, tak mezikrajské migrace. Zahraničním stěhováním ve všech krajích počet obyvatel v průběhu roku 2024 vzrostl, zatímco bilance mezikrajského stěhování byla kladná pouze ve Středočeském kraji, a to výrazně, a pak mírně v kraji Jihočeském.

Tabulková příloha - krajské srovnání

- [Tab. 1.1 Počet a přírůstek obyvatel v letech 2015 \(k 1. 1.\) a 2019–2024 \(k 31. 12.\)](#)
- [Tab. 1.2 Obyvatelstvo v hlavních věkových skupinách v letech 2015 \(k 1. 1.\), 2019 a 2024 \(k 31. 12.\)](#)
- [Tab. 1.3 Ukazatele věkového složení obyvatel v letech 2015 \(k 1. 1.\) a 2019–2024 \(k 31. 12.\)](#)
- [Tab. 2.1 Sňatky podle kraje bydliště ženicha v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 2.2 Sňatky podle měsíce konání v roce 2024](#)
- [Tab. 2.3 Sezónnost sňatečnosti v roce 2024](#)
- [Tab. 2.4 Úhrnná redukovaná sňatečnost ve věku 16–49 let podle pohlaví v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 2.5 Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných ve věku 16–49 let a průměrný věk při 1. sňatku podle pohlaví v letech 2015, 2019 a 2024](#)
- [Tab. 2.6 Sňatky s alespoň jedním cizincem mezi snoubenci v letech 2015, 2019 a 2024 a jejich struktura podle občanství v roce 2024](#)
- [Tab. 3.1 Rozvody v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 3.2 Rozvody podle počtu nezletilých dětí žijících v manželství v letech 2015–2024 \(výběr let\)](#)
- [Tab. 3.3 Rozvodovost a délka trvání manželství při rozvodu v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 4.1 Živě narození v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 4.2 Živě narození podle pořadí a rodinného stavu matky v roce 2024](#)
- [Tab. 4.3 Podíl živě narozených mimo manželství v letech 2015 a 2019–2024 \(%\)](#)
- [Tab. 4.4 Úhrnná plodnost podle pořadí v letech 2015–2024 \(výběr let\)](#)
- [Tab. 4.5 Míry plodnosti ve věkových skupinách v letech 2015 a 2024](#)
- [Tab. 4.6 Průměrný věk žen při narození dítěte v letech 2015–2024 \(výběr let\)](#)
- [Tab. 4.7 Živě narození s cizím státním občanstvím v letech 2015, 2019 a 2024](#)
- [Tab. 5.1 Zemřelí v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 5.2 Zemřelí podle měsíce úmrtí v roce 2024](#)
- [Tab. 5.3 Sezónnost úmrtnosti v roce 2024](#)
- [Tab. 5.4 Naděje dožití při narození podle pohlaví v letech 2015–2024 \(dvouletá období\)](#)
- [Tab. 5.5 Zemřelí podle vybraných skupin příčin smrti v roce 2024](#)
- [Tab. 5.6 Standardizované míry úmrtnosti na nejčastější skupiny příčin smrti \(na 100 000 obyv.\) v roce 2024](#)
- [Tab. 6.1 Saldo migrace v krajích v letech 2015 a 2019–2024](#)
- [Tab. 6.2 Saldo migrace podle pohlaví a podle věku v krajích v roce 2024](#)
- [Tab. 6.3 Zahraniční migrace podle státního občanství migrantů v krajích v roce 2024](#)
- [Tab. 6.4 Stěhování mezi kraji podle kraje vystěhování a přistěhování v roce 2024](#)

Tab. 1.1 Počet a přírůstek obyvatel¹⁾ v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)

Kraj	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvatel							
Hl. město Praha	1 259 079	1 324 277	1 335 084	1 275 406	1 357 326	1 384 732	1 397 880
Středočeský	1 315 299	1 385 141	1 397 997	1 386 824	1 439 391	1 455 940	1 466 215
Jihočeský	637 300	644 083	643 551	637 047	652 303	654 505	653 227
Plzeňský	575 123	589 899	591 041	578 707	605 388	613 374	614 640
Karlovarský	299 293	294 664	293 311	283 210	293 595	295 077	293 195
Ústecký	823 972	820 965	817 004	798 898	812 337	811 169	808 356
Liberecký	438 851	443 690	442 476	437 570	449 177	450 728	449 494
Královéhradecký	551 590	551 647	550 803	542 583	555 267	556 949	555 923
Pardubický	516 372	522 662	522 856	514 518	528 761	530 560	530 469
Vysočina	509 895	509 813	508 852	504 025	514 777	517 960	517 647
Jihomoravský	1 172 853	1 191 989	1 195 327	1 184 568	1 217 200	1 226 749	1 229 343
Olomoucký	635 711	632 015	630 522	622 930	631 802	632 864	631 500
Zlínský	585 261	582 555	580 119	572 432	580 531	580 744	578 998
Moravskoslezský	1 217 676	1 200 539	1 192 834	1 177 989	1 189 674	1 189 204	1 182 613
ČR	10 538 275	10 693 939	10 701 777	10 516 707	10 827 529	10 900 555	10 909 500
Přírůstek obyvatel ²⁾							
Hl. město Praha	8 370	15 645	10 807	15 993	81 920	27 406	13 148
Středočeský	11 577	15 809	12 856	14 236	52 567	16 549	10 275
Jihočeský	534	1 950	-532	625	15 256	2 202	-1 278
Plzeňský	1 493	5 227	1 142	2 349	26 681	7 986	1 266
Karlovarský	-1 465	-232	-1 353	-1 810	10 385	1 482	-1 882
Ústecký	-1 146	176	-3 961	-2 688	13 439	-1 168	-2 813
Liberecký	788	1 334	-1 214	48	11 607	1 551	-1 234
Královéhradecký	-169	626	-844	-1 622	12 684	1 682	-1 026
Pardubický	-223	2 346	194	105	14 243	1 799	-91
Vysočina	-420	539	-961	21	10 752	3 183	-313
Jihomoravský	2 172	4 322	3 338	3 352	32 632	9 549	2 594
Olomoucký	-993	-477	-1 493	-2 001	8 872	1 062	-1 364
Zlínský	-585	-366	-2 436	-1 286	8 099	213	-1 746
Moravskoslezský	-4 365	-2 760	-7 705	-5 451	11 685	-470	-6 591
ČR	15 568	44 139	7 838	21 871	310 822	73 026	8 945
Přírůstek obyvatel na 1 000 obyvatel ²⁾							
Hl. město Praha	6,6	11,9	8,1	12,6	60,4	19,9	9,5
Středočeský	8,8	11,5	9,2	10,3	36,5	11,4	7,0
Jihočeský	0,8	3,0	-0,8	1,0	23,4	3,4	-2,0
Plzeňský	2,6	8,9	1,9	4,1	44,1	13,1	2,1
Karlovarský	-4,9	-0,8	-4,6	-6,4	35,4	5,0	-6,4
Ústecký	-1,4	0,2	-4,8	-3,4	16,5	-1,4	-3,5
Liberecký	1,8	3,0	-2,7	0,1	25,8	3,4	-2,7
Královéhradecký	-0,3	1,1	-1,5	-3,0	22,8	3,0	-1,8
Pardubický	-0,4	4,5	0,4	0,2	26,9	3,4	-0,2
Vysočina	-0,8	1,1	-1,9	0,0	20,9	6,2	-0,6
Jihomoravský	1,9	3,6	2,8	2,8	26,8	7,8	2,1
Olomoucký	-1,6	-0,8	-2,4	-3,2	14,0	1,7	-2,2
Zlínský	-1,0	-0,6	-4,2	-2,2	14,0	0,4	-3,0
Moravskoslezský	-3,6	-2,3	-6,4	-4,6	9,8	-0,4	-5,6
ČR	1,5	4,1	0,7	2,1	28,7	6,7	0,8

¹⁾ Stavy obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

²⁾ Přírůstek obyvatel v roce 2021 vychází z rozdílu koncového a počátečního stavu roku 2021, přičemž oba stavy navazují na výsledky SLDB 2021. (Není proto shodný s rozdílem stavů k 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021.)

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 1.2 Obyvatelstvo¹⁾ v hlavních věkových skupinách v letech 2015 (k 1. 1.), 2019 a 2024 (k 31. 12.)

Kraj	0–14 let			15–64 let			65+ let		
	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Počet obyvatel ve věkové skupině									
Hl. město Praha	182 500	210 847	215 285	846 961	862 264	925 154	229 618	251 166	257 441
Středočeský	220 787	246 128	251 729	874 701	883 188	939 165	219 811	255 825	275 321
Jihočeský	96 875	101 919	100 376	425 694	410 332	410 412	114 731	131 832	142 439
Plzeňský	85 258	91 693	91 983	384 309	378 516	395 427	105 556	119 690	127 230
Karlovarský	44 487	44 750	41 623	202 521	189 736	188 324	52 285	60 178	63 248
Ústecký	129 480	131 591	122 271	553 949	527 847	518 221	140 543	161 527	167 864
Liberecký	68 701	72 336	69 377	292 832	281 448	285 665	77 318	89 906	94 452
Královéhradecký	82 902	86 013	83 689	363 915	346 227	346 214	104 773	119 407	126 020
Pardubický	78 671	83 010	83 033	344 618	333 567	335 020	93 083	106 085	112 416
Vysočina	76 104	79 274	79 965	340 867	326 248	325 396	92 924	104 291	112 286
Jihomoravský	175 874	191 600	195 085	783 751	761 769	780 610	213 228	238 620	253 648
Olomoucký	94 898	98 806	95 930	424 947	402 274	396 466	115 866	130 935	139 104
Zlínský	84 963	88 411	86 154	393 025	372 805	363 508	107 273	121 339	129 336
Moravskoslezský	179 545	183 824	174 283	824 734	775 886	753 248	213 397	240 829	255 082
ČR	1 601 045	1 710 202	1 690 783	7 056 824	6 852 107	6 962 830	1 880 406	2 131 630	2 255 887
Podíl obyvatel ve věkové skupině (%)									
Hl. město Praha	14,5	15,9	15,4	67,3	65,1	66,2	18,2	19,0	18,4
Středočeský	16,8	17,8	17,2	66,5	63,8	64,1	16,7	18,5	18,8
Jihočeský	15,2	15,8	15,4	66,8	63,7	62,8	18,0	20,5	21,8
Plzeňský	14,8	15,5	15,0	66,8	64,2	64,3	18,4	20,3	20,7
Karlovarský	14,9	15,2	14,2	67,7	64,4	64,2	17,5	20,4	21,6
Ústecký	15,7	16,0	15,1	67,2	64,3	64,1	17,1	19,7	20,8
Liberecký	15,7	16,3	15,4	66,7	63,4	63,6	17,6	20,3	21,0
Královéhradecký	15,0	15,6	15,1	66,0	62,8	62,3	19,0	21,6	22,7
Pardubický	15,2	15,9	15,7	66,7	63,8	63,2	18,0	20,3	21,2
Vysočina	14,9	15,5	15,4	66,9	64,0	62,9	18,2	20,5	21,7
Jihomoravský	15,0	16,1	15,9	66,8	63,9	63,5	18,2	20,0	20,6
Olomoucký	14,9	15,6	15,2	66,8	63,6	62,8	18,2	20,7	22,0
Zlínský	14,5	15,2	14,9	67,2	64,0	62,8	18,3	20,8	22,3
Moravskoslezský	14,7	15,3	14,7	67,7	64,6	63,7	17,5	20,1	21,6
ČR	15,2	16,0	15,5	67,0	64,1	63,8	17,8	19,9	20,7

¹⁾ Stavy a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 1.3 Ukazatele věkového složení obyvatel v letech 2015 (k 1. 1.) a 2019–2024 (k 31. 12.)

Kraj	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Průměrný věk							
Hl. město Praha	42,0	41,9	42,0	42,3	41,7	41,7	41,9
Středočeský	40,7	41,3	41,4	41,5	41,3	41,5	41,8
Jihočeský	41,9	42,8	43,0	43,2	43,1	43,3	43,6
Plzeňský	42,1	42,8	42,9	43,1	42,8	43,0	43,2
Karlovarský	41,8	43,1	43,3	43,6	43,4	43,6	44,0
Ústecký	41,2	42,2	42,4	42,7	42,6	42,9	43,2
Liberecký	41,4	42,3	42,4	42,7	42,6	42,9	43,2
Královéhradecký	42,3	43,3	43,4	43,6	43,5	43,7	44,0
Pardubický	41,7	42,6	42,7	42,8	42,7	42,9	43,2
Vysočina	41,9	42,9	43,0	43,2	43,1	43,3	43,5
Jihomoravský	41,9	42,5	42,6	42,7	42,5	42,7	42,9
Olomoucký	42,0	43,0	43,1	43,3	43,3	43,5	43,8
Zlínský	42,2	43,3	43,4	43,6	43,6	43,9	44,2
Moravskoslezský	41,8	42,9	43,0	43,3	43,3	43,5	43,9
ČR	41,7	42,5	42,6	42,8	42,6	42,8	43,1
Index stáří ¹⁾							
Hl. město Praha	126	119	119	123	116	117	120
Středočeský	100	104	104	105	103	106	109
Jihočeský	118	129	131	134	133	137	142
Plzeňský	124	131	132	134	131	134	138
Karlovarský	118	134	137	142	139	145	152
Ústecký	109	123	124	128	128	133	137
Liberecký	113	124	125	128	127	131	136
Královéhradecký	126	139	141	143	142	145	151
Pardubický	118	128	129	131	129	132	135
Vysočina	122	132	133	135	133	137	140
Jihomoravský	121	125	125	126	124	126	130
Olomoucký	122	133	134	136	136	140	145
Zlínský	126	137	138	141	141	145	150
Moravskoslezský	119	131	132	136	137	141	146
ČR	117	125	126	128	126	129	133
Index ekonomické závislosti ²⁾							
Hl. město Praha	56,9	63,1	63,4	66,3	66,0	65,4	64,7
Středočeský	60,9	69,1	70,2	72,0	72,5	72,7	72,5
Jihočeský	60,6	69,1	70,7	72,6	73,6	74,3	74,7
Plzeňský	59,7	67,2	68,5	70,7	70,4	70,4	70,6
Karlovarský	58,5	67,4	68,3	70,0	70,6	71,0	71,2
Ústecký	59,8	68,3	69,5	71,1	71,8	72,1	71,9
Liberecký	61,0	70,2	71,5	72,5	73,1	73,4	73,4
Královéhradecký	62,9	71,8	73,3	75,3	76,2	76,7	77,0
Pardubický	61,2	68,8	70,2	72,4	72,9	73,6	73,9
Vysočina	61,2	68,5	69,9	72,1	73,0	73,8	74,4
Jihomoravský	59,9	67,8	69,0	71,1	71,7	72,0	72,3
Olomoucký	60,3	69,1	70,8	72,6	73,6	74,3	74,7
Zlínský	59,7	68,1	69,5	71,5	72,6	73,6	74,3
Moravskoslezský	58,6	66,6	68,0	69,6	70,7	71,5	71,9
ČR	59,8	67,8	69,0	71,0	71,5	71,9	72,0

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let²⁾ počet osob ve věku 0–19 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.1 Sňatky podle kraje bydliště ženicha v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Sňatky celkem							První sňatky v roce 2024		
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	mužů	žen	protogamní ¹⁾
Hl. město Praha	6 073	6 841	5 455	5 704	6 983	6 333	6 189	4 744	4 679	4 295
Středočeský	5 903	6 872	5 631	5 660	6 904	6 181	5 658	4 098	4 228	3 549
Jihočeský	2 887	3 284	2 792	2 656	3 313	2 990	2 684	1 991	1 989	1 753
Plzeňský	2 638	3 006	2 479	2 654	2 987	2 630	2 561	1 941	1 915	1 674
Karlovarský	1 392	1 593	1 232	1 313	1 527	1 304	1 210	830	809	677
Ústecký	3 572	4 207	3 508	3 616	4 281	3 703	3 399	2 316	2 337	1 926
Liberecký	2 031	2 288	1 906	1 949	2 257	1 939	1 815	1 289	1 332	1 133
Královéhradecký	2 465	2 797	2 228	2 272	2 836	2 444	2 270	1 673	1 604	1 458
Pardubický	2 382	2 552	2 184	2 309	2 647	2 231	2 107	1 591	1 603	1 400
Vysočina	2 333	2 666	2 154	2 262	2 416	2 184	1 985	1 609	1 615	1 420
Jihomoravský	5 414	6 164	5 272	5 348	6 171	5 578	5 044	3 898	3 865	3 445
Olomoucký	2 864	3 213	2 665	2 795	3 242	2 774	2 419	1 815	1 851	1 600
Zlínský	2 696	2 903	2 513	2 651	2 901	2 423	2 229	1 770	1 783	1 568
Moravskoslezský	5 541	6 484	5 396	5 589	6 355	5 494	4 916	3 583	3 618	3 112
ČR	48 191	54 870	45 415	46 778	54 820	48 268	44 486	33 148	33 228	29 010

¹⁾ protogamní sňatky, tedy sňatky svobodných snoubenců

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.2 Sňatky podle měsíce konání v roce 2024

Kraj	Měsíc uzavření manželství												Sňatky celkem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	143	170	222	447	596	1 178	669	951	880	492	298	143	6 189
Středočeský	97	160	175	399	425	1 199	714	984	802	382	198	123	5 658
Jihočeský	50	78	66	183	187	580	327	474	416	190	80	53	2 684
Plzeňský	48	66	82	164	178	494	353	483	335	188	104	66	2 561
Karlovarský	23	32	31	94	87	236	143	223	173	84	47	37	1 210
Ústecký	54	96	109	250	236	686	445	633	443	236	125	86	3 399
Liberecký	20	53	51	135	127	380	247	350	233	116	59	44	1 815
Královéhradecký	30	68	71	162	151	486	270	455	313	132	79	53	2 270
Pardubický	31	59	64	158	155	402	273	378	315	143	76	53	2 107
Vysočina	32	48	50	150	142	384	276	367	296	131	59	50	1 985
Jihomoravský	92	140	161	400	426	1 046	535	800	771	392	181	100	5 044
Olomoucký	33	61	69	166	193	483	316	455	338	169	71	65	2 419
Zlínský	32	57	50	165	165	450	266	390	356	184	60	54	2 229
Moravskoslezský	87	158	152	373	418	855	613	822	731	401	196	110	4 916
ČR	772	1 246	1 353	3 246	3 486	8 859	5 447	7 765	6 402	3 240	1 633	1 037	44 486

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.3 Sezónnost sňatečnosti v roce 2024

Kraj	Měsíční index ¹⁾											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Hl. město Praha	0,27	0,35	0,42	0,88	1,14	2,32	1,28	1,81	1,73	0,94	0,59	0,27
Středočeský	0,20	0,36	0,36	0,86	0,89	2,58	1,49	2,05	1,73	0,80	0,43	0,26
Jihočeský	0,22	0,37	0,29	0,83	0,82	2,63	1,44	2,08	1,89	0,83	0,36	0,23
Plzeňský	0,22	0,33	0,38	0,78	0,82	2,35	1,63	2,23	1,60	0,87	0,50	0,30
Karlovarský	0,22	0,33	0,30	0,95	0,85	2,38	1,39	2,17	1,74	0,82	0,47	0,36
Ústecký	0,19	0,36	0,38	0,90	0,82	2,46	1,55	2,20	1,59	0,82	0,45	0,30
Liberecký	0,13	0,37	0,33	0,91	0,83	2,55	1,61	2,28	1,57	0,75	0,40	0,29
Královéhradecký	0,16	0,38	0,37	0,87	0,78	2,61	1,40	2,36	1,68	0,69	0,42	0,28
Pardubický	0,17	0,35	0,36	0,91	0,87	2,33	1,53	2,12	1,82	0,80	0,44	0,30
Vysočina	0,19	0,31	0,30	0,92	0,84	2,36	1,64	2,18	1,82	0,78	0,36	0,30
Jihomoravský	0,22	0,35	0,38	0,97	1,00	2,53	1,25	1,87	1,86	0,92	0,44	0,23
Olomoucký	0,16	0,32	0,34	0,84	0,94	2,44	1,54	2,22	1,70	0,82	0,36	0,32
Zlínský	0,17	0,32	0,26	0,90	0,87	2,46	1,41	2,06	1,95	0,97	0,33	0,29
Moravskoslezský	0,21	0,41	0,36	0,93	1,00	2,12	1,47	1,97	1,81	0,96	0,49	0,26
ČR	0,20	0,35	0,36	0,89	0,92	2,43	1,44	2,06	1,75	0,86	0,45	0,28

¹⁾ Měsíční index vypovídá o poměru měsíčního počtu sňatků a průměrného měsíčního počtu daného roku v daném kraji. Jedná se o očištěný index (po přepočtu na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.4 Úhrnná redukovaná sňatečnost¹⁾ ve věku 16–49 let podle pohlaví v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Muži						Ženy							
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hl. město Praha	0,530	0,584	0,463	0,525	0,619	0,553	0,534	0,573	0,642	0,516	0,586	0,663	0,603	0,567
Středočeský	0,558	0,652	0,518	0,541	0,643	0,562	0,523	0,641	0,759	0,608	0,640	0,745	0,640	0,607
Jihočeský	0,588	0,662	0,566	0,551	0,685	0,615	0,564	0,662	0,766	0,662	0,670	0,814	0,725	0,659
Plzeňský	0,564	0,650	0,516	0,582	0,634	0,561	0,552	0,670	0,770	0,626	0,698	0,761	0,629	0,643
Karlovarský	0,550	0,650	0,514	0,570	0,656	0,548	0,498	0,645	0,781	0,606	0,680	0,775	0,638	0,596
Ústecký	0,521	0,621	0,506	0,550	0,643	0,550	0,517	0,610	0,738	0,614	0,663	0,765	0,657	0,625
Liberecký	0,568	0,632	0,535	0,563	0,634	0,547	0,523	0,650	0,743	0,647	0,686	0,752	0,640	0,617
Královéhradecký	0,577	0,673	0,533	0,565	0,689	0,599	0,561	0,662	0,777	0,646	0,667	0,808	0,708	0,642
Pardubický	0,587	0,633	0,539	0,595	0,668	0,563	0,529	0,677	0,767	0,635	0,703	0,790	0,656	0,634
Vysočina	0,602	0,706	0,566	0,615	0,652	0,592	0,551	0,695	0,836	0,682	0,737	0,764	0,712	0,666
Jihomoravský	0,569	0,661	0,558	0,589	0,664	0,602	0,551	0,643	0,763	0,660	0,696	0,776	0,691	0,635
Olomoucký	0,572	0,672	0,551	0,598	0,697	0,599	0,521	0,649	0,791	0,644	0,706	0,827	0,707	0,621
Zlínský	0,593	0,676	0,582	0,648	0,702	0,589	0,553	0,679	0,798	0,689	0,783	0,860	0,717	0,667
Moravskoslezský	0,571	0,682	0,568	0,608	0,693	0,600	0,545	0,652	0,812	0,671	0,733	0,825	0,712	0,652
ČR	0,564	0,651	0,533	0,574	0,660	0,578	0,538	0,644	0,760	0,629	0,681	0,771	0,669	0,626

¹⁾ součet redukovaných měř sňatečnosti (počet sňatků k celkovému počtu osob) pro věky 16–49 let
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.5 Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných ve věku 16-49 let a průměrný věk při 1. sňatku¹⁾ podle pohlaví v letech 2015, 2019 a 2024

Kraj	Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných						Průměrný věk					
	Muži			Ženy			Muži			Ženy		
	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Hl. město Praha	0,451	0,508	0,475	0,489	0,552	0,503	32,2	32,3	32,4	29,8	30,4	30,7
Středočeský	0,464	0,551	0,459	0,527	0,639	0,527	31,0	31,5	32,3	28,6	29,1	30,2
Jihočeský	0,500	0,575	0,495	0,555	0,643	0,568	31,0	31,6	32,0	28,5	29,1	29,8
Plzeňský	0,467	0,561	0,490	0,544	0,634	0,555	31,1	31,6	32,3	28,4	29,0	29,8
Karlovarský	0,436	0,548	0,438	0,504	0,627	0,494	31,7	32,2	33,1	29,2	29,7	30,7
Ústecký	0,411	0,512	0,440	0,476	0,597	0,517	31,5	31,8	32,8	28,9	29,6	30,5
Liberecký	0,466	0,537	0,459	0,528	0,613	0,532	31,4	31,7	32,3	29,0	29,2	30,3
Královéhradecký	0,484	0,579	0,498	0,541	0,659	0,546	31,1	31,4	32,2	28,5	29,1	29,8
Pardubický	0,509	0,556	0,472	0,572	0,662	0,553	30,7	31,1	32,2	28,2	28,8	30,0
Vysočina	0,535	0,624	0,503	0,600	0,731	0,591	30,9	30,8	31,7	28,3	28,5	29,2
Jihomoravský	0,494	0,581	0,494	0,545	0,659	0,559	31,0	31,5	32,3	28,6	29,1	30,0
Olomoucký	0,493	0,590	0,468	0,547	0,686	0,544	31,1	31,5	32,5	28,6	29,0	30,2
Zlínský	0,527	0,611	0,502	0,583	0,707	0,590	30,9	31,2	32,2	28,3	28,9	29,9
Moravskoslezský	0,487	0,590	0,482	0,543	0,684	0,562	31,1	31,4	32,3	28,4	29,1	30,1
ČR	0,478	0,563	0,477	0,536	0,645	0,543	31,2	31,5	32,3	28,7	29,2	30,1

¹⁾ vycházející z redukovaných měr prvosňatečnosti pro věky 16–49 let
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.6 Sňatky s alespoň jedním cizincem mezi snoubenci v letech 2015, 2019 a 2024 a jejich struktura podle občanství¹⁾ v roce 2024

Kraj	Absolutně			Relativně (%)			Podíl sňatků, kde alespoň 1 ze snoubenců je občanem dané země (%)					
	2015	2019	2024	2015	2019	2024	Ukrajina	Slovensko	Rusko	Německo	Vietnam	ostatní
Hl. město Praha	1 251	1 501	1 840	20,6	21,9	29,7	34,7	20,9	9,7	2,0	3,1	29,7
Středočeský	610	806	826	10,3	11,7	14,6	39,2	28,7	3,3	1,9	0,7	26,2
Jihočeský	233	280	280	8,1	8,5	10,4	40,4	22,5	3,6	1,1	3,2	29,3
Plzeňský	283	349	427	10,7	11,6	16,7	57,4	16,4	2,3	4,9	2,3	16,6
Karlovarský	151	193	203	10,8	12,1	16,8	28,6	22,7	2,5	14,8	6,4	25,1
Ústecký	339	346	379	9,5	8,2	11,2	32,2	24,0	2,6	6,1	5,5	29,6
Liberecký	199	218	211	9,8	9,5	11,6	45,0	23,2	2,4	3,3	1,9	24,2
Královéhradecký	186	231	250	7,5	8,3	11,0	37,6	22,8	2,8	2,4	2,8	31,6
Pardubický	173	200	253	7,3	7,8	12,0	44,3	28,5	1,2	2,8	0,8	22,5
Vysočina	164	183	192	7,0	6,9	9,7	40,1	22,9	2,6	2,1	2,6	29,7
Jihomoravský	602	714	830	11,1	11,6	16,5	24,3	40,8	3,3	2,5	1,8	27,2
Olomoucký	222	253	225	7,8	7,9	9,3	21,8	34,7	4,0	3,1	1,3	35,1
Zlínský	250	272	272	9,3	9,4	12,2	23,5	41,9	1,8	2,6	0,7	29,4
Moravskoslezský	507	613	504	9,1	9,5	10,3	17,7	36,1	2,6	3,4	4,2	36,1
ČR	5 170	6 159	6 692	10,7	11,2	15,0	34,1	27,3	4,7	3,1	2,6	28,2

¹⁾ vybráno pět nejčetnějších státních občanství

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 3.1 Rozvody v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Počet rozvodů								Podíl rozvodů vyššího pořadí			
									2015		2024	
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024		muži	ženy	muži	ženy
Hl. město Praha	2 983	2 743	2 633	2 404	2 370	2 288	2 380		19,4	18,1	15,3	12,1
Středočeský	3 670	3 381	3 209	3 177	3 048	2 758	2 946		20,2	19,4	18,6	18,3
Jihočeský	1 583	1 433	1 345	1 276	1 148	1 201	1 270		19,5	19,4	16,6	17,1
Plzeňský	1 462	1 279	1 207	1 149	1 043	1 106	1 229		18,9	18,1	18,1	19,1
Karlovarský	747	694	672	633	577	589	632		26,0	26,2	25,2	25,9
Ústecký	2 117	2 022	1 745	1 619	1 740	1 591	1 655		23,5	23,0	25,1	23,4
Liberecký	1 235	1 180	991	929	826	890	880		23,2	21,9	20,2	21,4
Královéhradecký	1 360	1 286	1 124	1 068	955	957	1 078		19,1	20,0	22,7	21,2
Pardubický	1 219	1 117	1 012	955	829	907	1 024		19,6	19,7	17,3	18,9
Vysočina	1 049	1 030	890	863	813	835	888		15,2	16,5	13,6	15,5
Jihomoravský	2 770	2 631	2 266	2 392	2 177	2 083	2 288		16,8	15,8	16,2	16,3
Olomoucký	1 515	1 377	1 255	1 237	1 104	1 121	1 236		18,7	16,7	16,3	17,3
Zlínský	1 323	1 274	1 033	1 087	1 002	948	1 062		13,5	15,0	15,9	15,5
Moravskoslezský	3 050	2 694	2 352	2 318	2 214	2 179	2 228		18,6	17,7	17,1	18,4
ČR	26 083	24 141	21 734	21 107	19 846	19 453	20 796		19,3	18,8	18,1	18,0

Tab. 3.2 Rozvody podle počtu nezletilých dětí žijících v manželství v letech 2015–2024 (výběr let)

Kraj	Rozvody s nezletilými dětmi (%)				Počet nezletilých dětí v rozvedených manželstvích				Průměrný počet nezletilých dětí ¹⁾		Rozvody 2024 podle počtu nezletilých dětí			
	2015		2019		2015		2019		2015		2024		1	
Hl. město Praha	49,4	52,1	54,5	2 197	2 056	2 247	1,49	1,58	632	586	80			
Středočeský	60,9	62,0	60,9	3 549	2 900	3 341	1,59	1,62	823	857	115			
Jihočeský	61,0	60,7	57,2	1 500	1 200	1 366	1,55	1,65	318	353	56			
Plzeňský	59,8	58,5	57,8	1 356	1 116	1 171	1,55	1,57	360	302	48			
Karlovarský	54,4	52,7	50,0	580	490	560	1,43	1,55	173	121	22			
Ústecký	54,7	58,7	57,1	1 703	1 438	1 840	1,47	1,52	520	365	60			
Liberecký	58,0	58,6	61,5	1 093	860	1 109	1,53	1,59	268	240	33			
Královéhradecký	57,2	61,5	58,8	1 211	1 012	1 296	1,56	1,60	308	280	46			
Pardubický	60,8	61,7	58,2	1 193	989	1 125	1,61	1,66	257	294	45			
Vysočina	59,8	63,1	60,7	1 012	917	1 086	1,61	1,70	223	265	51			
Jihomoravský	56,6	59,0	57,1	2 427	2 093	2 502	1,55	1,60	614	607	85			
Olomoucký	58,9	60,8	59,0	1 387	1 180	1 345	1,55	1,62	333	349	47			
Zlínský	60,3	62,9	57,9	1 284	986	1 294	1,61	1,60	299	268	48			
Moravskoslezský	57,6	56,7	57,4	2 695	2 057	2 362	1,53	1,61	611	575	93			
ČR	57,5	59,0	57,8	23 187	19 294	22 644	1,55	1,60	5739	5462	829			

¹⁾ průměrný počet nezletilých dětí v rozvedených manželstvích s nezletilými dětmi
Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 3.3 Rozvodovost a délka trvání manželství při rozvodu v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Úhrnná rozvodovost (%)							Průměrná délka trvání manželství při rozvodu						
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hl. město Praha	43,5	41,3	39,7	36,6	36,3	35,2	36,9	12,5	13,0	13,3	13,2	13,2	13,1	13,2
	58,1	54,7	51,8	51,5	49,4	44,9	48,0	12,9	13,7	13,8	13,7	13,9	13,7	13,9
Středočeský	47,1	43,9	41,8	39,7	36,0	37,6	40,1	12,8	13,7	13,1	13,2	13,5	13,9	13,7
Jihočeský	48,6	44,0	41,5	40,1	36,6	38,9	43,3	12,7	12,8	13,3	13,2	13,0	12,7	12,9
Plzeňský	43,5	42,8	41,5	39,5	36,8	38,2	41,3	12,1	12,1	12,5	12,5	11,9	11,9	11,8
Karlovarský	45,7	47,4	41,2	38,2	41,7	38,5	40,7	12,7	12,4	12,6	12,8	12,6	12,5	12,4
Ústecký	50,8	50,5	42,8	40,8	36,6	39,6	39,8	12,8	13,5	14,0	13,2	13,4	13,7	12,8
Liberecký	45,4	45,3	40,1	38,3	34,8	35,2	40,0	13,3	13,3	13,4	13,4	13,2	13,4	13,5
Královéhradecký	44,8	42,5	39,0	37,4	32,7	35,8	40,7	13,3	13,9	14,2	13,6	13,7	13,9	14,0
Pardubický	39,0	39,8	34,5	33,7	32,3	33,0	35,9	13,6	14,0	14,5	14,4	14,3	14,4	13,7
Vysočina	45,1	44,1	38,3	40,7	37,2	35,8	39,4	13,4	14,2	14,3	14,2	14,3	13,8	14,1
Jihomoravský	44,9	42,9	39,0	38,7	35,4	35,8	39,9	13,4	14,0	14,3	14,7	13,8	14,3	14,1
Olomoucký	42,9	43,2	35,1	37,6	34,9	33,2	37,4	13,8	14,1	14,7	14,4	14,3	14,5	14,7
Zlínský	44,9	41,9	36,7	36,7	35,6	35,4	36,4	13,3	13,5	14,0	13,6	13,6	13,7	13,7
Moravskoslezský														
ČR	46,5	44,8	40,6	39,7	37,7	37,1	40,0	13,0	13,5	13,7	13,6	13,5	13,5	13,5

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.1 Živé narození v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Živé narození						Narození v roce 2024		
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem	Mrtvě
Hl. město Praha	14 759	14 933	14 713	15 157	13 528	12 575	12 085	12 125	40
	14 602	14 836	14 437	15 111	13 467	12 249	10 981	11 022	41
Středočeský	6 600	6 665	6 552	6 699	6 087	5 349	5 082	5 099	17
Jihočeský	5 861	6 027	5 876	5 933	5 509	4 942	4 569	4 579	10
Plzeňský	2 731	2 827	2 682	2 619	2 370	2 131	1 814	1 825	11
Karlovarský	8 313	8 094	7 947	7 886	7 257	6 332	6 132	6 163	31
Ústecký	4 683	4 659	4 557	4 386	3 921	3 549	3 253	3 261	8
Liberecký	5 582	5 504	5 526	5 537	5 058	4 549	4 142	4 157	15
Královéhradecký	5 302	5 672	5 454	5 421	4 929	4 516	4 201	4 206	5
Pardubický	5 349	5 497	5 349	5 547	4 979	4 476	4 184	4 205	21
Vysočina	12 771	13 328	12 859	13 085	12 078	10 669	9 868	9 902	34
Jihomoravský	6 498	6 359	6 584	6 394	5 985	5 322	4 943	4 966	23
Olomoucký	5 847	5 774	5 834	6 040	5 361	4 861	4 447	4 453	6
Zlínský	11 866	12 056	11 830	11 978	10 770	9 629	8 610	8 639	29
Moravskoslezský	110 764	112 231	110 200	111 793	101 299	91 149	84 311	84 602	291

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.2 Živě narození podle pořadí a rodinného stavu matky v roce 2024

Kraj	Pořadí narození				Rodinný stav matky			
	1.	2.	3.	4.+	svobodná	vdaná	rozvedená	ovdovělá
Hl. město Praha	6 417	4 429	979	260	4 158	7 494	422	11
Středočeský	4 885	4 557	1 130	409	4 706	5 870	392	13
Jihočeský	2 267	2 042	550	223	2 247	2 637	192	6
Plzeňský	2 128	1 815	439	187	2 026	2 366	171	6
Karlovarský	870	611	203	130	1 037	697	80	0
Ústecký	2 753	2 161	672	546	3 618	2 278	227	9
Liberecký	1 446	1 270	350	187	1 565	1 571	111	6
Královéhradecký	1 789	1 699	467	187	1 885	2 077	174	6
Pardubický	1 808	1 707	488	198	1 870	2 184	138	9
Vysočina	1 751	1 737	484	212	1 703	2 320	155	6
Jihomoravský	4 528	3 982	998	360	3 777	5 750	331	10
Olomoucký	2 167	1 997	519	260	2 209	2 528	199	7
Zlínský	1 927	1 847	511	162	1 662	2 622	158	5
Moravskoslezský	3 782	3 326	967	535	3 949	4 318	335	8
ČR	38 518	33 180	8 757	3 856	36 412	44 712	3 085	102

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.3 Podíl živě narozených mimo manželství v letech 2015 a 2019–2024 (%)

Kraj	Celkem						V tom podle pořadí (v roce 2024)			
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	1.	2.	3.+
Hl. město Praha	41,2	40,3	40,5	40,5	41,0	38,5	38,0	44,4	30,7	30,8
Středočeský	45,7	46,8	46,8	47,3	47,0	45,4	46,5	55,5	38,7	41,1
Jihočeský	48,3	49,3	50,6	49,8	50,7	49,4	48,1	57,8	40,6	39,5
Plzeňský	49,4	48,3	49,2	49,6	50,1	48,5	48,2	56,0	41,5	41,2
Karlovarský	62,6	59,6	62,7	61,2	60,0	58,0	61,6	67,8	52,4	62,2
Ústecký	62,3	63,5	62,8	63,0	62,7	62,8	62,9	68,7	54,1	65,1
Liberecký	53,7	52,7	53,3	54,3	52,0	52,5	51,7	60,7	43,2	47,7
Královéhradecký	49,7	51,4	51,5	51,9	51,1	50,9	49,9	59,3	41,6	45,4
Pardubický	47,2	47,2	48,6	48,8	48,4	47,4	48,0	57,6	40,5	41,4
Vysočina	42,2	45,7	44,6	45,8	45,1	44,0	44,6	54,7	37,5	36,5
Jihomoravský	43,1	42,7	43,9	43,4	43,1	42,2	41,7	50,1	34,3	35,7
Olomoucký	48,2	49,4	50,0	50,9	48,7	49,0	48,9	57,8	40,8	44,7
Zlínský	40,6	43,4	43,1	43,1	42,0	41,7	41,0	50,4	33,7	34,2
Moravskoslezský	52,2	52,2	51,1	50,9	51,4	50,3	49,8	57,4	40,4	51,8
ČR	47,8	48,2	48,5	48,5	48,2	47,1	47,0	54,9	39,0	43,7

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.4 Úhrnná plodnost podle pořadí v letech 2015–2024 (výběr let)

Kraj	Celkem						1. pořadí			2. pořadí			3.+ pořadí			
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024
Hl. město Praha	1,47	1,52	1,51	1,71	1,44	1,30	1,26	0,81	0,84	0,69	0,51	0,54	0,45	0,15	0,14	0,12
	1,64	1,76	1,74	1,90	1,64	1,49	1,36	0,82	0,88	0,64	0,61	0,66	0,54	0,21	0,22	0,17
	1,60	1,74	1,75	1,87	1,67	1,48	1,44	0,78	0,86	0,67	0,61	0,65	0,57	0,21	0,24	0,20
Jihočeský	1,55	1,70	1,69	1,79	1,59	1,40	1,32	0,80	0,83	0,64	0,57	0,65	0,51	0,19	0,21	0,17
Píseňský	1,45	1,68	1,62	1,69	1,47	1,31	1,15	0,71	0,82	0,57	0,52	0,57	0,38	0,22	0,28	0,20
Karlovarský	1,60	1,73	1,72	1,79	1,62	1,42	1,41	0,78	0,83	0,65	0,54	0,58	0,49	0,28	0,31	0,27
Ústecký	1,63	1,76	1,76	1,78	1,55	1,41	1,33	0,80	0,88	0,61	0,59	0,63	0,51	0,24	0,26	0,20
Liberecký	1,60	1,72	1,76	1,85	1,66	1,50	1,40	0,78	0,85	0,63	0,59	0,62	0,56	0,23	0,24	0,21
Královéhradecký	1,58	1,82	1,77	1,85	1,64	1,51	1,44	0,75	0,88	0,64	0,59	0,68	0,57	0,24	0,25	0,22
Pardubický	1,63	1,81	1,80	1,95	1,74	1,56	1,49	0,78	0,86	0,65	0,61	0,68	0,61	0,24	0,28	0,23
Vysočina	1,58	1,75	1,73	1,83	1,67	1,47	1,39	0,80	0,87	0,67	0,58	0,66	0,54	0,20	0,22	0,18
Jihomoravský	1,56	1,68	1,79	1,82	1,70	1,53	1,45	0,79	0,82	0,66	0,57	0,62	0,57	0,21	0,24	0,22
Olomoucký	1,53	1,65	1,71	1,88	1,66	1,54	1,44	0,75	0,81	0,65	0,57	0,61	0,58	0,22	0,23	0,20
Zlínský	1,50	1,67	1,67	1,78	1,62	1,46	1,34	0,73	0,80	0,61	0,54	0,60	0,51	0,23	0,26	0,22
Moravskoslezský	1,57	1,71	1,71	1,83	1,62	1,45	1,37	0,79	0,85	0,65	0,57	0,62	0,53	0,21	0,23	0,19
ČR																

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.5 Míry plodnosti ve věkových skupinách v letech 2015 a 2024

Kraj	2015						2024					
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40+	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40+
Hl. město Praha	5,7	27,2	75,1	114,0	61,6	7,6	2,8	22,4	64,7	93,4	54,0	7,5
Středočeský	10,5	45,8	103,6	110,4	48,4	5,3	3,7	32,6	89,1	91,4	42,4	4,9
Jihočeský	12,7	46,9	100,8	110,2	42,4	3,9	6,2	35,9	97,3	90,7	46,0	4,7
Plzeňský	12,6	50,6	99,4	101,6	39,6	4,4	6,2	36,5	88,8	85,5	37,2	4,4
Karlovarský	18,7	58,1	85,5	84,2	35,4	4,3	9,8	46,3	74,4	59,6	29,6	3,8
Ústecký	23,9	66,3	96,0	88,1	39,4	3,9	13,6	54,9	91,1	75,1	36,9	3,8
Liberecký	13,8	54,6	98,6	104,5	45,4	4,8	6,3	38,0	87,7	82,6	39,0	4,8
Královéhradecký	12,4	46,0	100,6	108,7	43,6	5,1	5,0	32,7	94,8	93,5	44,0	4,0
Pardubický	9,4	45,5	103,3	106,4	43,4	4,4	5,6	34,1	98,2	97,0	43,8	3,8
Vysočina	7,2	44,1	110,8	115,5	40,8	4,2	4,7	35,9	103,1	100,8	42,1	4,6
Jihomoravský	7,7	40,4	100,4	112,8	46,5	4,7	4,0	29,4	88,3	99,2	45,6	4,9
Olomoucký	11,5	44,3	100,8	106,6	40,2	4,6	5,7	36,8	94,1	95,9	47,1	4,4
Zlínský	6,3	33,7	101,3	113,3	43,8	4,3	2,8	28,2	97,1	100,8	46,8	5,1
Moravskoslezský	14,6	50,0	97,8	94,0	37,3	4,0	8,0	38,3	88,3	85,0	38,2	4,2
ČR	11,7	45,5	97,0	106,3	45,3	4,9	5,7	34,5	87,5	90,8	43,8	4,9

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.6 Průměrný věk žen při narození dítěte v letech 2015–2024 (výběr let)

Kraj	Celkem						1. pořadí			2. pořadí			3.+ pořadí		
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2024	2015	2019	2024	2015	2024
Hl. město Praha	31,6	31,7	31,8	32,0	31,8	31,8	31,9	30,2	30,3	30,7	32,8	32,9	32,9	35,1	34,8
Středočeský	30,1	30,3	30,3	30,5	30,6	30,5	30,6	28,3	28,6	29,0	31,3	31,5	31,6	33,7	33,5
Jihočeský	29,8	30,0	30,0	30,2	30,2	30,2	30,4	27,8	28,1	28,7	31,0	31,1	31,2	33,6	33,5
Plzeňský	29,6	29,9	29,9	30,1	30,0	30,2	30,1	28,0	28,1	28,6	30,9	31,1	31,1	32,9	33,0
Karlovarský	29,0	28,9	29,2	29,4	29,5	29,6	29,2	27,1	27,2	27,4	30,0	30,2	30,2	32,4	32,2
Ústecký	28,7	28,7	29,0	29,1	29,2	29,2	29,2	26,7	26,9	27,4	29,9	29,8	30,3	31,7	31,5
Liberecký	29,7	29,8	29,9	30,1	30,2	30,1	30,2	27,7	28,1	28,4	31,0	30,8	31,1	33,0	33,4
Královéhradecký	29,9	30,2	30,1	30,5	30,4	30,3	30,5	27,9	28,4	28,8	31,0	31,1	31,4	34,0	33,1
Pardubický	30,0	30,0	30,1	30,2	30,3	30,2	30,3	27,9	28,1	28,7	31,1	31,0	31,2	33,6	32,9
Vysočina	30,0	30,0	30,1	30,3	30,2	30,3	30,4	28,2	28,1	28,5	30,9	30,8	31,2	33,9	33,7
Jihomoravský	30,3	30,6	30,5	30,8	30,8	30,7	30,8	28,6	28,8	29,4	31,4	31,6	31,7	34,0	33,7
Olomoucký	29,9	30,0	30,0	30,1	30,4	30,1	30,4	28,0	28,2	28,9	31,2	31,1	31,3	33,4	32,9
Zlínský	30,4	30,6	30,5	30,6	30,8	30,6	30,9	28,6	28,8	29,4	31,5	31,6	31,7	33,9	33,7
Moravskoslezský	29,4	29,6	29,7	29,9	29,9	30,0	30,0	27,6	27,9	28,5	30,5	30,7	30,8	32,7	32,2
ČR	30,0	30,2	30,2	30,4	30,4	30,4	30,5	28,2	28,5	29,0	31,2	31,3	31,4	33,4	33,1

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.7 Živě narození s cizím státním občanstvím v letech 2015, 2019 a 2024

Kraj	Absolutně			Podíl (%)			Zastoupení občanství ¹⁾ mezi cizími v roce 2024 (%)			
	2015	2019	2024	2015	2019	2024	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	
Hl. město Praha	1 522	1 867	2 737	10,3	12,5	22,6	55,7	11,1	5,5	
Středočeský	456	648	1 035	3,1	4,4	9,4	62,7	11,3	10,1	
Jihočeský	130	176	354	2,0	2,6	7,0	68,4	5,6	14,4	
Plzeňský	231	343	560	3,9	5,7	12,3	62,9	9,6	11,6	
Karlovarský	144	145	177	5,3	5,1	9,8	50,8	5,1	26,0	
Ústecký	254	256	421	3,1	3,2	6,9	48,2	10,7	21,9	
Liberecký	136	207	302	2,9	4,4	9,3	58,3	3,0	8,6	
Královéhradecký	94	117	227	1,7	2,1	5,5	72,2	5,7	8,8	
Pardubický	91	141	296	1,7	2,5	7,0	69,6	6,4	7,4	
Vysočina	75	83	245	1,4	1,5	5,9	69,0	4,9	7,8	
Jihomoravský	282	460	779	2,2	3,5	7,9	50,1	23,0	8,5	
Olomoucký	61	67	204	0,9	1,1	4,1	62,3	11,8	14,2	
Zlínský	39	76	154	0,7	1,3	3,5	65,6	9,1	9,7	
Moravskoslezský	116	131	255	1,0	1,1	3,0	53,7	25,1	11,8	
ČR	3 631	4 717	7 746	3,3	4,2	9,2	58,5	11,4	9,5	

¹⁾ Vybrána tři nejčastější cizí státní občanství na úrovni ČR v roce 2024. Státní občanství dítěte se na statistickém hlášení přímo nesleduje, je odvozováno od občanství rodičů. Cizí státní občanství udává ČSÚ pouze u dětí, u nichž ani jeden z rodičů neměl v době narození dítěte státní občanství ČR.

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.1 Zemřelí v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Celkem							Podle pohlaví v r. 2024	
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muži	Ženy
Hl. město Praha	12 420	12 178	13 621	14 460	12 810	12 212	11 792	5 905	5 887
Středočeský	13 049	13 471	15 302	16 708	14 351	13 765	13 754	7 033	6 721
Jihočeský	6 933	6 885	7 800	8 350	7 416	6 939	6 938	3 614	3 324
Plzeňský	6 307	6 356	7 066	7 912	6 698	6 111	6 256	3 237	3 019
Karlovarský	3 268	3 405	4 026	4 592	3 527	3 346	3 401	1 743	1 658
Ústecký	9 238	9 208	10 793	11 775	9 879	9 517	9 493	4 985	4 508
Liberecký	4 558	4 607	5 252	5 880	5 013	4 735	4 730	2 471	2 259
Královéhradecký	5 836	5 901	6 694	7 668	6 176	6 019	5 882	2 937	2 945
Pardubický	5 440	5 558	6 383	6 991	6 049	5 427	5 442	2 839	2 603
Vysočina	5 178	5 636	6 450	6 438	5 861	5 466	5 408	2 779	2 629
Jihomoravský	12 106	12 190	14 015	15 246	13 344	12 326	12 239	6 277	5 962
Olomoucký	7 000	6 914	8 126	8 562	7 481	6 981	6 967	3 616	3 351
Zlínský	6 290	6 291	7 794	7 984	6 695	6 276	6 306	3 239	3 067
Moravskoslezský	13 550	13 762	15 967	17 325	14 919	13 675	13 603	6 995	6 608
ČR	111 173	112 362	129 289	139 891	120 219	112 795	112 211	57 670	54 541

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.2 Zemřelí podle měsíce úmrtí v roce 2024

Kraj	Měsíc úmrtí												Zemřelí celkem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	1 114	1 024	932	918	908	933	967	985	984	1 031	979	1 017	11 792
Středočeský	1 290	1 171	1 109	1 042	1 045	1 086	1 060	1 159	1 122	1 216	1 145	1 309	13 754
Jihočeský	707	596	549	491	505	509	569	583	602	651	563	613	6 938
Plzeňský	603	560	533	532	503	487	485	478	475	566	495	539	6 256
Karlovarský	321	300	268	271	248	264	271	256	282	314	283	323	3 401
Ústecký	910	845	772	728	773	757	766	705	743	828	796	870	9 493
Liberecký	460	405	423	359	371	344	345	403	367	452	370	431	4 730
Královéhradecký	585	490	467	457	459	443	472	490	471	508	435	605	5 882
Pardubický	445	492	464	476	432	395	440	416	446	499	478	459	5 442
Vysočina	495	512	415	418	431	435	444	465	411	488	425	469	5 408
Jihomoravský	1 134	1 056	1 026	968	940	964	973	988	988	1 097	965	1 140	12 239
Olomoucký	622	599	553	544	554	518	550	566	563	604	625	669	6 967
Zlínský	592	572	569	463	503	513	494	524	484	492	553	547	6 306
Moravskoslezský	1 332	1 239	1 143	1 021	1 043	1 030	1 132	1 079	1 120	1 215	1 063	1 186	13 603
ČR	10 610	9 861	9 223	8 688	8 715	8 678	8 968	9 097	9 058	9 961	9 175	10 177	112 211

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném kraji.

Tab. 5.3 Sezónnost úmrtnosti v roce 2024

Kraj	Měsíční index ¹⁾											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Hl. město Praha	1,11	1,10	0,93	0,95	0,91	0,96	0,97	0,99	1,02	1,03	1,01	1,02
Středočeský	1,11	1,07	0,95	0,92	0,90	0,96	0,91	0,99	1,00	1,04	1,02	1,12
Jihočeský	1,20	1,08	0,93	0,86	0,86	0,90	0,97	0,99	1,06	1,11	0,99	1,04
Plzeňský	1,14	1,13	1,01	1,04	0,95	0,95	0,91	0,90	0,93	1,07	0,96	1,02
Karlovarský	1,11	1,11	0,93	0,97	0,86	0,95	0,94	0,89	1,01	1,09	1,01	1,12
Ústecký	1,13	1,12	0,96	0,94	0,96	0,97	0,95	0,88	0,95	1,03	1,02	1,08
Liberecký	1,15	1,08	1,06	0,93	0,93	0,89	0,86	1,01	0,95	1,13	0,95	1,08
Královéhradecký	1,17	1,05	0,94	0,95	0,92	0,92	0,95	0,98	0,98	1,02	0,90	1,21
Pardubický	0,96	1,14	1,01	1,07	0,94	0,88	0,95	0,90	1,00	1,08	1,07	0,99
Vysočina	1,08	1,19	0,91	0,94	0,94	0,98	0,97	1,01	0,93	1,06	0,96	1,02
Jihomoravský	1,09	1,09	0,99	0,96	0,91	0,96	0,94	0,95	0,98	1,06	0,96	1,10
Olomoucký	1,05	1,08	0,94	0,95	0,94	0,91	0,93	0,96	0,99	1,02	1,09	1,13
Zlínský	1,11	1,14	1,06	0,90	0,94	0,99	0,92	0,98	0,94	0,92	1,07	1,02
Moravskoslezský	1,16	1,15	0,99	0,92	0,91	0,92	0,98	0,94	1,00	1,05	0,95	1,03
ČR	1,12	1,11	0,97	0,94	0,92	0,94	0,94	0,96	0,98	1,05	1,00	1,07

¹⁾ Měsíční index vypovídá o poměru měsíčního počtu úmrtí a průměrného měsíčního počtu daného roku v daném kraji. Jedná se o očištěný index (po přepočtu na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném kraji.

Tab. 5.4 Naděje dožití při narození podle pohlaví v letech 2015–2024 (dvouletá období)

Kraj	Období										Pořadí (1. = nejvyšší e0)	
	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024			
Muži												
Hl. město Praha	77,7	78,1	78,3	78,4	78,2	77,1	77,1	77,1	78,2	78,8	1	1
Středočeský	76,1	76,3	76,1	76,3	76,2	75,1	75,4	75,4	76,6	77,2	6	8
Jihočeský	76,0	76,4	76,3	76,6	76,2	75,2	75,6	75,6	76,9	77,3	7	7
Plzeňský	76,0	76,2	76,2	76,4	76,0	74,7	75,2	75,2	77,0	77,4	8	5
Karlovarský	74,6	74,4	74,5	74,9	74,5	72,8	73,2	73,2	75,2	75,7	12	12
Ústecký	73,8	74,1	74,2	74,4	73,9	72,7	73,1	74,5	75,0	75,0	14	14
Liberecký	75,7	75,7	75,4	76,1	76,0	74,7	74,9	76,2	76,7	76,7	9	10
Královéhradecký	76,8	77,2	77,2	77,2	76,8	75,5	75,8	77,7	78,2	78,2	3	2
Pardubický	76,3	76,6	76,5	76,6	76,1	75,1	75,6	76,9	77,4	77,4	5	6
Vysočina	77,0	77,0	76,9	76,7	75,9	75,6	76,2	77,3	77,8	77,8	2	3
Jihomoravský	76,4	76,5	76,3	76,6	76,3	75,3	75,6	77,0	77,6	77,6	4	4
Olomoucký	75,2	75,5	75,6	75,7	75,1	74,1	74,7	76,1	76,5	76,5	11	11
Zlínský	75,4	75,5	75,8	75,9	75,1	74,1	75,0	76,5	76,8	76,8	10	9
Moravskoslezský	74,2	74,5	74,5	74,5	73,9	72,8	73,3	74,8	75,4	75,4	13	13
ČR ¹⁾	75,8	76,0	76,1	76,2	75,8	74,7	75,1	76,5	77,0	77,0	x	x
Ženy												
Hl. město Praha	82,5	82,7	83,0	83,0	82,9	82,3	82,8	83,8	84,4	84,4	1	1
Středočeský	81,5	81,6	81,6	81,9	81,6	80,9	81,4	82,5	82,8	82,8	8	10
Jihočeský	81,6	82,1	82,0	82,1	81,9	81,1	81,3	82,3	83,1	83,1	7	6
Plzeňský	81,4	81,7	81,6	81,9	81,9	81,1	81,1	82,2	82,9	82,9	11	9
Karlovarský	80,5	80,5	79,9	80,2	80,0	78,8	79,2	81,1	81,7	81,7	13	13
Ústecký	79,7	79,8	80,0	80,2	79,9	79,0	79,2	80,4	80,9	80,9	14	14
Liberecký	81,5	81,7	81,7	81,7	81,5	80,7	81,0	82,3	82,7	82,7	9	11
Královéhradecký	82,0	82,4	82,6	82,5	82,4	81,5	81,6	82,5	83,1	83,1	6	7
Pardubický	82,1	82,2	82,3	82,2	81,9	81,0	81,2	82,8	83,4	83,4	5	3
Vysočina	82,4	82,7	83,0	82,7	82,3	81,7	81,9	82,9	83,3	83,3	2	5
Jihomoravský	82,4	82,7	82,7	82,8	82,4	81,6	82,0	83,1	83,7	83,7	3	2
Olomoucký	81,5	81,8	81,9	82,1	81,7	81,0	81,2	82,4	83,0	83,0	10	8
Zlínský	82,2	82,3	82,4	82,6	81,9	81,2	81,8	83,0	83,4	83,4	4	4
Moravskoslezský	81,0	81,1	81,1	81,2	80,9	80,1	80,3	81,4	81,9	81,9	12	12
ČR ¹⁾	81,6	81,8	81,9	82,0	81,7	80,9	81,3	82,4	82,9	82,9	x	x

¹⁾ Pro srovnatelnost jsou hodnoty za ČR vypočteny stejně jako v případě krajů za dvouleté kalendářní období.

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.5 Zemřelí podle vybraných skupin příčin smrti v roce 2024

Kraj	Počet zemřelých (abs.)									
	Novotvary	Nemoci endokrinní soustavy	Nemoci nervové soustavy	Nemoci oběhové soustavy	Nemoci dýchací soustavy	Nemoci trávicí soustavy	Vnější příčiny	Covid-19	Ostatní	Celkem
	Celkem									
Hl. město Praha	3 041	443	491	4 668	826	487	569	78	1 189	11 792
Středočeský	3 571	811	582	5 259	973	581	548	81	1 348	13 754
Jihočeský	1 809	423	245	2 262	631	278	296	53	941	6 938
Plzeňský	1 608	408	360	2 046	435	279	341	69	710	6 256
Karlovarský	866	154	121	1 236	275	185	162	18	384	3 401
Ústecký	2 379	669	357	3 404	719	462	390	56	1 057	9 493
Liberecký	1 191	222	166	1 785	429	266	259	33	379	4 730
Královéhradecký	1 411	233	285	2 429	386	248	268	43	579	5 882
Pardubický	1 306	216	253	2 208	422	244	259	31	503	5 442
Vysočina	1 378	390	360	1 930	430	207	265	43	405	5 408
Jihomoravský	3 024	429	414	4 857	1 029	647	618	82	1 139	12 239
Olomoucký	1 640	262	263	2 821	587	384	434	43	533	6 967
Zlínský	1 561	404	315	2 382	388	343	353	40	520	6 306
Moravskoslezský	3 279	683	341	5 324	1 150	842	726	78	1 180	13 603
ČR	28 064	5 747	4 553	42 611	8 680	5 453	5 488	748	10 867	112 211
	Muži									
Hl. město Praha	1 581	211	216	2 195	428	279	390	47	558	5 905
Středočeský	1 967	362	231	2 518	522	323	382	44	684	7 033
Jihočeský	1 003	198	119	1 122	347	153	212	31	429	3 614
Plzeňský	891	192	151	985	239	152	238	38	351	3 237
Karlovarský	449	65	51	640	146	101	105	12	174	1 743
Ústecký	1 294	298	161	1 731	378	279	264	39	541	4 985
Liberecký	637	102	77	905	210	163	187	16	174	2 471
Královéhradecký	733	115	115	1 148	222	150	185	18	251	2 937
Pardubický	738	103	96	1 057	253	136	191	14	251	2 839
Vysočina	774	181	145	930	231	117	179	25	197	2 779
Jihomoravský	1 630	197	187	2 317	552	385	425	40	544	6 277
Olomoucký	898	132	110	1 338	321	226	306	25	260	3 616
Zlínský	891	181	128	1 111	216	187	250	27	248	3 239
Moravskoslezský	1 740	310	165	2 498	611	501	518	38	614	6 995
ČR	15 226	2 647	1 952	20 495	4 676	3 152	3 832	414	5 276	57 670
	Ženy									
Hl. město Praha	1 460	232	275	2 473	398	208	179	31	631	5 887
Středočeský	1 604	449	351	2 741	451	258	166	37	664	6 721
Jihočeský	806	225	126	1 140	284	125	84	22	512	3 324
Plzeňský	717	216	209	1 061	196	127	103	31	359	3 019
Karlovarský	417	89	70	596	129	84	57	6	210	1 658
Ústecký	1 085	371	196	1 673	341	183	126	17	516	4 508
Liberecký	554	120	89	880	219	103	72	17	205	2 259
Královéhradecký	678	118	170	1 281	164	98	83	25	328	2 945
Pardubický	568	113	157	1 151	169	108	68	17	252	2 603
Vysočina	604	209	215	1 000	199	90	86	18	208	2 629
Jihomoravský	1 394	232	227	2 540	477	262	193	42	595	5 962
Olomoucký	742	130	153	1 483	266	158	128	18	273	3 351
Zlínský	670	223	187	1 271	172	156	103	13	272	3 067
Moravskoslezský	1 539	373	176	2 826	539	341	208	40	566	6 608
ČR	12 838	3 100	2 601	22 116	4 004	2 301	1 656	334	5 591	54 541

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.6 Standardizované míry úmrtnosti¹⁾ na nejčtenější skupiny příčin smrti (na 100 000 obyv.) v roce 2024

Kraj	Míry úmrtnosti									
	Novotvary	Nemoci endokrinní soustavy	Nemoci nervové soustavy	Nemoci oběhové soustavy	Nemoci dýchací soustavy	Nemoci trávicí soustavy	Vnější příčiny	Covid-19	Ostatní	Celkem
	Celkem									
Hl. město Praha	236	33	36	340	62	37	42	6	87	879
Středočeský	268	63	45	407	74	43	40	6	102	1 048
Jihočeský	267	63	36	336	93	41	45	8	140	1 029
Plzeňský	263	67	59	339	72	46	56	11	117	1 030
Karlovarský	287	53	42	428	93	62	55	6	133	1 159
Ústecký	296	88	47	453	92	58	50	7	139	1 231
Liberecký	263	50	37	406	96	59	58	7	86	1 063
Královéhradecký	234	38	47	395	64	42	46	7	95	967
Pardubický	242	40	47	406	78	45	49	6	93	1 006
Vysočina	255	71	66	354	79	39	50	8	75	996
Jihomoravský	246	34	33	382	82	53	50	6	91	977
Olomoucký	246	39	39	420	88	58	67	6	80	1 043
Zlínský	250	64	50	374	62	56	58	6	83	1 002
Moravskoslezský	267	57	28	445	95	69	60	6	98	1 125
ČR	258	53	42	391	80	50	50	7	100	1 031
	Muži									
Hl. město Praha	303	42	42	434	83	50	66	9	107	1 136
Středočeský	350	72	44	502	100	55	62	9	129	1 323
Jihočeský	351	74	45	426	130	52	70	12	162	1 321
Plzeňský	341	79	63	413	95	57	86	17	147	1 297
Karlovarský	356	58	46	557	120	72	82	11	153	1 456
Ústecký	386	100	53	588	119	76	77	13	175	1 587
Liberecký	333	57	44	548	115	83	95	9	101	1 386
Královéhradecký	291	51	48	497	94	58	71	8	108	1 226
Pardubický	330	49	46	509	118	57	78	6	117	1 311
Vysočina	342	87	69	449	111	48	76	12	93	1 287
Jihomoravský	320	41	38	493	116	71	78	9	110	1 275
Olomoucký	328	52	44	536	126	77	105	11	101	1 379
Zlínský	352	76	56	479	91	69	94	12	100	1 328
Moravskoslezský	345	66	36	555	131	92	96	8	131	1 461
ČR	336	63	46	495	110	66	79	10	123	1 329
	Ženy									
Hl. město Praha	192	26	32	273	48	26	23	4	72	696
Středočeský	210	55	44	334	57	33	21	5	83	842
Jihočeský	206	52	31	264	69	32	21	5	121	801
Plzeňský	204	57	56	278	53	36	29	8	96	818
Karlovarský	240	50	39	332	73	49	33	3	119	939
Ústecký	236	79	42	359	73	40	28	4	113	974
Liberecký	212	43	32	313	80	40	27	6	74	829
Královéhradecký	194	31	44	321	45	28	25	6	84	778
Pardubický	184	33	46	329	51	35	23	5	74	779
Vysočina	196	60	61	280	59	29	27	5	61	780
Jihomoravský	195	29	29	301	60	36	26	5	74	754
Olomoucký	192	30	35	334	63	41	34	4	65	799
Zlínský	182	54	46	295	43	44	29	3	67	763
Moravskoslezský	215	49	24	364	72	49	29	5	76	883
ČR	204	45	38	314	60	36	26	5	82	810

¹⁾ Úmrtnost v krajích standardizována přímou standardizací na věkovou strukturu celé ČR (mužů a žen dohromady), aby se eliminoval vliv odlišné věkové struktury obyvatel jednotlivých krajů na úroveň úmrtnosti a zároveň bylo možno hodnotit i rozdíly v úmrtnosti podle pohlaví.

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty pro danou příčinu. Podbarveny jsou standardizované míry, které jsou vyšší než příslušná standardizovaná míra na danou příčinu v ČR jako celku.

Tab. 6.1 Saldo migrace v krajích v letech 2015 a 2019–2024

Kraj	Absolutně							Relativně (na 1000 obyvatel)						
	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo (celkové) migrace														
ČR	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845	1,5	4,1	2,5	4,8	30,6	8,7	3,4
Hl. město Praha	6 031	12 890	9 715	15 296	81 202	27 043	12 855	4,8	9,8	7,3	12,1	60,7	19,7	9,3
Středočeský	10 024	14 444	13 721	15 833	53 451	18 065	13 048	7,6	10,5	9,9	11,5	37,4	12,5	8,9
Jihočeský	867	2 170	716	2 276	16 585	3 792	578	1,4	3,4	1,1	3,6	25,5	5,8	0,9
Plzeňský	1 939	5 556	2 332	4 328	27 870	9 155	2 953	3,4	9,5	3,9	7,5	46,6	15,0	4,8
Karlovarský	-928	346	-9	163	11 542	2 697	-295	-3,1	1,2	-0,0	0,6	39,6	9,1	-1,0
Ústecký	-221	1 290	-1 115	1 201	16 061	2 017	548	-0,3	1,6	-1,4	1,5	19,8	2,5	0,7
Liberecký	663	1 282	-519	1 542	12 699	2 737	243	1,5	2,9	-1,2	3,5	28,4	6,1	0,5
Královéhradecký	85	1 023	324	509	13 802	3 152	714	0,2	1,9	0,6	0,9	25,0	5,7	1,3
Pardubický	-85	2 232	1 123	1 675	15 363	2 710	1 150	-0,2	4,3	2,1	3,3	29,2	5,1	2,2
Vysočina	-591	678	140	912	11 634	4 173	911	-1,2	1,3	0,3	1,8	22,7	8,1	1,8
Jihomoravský	1 507	3 184	4 494	5 513	33 898	11 206	4 965	1,3	2,7	3,8	4,7	28,0	9,2	4,1
Olomoucký	-491	78	49	167	10 368	2 721	660	-0,8	0,1	0,1	0,3	16,5	4,3	1,0
Zlínský	-142	151	-476	658	9 433	1 628	113	-0,2	0,3	-0,8	1,1	16,3	2,8	0,2
Moravskoslezský	-2 681	-1 054	-3 568	-104	15 834	3 576	-1 598	-2,2	-0,9	-3,0	-0,1	13,3	3,0	-1,3
Saldo zahraniční migrace														
ČR	15 977	44 270	26 927	49 969	329 742	94 672	36 845	1,5	4,1	2,5	4,8	30,6	8,7	3,4
Hl. město Praha	6 104	14 827	11 472	17 938	85 341	26 796	13 804	4,8	11,3	8,6	14,2	63,8	19,5	10,0
Středočeský	1 898	6 003	5 119	7 006	44 932	11 697	5 784	1,4	4,4	3,7	5,1	31,5	8,1	4,0
Jihočeský	657	2 253	530	2 183	16 637	3 914	505	1,0	3,5	0,8	3,4	25,6	6,0	0,8
Plzeňský	1 167	4 617	1 774	3 640	27 253	8 910	2 994	2,0	7,9	3,0	6,3	45,6	14,6	4,9
Karlovarský	368	942	735	820	11 909	3 188	368	1,2	3,2	2,5	2,9	40,9	10,8	1,3
Ústecký	1 176	2 313	22	2 176	16 759	2 908	864	1,4	2,8	0,0	2,7	20,7	3,6	1,1
Liberecký	865	1 576	6	1 954	13 090	3 066	701	2,0	3,6	0,0	4,5	29,3	6,8	1,6
Královéhradecký	412	1 625	1 108	1 099	13 970	3 766	1 290	0,7	2,9	2,0	2,0	25,3	6,8	2,3
Pardubický	500	2 365	1 333	1 867	15 464	3 750	1 320	1,0	4,5	2,5	3,6	29,4	7,1	2,5
Vysočina	183	1 422	875	1 341	11 852	4 451	1 370	0,4	2,8	1,7	2,7	23,1	8,6	2,6
Jihomoravský	1 415	3 107	4 397	5 430	33 921	11 590	5 415	1,2	2,6	3,7	4,6	28,0	9,5	4,4
Olomoucký	335	885	613	714	10 408	2 844	923	0,5	1,4	1,0	1,1	16,5	4,5	1,5
Zlínský	375	1 054	278	1 451	10 020	2 350	806	0,6	1,8	0,5	2,5	17,3	4,0	1,4
Moravskoslezský	522	1 281	-1 335	2 350	18 186	5 442	701	0,4	1,1	-1,1	2,0	15,3	4,6	0,6
Saldo vnitřní migrace														
ČR	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x	x	x	x	x
Hl. město Praha	-73	-1 937	-1 757	-2 642	-4 139	247	-949	-0,1	-1,5	-1,3	-2,1	-3,1	0,2	-0,7
Středočeský	8 126	8 441	8 602	8 827	8 519	6 368	7 264	6,2	6,1	6,2	6,4	6,0	4,4	5,0
Jihočeský	210	-83	186	93	-52	-122	73	0,3	-0,1	0,3	0,1	-0,1	-0,2	0,1
Plzeňský	772	939	558	688	617	245	-41	1,3	1,6	0,9	1,2	1,0	0,4	-0,1
Karlovarský	-1 296	-596	-744	-657	-367	-491	-663	-4,3	-2,0	-2,5	-2,3	-1,3	-1,7	-2,3
Ústecký	-1 397	-1 023	-1 137	-975	-698	-891	-316	-1,7	-1,2	-1,4	-1,2	-0,9	-1,1	-0,4
Liberecký	-202	-294	-525	-412	-391	-329	-458	-0,5	-0,7	-1,2	-0,9	-0,9	-0,7	-1,0
Královéhradecký	-327	-602	-784	-590	-168	-614	-576	-0,6	-1,1	-1,4	-1,1	-0,3	-1,1	-1,0
Pardubický	-585	-133	-210	-192	-101	-1 040	-170	-1,1	-0,3	-0,4	-0,4	-0,2	-2,0	-0,3
Vysočina	-774	-744	-735	-429	-218	-278	-459	-1,5	-1,5	-1,4	-0,9	-0,4	-0,5	-0,9
Jihomoravský	92	77	97	83	-23	-384	-450	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,0	-0,3	-0,4
Olomoucký	-826	-807	-564	-547	-40	-123	-263	-1,3	-1,3	-0,9	-0,9	-0,1	-0,2	-0,4
Zlínský	-517	-903	-754	-793	-587	-722	-693	-0,9	-1,5	-1,3	-1,4	-1,0	-1,2	-1,2
Moravskoslezský	-3 203	-2 335	-2 233	-2 454	-2 352	-1 866	-2 299	-2,6	-1,9	-1,9	-2,1	-2,0	-1,6	-1,9

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 6.2 Saldo migrace podle pohlaví a podle věku v krajích v roce 2024

Kraj	Celkem	v tom		Hlavní věkové skupiny			Skupiny produktivního věku					
		muži	ženy	0–14	15–64	65+	15–24	25–34	35–44	45–64		
ČR	Saldo (celkové) migrace											
	36 845	26 248	10 597	4 052	32 348	445	15 030	10 799	5 741	778		
	Hl. město Praha	12 855	8 161	4 694	-686	14 259	-718	7 037	6 422	1 446	-646	
	Středočeský	13 048	7 407	5 641	3 010	9 149	889	1 985	2 976	2 548	1 640	
	Jihočeský	578	601	-23	33	491	54	293	18	86	94	
	Plzeňský	2 953	2 331	622	436	2 447	70	1 194	482	531	240	
	Karlovarský	-295	207	-502	-91	-118	-86	57	-140	-23	-12	
	Ústecký	548	651	-103	215	335	-2	320	-49	235	-171	
	Liberecký	243	594	-351	76	99	68	284	-52	74	-207	
	Královéhradecký	714	548	166	168	480	66	351	-122	101	150	
	Pardubický	1 150	1 074	76	325	818	7	480	28	214	96	
	Vysočina	911	827	84	283	657	-29	291	158	207	1	
	Jihomoravský	4 965	3 236	1 729	535	4 115	315	1 904	1 828	354	29	
	Olomoucký	660	578	82	-62	743	-21	382	24	103	234	
	Zlínský	113	211	-98	-10	123	0	260	-265	145	-17	
	Moravskoslezský	-1 598	-178	-1 420	-180	-1 250	-168	192	-509	-280	-653	
	ČR	Saldo zahraniční migrace										
		36 845	26 248	10 597	4 052	32 348	445	15 030	10 799	5 741	778	
		Hl. město Praha	13 804	8 654	5 150	1 292	12 181	331	5 341	4 117	2 113	610
		Středočeský	5 784	3 938	1 846	758	4 917	109	2 143	1 544	931	299
Jihočeský		505	674	-169	11	579	-85	355	306	82	-164	
Plzeňský		2 994	2 199	795	310	2 677	7	1 268	645	525	239	
Karlovarský		368	487	-119	21	421	-74	204	156	87	-26	
Ústecký		864	810	54	193	732	-61	415	308	203	-194	
Liberecký		701	812	-111	63	627	11	418	209	136	-136	
Královéhradecký		1 290	848	442	192	1 093	5	609	239	163	82	
Pardubický		1 320	1 151	169	142	1 234	-56	616	367	195	56	
Vysočina		1 370	1 037	333	270	1 160	-60	465	515	290	-110	
Jihomoravský		5 415	3 463	1 952	639	4 440	336	1 941	1 524	604	371	
Olomoucký		923	645	278	35	845	43	386	228	149	82	
Zlínský		806	549	257	109	700	-3	342	218	163	-23	
Moravskoslezský		701	981	-280	17	742	-58	527	423	100	-308	
ČR		Saldo vnitřní migrace										
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Hl. město Praha	-949	-493	-456	-1 978	2 078	-1 049	1 696	2 305	-667	-1 256
		Středočeský	7 264	3 469	3 795	2 252	4 232	780	-158	1 432	1 617	1 341
	Jihočeský	73	-73	146	22	-88	139	-62	-288	4	258	
	Plzeňský	-41	132	-173	126	-230	63	-74	-163	6	1	
	Karlovarský	-663	-280	-383	-112	-539	-12	-147	-296	-110	14	
	Ústecký	-316	-159	-157	22	-397	59	-95	-357	32	23	
	Liberecký	-458	-218	-240	13	-528	57	-134	-261	-62	-71	
	Královéhradecký	-576	-300	-276	-24	-613	61	-258	-361	-62	68	
	Pardubický	-170	-77	-93	183	-416	63	-136	-339	19	40	
	Vysočina	-459	-210	-249	13	-503	31	-174	-357	-83	111	
	Jihomoravský	-450	-227	-223	-104	-325	-21	-37	304	-250	-342	
	Olomoucký	-263	-67	-196	-97	-102	-64	-4	-204	-46	152	
	Zlínský	-693	-338	-355	-119	-577	3	-82	-483	-18	6	
	Moravskoslezský	-2 299	-1 159	-1 140	-197	-1 992	-110	-335	-932	-380	-345	

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 6.3 Zahraniční migrace podle státního občanství migrantů¹⁾ v krajích v roce 2024

Kraj	Celkem	Ukrajina	Slovensko	Česko	Filipíny	Indie	Vietnam	Mongolsko	Rusko	Ostatní
Přistěhovalí										
ČR	121 823	84 056	6 960	1 637	3 314	1 832	1 954	1 740	525	19 805
Hl. město Praha	35 380	21 062	2 308	279	383	881	602	53	306	9 506
Středočeský	16 312	11 996	671	103	637	144	277	355	76	2 053
Jihočeský	4 459	2 962	175	57	133	68	89	235	16	724
Plzeňský	10 250	7 895	335	46	421	102	169	183	8	1 091
Karlovarský	3 691	2 823	112	82	83	-	97	43	16	435
Ústecký	4 648	3 124	256	117	132	48	161	138	15	657
Liberecký	4 073	3 235	119	57	70	85	42	55	4	406
Královéhradecký	4 769	4 011	128	33	72	36	39	40	5	405
Pardubický	4 784	3 654	152	36	292	18	49	116	7	460
Vysočina	4 821	3 548	119	27	417	19	21	285	5	380
Jihomoravský	15 541	10 810	1 640	498	327	226	140	49	32	1 819
Olomoucký	3 753	2 700	209	67	64	58	50	69	21	515
Zlínský	3 078	2 179	264	53	102	13	35	88	-	344
Moravskoslezský	6 264	4 057	472	182	181	134	183	31	14	1 010
Vystěhovalí										
ČR	84 978	67 021	2 308	2 691	344	803	584	636	1 103	9 488
Hl. město Praha	21 576	14 857	586	362	64	418	151	32	713	4 393
Středočeský	10 528	8 609	426	209	55	62	48	106	69	944
Jihočeský	3 954	3 214	86	130	20	23	24	50	11	396
Plzeňský	7 256	6 226	172	99	40	13	39	67	40	560
Karlovarský	3 323	2 849	58	92	21	-	32	15	28	228
Ústecký	3 784	2 999	84	243	9	13	65	56	33	282
Liberecký	3 372	2 798	83	201	6	12	8	54	27	183
Královéhradecký	3 479	3 040	56	76	4	23	12	29	3	236
Pardubický	3 464	2 974	93	91	7	21	15	48	22	193
Vysočina	3 451	2 997	50	63	17	1	11	86	7	219
Jihomoravský	10 126	8 073	291	435	44	164	53	38	104	924
Olomoucký	2 830	2 287	68	141	21	15	4	13	15	266
Zlínský	2 272	1 787	75	138	11	6	13	36	8	198
Moravskoslezský	5 563	4 311	180	411	25	32	109	6	23	466
Saldo zahraniční migrace										
ČR	36 845	17 035	4 652	-1 054	2 970	1 029	1 370	1 104	-578	10 317
Hl. město Praha	13 804	6 205	1 722	-83	319	463	451	21	-407	5 113
Středočeský	5 784	3 387	245	-106	582	82	229	249	7	1 109
Jihočeský	505	-252	89	-73	113	45	65	185	5	328
Plzeňský	2 994	1 669	163	-53	381	89	130	116	-32	531
Karlovarský	368	-26	54	-10	62	0	65	28	-12	207
Ústecký	864	125	172	-126	123	35	96	82	-18	375
Liberecký	701	437	36	-144	64	73	34	1	-23	223
Královéhradecký	1 290	971	72	-43	68	13	27	11	2	169
Pardubický	1 320	680	59	-55	285	-3	34	68	-15	267
Vysočina	1 370	551	69	-36	400	18	10	199	-2	161
Jihomoravský	5 415	2 737	1 349	63	283	62	87	11	-72	895
Olomoucký	923	413	141	-74	43	43	46	56	6	249
Zlínský	806	392	189	-85	91	7	22	52	-8	146
Moravskoslezský	701	-254	292	-229	156	102	74	25	-9	544

¹⁾ Vybraná státní občanství zahrnují pětici nejčetnějších skupin u přistěhovalých, vystěhovalých či v saldu zahraniční migrace Česka v roce 2024. Seřazena jsou podle velikosti objemu zahraniční migrace.

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 6.4 Stěhování mezi kraji podle kraje vystěhování a přistěhování v roce 2024

Kraj vystěhování	Vystěhováli celkem	Kraj přistěhování													
		PHA	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK
Hl. město Praha	28 258	x	17 497	1 284	1 049	527	1 738	920	995	821	785	1 019	458	401	764
Středočeský	20 935	11 203	x	1 138	1 222	391	1 551	1 030	905	863	794	710	388	263	477
Jihočeský	5 321	1 516	987	x	674	97	226	126	169	166	576	399	114	80	191
Plzeňský	6 068	1 502	1 303	683	x	739	433	171	167	172	203	309	134	87	165
Karlovarský	3 499	903	437	145	922	x	369	76	82	75	81	199	84	43	83
Ústecký	6 777	2 118	1 541	293	486	385	x	682	237	208	158	280	157	73	159
Liberecký	4 799	1 179	1 132	150	197	99	702	x	545	149	113	233	116	70	114
Královéhradecký	5 958	1 263	1 072	177	233	74	244	527	x	1 298	186	457	158	100	169
Pardubický	5 865	1 144	843	142	176	63	236	164	1 217	x	410	773	363	154	180
Vysočina	5 681	1 032	791	562	210	68	212	115	217	486	x	1 468	203	149	168
Jihomoravský	10 047	2 130	941	384	380	169	318	204	324	685	1 388	x	1 137	1 217	770
Olomoucký	5 433	885	505	135	122	74	132	97	189	381	155	1 169	x	699	890
Zlínský	4 717	771	358	91	105	45	78	81	94	155	169	1 399	732	x	639
Moravskoslezský	7 068	1 663	792	210	251	105	222	148	241	236	204	1 182	1 126	688	x
Přistěhováli celkem		27 309	28 199	5 394	6 027	2 836	6 461	4 341	5 382	5 695	5 222	9 597	5 170	4 024	4 769

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.